

Gorenjska 2023

Gorenjski Glas

ISSN 1318-5586, letnik LXXVI

VOZILA NOVE GENERACIJE DAF

XD

XF XG XG+

XD

Učinkovitost brez primere

Najnižja poraba goriva v razredu in nizke emisije CO₂. Nova DAF-ova serija XD je izjemna zaradi odlične aerodinamike na novo zasnovane kabine, naprednih sistemov za pomoč vozniku in visoko učinkovitih pogonskih sklopov. Ustvarili smo nov standard učinkovitosti.

WWW.STARTTHEFUTURE.COM

CORDIA, d.o.o. - DAF CENTER

CORDIA, d. o. o. – DAF CENTER, PE MEDVODE, Finžgarjeva 15, 1215 Medvode, Slovenija, tel: +386 (0)1 36 25 700, e-pošta: info@cordia.si
CORDIA, d. o. o. – DAF CENTER, PE MARIBOR, Bohova 70, 2311 Hoče, Maribor, Slovenija, tel: +386 (0) 2 80 51 600, e-pošta: infomb@cordia.si

Foto: Andrej Tarifa

Gorenjska 2023

Kronika leta 2023 s koledarjem 2024

Najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji

Podprite lokalne zgodbe in se naročite na Gorenjski glas!
Pokličite 04/201 42 41, pišite na narocnine@g-glas.si ali kliknite
na www.gorenjskiglas.si/prijavanoveganarocnika

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

Marija Volčjak

UVODNIK

Radodarnost in skrajnost

Spoštovane naročnice in naročniki

Napočil je čas za letopis, izšla je trideseta številka, ki vsebuje pregled najpomembnejših dogodkov v letu 2023. Z letopisom se vam zahvaljujemo za zvestobo Gorenjskemu glasu, z željo, da ga berete še naprej; potrudili se bomo, da bo v časopisu veliko zanimivih zgodb.

Želimo vam vesel Božič in veliko zdravja, sreče in miru v letu 2024.

Pred vami je trideseta številka letopisa Gorenjska, edinstvene publikacije v Sloveniji. Zaradi vztrajnega dela se je v treh desetletjih nabralo skoraj pet tisoč strani kronike.

V tem času se narava ni kaj dosti spremenila, tudi leta 1994 so veliko škode povzročila neurja. Letošnje poplave so bile hujše, ker je bilo v tridesetih letih povsem zanemarjeno urejanje potokov in rek, celo kataster vodotokov in nasipov so vrgli v smeti. Vsega torej le niso krive podnebne spremembe. Zelo se je spremenila družba. Nastale so nove občine, župani so se sčasoma uveljavili in danes jih državni politiki obiskujejo in prosijo za podporo. V treh desetletjih se je zaradi privatizacije podjetij povsem spremenila sestava gospodarstva. Velika podjetja so propadla ali so jih kupili tujci, nastalo je veliko novih, predvsem družinskih podjetij. Šport vse bolj deluje na denarni pogon, aktualna vlada ga je priključila gospodarskemu ministrstvu, kultura vse bolj na prostovoljni pogon, kar omogoča boljši življenjski standard – danes knjigo napiše že vsak in jo izda v samozaložbi. Časopisi propadajo, čeprav so veliko prispevali k osamosvojitvi Slovenije, večinoma ne vidijo več svoje vloge pri ustvarjanju skupnosti.

Kakšno je bilo leto 2023

Več je bilo slabih kot dobrih stvari: draginja, vojne, nesreče ... Vendar nismo obupali, katastrofalne poplave so sprožile neverjetno radodarnost ljudi, pomagali smo pri čiščenju in darovali veliko denarja. Odlično se je izkazala Civilna zaščita, nerodno in zaletavo se je odzvala vlada. Poskusila se je zavihteti na ljudski val radodarnosti, nemudoma je uvedla davek na plače in ga preklicala, še preden je začel veljati.

Pred koncem leta je podpora vladi strmoglavila in do izraza je prišla nestrpnost. Roberta Goloba so najbolj kritizirali tisti, ki so ga še pred letom in pol kovali v zvezde. Zasuk iz ene skrajnosti v drugo je bil prav neverjeten. Toliko se menda v tem času ni spremenil?! Radodarnost povezuje, nestrpnost ločuje. Še posebno v sodobnem svetu, ki stremi k posebnemu, edinstvenemu, izvirnemu, redkemu. Samo po sebi to ni nič slabega, če bomo ustvarili sodobne vrednote, ki ljudi povezujejo, sicer se bomo izgubljali v prepiru in sovraštvu.

Letopis GORENJSKA izhaja enkrat letno kot priloga časopisa Gorenjski glas, ki v nakladi 16.000 izvodov izhaja ob torkih in petkih. **Izdajatelj:** Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.
Direktorica/odgovorna urednica Marija Volčjak; **izvršna urednica:** Urška Peternel; **novinarji/uredniki:** Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič;
fotoreporterja: Tina Dokl, Gorazd Kavčič; zunanji sodelavci: Jože Košnjek, Miha Naglič, Cveto Zaplotnik;
tehnični urednik: Grega Flajnik; **oblikovanje:** Matjaž Švab; **oglasno trženje:** Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj. Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, tel.: 04/201-42-00, e-pošta: info@g-glas.si; www.gorenjskiglas.si. Letopis Gorenjska 2023; tisk: Salomon, d. o. o.; **distribucija:** Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor. Za naročnike Gorenjskega glasa je priloga letopis Gorenjska sestavni del časopisa, izšel je kot brezplačna priloga. Letopis Gorenjska 2023 je priloga 100. številke Gorenjskega glasa, ki je izšla 15. decembra 2023.

JANUAR – PROSINEC

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

		8:00	12:00	16:00
1	pon.	ново leto		
2	tor.	ново leto		
3	sre.	Genovefa		
4	čet.	Angela		
5	pet.	Simeon		
6	sob.	Gašper		
7	ned.	Zdravko		
8	pon.	Severin		
9	tor.	Julijan		
10	sre.	Gregor		konec presajanja 07
11	čet.	Pavlin		13 ●
12	pet.	Tatjana		
13	sob.	Veronika		
14	ned.	Srečko		
15	pon.	Pavel		
16	tor.	Marcel		
17	sre.	Anton		
18	čet.	Marjetka		
19	pet.	Marij		
20	sob.	Boštjan		
21	ned.	Neža		
22	pon.	Cene		
23	tor.	Rajko		začetek presajanja 06
24	sre.	Felicijan		
25	čet.	Darko		19 ○
26	pet.	Pavla		
27	sob.	Janez		
28	ned.	Peter		
29	pon.	Franc		
30	tor.	Martina		
31	sre.	Janez		

Dan za korenino – je pravi čas za setev ali sajenje, nego in spravilo rastlin, ki razvijejo plod v območju korenin: krompir, korenje, pastinak, repa, rdeča pesa, zelena, česen in čebula, koreninski peteršilj ...

FEBRUAR – SVEČAN

		7:30	12:00	17:00
1	čet.	Ignac		
2	pet.	Marija		
3	sob.	Blaž		
4	ned.	Andrej		
5	pon.	Agata		
6	tor.	Dora		konec presajanja 17
7	sre.	Egidij		
8	čet.	Janez	slovenski kulturni praznik	
9	pet.	Polona		
10	sob.	Viljem		00 ●
11	ned.	Marija		
12	pon.	Damijan		
13	tor.	Katarina	pust	
14	sre.	Valentin	valentinovo	
15	čet.	Jurka		
16	pet.	Julijana		
17	sob.	Silvin		
18	ned.	Simeon		
19	pon.	Julijan		začetek presajanja 11
20	tor.	Leon		
21	sre.	Irena		
22	čet.	Marjeta		
23	pet.	Marta		
24	sob.	Modest		13 ○
25	ned.	Matija		
26	pon.	Sergij		
27	tor.	Andrej		
28	sre.	Gabrijel		
29	čet.	Ožbalt		

Kot nosilec pravic v Sloveniji je izdala dovoljenje za objavo Založba AJDA, Vrzdenc (www.ajda-vrzdenc-zalozba.si).

Bi se tudi vi radi naučili več?
Pravi zaklad pomembnih napotkov je

Setveni priročnik

www.ajda-vrzdenc-zalozba.si

MAREC – SUŠEC

Bodite pozorni! Grafični koledar prinaša napotke za delo v vrtu samo za osvetljeni del dneva, za čas, ki ga navaja časovnica nad prvim dnevom v mesecu.

			7:00	12:00	18:00
1	pet.	Albin	🌸		
2	sob.	Janja	🌸	🌿	
3	ned.	Martin	🌿		
4	pon.	Kazimir	🌿		
5	tor.	Janez	🍎		konec presajanja 02
6	sre.	Nika	🍎		
7	čet.	Tomaž	🥕		
8	pet.	Janez	🥕		dan žena
9	sob.	Frančiška	🌸		
10	ned.	40 mučenikov			10 ●
11	pon.	Krištof		🌿	
12	tor.	Gregor			gregorjevo
13	sre.	Kristina			🍎
14	čet.	Matilda	🍎		
15	pet.	Klemen	🥕		
16	sob.	Hilarij	🥕		
17	ned.	Jerica	🥕	🌸	začetek presajanja 17
18	pon.	Edvard	🌸		
19	tor.	Jožef	🌸		
20	sre.	Srečko	🌿		
21	čet.	Benedikt	🌿	🍎	
22	pet.	Vasilij	🍎		
23	sob.	Jože	🍎		
24	ned.	Gabrijel	🍎	🥕	
25	pon.	Minka			🥕 08 ○
26	tor.	Maksima		🥕	
27	sre.	Rupert	🥕		
28	čet.	Janez	🌸		
29	pet.	Ciril			
30	sob.	Bogo			
31	ned.	Benjamin	🌿		velikonočna nedelja

Dan za list – je pravi čas za delo z rastlinami, ki oblikujejo plod v predelu listov. To so: solate, kapusnice, kolerabica, cvetača, listnati petersilj, radič, endivija, motovilec, blitva in špinaca pa tudi trata pred hišo.

APRIL – MALI TRAVEN

			7:00	12:00	18:00
1	pon.	Hugo	🍎		velikonočni ponedeljek
2	tor.	Franc	🍎		konec presajanja 09
3	sre.	Ljuba	🍎	🥕	
4	čet.	Izidor	🥕		
5	pet.	Vinko		🌸	
6	sob.	Viljem			🌸
7	ned.	Darko			
8	pon.	Albert			20 ●
9	tor.	Tomaž	🌿	🍎	
10	sre.	Matilda	🍎		
11	čet.	Leon	🥕		
12	pet.	Lazar	🥕		
13	sob.	Ida	🥕		
14	ned.	Valerij	🌸		začetek presajanja 02
15	pon.	Helena	🌸		
16	tor.	Bernarda	🌿		
17	sre.	Rudi	🌿		
18	čet.	Konrad	🍎		
19	pet.	Leon	🍎		
20	sob.	Neža			
21	ned.	Simeon	🥕		
22	pon.	Leonida	🥕		
23	tor.	Vojko	🥕		
24	sre.	Jurij	🥕	🌸	02 ○
25	čet.	Marko	🌸		
26	pet.	Marcelin	🌿		
27	sob.	Jaroslav	🌿		dan upora proti okupatorju
28	ned.	Pavel		🍎	konec presajanja 15
29	pon.	Robert	🍎		
30	tor.	Katarina	🍎		🥕

🌸 cvet	🍎 plod	🌿 list	🥕 korenina
☐ neprimeren čas	☐ polna luna	☐ mlaj	

MAJ – VELIKI TRAVEN

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

			7:00	12:00	19:00
1	sre.	Jože	praznik dela		
2	čet.	Boris	praznik dela		
3	pet.	Aleksander			
4	sob.	Cveto			
5	ned.	Angel			
6	pon.	Janez			
7	tor.	Stanko			
8	sre.	Viktor			05 ●
9	čet.	Gregor			
10	pet.	Izidor			
11	sob.	Žiga			začetek presajanja 11
12	ned.	Pankracij			
13	pon.	Servacij			
14	tor.	Bonifacij			
15	sre.	Zofka			
16	čet.	Janez			
17	pet.	Jošt			
18	sob.	Erik			
19	ned.	Ivo	binkošti		
20	pon.	Bernard			
21	tor.	Feliks			
22	sre.	Milan			
23	čet.	Željko			16 ○
24	pet.	Suzana			
25	sob.	Gregor			konec presajanja 21
26	ned.	Zdenko			
27	pon.	Janez			
28	tor.	Avguštin			
29	sre.	Magdalena			
30	čet.	Ivana			
31	pet.	Angela			

Dan za plod – je pravi dan za setev, nego in spravilo vseh naših žit pa tudi naših plodovk, kot so paradižnik, paprika, fižol, grah, kumarice, buče in bučke, leča, soja pa tudi jagode, vse sadno drevje in jagodičevje.

JUNIJ – ROŽNIK

			7:00	12:00	20:00
1	sob.	Fortunat			
2	ned.	Erazem			
3	pon.	Pavla			
4	tor.	Franc			
5	sre.	Valerija			
6	čet.	Norbert			15 ●
7	pet.	Robert			začetek presajanja 20
8	sob.	Medard	dan Primoža Trubarja		
9	ned.	Primož			
10	pon.	Marjeta			
11	tor.	Srečko			
12	sre.	Janez			
13	čet.	Anton			
14	pet.	Vasilij			
15	sob.	Vid			
16	ned.	Beno			
17	pon.	Dolfe			
18	tor.	Marko			
19	sre.	Julijana			
20	čet.	Silverij			
21	pet.	Alojz			
22	sob.	Ahac			konec presajanja 02 03 ○
23	ned.	Kresnica			
24	pon.	Janez			
25	tor.	Hinko	dan državnosti		
26	sre.	Stojan			
27	čet.	Ema			
28	pet.	Hotimir			
29	sob.	Peter, Pavel			
30	ned.	Emilija			

Kot nosilec pravic v Sloveniji je izdala dovoljenje za objavo Založba AJDA, Vrzdenc (www.ajda-vrzdenc-zalozba.si).

Ajda

JULIJ – MALI SRPAN

Bodite pozorni! Grafični koledar prinaša napotke za delo v vrtu samo za osvetljeni del dneva, za čas, ki ga navaja časovnica nad prvim dnevom v mesecu.

			7:00	12:00	20:00
1	pon.	Bogoslav	🍎		
2	tor.	Marija		🌿	🥕
3	sre.	Irenej		🥕	
4	čet.	Urh	🥕		
5	pet.	Anton	🌸		začetek presajanja 02
6	sob.	Bogomila	🌸		01 ●
7	ned.	Ciril, Metod	🌿		
8	pon.	Špela	🌿		
9	tor.	Veronika	🍎		
10	sre.	Ljubica	🍎		
11	čet.	Olga	🌸	🌿	
12	pet.	Mohor	🌸		🥕
13	sob.	Evgen	🥕		
14	ned.	Franc	🥕		
15	pon.	Vladimir	🥕		🌸
16	tor.	Marija	🌸		
17	sre.	Aleš			
18	čet.	Miroslav	🌿		
19	pet.	Vincenc	🌿	🍎	konec presajanja 12
20	sob.	Marjeta	🍎		🥕
21	ned.	Danilo	🥕		12 ○
22	pon.	Majda	🥕		
23	tor.	Branislav	🥕	🌸	
24	sre.	Kristina			
25	čet.	Jakob	🌿		
26	pet.	Ana		🌿	
27	sob.	Sergij	🌿		
28	ned.	Zmago	🍎		
29	pon.	Marta	🍎		🥕
30	tor.	Julita	🥕		
31	sre.	Ignac	🥕		

Dan za cvet – k cvetnim rastlinam štejemo vse rastline, pri katerih želimo doseči bogato in dolgo cvetenje, to so enoletne cvetlice in trajnice, cvetoče grmovnice, nekatero zdravilne rastline pa tudi brokoli.

AVGUST – VELIKI SRPAN

			7:00	12:00	19:00
1	čet.	Peter	🌸		začetek presajanja 09
2	pet.	Alfonz	🌸		
3	sob.	Lidija	🌸	🌿	
4	ned.	Dominik	🌿		13 ●
5	pon.	Marija	🍎		
6	tor.	Ljubo	🍎		
7	sre.	Kajetan	🍎		
8	čet.	Miran	🥕		
9	pet.	Janez		🥕	
10	sob.	Lovrenc	🥕		
11	ned.	Suzana	🥕		
12	pon.	Klara	🌸		
13	tor.	Lilijana		🌿	
14	sre.	Demetrij	🌿		
15	čet.	Marija	Marijino vnebovzetje	🌿	konec presajanja 21
16	pet.	Rok		🍎	
17	sob.	Pavel	zdr. prekmurskih Slo. z mat. naro.	🍎	
18	ned.	Helena	🥕		
19	pon.	Ljudevit	🥕		20 ○
20	tor.	Bernard	🌸		
21	sre.	Ivana			
22	čet.	Timotej		🌿	
23	pet.	Filip	🌿		
24	sob.	Jernej	🍎		
25	ned.	Ludvik	🍎		
26	pon.	Viktor	🥕		
27	tor.	Jože	🥕		
28	sre.	Avguštin	🥕	🌸	začetek presajanja 14
29	čet.	Janez	🌸	🥕	
30	pet.	Roza	🌸		🌿
31	sob.	Rajko	🌿		

🌸 cvet	🍎 plod	🌿 list	🥕 korenina
☐ neprimeren čas	☐ polna luna	☒ mlaj	

SEPTEMBER – KIMAVEC

Če delamo z rastlinami ob pravem času, bo pridelek večji, rastline pa bolj zdrave.

		☀ 7:00	☀ 12:00	☀ 18:00
1 ned.	Tilen		🍎	
2 pon.	Štefan	🍎		
3 tor.	Dora	🍎		04 ●
4 sre.	Zalka			
5 čet.	Lovrenc			
6 pet.	Zaharija			🥕
7 sob.	Marko	🥕		
8 ned.	Marija	🌻		
9 pon.	Peter	🌻	🌿	
10 tor.	Nikolaj	🌿		
11 sre.	Milan	🌿		
12 čet.	Gvido	🍎		konec presajanja 06
13 pet.	Filip	🍎		
14 sob.	Rasto		🥕	
15 ned.	Nikodem	vrn. Primorske k matični dom.	🥕	
16 pon.	Ljudmila	🌻		
17 tor.	Franciška	🌻		🌻
18 sre.	Irena			05 ○
19 čet.	Suzana		🥕	
20 pet.	Svetlana	🌿	🍎	
21 sob.	Matej	🍎		
22 ned.	Mavricij	🥕		
23 pon.	Slavojko	dan slovenskega športa	🥕	
24 tor.	Nada	🥕		začetek presajanja 20
25 sre.	Gojmir			
26 čet.	Justina		🌻	
27 pet.	Damijan	🌿		
28 sob.	Venčeslav	🌿	🍎	
29 ned.	Mihael	🍎		
30 pon.	Sonja	🌻	🍎	

OKTOBER – VINOTOK

		☀ 7:00	☀ 12:00	☀ 17:00
1 tor.	Julija	🍎		🥕
2 sre.	Bogumil	🥕		21 ●
3 čet.	Terezija	🥕		
4 pet.	Franc	🥕	🌻	
5 sob.	Marcel	🥕	🌻	
6 ned.	Vera	🌻		
7 pon.	Marko	🌿		
8 tor.	Brigita	🌿		
9 sre.	Abraham	🌿	🍎	konec presajanja 13
10 čet.	Danijel	🍎		
11 pet.	Milan	🍎		
12 sob.	Maks			
13 ned.	Edvard			
14 pon.	Veselko	🥕	🌻	
15 tor.	Terezija	🌻	🌿	
16 sre.	Jadviga			
17 čet.	Marjeta			13 ○
18 pet.	Luka	🍎		
19 sob.	Etbin	🍎	🥕	
20 ned.	Irena	🥕		
21 pon.	Urška	🥕		
22 tor.	Vendelin	🌻		začetek presajanja 04
23 sre.	Severin	🌻		
24 čet.	Rafael	🌿		
25 pet.	Darija	dan suverenosti	🌿	
26 sob.	Lucijan	🍎		
27 ned.	Sabina	🍎		
28 pon.	Simon	🍎		
29 tor.	Ida	🥕		
30 sre.	Marcel	🥕		
31 čet.	Bolfenk	dan reformacije	🥕	

Kot nosilec pravic v Sloveniji je izdala dovoljenje za objavo Založba AJDA, Vrzdenc (www.ajda-vrzdenc-zalozba.si).

Ajda

Dan za plod – je pravi dan za setev, nego in spravilo vseh naših žit pa tudi naših plodovk, kot so paradižnik, paprika, fižol, grah, kumarice, buče in bučke, leča, soja pa tudi jagode, vse sadno drevje in jagodičevje.

NOVEMBER – LISTOPAD

Bodite pozorni! Grafični koledar prinaša napotke za delo v vrtu samo za osvetljeni del dneva, za čas, ki ga navaja časovnica nad prvim dnevom v mesecu.

			☀ 8:00	☀ 12:00	☀ 17:00
1	pet.	Vsi sveti <small>dan spomina na mrtve</small>			14 ●
2	sob.	Dušanka			
3	ned.	Silva			
4	pon.	Drago			
5	tor.	Zahar			konec presajanja 17
6	sre.	Lenart			
7	čet.	Engelbert			
8	pet.	Bogomir			
9	sob.	Teodor			
10	ned.	Andrej			
11	pon.	Martin			
12	tor.	Emil			
13	sre.	Stanislav			
14	čet.	Nikolaj			
15	pet.	Polde			22 ○
16	sob.	Jerica			
17	ned.	Gregor			
18	pon.	Roman			začetek presajanja 12
19	tor.	Elizabeta			
20	sre.	Srečko			
21	čet.	Marija			
22	pet.	Cilka			
23	sob.	Klemen <small>dan Rudolfa Maistra</small>			
24	ned.	Janez			
25	pon.	Katarina			
26	tor.	Konrad			
27	sre.	Vigil			
28	čet.	Jakob			
29	pet.	Radivoj			
30	sob.	Andrej			

Dan za cvet – k cvetnim rastlinam štejemo vse rastline, pri katerih želimo doseči bogato in dolgo cvetenje, to so enoletne cvetlice in trajnice, cvetoče grmovnice, nekatere zdravilne rastline pa tudi brokoli.

DECEMBER – GRUDEN

			☀ 8:00	☀ 12:00	☀ 16:00
1	ned.	Marijan			07 ●
2	pon.	Blanka			konec presajanja 23
3	tor.	Franc			
4	sre.	Barbara			
5	čet.	Savo			
6	pet.	Miklavž			
7	sob.	Ambrož			
8	ned.	Marija			
9	pon.	Valerija			
10	tor.	Smiljan			
11	sre.	Danijel			
12	čet.	Aljoša			
13	pet.	Lucija			
14	sob.	Dušan			
15	ned.	Kristina		začetek presajanja 22	10 ○
16	pon.	Albina			
17	tor.	Lazar			
18	sre.	Teo			
19	čet.	Urban			
20	pet.	Julij			
21	sob.	Tomaž			
22	ned.	Mitja			
23	pon.	Viktorija			
24	tor.	Eva			
25	sre.	Anastazija <small>božič</small>			
26	čet.	Štefan <small>dan samostojnosti in enotnosti</small>			
27	pet.	Janez			
28	sob.	Živko			
29	ned.	David			
30	pon.	Evgen			konec presajanja 05 23 ●
31	tor.	Silvester			

cvet	plod	list	korenina
☐ neprimeren čas	☐ polna luna	☒ mlaj	

Jože Košnjek

DECEMBER 2022

Začetek gradnje blejske obvoznice

Decembra je Slovenija prvič dobila predsednico republike, izgubila pa ministrico za notranje zadeve Tatjano Bobnar. Pozornost sveta je bila obrnjena k vojni v Ukrajini in k svetovnemu prvenstvu v nogometu v Katarju, na katerem so zmagali Argentinci.

Končno, je zavzdihnil marsikdo, ko so v začetku decembra na Betinovem klancu na Bledu začeli graditi južno blejsko obvozno cesto, ki naj bi bila zgrajena v začetku prihodnjega leta. V gorenjskih občinah je precej nejevolje povzročila vladna napoved krčenja postaj nujne medicinske pomoči. Župani so zahtevali, naj se ohrani sedanja mreža. Nekateri kraji na Gorenjskem so težje dostopni in bi bili zato prikrajšani za hitro pomoč. V Kranju so napovedali gradnjo nove velike stanovanjske soseske, prve po letu 2008, ko je bila zgrajena Planina jug. Nova soseska s 396 stanovanji bo na območju nekdanje mlekarne in

MARKO LOTRIČ, novi predsednik državnega sveta

mlekarne šole. Tudi v nekaterih gorenjskih občinah je bil v začetku decembra drugi krog županskih volitev. Večjih presenečenj ni bilo. V Kranjski Gori so izvolili županjo. Zaradi ugodnih zimskih razmer se je začela smučarska sezona.

Novi prostori bohinske knjižnice

V Stari Fužini v Bohinju se je knjižnica preselila v nove udobnejše prostore v Center Triglavskega narodnega parka, v katerih je čitalnica odprta vsak dan. V Radovljici so praznovali 70 let delovanja Centra za usposabljanje, delo in varstvo, ki je v začetku deloval kot Vzgojni zavod Kamna Gorica, nato pa kot Dom Matevža Langusa. V Centru je sedaj 52 fantov in deklet. Na Jesenicah so organizirali Čufarjeve gledališke dneve. Zmagala je igralska skupina Jazbec in partnerji iz Kočevja. V Škofji Loki pa so že dvainpetdesetič podelili Severjeve nagrade. Prejeli so jih poklicna dramska igralka Iva Kranjc Bagola in Jurij Zmec, študenta dramske igre Mina Švajger in Matevž Sluga ter ljubiteljska igralka Nives Mikulin.

Dobrodelnost Pantzovega nagrajenca

Slavko Kanalec, nekdanji glavni direktor družbe SIJ Acroni Jesenice in sedanji izvršni direktor za proizvodnjo, tehnologijo in investicije

PO DOLGIH letih se je začela gradnja blejske južne obvoznice.

v družbi SIJ, je denar, ki ga je prejel ob podelitvi Pantzove nagrade za dosežke v metalurgiji podaril Osnovni šoli Koroška Bela za spodbujanje otrok za tehnične poklice. Marko Lotrič, direktor skupine Lotrič Meroslovje, je bil izvoljen za predsednika državnega sveta. Priznanja so podeljevali tudi v nekaterih gorenjskih občinah. V Kranju so za častnega občana imenovali upokojenega zborovodjo in dirigenta Matevža Fabijana. Žirovniški občinski plaketi sta prejela smučarski skakalec in trener Toni Justin in Brigita Mrak, dolgoletna

SLAVKO KANALEC, prejemnik Pantzove nagrade

ŽIROVNIŠKA NAGRAJENCA Brigita Mrak in Toni Justin z županom Leopoldom Pogačarjem

sodelavka Društva prijateljev mladine. V Radovljici so častnoobčanski naziv podelili Mariji Kolar, organizatorki Festivala Radovljica, v Trzinu pa so za občinski praznik najvišje priznanje podelili Radiu Gorenc, ki oddaja že 70 let. Urška Djukič iz Medvod je prejela evropsko filmsko nagrado za najboljši kratki film za film Babičino seksualno

življenje, ki ga je posnela iz pričevanja žensk, ki jih je v svoji knjigi Ogenj, rit in kače niso za igrače popisala Milena Miklavčič.

► Za najboljše slovenske športnice, športnike in ekipe v letu 2022 so bili izbrani atlet Kristjan Čeh, smučarska skakalka Urša Bogataj in mešana skakalna ekipa, ki je osvojila zlato na olimpijskih igrah v Pekingu. Zimski športniki so uspešno začeli tudi to sezono.

► V Vatikanu je umrl nekdanji papež Benedikt XVI. oziroma Joseph Ratzinger, ki je odstopil leta 2013. Nasledil ga je sedanji papež Frančišek. Vatikan je tudi začel raziskovati obtožbe spolnih zlorab, za katere je bil osumljen slovenski pater jezuit dr. Marko Rupnik.

► Umrla sta dva znana gorenjska umetnika: dramski in filmski igralec Miha Baloh z Jesenic in slikar, kipar in oblikovalec Domen Slana iz Škofje Loke.

► Katarina Dergič z Lancovega je bila stara 100 let.

DIREKTORICA CENTRA Helena Kos s svojimi predhodniki

JANUAR 2023

Hiša generacij v Gorenji vasi

Smrt nogometne legende Peleja, odkritje dveh ruskih vohunov v Ljubljani, biatlonsko prvenstvo na Pokljuki in odlični nastopi naših smučarjev so zaznamovali mesec januar, ki je bil na začetku nenormalno topel, nato pa nam je nasulo kar nekaj snega.

Januar in z njim leto 2023 sta se začela srečno. V jeseniški porodnišnici je prva v novem letu Doroteja Penko iz Primorske rodila sina Krištofa. V kranjski porodnišnici pa se je prva rodila Vita in osrečila mamico Urško in očeta Miha Javornika iz Bašlja. V odhajajočem letu 2022 pa je bil zadnji porod v kranjski porodnišnici ob pol polnoči, ko je Andreja Jerič iz Preddvora rodila Lovra. Tudi letos se je na Jezerskem novo leto začelo s kopanjem v ledeno mrzlem Planšarskem jezeru. Voda je imela le šest stopinj Celzija. Zakaj bi se vozili v Portorož, če se lahko kopamo doma, se rekli pogumni plavalci. V prav tako mrzlem Blejskem jezeru pa so izvedli svetovno prvenstvo v zimskem plavanju, ki se ga je udeležilo tisoč plavalk in plavalcev iz 31 držav. Med njimi je bilo tudi deset Slovencev. Sicer pa je v Sloveniji januar minil v znamenju prizadevanj za reševanje težav v zdravstvu, še posebno več kot sto tisoč posameznikov, ki niso imeli izbranega zdravnika. Zanje so odprli posebne ambulante. Statistika je

GORENJEVAŠKI ŽUPAN Milan Čadež in direktorica škofjeloškega CSS Silva Košnjek na odprtju Hiše generacij

sporočila, da se Slovenija stara, saj je konec leta 2022 v naši državi živelo 344 ljudi, starejših od sto let. Pred petdesetimi leti jih je bilo pol manj. Javnost je bila pozorna tudi na dogajanje ob odkritju in aretaciji dveh ruskih vohunov z južnoameriški potnimi listi.

Pridobitev za Poljansko dolino

V Gorenji vasi v Poljanski dolini so odprli Hišo generacij, v kateri je tudi dislocirana enota Centra slepih, slabovidnih in starejših iz Škofje Loke, pri čemer sta odlično sodelovala občina in center. Naložba je bila vredna 2,1 milijona evrov. Novi dom starejših v Komendi je začel sprejemati prve stanovalce. Žal jim manjka kadra. V Radovljici pa so začeli obnavljati Dom dr. Janka Benedika. V Škofji Loki so odprli novo ambulanto družinske medicine.

Naložba v žičnico

Sneg je omogočil obratovanje večine smučarskih središč na Gorenjskem, kar je obetalo dobro zimsko sezono. Še posebno so bili veseli v Kamniku in Bohinju. V Kamniku so dobili dovoljenje za gradnjo šestsedežnice Šimnovec na Veliki planini, za katero bo država prispevala sedem

NA JESENICAH se je prvi rodil Krištof. Na fotografiji je z mamico Dorotejo.

V KRANJU je bila prva Vita, ki je razveselila mamico Uršo (na sliki) in očeta Miha.

SNEG JE razveselil smučarje in upravljavce smučišč.

milijonov evrov, na Voglu pa bodo za osem milijonov evrov lahko gradili žičnico Zadnji Vogel. Stara žičnica in sredine šestdesetih let se bo poslovila.

Biatlonci, smučarji in hokejisti

Svetovni šport sta zaznamovala dva dogodka. V Braziliji so pokopali nogometno legendo Edsona Arantesa do Nascimento ali na kratko Peleja, ki je za svoj klub ali reprezentanco zabil več kot tisoč golov. Ameriška smučarka Mikaela Shiffrin pa se je s 83. zmago v svetovnem smučarskem pokalu zelo približala rekordnim 86. zmagam, ki jih je dosegel legendarni Ingemar Stenmark. Njegov rekord je dosegla marca, in to v njegovem rojstnem kraju Are.

Januar je bil uspešen za naše zimske športnike. Med skakalci so se najbolj izkazali Anže Lanišek, Timi Zajc, Domen Prevc, Ema Klincec in Nika Križnar. Na tekmi na Ljubnem pa se je hudo poškodovala skakalka Urša Bogataj. Tekačica Eva Urevc je presenečala na letoletni tekaški turneji, kjer ni blestela le v sprintu, ampak je bila med deseterico tudi na razdalji. Naš smučar Žan Kranjec je bil peti v Adelbodnu, Ana Bucik pa osma na Zlati lisici, ki je bila tudi tokrat v Kranjski Gori. Med najboljše smučarke sveta se je po štirih letih vrnila Ilka Štuhec, ki je bila v smuku v italijanski Cortini prva in druga. Na tekmi svetovnega pokala v biatlonu na Pokljuki Slovenci niso zmagali, so pa bili uspešni kot ekipa.

Med moškimi so se kar štirje uvrstili v zasledovalno tekmo, kjer so Jakob Fak, Miha Dovžan, Alex Cisar in Toni Vidmar osvojili točke svetovnega pokala, kar je izjemen uspeh. Na Jesenicah so slavili 75 let hokeja. Hokejsko društvo je bilo ustanovljeno 6. januarja 1948. Prve resnejše tekme so odigrali v sezoni 1953/1954, dve leti kasneje pa so bili prvič državni prvaki.

▶ Na proslavi v spomin na bitko in umor domačinov v Dražgošah je slavnostni govornik, poslanec državnega zbora Borut Sajovic, izjavil, da je zdaj čas za pomiritev.

▶ V Škofji Loki se je zgodila tragedija – sin je vzel življenje svoji mami. V središču Kranja je v stanovanjski hiši izbruhnil požar, zaradi katerega so evakuirali 11 stanovalcev. Zemeljski plaz pa je sredi meseca zaprl cesto od Tržiča do mejnega prehoda Ljubelj.

▶ V Kranju so v dobrodelni akciji V Kranju dobro v srcu mislimo zbrali 31.448 evrov.

▶ Slovenska policija je 77 policistom in občanom podelila medalje za požrtvovalnost in hrabrost. Med njimi so bili tudi Gorenjci – policista Uroš Arh in Matjaž Bučar ter občani Peter Skumavc, Neža Kejžar, Tina Kotnik in občan, ki je lani pomagal pri reševanju ljudi po udaru strele na Triglavu.

▶ Jeseniški občinski svet je sklenil, da bo naziv častnega občana prejel operni pevec in pedagog Jaka Jeraša.

▶ Najboljši trije osvajalci Španovega vrha v letu 2022 so bili Leopold Bizalj s 371 vzponi, Uroš Tkalec s 365 vzponi in Dajana Gašperin z 263 vzponi.

▶ Januarja so sporočili, da je bila beseda leta 2022 gasilec. Zaslužno, glede na to, kako srdito so se morali bojevati s požari.

V KRANJU so tudi letos zbirali denar za dobrodelne namene.

FEBRUAR 2023

Planica, središče nordijskega smučanja

Svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju v Planici in uspehi naših smučarjev, obletnica začetka vojne v Ukrajini, podelitev Prešernovih nagrad in potres v Turčiji in Siriji so bili dogodki, ki so doma in na tujem zaznamovali mesec februar.

V najkrajšem mesecu v letu so bili najodmevnejši svetovni dogodki nadaljevanje vojne v Ukrajini, ki se je začela pred enim letom 24. februarja in je najbolj prizadela petino ukrajinskega ozemlja in pognala z domov okrog pet milijonov prebivalcev napadene države, silovit potres v Turčiji in Siriji s skoraj sto tisoč umrlimi, in begunci, ki so začeli vedno močneje pritiskati tudi na slovensko južno mejo. Doma so se vrstile zahteve po višjih plačah. Vlada je kljub kritikam opozicijskih strank ukinila komaj ustanovljeni Muzej slovenske osamosvojitve, ustavno sodišče pa je zadržalo izvajanje dela novega zakona o RTV Slovenija. Gorenjec Boštjan Poklukar, rojen januarja 1971, je bil po odstopu Tatjane Bobnar imenovan za novega ministra za notranje zadeve. To nalogo je že opravljal v vladi Marjana Šarca.

Slabši začetek, odličen konec

Tako lahko zapišemo za svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju, ki se je z vrhunsko umetniško

GORJANSKI TEKAČICI na smučeh Eva Urevc in Anja Mandeljc sta bili izvrstni osmi v ekipnem sprintu.

PETER PREVC je nosil slovensko zastavo na odprtju svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju.

PREŠERNOV NAGRAJENEC Herman Gvardjancič s soprogo Damjano in hčerka Uršulo in Tino

prireditvijo začelo 21. februarja v Kranjski Gori. Na njem je nastopalo 33 slovenskih športnic in športnikov, ki so sami odločili, da bo na svečanem odprtju slovensko zastavo nosil najuspešnejši slovenski smučarski skakalec Peter Prevc. Februarski začetek je bil slab tako po obisku – za

slabši obisk domačih gostov so krivili visoke cene vstopnic – kot po uspehih slovenskih športnikov. Vendar se je že v februarskem delu športnega spektakla pod Poncami obrnilo na bolje. Občinstva, tudi domačega, je bilo več, prve kolajne pa so na odlično organizirani prireditvi začeli osvajati

NAMEŠČANJE 61 ton težke brvi čez reko Savo v Medvodah

tudi slovenski športniki. Mešana ekipa v smučarskih skokih, v kateri so bili Nika Križnar, Ema Klinec, Timi Zajc in Anže Lanišek, je osvojila bronasto kolajno. Tekačici na smučeh Eva Urevc in Anja Mandeljc, obe doma iz Gorij, pa sta bili v ekipnem sprintu osmi. Slovensko osvajanje kolajn, tudi zlatih, pa se je začelo v marčnem delu prvenstva.

Februarja sta potekali tudi svetovni prvenstvi v alpskem smučanju in biatlonu. V biatlonu je presenetila Polona Klemenčič, ki je z osmim mestom dosegla uvrstitev kariere. V alpskem smučanju pa sta bila

smukača Ilka Štuhec in Mika Hrobat šesta in osmi, veleslalomist Žan Kranjec pa je tokrat ostal brez kolajne.

Gorenjcu Prešernova nagrada

Dogajanje v februarju je zaznamovalo praznovanje 8. februarja, slovenskega kulturnega praznika. Na Gorenjskem je bilo tradicionalno najbolj svečano v Prešernovi rojstni vasi Vrba, kjer je bila slavnostna govornica poslanka državnega zbora Katarina Štravs, in v Kranju. Na predvečer praznika so v Ljubljani podelili Prešernovi nagradi in nagrade Prešernovega sklada. Nagradi sta prejela multidisciplinarna

umetnica Ema Kugler in leta 1943 rojeni gorenjski rojak iz Gorenje vasi pri Retečah v škofjeloški občini, akademski slikar in profesor Herman Gvardjančič.

Razsajala je ptičja gripa

Virus ptičje gripe je februarja dosegel tudi Slovenijo. Zaznali so jo najprej pri labodih v Cerknici in Prekmurju, nato pa tudi v živalskem vrtu. Konec mesca je nanjo opozoril rejec perutnine iz okolice Cerkelj. Po pregledu so okrog tisoč kokoši usmrtili in uničili opremo ter odsvetovali uporabo jajc. Zaradi preprečevanja širitve okužbe so zaostrili ukrepe v desetikilometrskem pasu okoli njenega žarišča, v katerem se je z gojenjem perutnine ukvarjalo kar 336 rejcev.

- ▶ V Medvodah so postavili 83 metrov dolgo in 61 ton težko brv čez Savo. Brv je stala dva milijona evrov in je del kolesarske poti Medvode–Pirniče–Vikriče.
- ▶ V Stari Fužini v Bohinju so v okviru Javnega zavoda Triglavski narodni park odprli sodobno zbiralnico in hladilnico za divjačino.
- ▶ Na Trebiji v Poljanski dolini se je zgodila prometna nesreča s smrtnim izidom. Pri iskanju ponesrečenih v potresu v Turčiji je sodelovala tudi enota Civilne zaščite z reševalnimi psi, v kateri so bili tudi Gorenjci Matjaž Bolka, Robert Anžič in Andrej Žunič.
- ▶ Pri Osnovni šoli Mojstrana so obnovili stari del vrtca. Lani so vrtcu dodali prizidek.
- ▶ V Begunjah so po letu 2018 znova vlekli ploh. To je običaj, ki ga pripravijo, če se tega leta med božičem in pepelnico nihče v vasi ne poroči. Vleko ploha, dolgega smrekovega debla, ki ga vlečejo neporočeni fantje in dekleta, poročeni pa pripravijo šrango, so začeli leta 1929. Ploh po vlečenju prodajo na dražbi.

OBNOVLJENI VRTEC v Mojstrani

MAREC 2023

Mesec kolajn in rekordov

Nadaljevanje nordijskega svetovnega prvenstva, finale svetovnega pokala v smučarskih skokih v Planici in tekma alpskih smučarjev v Kranjski Gori so bile osrednje marčevske prireditve na Gorenjskem, ki niso minile brez slovenskih uspehov. Padec Petra Prevca. V Kamniku so na dostojno mesto postavili kip mamuta.

Marec in prvi dnevi aprila so minili v znamenju smučanja. Na Gorenjskem so bile tri vrhunske prireditve: nadaljevanje svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju, finale svetovnega pokala v smučarskih skokih in tekma alpskih smučarjev za Pokal Vitranc. Na vitranški strmini tokrat Slovenci niso zmagovali. Dve veleslalomski zmagi je pobral Švicar Marco Odermatt, naš Žan Kranjec je bil četrti in peti, v skupnem seštevku veleslaloma pa tretji.

Uspešnejša je bila Planica, ki jo je zaznamoval grd padeč našega najizkušenejšega skakalca Petra Prevca. Zanj je bila sezona končana. V marčevskem delu svetovnega prvenstva so Slovenci blesteli: Timi Zajc je postal svetovni prvak v skokih na veliki skakalnici, kar je pred njim uspelo Franciju Petku in Roku Benkoviču. Zlati so bili tudi fantje Anže Lanišek, Lovro Kos, Timi Zajc in Žiga Jelar na ekipni tekmi. Že konec februarja pa je bila mešana ekipa

ZLATA EKIPA skakalcev: Žiga Jelar, Anže Lanišek, Timi Zajc in Lovro Kos

VILA PAVLINA je obogatila turistično ponudbo Kranjske Gore.

EMA KLINEC, zmagovalka norveške turneje in z 226 metri ženska svetovna rekorderka v poletih

bronasta. S tremi kolajnami smo se uvrstili med najuspešnejše reprezentance na prvenstvu! Še pred Planico pa je Ema Klincec

zmagala na norveški skakalni turneji in na skakalnici v Vikersundu z 226 metri postavila nov ženski rekord v poletih! Anže Lanišek je bil na turneji

tretji. Planiški finale konec marca in v začetku aprila je bil samo nadaljevanje slovenskih uspehov. Tudi obisk občinstva je bil izjemen: nad 60.000 obiskovalcev. Na finalni tekmi sta Timi Zajc in Anže Lanišek osvojila prvo in drugo mesto, Anže Lanišek pa je bil tretji v skupnem seštevku svetovnega pokala. Izkazal se je z izjemno gesto: na oder je stopil s fotografijo do Planice tretjega v pokalu Dawida Kubackega, ki je moral zaradi hude ženine bolezn domov. S tem je Anže povedal, da tudi David sodi na oder ...

Obvoznica in nov dom

Ker je bila umaknjena pritožba na gradbeno dovoljenje za gradnjo obvoznice v Železnikih, se je ta lahko začela graditi. V Kranju so po petdesetih letih podpisali pismo o nameri za gradnjo novega doma starejših občanov. Krajan Besnice so s peticijo izrazili svoje nasprotovanje gradnji pokritega smučišča pod Joštom, naložbi, vredni nad 100 milijonov evrov, ki naj bi po mnenju investitorja prinašalo okolju številne koristi. V kamniškem zdravstvenem domu so uredili prostor za fizioterapijo in reševalce. V Kropi so se spomnili 70-letnice odkritja Slovenske peči, stare peči za taljenje

INŽ. JANEZ Gorišek (1933–2023)

železove rude. Odkrili so jo med gradnjo ceste Kropa–Jamnik. Na Bohinjski Beli so proslavili 170-letnico šolskega poučevanja in 120. obletnico izgradnje prve šole leta 1903, ki je od leta 1963 naprej podružnica blejske osnovne šole.

Koncesiji za Zatrnik

Z gradnjo gondolske žičnice na Vitranc za zdaj ne bo nič. Vzrok: zamujeni roki pri gradbenem

dovoljenju. Je pa Kranjska Gora bogatejša za apartmajsko hišo Vila Pavlina. Gradnja je stala 5,5 milijona evrov, investitor pa je Ilirika Fintrade Igorja Štembergerja. Vlada je družbi RTC Zatrnik podelila koncesiji za gradnjo nove sedežnice Hotunjski vrh in za posodobitev sedanje žičnice Berjanca. Koncesiji sta pomembni za razvoj Zatrnika z bližnjim blejskim zaledjem.

Dejavna gorenjska gledališča

Osrednji gledališki dogodek meseca in gotovo tudi leta je bil začetek 53. Tedna slovenske drame v Kranju, ki se je nadaljeval aprila. Za začetek so podelili nagrade Zveze dramskih umetnikov Slovenije. Milada Kalezić je prejela nagrado Marije Vere, Dušan Mlakar pa nagrado Poldeta Bibiča. Tamara Avguštin in Jana Zupancič sta prejeli nagradi Duše Počkaj, Jera Ivan nagrado Marka Slodnjaka. Igralska skupina Dovški oder je za Petra Mikliča, ki se bori s hudo boleznijo, zaigrala komedijo Kar bo, pa bo. Na celjskih dnevih komedije so tri od petih nagrad pobrali gorenjski gledališčniki. Zmagala je predstava Vse zastonj v izvedbi Prešernovega gledališča iz Kranja.

- ▶ V 90. letu starosti je umrl inženir, konstruktor smučarskih skakalnic in tudi sam skakalec Janez Gorišek. Skupaj z bratom Ladom sta izdelala načrt za planiško velikanko in tudi številne druge skakalnice po svetu.
- ▶ Dolgoletni gorski reševalec iz Radovljice Toni Smolej je prejel najvišje priznanje Civilne zaščite Slovenije.
- ▶ Na Jesenicah so se v Tramšakovem parku spomnili obletnice zavezniškega bombardiranja Jesenic. Prvega marca leta 1945 je zaradi bomb umrlo od 107 do 127 ljudi, okrog 40 poslopij pa je bilo poškodovanih. Na ta žalostni dan spominja spominsko znamenje.
- ▶ V Tržiču so odkrili ploščo v spomin rojaku, znanstveniku in akademiku dr. Janezu Pekleniku (1926–2016).
- ▶ Bronasti kip mamuta, ki ga je izdelal kipar Miha Kač, ulil pa Roman Kamšek, je po 15 letih prizadevanj končno našel stalno mesto v Kamniku. Mamutovo okostje so leta 1938 našli v Nevljah.
- ▶ Kriminalisti so ovadili 54-letnega osumljenca za lanski septembrski požig Majdičevega mlina v Kranju. Škode je bilo za okrog 200.000 evrov.

APRIL 2023

Sreča pod Malo Mojstrovko

Imelo jo je sedem planincev, ki jih je zasul snežni plaz. Kolesar Tadej Pogačar s Klanca pri Komendi je kraljeval na spomladanskih klasikah, tudi na Dirki po Flandriji. Goodyear je v Kranju končal več kot 90 milijonov evrov vredno naložbo. Jeseniški hokejisti zmagali v Alpski ligi.

Ponesrečeni planinci so bili na tečaju varne hoje v gorah. Presenetilo jih je slabo vreme, zato je bilo tudi reševanje zelo naporno in tvegano. Po nesreči se je pojavil sum, da organizatorji tečaja niso imeli ustreznega znanja in dovoljenja za tako delo. V Ljubljani in tudi v nekaterih drugih krajih so kmetje s svojimi stroji protestirali zoper kmetijsko politiko.

Planiški finale v smučarskih skokih, ki si ga je ogledalo več kot 60.000 ljudi, se je končal z dvojno zmago Timija Zajca in Anžeta Laniška.

Goodyearova naložba v Kranju

Goodyear Slovenija je v Kranju končal 94-milijonsko naložbo v širitev proizvodnje, ki bo zaradi nje večja za 25 odstotkov, delo pa bo dobilo dodatnih 160 ljudi. Koncern ima v svetu 57 tovarn v 23 državah z 72.000 zaposlenimi. Podjetje NUS, njegovi lastniki so iz Naklega, so za poldrugi milijon evrov v industrijski coni v

ZAHTEVNO IN nevarno reševanje pod Malo Mojstrovko

Naklem zgradili nov proizvodni obrat z upravno stavbo. Družba Lotrič Meroslovje iz Selc je dosegla nov mejnik v razvoju: postala je laboratorij za izvajanje poskusov za nemški avtomobilski koncern Volkswagen. Družina Muhar je na Blejski Dobravi v

starem skladišču železarne uredila nov veliki salon za prodajo pohištva. Družba Velika planina iz Kamnika je s podjetjem Leitner in Riko Ribnica podpisala pogodbo za gradnjo nove šestsedežnice na Veliki Planini. Pri nogometnem igrišču v Železnikih so začeli graditi dolgo pričakovano obvožno cesto. V Zdravstvenem domu Kranj so zgradili nove prostore za tehnične službe.

Na Orehku so protestirali

Krajani Orehka v Kranju so protestirali proti načrtu, da bi pod vasjo speljali novo železniško progo, po kateri bi vlaki vozili do 160 kilometrov na uro. Pod zemljo naj bi bila tudi železniška postaja. Zaradi tega bi morali porušiti okrog dvajset hiš. Nekateri občani so menili, da je gradnja povezovalne kolesarske poti med Bledom in Bohinjsko Bistrico prevelik poseg v naravo. Graditelji odgovarjajo, da je na 15 kilometrov dolgi poti varnost na prvem mestu!

VAROVANCI GABRA Glaviča so zmagovalci Alpske hokejske lige postali prvič v zgodovini.

ZAČETEK GRADNJE obvoznice pri nogometnem igrišču v Železnikih

NOVI VRTEC v Bohinjski Bistrici je največja naložba v zgodovini občine.

Nov vrtec v Bohinjski Bistrici

V Bohinjski Bistrici so po dveh letih gradnje odprli nov otroški vrtec, vreden 7,5 milijona evrov. Vrtec z 2300 kvadratnimi metri uporabnih površin je največja naložba v zgodovini bohinjske občine. Hiša generacij, urejena v stari šoli v Gorenji vasi v Poljanski dolini, je sprejela prve stanovalce. V jeseniški občini jim je z ustreznimi ukrepi uspelo zmanjšati smrad, ki je prihajal z deponije Mala Mežakla. V Kamni Gorici so sklenili zahtevna komunalna dela. V soteski Vintgar so zaradi naraščajočega obiska določili, da sme biti sočasno v soteski največ 245 ljudi, dnevno pa največ 2290. Na 10. Festivalu čokolade v Radovljici je sodelovalo 23 butičnih čokoladnic. V

Železnikih so organizirali tradicionalne, tokrat že 17. klekljarske dneve. Posvečeni so bili pred tremi leti umrli pobudnici prireditve Marici Albreht. Čipke so bile njeno življenje.

Nagrade in jubileji

Na zaključku 53. Tedna slovenske drame v Kranju so nagrado Slavka Gruma za najbolj izvirno dramsko besedilo podelili Anji Novak - Anjuti. Na Bledu so 10. aprila praznovali občinski praznik in za častna občana imenovali pokojnega župana in glasbenika Jožeta Antoniča in dolgoletnega zdravnika dr. Leopolda Zonika. Dolgoletna učiteljica klavirja in korepetitorica z Glasbene šole Jesenice Elizabeta Demšar Zupan je prejela priznanje Frana Gerbiča. V

škofjeloškem parku škofov so odkrili kip freisinškega škofa Abrahama, ki je bil leta 973 začetnik loškega gospostva. Šenčurjani so ob svojem prazniku 23. aprila podelili zlato plaketo glasbenemu društvu Sveti Mihael Šenčur, ki je bilo ustanovljeno leta 1995. Na Jesenicah so se spomnili 130. obletnice rojstva legendarnega alpinista Joža Čopa (1893–1975). Leta 1945 je skupaj z alpinistko Pavlo Jesih preplezal Čopov steber in pri reševanju soplezalke tvegaj življenje. Slavica Gortner, rojena na Češnjici pri Železnikih, je v Domu Taber v Cerkljah praznovala 101. rojstni dan!

- ▶ Lions klub iz Škofje Loke je donacijo 860 evrov namenil dijakinjam in dijakom Gimnazije Škofja Loka in Župnijski karitas.
- ▶ V Spodnjih Pirničah so po odločitvi Finančne uprave pri Zavašnikovih rabili premično premoženje, ker izvršba nad denarnimi sredstvi ni bila uspešna.
- ▶ Alpska smučarka Meta Hrovat je sporočila, da se bo po lanskem slovesu vrnila v tekmovalno smučanje.
- ▶ Tomaž Habjan iz Selc je postal novi lastnik znamenite katrce nekdanjega predsednika republike Boruta Pahorja. Dobil jo je od predhodnih lastnikov, bratov Fratar.
- ▶ Odbojkarice Calcita iz Kamnika so znova osvojile naslov državnih prvakinj. Fantje so bili drugi.
- ▶ Slovenski hokejisti so pomagali svojemu nekdanjemu soigralcu Alešu Kranjcu, ki boleha za težko boleznijo živčnega sistema in bo lahko le z zunanjo pomočjo iskal zdravje v Združenih državah Amerike.
- ▶ Slovenec Aleksander Čeferin bo še prihodnja štiri leta vodil UEFA, Evropsko nogometno zvezo, ki je najbogatejša in najvplivnejša športna organizacija na svetu.

MAJ 2023

Vodno bogastvo s Krvavca

Strelski pohod dijaka v eni od beograjskih šol, kronanje angleškega kralja Karla III., zmaga Primoža Rogliča na Višarjah in na dirki po Italiji, vedno pogostejši napadi volkov na drobnico in praznovanje Tavčarjevega leta so bili najodmevnejši dogodki meseca maja.

Prvenstvo gotovo zasluži uradno odprtje Krvavškega vodovoda, ki bo zagotavljal kakovostno pitno vodo več kot 30.000 ljudem iz občin Cerklje, Šenčur, Komenda, Vodice in Kranj. Pogodba za gradnjo, zaupana je bila Gorenjski gradbeni družbi, je bila podpisana leta 2009 in je bila po nekaterih zapletih končana večinoma sredi leta. Opraviti je treba še nekatera manjša dela. O veličini projekta priča podatek, da samo skupna dolžina cevovoda dosega 24 kilometrov.

Vreme nas je z neurji, točo, plazovi, poplavamami in nalivi začelo opozarjati, da ne smemo biti brez skrbi. Pokazalo se je, da je bil to res začetek nečesa hujšega, strašnega ...

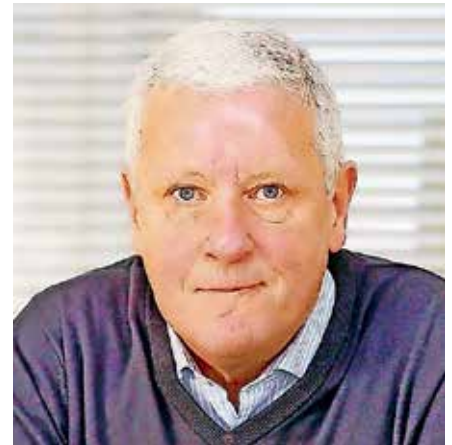
Kolesarsko romanje na Višarje

Za tradicionalno kolesarsko tritedensko dirko po Italiji, italijanski Giro, še nikdar ni bilo toliko zanimanja kot letos. Dirka se je odločala v naši bližini, na 1700 metrov

visokih Svetih Višarjah, kamor hodijo številni slovenski romarji. Majski romarji so bili slovenski kolesarski navdušenci, ki so evforično navijali za našega Primoža Rogliča, ki je kljub težavam z verigo zmagal, premagal do tedaj vodilnega Gerainta Thomasa in zmagal na prestižni dirki, eni od treh najtežjih v sezoni. Manj uspešni od Rogliča so bili naši hokejisti, ki se jim na tekmovanju v Latviji ni uspelo uvrstiti v najelitnejšo skupino svetovnega hokeja. Mladi kolesarji in kolesarski navdušenci pa so uživali na Trsteniku, kjer so se srečali z odličnim slovenskim kolesarjem Matejem Mohoričem.

Čast poljanskemu rojaku

V Škofji Loki, še posebej pa v občini Gorenja vas - Poljane, so s številnimi prireditvami zaznamovali stoto obletnico smrti svojega velikega rojaka, pisatelja, odvetnika in politika dr. Ivana Tavčarja. Rodil se je leta 1851 v Poljanah in v svojih delih zapustil

IVAN BIZJAK (1956–2023)

trajen spomin na svojo rodno dolino, številne njegove zgodbe pa so bile postavljene na gledališki oder ali predstavljene v filmu, kot je na primer Cvetje v jeseni. Prireditve potekajo v okviru tako imenovanega Tavčarjevega leta. V kleti gospodarskega poslopja Tavčarjevega doma na Visokem so postavili spominsko filatelistično razstavo z naslovom Slovenska književnost od Brižinskih spomenikov do realizma. V Besnici so počastili 50. obletnico ustanovitve podružnične šole, ki jo sedaj od prvega do petega razreda obiskuje 105 učenk in učencev. V Stari Loki pa je bil vrtec Sončni žarek star 20 let.

Pridobitev v tržiškem domu starejših

V domu starejših Petra Uzarja v Trziču so za 880.000 evrov državnega in evropskega denarja uredili dodatne prostore začasne namestitve. Stanovalcem so tako zagotovljene dostojne bivalne razmere. V Selcah so zgradili nov gasilski dom in kupili nov gasilski kombi. Po Kranju so začeli voziti štirje novi električni avtobusi, ki so jih imenovali po znanih Kranjčanih:

PREDSTAVNIKI OBČIN na odprtju Krvavškega vodovoda

RAZMERE SO nevzdržne, so poudarjali rejci drobnice in kmetje zaradi škode, ki jo povzročajo volkovi.

Prešernu, Puharju, Jenku in Bleiweisu. Do zime naj bi se jim pridružili še štirje. Skupaj bodo stali štiri milijone evrov. V žirovniški občini so uredili vstopno točko v dolino Završnice, v Kranju pa je začela delovati Jenkova rezidenca ali razpršeni hotel. Prvo nastanitveno enoto so uredili v Jenkovi hiši. V Bohinjski Bistrici so nadaljevali prenovo kampa Danica, v Kranju pa so na mestu nastajajočega Parka slovenske himne arheologi odkopali zanimive predmete, tudi žarne in skeletne grobove.

Gorenjci počastili kralja Karla III.

Kronanje donedavnega princa Charlesa v angleškega kralja Karla III. in njegove soproge Camille je odmevalo tudi na Gorenjskem. Še posebej zato, ker je novi kralj leta 1998 obiskal Gorenjsko: Radovno, slap Peričnik in Bled. V čast dogodku so na dan kronanja ugledni gostje iz Planinskega muzeja v Mojstrani krenili po takratni poti princa Charlesa in gostitelja, tedanjega predsednika Republike Slovenije Milana Kučana do slapa Peričnik.

ODPRTJE NOVIH prostorov v domu starejših v Trziču. Od leve minister Simon Maljevac, stanovalka doma Nada Keršič in direktor Domen Rakovec.

Planinski muzej hrani pohodni palici, ki sta jih takrat za lažjo hojo prejela gost in gostitelj. Pri organizaciji dogodka je sodelovalo tudi britansko veleposlaništvo v Sloveniji.

Skupina Gašperja Peternela je za stalno razstavo o Prešernu prejela Valvasorjevo nagrado, Valvasorjev nagelj pa je prejela skupina pod vodstvom dr. Verene Perko za razstavo o ženskih zgodbah. Nagrajenci delujejo v Gorenjskem muzeju v Kranju. V Komendi so za občinski praznik zlato priznanje podelili Marku Zadrgalu.

- ▶ Umrli je gospodarstvenik, raziskovalec in politik Ivo Bizjak (1956–2023). Med drugim je bil predsednik zbora občin slovenske skupščine, varuh človekovih pravic in minister za notranje zadeve, bil pa je tudi med kandidati za predsednika republike.
- ▶ Dovje in Mojstrana sta bila sprejeta v mrežo gornjskih vasi, kar je velik uspeh.
- ▶ Volkovi so vedno pogosteje napadali drobnico. Njeni rejci so zaščito zahtevali tudi na protestih.
- ▶ V Davči je 400 kilogramov težak bik zdrsnil v vodo. Na varno so ga potegnili s pomočjo helikopterja. Na Češnjici pri Kropi je požar uničil stari objekt Metrona. Obsežen požar je gasilo več kot 100 gasilcev.
- ▶ Regionalna Gospodarska zbornica za Gorenjsko je za inovacije podelila zlata, srebrna in bronasta priznanja. Štiri od njih so bila v igri za državna priznanja.
- ▶ Bled je po 67 letih znova gostil evropsko prvenstvo v veslanju, tokrat za veterane. Tekmovalo je 560 veslačev iz 33 držav.
- ▶ Soriški slikar Mohor Kežzar se je odločil za atrakcijo. Z raznimi motivi je poslikal nekatere skale v domačem kraju.

JUNIJ 2023

Borštnikova nagrada kranjskemu gledališču

Vročinski val, neurja in silovit veter so napovedovali nemirno poletje. Slovenija je bila prepričljivo izvoljena za nestalno članico Varnostnega sveta. Velika Boscheva naložba na Brniku in iskanje trase za hitro železnico.

Zmagovati na Borštnikovem srečanju v Mariboru je za vsako gledališče velika čast. In to velja tudi za Prešernovo gledališče iz Kranja, ki je za predstavo Zaprta študija na 28. Borštnikovem srečanju prejelo veliko Borštnikovo nagrado. Predstavo je režirala Nina Rajič Kranjac. Tudi nagrada nepogrešljivi je šla v kranjsko gledališče. Prejel jo je dolgoletni inšpicient Ciril Roblek. V Preddvoru so počastili spomin na 190. obletnico rojstva prve slovenske pesnice, pisateljice in skladateljice Josipine Urbančič Turnograjske. Poročena je bila s prav tako znanim Gorenjcem iz istega časa Lovrom Tomanom. V Radovljici pa so se spomnili 100. obletnice rojstva pesnika Ivana Hribovska, enega od po vojni zamolčanih kulturnih ustvarjalcev, ki je umrl v povojnih pobojih, star 22 let. Glasbena šola v Kamniku je praznovala 70-letnico delovanja. Njena učenka je bila tudi sedanja

PROIZVODNJA V novih prostorih Boscha na Brniku

NAČRTOVANA NOVA hitra železniška proga se bo izognila Orehku.

NAGRAJENCA IZ Prešernovega gledališča Nina Rajič Kranjac in Ciril Roblek

predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar, ki se je tudi udeležila praznovanja. V Radovljici pa so počastili spomin na arhitekta Ivana Vurnika in na 100. obletnico rojstva častnega občana in umetnostnega zgodovinarja dr. Ceneta Avgušтина. V škofjeloški Aleji zaslužnih občanov so odkrili doprski kip častnega občana,

nekdanjega župana, gospodarstvenika, galerista in politika Zdravka Krvine. Bil je tudi izjemen povezovalac ljudi različnih mišljenj. Rojen je bil leta 1937, umrl pa je leta 2013. Kip je delo akademskega kiparja Metoda Frlica. V Kranju so organizirali filmski festival KRAFFT, na katerem je bilo predstavljenih 16 vrhunskih filmov.

ODKRITJE KIPA Zdravka Krvine v Škofji Loki**Boscheva tovarna na Brniku**

Družba Bosch Rexroth je eno svojih večjih letošnjih naložb uresničila v Sloveniji. Na Zgornjem Brniku je zgradila nov poslovni in proizvodni objekt, v katerem je združila proizvodnjo iz dosedanjih treh lokacij. Družba, ki deluje v Sloveniji od leta 1998 naprej, je za naložbo namenila 13,2 milijona evrov, na skoraj 24.000 kvadratnih metrih površine pa bo dodatno zaposlenih več kot 120 ljudi. V Radovljici so končali prvi del gradnje novega kopališča, dobri pa so bili tudi obeti za ponovno delovanje kopališča Ukova na Jesenicah. Pri podružnični šoli v Kokri so zgradili novo zunanjo učilnico.

DR. NADA Praprotnik (1951–2023)**Park slovenske himne**

Na cerkvenem zemljišču v bližini Prešernovega gaja v Kranju so odprli Park slovenske himne, posvečen Prešernovi Zdravljici in Jenkovi Naprej zastave slave. Oba sta pokopana v bližjem Prešernovem gaju. Tržiška Zveza šoferjev in avtomehanikov je z dveletno

zakasnitvijo proslavila 70-letnico delovanja.

V nekaterih gorenjskih občinah so praznovali in delili praznična priznanja. Tako je bilo v Preddvoru, v Škofji Loki, kjer so za častnega občana imenovali slikarja Hermana Gvardjančiča, v Naklem, kjer so zlato plaketo podelili Dragu Goričanu, v Gorjah, kjer so za častnega občana izbrali glasbenika in dolgoletnega kapelnika godbe na pihala Klemena Repeta, v Žireh, kjer je postal častni občan dr. Zdravko Mlinar. V Mojstrani pa je domače prostovoljno gasilsko društvo praznovalo 130 let delovanja. Ustanovljeno je bilo leta 1893.

Krajanom Orehka je uspelo

Protest krajanov Orehka pri Kranju zaradi načrtovane gradnje hitre železnice pod vasjo in rušenja nekaterih hiš je uspel. Načrtovalci projekta so sklenili, da bo železniška trasa potekala pod Ljubljansko cesto, kar bo cenejše in racionalnejše. Dvotirna proga naj bi bila zgrajena do leta 2030.

- ▶ Tri dni pred 72. rojstnim dnem je umrla botaničarka, kustosinja in muzejska svetnica, naravovarstvenica in publicistka dr. Nada Praprotnik. Doma je bila v Mostah pri Žirovnici in po končani jeseniški gimnaziji končala Biotehnično fakulteto v Ljubljani. Objavila je več kot 800 prispevkov, od knjig in znanstvenih razprav do preprostih zapisov za najmlajše bralce.
- ▶ Športniki, še posebej hokejisti, so še naprej zbirali pomoč za zdravljenje hudo bolnega prijatelja, hokejista Aleša Kranjca.
- ▶ V kranjskem domu upokojencev je praznovala 100. rojstni dan Alojzija Tomšič iz Kranja. Rojena je bila v Kozani v Goriških brdih in se je leta 1951 z možem preselila v Kranj.
- ▶ Ob 70-letnici delovanja Evropskega parlamenta so se povezale osnovne šole iz 27 držav članic Evropske unije. Na srečanju v Alzaciji so sodelovali tudi učenke in učenci iz Osnovne šole Križe. Občina Tržič pa že 57 let sodeluje z alzaškim mestom Ste Marie aux Mines.
- ▶ Kolesar Tadej Pogačar je dvakratni zmagovalec državnega kolesarskega prvenstva: v cestni vožnji in vožnji na čas. Po prvenstvu ga je čakala velika preizkušnja na Dirki po Franciji.
- ▶ Tragedija. Žrtev vročine in malomarnosti. V Preboldu je v vročem avtomobilu umrl otrok.
- ▶ Konec junija so neurja s točo uničevala pridelke in povzročala škodo v večjem delu Gorenjske. Nekatere poljščine v 50 kilometrov dolgem nevihtnem pasu so bile povsem uničene.

JULIJ 2023

Najprej vročina, nato neurja

Smrtni nesreči v gorah, huda neurja s točo in vetrom, reševanje stotnije ujetih planincev v Krmi, okvara v valjarni jeseniškega Acronija in odstop ministra za zdravje so bili najodmevnejši dogodki meseca in žal tudi napoved še strašnejšega avgusta.

Mesec julij se je začel z odpravljanjem posledic junijskega neurja in z vročinskimi valovi, ki so ga v nekaterih sredozemskih državah spremljali tudi požari. Žal so nas čakali še hujši dnevi. Sredi meseca je nad večino Gorenjske divjalo hudo neurje s točo in orkanskim vetrom. Razrite ceste in podrto drevje je zaprlo marsikatero pot, tudi cesto skozi Radovno do Krme, kjer je ostalo odrezanih od sveta 120 planincev. Vse se je srečno končalo, kar pa ni veljalo za planinca, ki sta umrla na območju Triglava in Jezerskega. Gorski reševalci opozarjajo, da je nesreč in reševanj vedno več. Tudi stroški naraščajo. Letno presejajo milijon evrov! Naravnim nesrečam, ki so prizadele 190 slovenskih občin, se je pridružila še okvara glavnega motorja v valjarni jeseniškega Acronija. Po pričakovanju je zaradi nesoglasij s predsednikom vlade Robertom Golobom in neuspešnih posegov v zdravstvo odstopil minister za zdravje Danijel Bešič Loredan. Državni bor pa je sprejel zakon o dolgotrajni oskrbi.

NAD 30 otrok je klekljalo prtičke

REŠEVALCI SI utirajo pot do stotnije planincev v Krmi.

JESENIŠKA POLICISTA Miroslav Volmajer in Uroš Markovič sta onemogemu moškemu rešila življenje.

Novartisova naložba v Mengšu

Farmacevtski velikan Novartis bo v Mengšu vzpostavil center za tehnični razvoj inovativnih bioloških zdravil. Naložba bo vredna 111 milijonov evrov. V Zgornji Bohinjski dolini so nadaljevali gradnjo kanalizacije.

Odpadne vode bodo speljali do čistilne naprave v Bohinjski Bistrici. Na Brniku se je enota Slovenske vojske, ki varuje in nadzoruje slovenski zračni prostor – 15. polk Vojnega letalstva –, po 32 letih preselila v nove prostore. Odprtja se je

udeležila tudi vrhovna poveljnica Slovenske vojske predsednica republike Nataša Pirc Musar. Graditelji druge cevi karavanškega predora imajo geološke težave in zato napredujejo počasneje, kot je bilo načrtovano. Preboj na avstrijsko stran so napovedovali septembra, vendar se bo najverjetneje zgodil konec leta.

Spomin na cesarjev obisk

Šestnajstega in sedemnajstega julija je minilo 140 let od edinega obiska njegovega veličanstva avstro-ogrskega cesarja Franca Jožefa I. na Gorenjskem. Cesar je bil zelo čaščen, zato ni čudno, da ga je povsod, tudi na Gorenjskem, spremljala navdušena množica, ki se ni zmenila za dež in veter, ki sta takrat rohnela nad Gorenjsko. Cesar je bil najdlje, kar pet dni, v Ljubljani, na Gorenjskem pa je obiskal Mengeš, Cerklje, Šenčur, Kranj, Bled in Begunje, kjer si je ogledal največjo žensko kaznilnico v cesarstvu. Po postanku na Jesenicah se je z vlakom odpeljal v Trbiž. V spomin na ta dogodek so v Prešernovi hiši v Kranju postavili posebno razstavo, ki sta jo uredili Barbara Kalan in Anja Poštrak.

V Škofji Loki so se spomnili 50. obletnice zadnjih cestno-hitrostnih dirk, ki jih kasneje zaradi nesreče niso več organizirali. V Železnikih so bili že 61. Čipkarski dnevi. Tradicionalnega spominskega pohoda na Triglav se je udeležilo 315 pohodnikov. Vodiški gasilci so praznovali 120-letnico organiziranega delovanja, radovljiško gasilsko društvo pa je še dvajset let starejše. Poseben dogodek je bil na Mlaki nad Zgornjo Lušo. Na Jejlarjevi domačiji, kjer so pred petdesetimi leti snemali film Cvetje v jeseni, so se v počastitev 100. obletnice smrti Ivana Tavčarja zbrali še živeči igralci in ustvarjalci filma in na filmski Presečnikovi domačiji obujali spomine na nastajanje filma, ki je razvnel srca mnogim Slovenkam in Slovencem.

JANA PETEK, generalna direktorica Novartisa v Sloveniji, **Jonathan Novak** iz razvoja bioloških zdravil in predsednik vlade **Robert Golob** na predstavitvi novega projekta

Spomenik Juti Krulc

Leta 1974 je začel po načrtih Jute Krulc, ene od najbolj znanih in uveljavljenih krajinskih arhitektk, v Žireh na posestvu njene hčerke Maje in njenega moža Tomaža Kržišnika ter vnuka Tadeja nastajati Vrt Kržišnik. Da bi trajno zaznamovali delo leta 2015 umrle Jute Krulc, so na julijski dan odprtih vrat odkrili njen doprsni kip,

delo akademskega kiparja Bojana Mavsarja. Na Bledu je potekal tradicionalni že 28. Festival Bled. Med številnimi uglednimi glasbenimi gosti je bil tudi eden od najbolj znanih izdelovalcev godal Edgar E. Russ, po rodu Avstrijec, ki živi v Cremoni. Predstavil je najdražjo violino na svetu, okrašeno s plemenito kovino osmij. Vredna je 3,5 milijona evrov.

- ▶ Dirka po Franciji, največja vsakoletna kolesarska dirka na svetu, se ni končala po slovenskih željah. Tadej Pogačar je bil že drugič zapored drugi za Jonasom Vingegaardom. Dosegel je dve etapni zmagi, eno pa je k slovenski beri dodal Matej Mohorič. Od tekmovalnega kolesarjenja se je poslovil Jan Polanc.
- ▶ Policista Miroslav Volmajer in Uroš Markovič sta v Lescah pomagala in z oživljanjem rešila življenje moškemu.
- ▶ Ana Nastran ali Megušarjeva Ančka je v škofjeloškem Centru slepih, slabovidnih in starejših praznovala 104. rojstni dan, Metka Pintar iz Podbrezj pa je v Domu starejših v Naklem praznovala 101. rojstni dan.
- ▶ Na Straži nad Bledom so zaprli Pustolovski park, ki je obratoval od leta 2010.
- ▶ Organizatorji svetovnega prvenstva v nordijskem smučanju v Planici so sporočili, da je prireditev uspela. Po televiziji jo je spremljalo več kot 400 milijonov ljudi, v živo na prizorišču pa 63.000 ljudi. Poslovni izid je bil pozitiven, tako da bodo lahko z 2,4 milijona evrov pomagali zimskim športnikom.
- ▶ Pri Hrastjah so uredili največji, štiri kilometre dolg koruzni labirint s 15 orientacijskimi točkami.

AVGUST 2023

Voda je podivjala, zalivala, rušila

Tudi najstarejši ljudje ne pomnijo tako silovitega deževja s tako rušilno močjo vode, kot je bilo v prvih dneh avgusta. Gmotna škoda je ogromna, večmilijardna, prizadeti pa bodo še dolgo trpeli duševne bolečine. Vseeno so se tudi v tako strašnih dneh srečno rojevala nova življenja.

Slovenija je bila v zadnjih desetletjih kar pogosta žrtev naravnih nesreč. Spomnimo se potresov v Posočju in tudi v delu Gorenjske, poplav na Štajerskem zaradi narasle Drave in leta 1990 zaradi Savinje, smrtonosnega kamnitega plazu v Logu pod Mangartom, poplav v Železnikih leta 2007 in kasneje v nekaterih drugih delih Slovenije, v svežem spominu pa imamo lanske požare.

Tornado, ki je prvi dan avgusta divjal nad Ilirsko Bistrico, je bil napoved še nečesa hujšega. To se je zgodilo v petek, 4., in v soboto, 5. avgusta. Narava je podivjala. Voda je uničevala vse, kar ji je bilo napoti. Odnášala je zemljo, ceste, mostove, nasipe, podirala hiše, sprožala plazove in ljudi nagnala v beg pred nevarnostjo.

Količina dvodnevni padavin med 3. in 6. avgustom je bila rekordna. Na Voglu, v Posočju in na Koroškem je presegla 300 litrov na kvadratni meter. Prožili so se zemeljski plazovi, med njimi tudi zelo nevarni plaz nad Koroško Belo. Najhuje je bilo na Koroškem in v Savinjski dolini, na Gorenjskem pa na območju Cerkelj, Šenčurja, Komende, Medvod, Kamnika, Škofje Loke, Žirov, Gorenje vasi in Poljan, Begunj ...

Slovenija se je v najhujši naravni nesreči v svoji zgodovini, ki je zajela večino ozemlja, in ne le njenih posameznih delov, izkazala. Najprej posamezniki, ki jih je ujma najbolj prizadela. Reševali so, kar se je dalo, odstranjevali posledice nesreče in obenem trepetali, kaj jim bodo prinesli prihodnji dnevi in če bodo imeli zagotovljeno streho nad glavo. Ljudje so pomagali drug drugemu, prostovoljno prihajali v najbolj

ŠKOFJELOŠKO DRUŽINO je pred najhujšim rešil helikopter.

prizadete kraje in prispevali po svojih močeh. Škoda je ogromna. Presegala naj bi 9 milijard evrov. Z opremo in

reševalci so pomagale sosednje države. Evropa je obljubila pomoč, kar sta med svojim obiskom zagotovila

ZEMELJSKI PLAZ je velika nevarnost za Koroško Belo. Vsak njegov premik zaznajo posebne naprave, opremljene s sireno.

predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen in komisar za krizne razmere Janez Lenarčič. Država je ukrepala in pomagala ter obljubila pomoč. Znova so se izkazali gasilci, vojaki in pripadniki Civilne zaščite. Ustanovljen je bil Sklad za obnovo Slovenije. Žal je naravna nesreča terjala tudi življenja.

Zgodbe s srečnim koncem

Med naravno nesrečo so se odvijale tudi zgodbe s srečnim koncem. V Škofji Loki je posadka helikopterja iz smrtnega objema deroče Sore rešila štiričlansko družino. Pomoč po zraku je rešila tudi Natalijo Dolinar od Svete Barbare, ki je kljub visoki nosečnosti zmogla do helikopterja in srečno rodila Brino. Vesna Kavčič iz Žirovskega Vrha Svetega Urbana pa je sina Gabrijela rodila kar na travniku pri Zmincu med vožnjo v kranjsko porodnišnico. To so bile srečne zgodbe. Čisto drugačne pa so velik požar na kmetiji v Srednji vasi pri Šenčurju, sum spolnega napada v eni od gorenjskih osnovnih šol, utopitev moškega v Bohinjskem jezeru in dvojna smrt na cesti pri Britofu.

Obnovljeno jeseniško kopališče

Kljub boju z naravo in dopustom mesec avgust ni minil brez drugih dogodkov. Na Jesenicah so odprli obnovljeno in med Jeseničani zelo priljubljeno kopališče Ukova. V Kranjski Gori so Jožeta Kotnika imenovali za častnega občana, Klemen Dolenc, športnik in prostovoljec, pa je prejel veliko plaketo Občine Radovljica. V Vodica so odprli dolgo pričakovano 2,3 kilometra dolgo obvoznico. V občini Bohinj so za častnega občana imenovali škotskega botanika in naravovarstvenika Iana Mitschela, ki je že 40 let reden obiskovalec Bohinja. V Gorjah so počastili 130. obletnico odkritja soteske Vintgar in določili, koliko obiskovalcev sme hkrati v sotesko. V naselju Rupa pri Kranju so zahtevali, da kraj ostane vas, in ne del

NA JESENICAH so za 150.000 evrov obnovili kopališče Ukova.

VODIČANI SO morali dolgo čakati na novo obvoznico.

Kranja, v kranjski soseski Vodovodni stolp in v Struževem so protestirali proti gradnji severne obvoznice v

njihovi bližini, širitvi športnega parka, uničevanju kmetijske zemlje in gradnji kompostarne na robu vasi.

- ▶ Mesec ni minil brez športnih uspehov. Športna plezalka Janja Garnbret je bila zlata in srebrna na svetovnem prvenstvu v Parizu. Kolesar Tadej Pogačar, vodilni kolesar na svetu, je bil tretji v cestni vožnji na svetovnem prvenstvu v Glasgowu, smučarska skakalka Nika Križnar je zmagala na poletni skalalni turneji, kamniška atletinja Maruša Mišmaš Zrimšek pa je bila na svetovnem prvenstvu šesta v teku na 3000 metrov z ovirami.
- ▶ Šestindvajsetega avgusta je minilo 110 let od rojstva tržaškega pisatelja Borisa Pahorja.

SEPTEMBER 2023

Na Kredarici gledajo za soncem

Nadaljevala se je sanacija posledic poplav, še posebno čiščenje vodotokov. Odstopila je ministrica Sanja Ajanović Hovnik. Umrli je politik in pravnik dr. Ivan Kristan. Uspešni nastopi košarkarjev, odbojkarjev in kajakašev. Iskrina naložba v digitalizacijo.

September je bil mirnejši od strašljivega avgusta. Začelo se je šolsko leto. Številne šole so opozarjale na pomanjkanje učiteljev. Zaradi posledic poplav, ki so uničile štiristo bivališč in sedemsto ljudi pognale z domov, so marsikje, tudi v Cerkljah na Gorenjskem, pouk začeli na različnih lokacijah zunaj šolskih prostorov. Pomoč pri odpravljanju posledic naravne nesreče so napovedale tudi banke in zavarovalnice. Volkovi so povzročili novo škodo gorenjskim rejcem drobnice.

Kar 16.000 ljudi se je zbralo na stadionu v Stožicah na dobrodelni nogometni tekmi zvezd, ki jo je organiziral Aleksander Čeferin. Posamezniki so za vstopnice prispevali tudi več sto evrov.

Kolajna odbojkarjev

Mesec september je bil uspešen za nekatere naše športnike. Nogometaši

TRIGLAVSKI DOM na Kredarici z novimi sončnimi celicami na strehi

so premagali Severno Irsko in obdržali možnosti za udeležbo na evropskem nogometnem prvenstvu

prihodnje leto v Nemčiji. Košarkarji so na svetovnem prvenstvu osvojili še vedno izvrstno sedmo mesto. Odbojkarji so bili na evropskem prvenstvu tretji. Bron je za nas kot zlato, so poudarjali po prvenstvu. Kanuist Benjamin Savšek je z zmago v slalomu na divjih vodah povečal zbirko kolajn z velikih tekmovanj.

DIREKTOR DRUŽBE Iskra Mehanizmi Marjan Pogačnik in predsednik državnega sveta Marko Lotrič v proizvodni hali na Zgornjem Brniku

Denar tudi za gorenjski turizem

Pregled gorenjskih dogodkov začnemo 2500 metrov visoko – na Kredarici, kjer so po dvajsetih letih zamenjali vse sončne celice, nameščene na strehi Triglavskega doma. To je velik prispevek k stabilni preskrbi z elektriko najbolj obiskane planinske postojanke v slovenskih gorah. Med 58 projekti, ki jih je za sofinanciranje izbralo ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, jih je tudi sedem z Gorenjske. Med njimi so obnova koč Murka na Voglu, Kmetija

Meta, Terme Snovik in nov hotel v Žirovnici.

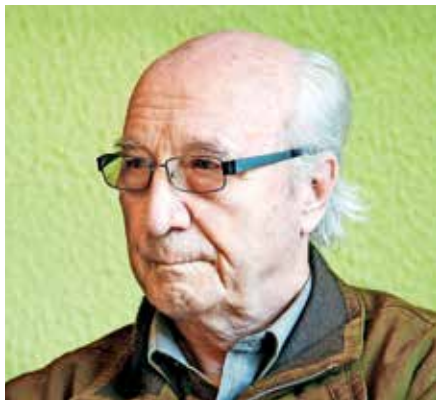
V Zgornjih Stranjah v kamniški občini so namestili 600.000 evrov vreden montažni most, ki je znova povezal bregova Kamniške Bistrice.

Občina Kranj se je odločila kupiti ledno dvorano oziroma balon na Zlatem polju, s čimer bo omogočila hokejistom vadbo in tekme na domačem ledu. V Podkorenu pa bo med Savo Dolinko in cesto Podkoren–Kranjska Gora zraslo novo turistično naselje.

Družba Iskra Mehanizmi je vložila pet milijonov evrov v digitalizacijo proizvodnje.

Nagrajenci in jubilarji

Naslova naj planinskih koč v sredo- in visokogorju sta odšla v občino Preddvor, in sicer sta jih prejela Koča

DR. IVAN Kristan iz Škofje Loke (1930–2023), politik, pravnik in prvi predsednik državnega sveta

- ▶ Na dobrodelnem Triglav teku na Brdu je sodelovalo 1800 tekačic in tekačev.
- ▶ V Bohinju so organizirali 65. tradicionalni Kravji bal. Krava Malina je bila izbrana za ciko leta 2023 in kraljico bohinjskih planin.
- ▶ Med najboljše inovatorje leta so bili izbrani tudi Gorenjci. Nacionalni priznanji sta prejeli družbi iQwood iz Mengša in SIJ Acroni z Jesenic. Posebno priznanje pa je prejela kranjska Iskra ISD.

na Svetem Jakobu in Zavetišče v Hudičevem borštu na Zaplati. Planinsko društvo Jezersko je praznovalo 75 let delovanja. Na Jesenicah so z več prireditvami in parado proslavili 130-letnico tamkajšnjega Prostovoljnega gasilskega društva.

V Domu Taber v Šmartnem pri Cerkljah je Angela Brankovič praznovala 101. rojstni dan, vendar je kmalu po jubileju umrla. V jeseniškem Domu upokojencev dr. Franceta Bergelja je Marija Kristan praznovala 103. rojstni dan. Ivana Malej, rojena v Kamnjah v Bohinju, pa je v Domu svetega Martina v Srednji vasi v Bohinju praznovala 100. rojstni dan. Nagrado julija, ki jo podeljuje kranjsko Prešernovo gledališče v sodelovanju z Mestno občino Kranj in Gorenjskim glasom, je za vlogo Petra v predstavi Deževen dan v Gurlitschu prejel Aljoša Ternovšek, ki je od leta 2011 član ansambla Prešernovega gledališča. Na Linhartovem srečanju v Postojni je matička prejel igralec Loškega odra Matej Čujovič v igri Predstava Hamleta v vasi Spodnja Mrduša. Posebni priznanji sta prejeli Maša Kavčič in Monika Jekler iz medvoškega gledališča KUD Fofité.

PRESEDNIK PLANINSKEGA društva Preddvor Aleš Drekonja in oskrbnica nagrajene Koče na Svetem Jakobu Mojca Markun

Meta med Poljanci

V škofjeloški in poljanski občini so se nadaljevale prireditve v počastitev stote obletnice smrti Ivana Tavčarja. Med drugim so uprizorili tudi Cvetje v jeseni v Poljanskem narečju, kot gostja pa je v Dvorcu Visoko sodelovala dramska in filmska igralka Milena Zupančič, nepozabna Meta iz filma Cvetje v jeseni.

POSEBNI PRIZNANJI sta prejeli igralki KUD Fofité Medvode Maša Kavčič in Monika Jekler.

OKTOBER 2023

Gorenjske gospodarske gazele

Kolesar Matej Mohorič je postal svetovni prvak v dirkanju po makadamu. V Zgornjih Pirničah so zgradili nov gasilski dom. Kolesarska pot je povezala sosednji občini. V občini Železniki imajo vse hiše tekočo vodo.

Vlada je sporočila oceno škode, ki so jo povzročila neurja in poplave julija in avgusta. Na cestah je za 1,3 milijarde škode, v gospodarstvu za skoraj milijardo, na vodotokih za 3,3 milijarde, na stanovanjih 712 milijonov, zaradi onesnaženosti tal 641 milijonov in zaradi zemeljskih plazov za skoraj dve milijardi škode. Konec meseca so nekatere dele države zajela nova neurja, vendar na srečo brez večje škode. Državni zbor je na predlog predsednika vlade Roberta Goloba razrešil ministrico za javno upravo Sanjo Ajanović Hovnik, ministrico za kmetijstvo Ireno Šinko in ministra za naravne vire in prostor Uroša Brežana. Prisegla pa je nova ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel. Slovenija se je kot posebna gostja uspešno predstavila na knjižnem sejmu v Frankfurtu. Vojsna med Izraelom in palestinskim Hamasom se je nadaljevala. Izraelci

EKIPA PODJETJA Sax konstrukcije, letošnje gorenjske gazele

so napovedali vdor v Gazo. Svet pa se je spomnil 60. obletnice atentata na tedanjega ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja.

Gazeli v Škofjo Loko in Komendo

Gazele, ki jih podeljujejo za najhitreje rastoča podjetja v Sloveniji, tudi letos niso obšle Gorenjske. Gorenjsko gazelo je prejelo škofjeloško podjetje Sax konstrukcije, med nominiranci pa sta bili tudi podjetji Kamm in A2U, obe iz šenčurske poslovne cone. Slovensko gazelo pa je prejelo podjetje IMP Pumps iz poslovne cone v Komendi.

V Bohinjski Bistrici so k zdravstvenemu domu prizidali urgentni in izolacijski blok, ob prenovljenem hotelu Lonca v Škofji Loki pa so odprli nove prostore Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter Razvojno ambulanto s centrom za zgodnjo obravnavo.

Novi gasilski dom v Pirničah

V Zgornjih Pirničah so odprli nov gasilski dom, ki je s skoraj tisoč kvadratnimi metri površine med največjimi v Sloveniji. Gradnja je stala

NOVI GASILSKI dom v Zgornjih Pirničah je med večjimi v Sloveniji.

1,4 milijona evrov. V Kranju so slavili 50. obletnico zgraditve Doma upokojencev, v katerem je prostora za 214 oskrbovancev. V Kamniku so praznovali 130. obletnico ustanovitve podružnice Slovenskega planinskega društva, ki je bila prva v Sloveniji. Prireditev so poimenovali Tukaj je lepo, pa daleč se vidi. Kranjska občina bo lahko računala na evropska sredstva za ureditev kanjona Kokre in rovov pod mestom.

Kolesarji povezujejo občini

Z ureditvijo kolesarske steze med Škofjo Loko in Virmašami se je občina Škofja Loka kolesarsko povezala s kranjsko občino. Med prvimi sta po njej kolesarila župana obeh občin Tine Radinja in Matjaž Rakovec. Na Bledu so odprli grbinasti poligon iz žlindre, ki je stranski proizvod jeklarske industrije v podjetju SIJ Acroni Jesenice. Taka poligona imajo že v Kranju in na Koroški Beli.

Podelili Jenkovo nagrado

V Kranju so podelili Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko v zadnjih dveh letih. Žirija jo je podelila Blažu Božiču za pesniško zbirko Mleček, zburje: grobovi v njem.

MATEJ MOHORIČ ima med mladimi veliko oboževalcev.

Dvanajstega Mednarodnega festivala likovnih umetnosti v Kranju so se udeležili umetniki iz 17 držav, ki so svoja dela razstavljali na 14 različnih lokacijah v mestu.

Desetletni Metod Tavčar iz Čabrač je med spravi lom krme našel kovinski predmet zelene barve. Strokovnjaki so ugotovili, da je to zapestnica iz rimskega obdobja, kar je dokaz, da so bili ti kraji poseljeni že v 4. stoletju.

▶ Uspehom kolesarjev Tadeja Pogačarja in Primoža Rogliča se je pridružil tudi Matej Mohorič, ki je postal svetovi prvak v dirkanju po makadamu.

▶ Slovenija je zaradi povečanega števila ilegalnih prehodov meje znova uvedla nadzor na meji s Hrvaško in Madžarsko. Enako je pred tem storila Italija na meji s Slovenijo.

▶ Letos mineva trideset let od smrti znanega arhitekta Edvarda Ravnikarja (1907–1993), ki je načrtoval tudi nekatere kranjske stavbe, med njimi občino in nekdanjo blagovnico Globus.

▶ Občina Železniki je poskrbela, da je tudi zadnja hiša v občini dobila tekočo pitno vodo.

▶ Ekipe nujne medicinske pomoči iz Škofje Loke je zmagala na svetovnem tekmovanju na Cipru.

▶ Ivana Jenko, rojena na Zgornjem Brniku, je bila stara 102 leti.

▶ Podjetje Ormega MM je podarilo športni invalidski voziček športniku paraplegiku Jerneju Slivniku.

DUŠAN MERC, Rudi Zevnik in prejemnik letošnje Jenkove nagrade Blaž Božič (desno)

NOVEMBER 2023

Grozila je ekološka katastrofa

Slovenski nogometaši so se uvrstili na evropsko prvenstvo. V Izraelu se je pojavilo upanje na mir. V začetku meseca je narasla voda znova ogrožala in povzročala škodo. V Škofji Loki so odprli Hotel Lonca.

Svet si je oddahnil zaradi napovedi občasne prekinitve spopadov in izmenjave talcev med Palestinci in Izraelom. Priljubljenost vladajoče stranke Gibanje Svoboda, njenega predsednika in predsednika vlade

Roberta Goloba in vlade kot celote je padla na doslej najnižjo točko! V gospodarstvu so bili nezadovoljni zaradi napovedi novih obremenitev plače in recesije, ki utegne prizadeti evropsko in z njim svetovno

NARASLA SAVA je že dosegla glavni kanalizacijski vod pod mostom pri nekdanji tovarni Planika v Kranju

ZA ZAČETEK gradnje nove stanovanjske soseske Kranjska iskrica so zasadili prva drevesa.

FRANC HVASTI (1944–2023), kolesar, kolesarski trener in častni občan Kranja

gospodarstvo. Za veselo razpoloženje pa so poskrbeli športniki – nogometaši. Po porazu z Dansko na Danskem so doma v odločilni tekmi z 2 : 1 premagali Kazahstan in se po skoraj dvajsetih letih znova uvrstili na veliko tekmovanje. Nogometaši pričakujejo, da jih bo prihodnje leto na evropskem prvenstvu v Nemčiji spodbujalo veliko navijačev iz Slovenije.

Sava je podivjala

V začetku novembra je zgornji del Gorenjske zajelo hudo deževje. Pri Ratečah se je razlilo jezero Ledine. Voda je poplavlila cesto do Planice. Narasla Sava je pri mostu pod nekdanjo tovarno Planika v Kranju že zalivala glavno kanalizacijsko cev, na katero je priključenih okrog 25.000 ljudi. Če bi jo odtrgala, bi nastala velika ekološka katastrofa. Ker je v Lescah pri Kampu Šobec vejevje oviralo pretok Save, je ta našla novo strugo, odnesla večji kos brežine in v kampu povzročila za okrog pol milijona evrov škode. Za Vojašnico Boštjana Kekca na Bohinjski Beli se je sprožil okrog enega

hektara velik zemeljski plaz. Sava Bohinjka je bila na srečo tako vodnata, da je sproti odnašala plaznino, sicer bi nastala zaježitev. Plaz je ogrozil dva nad plazom stoječa objekta.

Obnovljen hotel, nova stanovanja

Kranjska družba Emeco nepremičnine bo na skoraj tri hektare velikem zemljišču nekdanje Kranjske mlekarnice in mlekarske šole zgradila 396 stanovanj. Novo naselje se bo imenovalo Kranjska iskrica in bo imelo vse spremljajoče objekte od trgovin do izposojevalnice koles. V Škofji Loki so odprli Hotel Lonca, ki je tako naslednik leta 2005 zaprtega Hotela Transturist. V njem je 42 sob. Eden od lastnikov je tudi slovenski poklicni kolesar Luka Mezgec. Kranjska občina je dobila gradbeno dovoljenje za zgraditev Poslovne cone Hrastje. Začeli jo bodo graditi prihodnje leto. Na Veliki planini pa uspešno gradijo novo šestsežnico Šimnovec. Gradbena dela gredo h koncu, prav tako pa so že začeli usposabljanje ljudi, ki bodo upravljali novo napravo.

Bolnikom z demenco prijazen dom

Ob 75-letnici delovanja so v Domu starejših občanov v Preddvoru odprli

EDEN OD solastnikov Lonca je tudi slovenski poklicni kolesar Luka Mezgec.

za bolnike z demenco prijazen dom. Trenutno skrbijo za 28 takih bolnikov. Preddvorski dom so v nekdanji propadajoči graščini na Turnu odprli leta 1948.

Kamp Šobec v Lescah je bil ponovno izbran za najboljšega med slovenskimi kampi. Za njim sta se uvrstila kamp Danica v Bohinju in kamp Špik v Gozdu - Martuljku. Med turističnimi kraji so zasedli visoka mesta Bled, Radovljica in Kropa.

▶ V Zdravstvenem domu Jesenice imajo zaradi upokojitev in odsotnosti zdravnikov velike težave z nadomeščanjem. Tako je ostalo brez zdravnika blizu 3000 pacientov.

▶ V Šmartnem pri Cerkljah je Tomaž Bolka iz Predoselj odprl Eko glamping resort.

▶ Umril je Franc Hvasti (1944–2023), kolesar, kolesarski trener in organizator kolesarstva v Kranju. Bil je tudi častni občan občine Kranj. Klub Sava je bil dolgo najboljši kolesarski klub v nekdanji Jugoslaviji.

▶ Tiskarna in knjigoveznica Radovljica je praznovala 60 let delovanja. Danes je v njej zaposlenih 25 delavk in delavcev.

▶ Karitas je na območju Gorenjske prizadetim v naravnih nesrečah razdelil skoraj 1,4 milijona evrov pomoči.

▶ V Planici se je smrtno ponesrečil eden od legendarnih planiških delavcev Iztok Pergarec - lč. Za Planico je žrtvoval vse. Več let je bil vodja letalnice bratov Gorišek.

DIREKTORICA DOMA starejših Preddvor Lidija Kos, predsednica Združenja Spominčica Štefanija Lukič Zlobec in preddvorski župan Rok Roblek na odprtju Demenci prijazne točke v Preddvoru.

ANDRAŽ BABŠEK,

avtor zmagovalnega romana

Andraž Babšek iz Medvod je avtor zgodovinskega romana z naslovom *Junak*, ki na 261 straneh govori o generalu Rudolfu Maistru in borbah za severno mejo. Napisal ga je še kot učenec Osnovne šole Preska in se prijavil na anonimni natečaj knjižne založbe Kulturni center Maribor. Presenečen je bil, ko je dobil obvestilo, da je postal zmagovalec. Še bolj presenečeni pa so bili v založbi, ko so izvedeli, da je roman delo najstnika, ki se je pri teh letih poglobil v generala Rudolfa Maistra in borbe za severno mejo. Andražu Babšku se je s tem uresničila želja, da bi izdal knjigo. General Rudolf Maister ga je prevzel zaradi svoje drže. »Med vrednotami mi največ pomeni domoljubje, kar izpričuje tudi ta knjiga. Izpričuje moj osebni pogled na to, kako pomembno je, da smo domoljubni in da cenimo našo državo. Predvsem s tem bi se tudi sam identificiral, sploh pa s to knjigo,« je pojasnil mladi avtor, ki je dejaven na več področjih, njegova največja ljubezen pa je kultura. Obiskuje konservatorij za glasbo in balet, je dirigent Pevskega zbora Jakoba Aljaža, ki ga je vrnil v življenje, piše tudi poezijo, poleg tega se ukvarja s šahom, karatejem ... In je najstnik, ki se rad druži. Za svoje ustvarjanje na kulturnem področju je letos prejel občinsko priznanje mladi up Medvod.

NIK BERTONCELJ,

najmlajši fotografski mojster

Fotografska zveza Slovenije je v oktobru podelila naziv mojstra fotografije 23-letnemu Jeseničanu Niku Bertonclju, ki je z osvojenim nazivom postal tudi najmlajši fotografski mojster v Sloveniji. Nik se je s fotografijo začel ukvarjati ob zaključku osnovne šole, in čeprav ga je izobraževalna pot vodila v drugo smer, dandanes svoj čas primarno namenja fotografskemu zaznamovanju trenutkov. Kot je zapisano v obrazložitvi, je naziv prejel, ker njegove fotografije dokazujejo, da večje obvlada fotografsko kamero, njegove tehnične nastavitve pa so vedno pozorno in smiselno uporabljene. Nik se je v relativno kratkem času fotografskega ustvarjanja uveljavil na področju društvene fotografije, njegovo delo pa lahko zasledimo tudi v različnih medijih. Aktiven član jeseniškega fotografskega društva se lahko pohvali tudi s svojim mladinskim fotografskim natečajem *Portret*, ki je letos potekal že četrtoč. Sam pravi, da mu naziv pomeni veliko, saj predstavlja potrditev njegovega dela, kljub temu pa je bolj kot na samo mojstrstvo ponosen na to, da je najmlajši prejemnik omenjenega naziva. »Vedno pa pravim, da nista pomembna le oprema in talent, ampak to, kdo stoji za objektivom in na kakšen način izpopolnjuje svoje znanje,« je še dejal.

MARIJA CVETEK,

avtorica slikanice *Vila Perunika*, namenjene tako otrokom kot odraslim

Marija Cvetek je že vse življenje tesno povezana s pripovedništvom, v domačem Bohinju in širše v Sloveniji pa je znana kot raziskovalka folklornega pripovedništva in bajeslovne dediščine. V otroštvu je navdušeno poslušala dedova pripovedovanja in bajeslovne povedke; mnogo tistega, kar je v rosnih letih slišala v domači hiši, je prelila tudi v slikanico *Vila Perunika*, ki jo je izdala letos. Marija Cvetek, med drugim avtorica zbirke folklornih pripovedi *Naš voča* so včas zapodval in zbirke *Bohinjske pravljice*, piše tudi avtorske pravljice in ena teh je objavljena v slikanici *Vila Perunika*, namenjeni tako otrokom kot odraslim.

Iz zgodbe, posvečene vili in cveltici peruniki, ki spomladi cveti v bohinjskih hribih, izvemo, da so si tudi bajeslovna bitja lahko v laseh. Avtorica skozi pravljico pove, da je zaradi perunik, ki cvetijo po skalnatih jasah bohinjskih gora in so edinstvene v teh krajih, svet lepši. Pa tudi kako zelo je človek odvisen od narave in njenih naravnih sil in kako prav je, da jim prisluhne. Zgodba nas uči, kako ohraniti in spoštovati naravo, obenem pa pove tudi marsikaj zanimivega o življenju ljudi, njihovih šegah in verovanjih, je v uvodu v knjigo poudarila dr. Monika Kropelj Telban. Slikanico, ki jo je izdal Turizem Bohinj, je ilustrirala avtoričina sestra Slavica Cvetek.

MATEJ ČUJOVIČ,

ljubiteljski gledališki igralec, prejemnik nagrade matiček

Na letošnjem Linhartovem srečanju, festivalu najboljših ljubiteljskih gledaliških predstav v pretekli sezoni, je Matej Čujovič v svojo zbirko dodal že tretjega matička v zadnjih treh letih, tokrat za najboljšo moško vlogo Toneta Bukovca v uprizoritvi Predstava Hamleta v vasi Spodnja Mrduša. Predsednik Kulturnega društva Loški oder, odličen ljubiteljski igralec, ki ga v različnih vlogah spremljamo že več kot tri desetletja, po poklicu pravnik in v službi vrhovni sodnik, je nedvomno eden izmed stebrov Loškega odra. Poleg nagrad na Čufarjevih dnevih ter drugih gledaliških festivalih, pred desetimi leti je prejel tudi Severjevo nagrado za ljubiteljske igralce, je Matej Čujovič postal pravi zbiratelj matičkov, nagrad za najboljše vloge. Poleg letošnjega sta leta 2021 skupaj z Bojanom Trampušem prejela matička za najboljši tandem v predstavi Antigona v New Yorku, lani pa je matička odnesel za vlogo Pacarela v predstavi Strasti, laži in maček v žaklju. Na vprašanje, ali mu je bilo kdaj žal, da je postal pravnik in se v času študija ni odločil drugače, je dejal, da ne bi ničesar spremenil, saj je s svojim poklicem zelo zadovoljen in ga ima zelo rad, kar potrjuje tudi z besedami: »Mislim, da me prav ta kombinacija izpopolnjuje. Če bi igranje postalo moj poklic, to ne bi bil več tak 'gušt'.«

URŠKA DJUKIĆ,

nagrjena filmska režiserka

Urška Djukić je režiserka in scenaristka. Svojo ustvarjalno pot je začela v domačih Medvodah. Pod mentorstvom Franca Cegnarja je že takoj pokazala občutek za iskanje zanimivih zgodb in nadarjenost pri ustvarjanju njihovih video zapisov. S prepletanjem različnih form – animacije, fikcije in različnih oblik eksperimentalnih tehnik – ustvarja hibridne vizualne pripovedi. Še posebej je usmerjena v raziskovanje sodobne ženskosti. Režirala je tudi kratki animirano-dokumentarni film Babičino seksualno življenje, ki je konec lanskega leta prejel največje filmsko priznanje v Evropi, evropskega oskarja za najboljši kratki film. Zanj je pred tem in tudi kasneje prejela številne nagrade doma in po svetu, med drugim tudi najvišje francosko priznanje na področju filma – nagrado cezar. Navdih za snemanje filma so ji bila pričevanja žensk iz knjige Ogenj, rit in kače niso za igrache avtorice Milene Miklavčič iz Žirov. »Film ima po mojem mnenju izjemno moč. Pomembno je, da si ga ogleda čim več ljudi. Ta nagrada je darilo za vse ženske, katerih glas je bil skozi zgodovino neslišan, zavračan in izkrivljen,« poudarja mlada režiserka. Letos je Urška Djukić prejela tudi priznanje v Medvodah: plaketo Jakoba Aljaža za ustvarjanje in uspehe na filmskem področju.

ALEŠ DOLENC,

dolgoletni direktor KGZ M Sora Žiri, prejemnik najvišjega priznanja Zadrúžne zveze Slovenije

Priznanje so Alešu Dolencu podelili za dolgoletno uspešno vodenje KGZ M Sora in delniške družbe M Sora, ki deluje v sestavi zadrúge in izdeluje stavbno pohištvo. Družbo, ki obsega šest enot in šest hčerinskih družb v tujini z okrog tristo zaposlenimi, vodi od leta 2004. Leta 2020 je za svoje izjemne gospodarske in podjetniške dosežke prejel tudi prestižno nagrado Gospodarske zbornice Slovenije. Ob družbeni odgovornosti do lokalnega okolja, ki je zajeta v participativnem zadrúžnem upravljanju družbe, ostajajo njegove glavne vrednote pripadnost podjetju, odgovornost do zaposlenih ter skrb za okolje in razvoj kraja. V preteklih 75 letih jim je uspelo iz male zadrúge zgraditi podjetje, ki je danes po skupnem prometu največje v Žireh. Podpirajo prireditve in dejavnosti v kraju. Ime njihove hčerinske družbe Norica nosi tudi smučarski skakalni klub, ki se ponaša z dosežki svetovnega pomena. Z novim letom se je Aleš Dolenc odločil vodenje družbe prepustiti svojemu nasledniku, saj je prepričan, da bo to podjetju prineslo svežo energijo in sodobne poglede na poslovanje. Ob tem pa verjame, da bodo ključne vrednotepodjetja, toso transparentnost, strokovno delo, skrb za trajnostno poslovanje ter pošten odnos do zaposlenih in okolja, ostale nespremenjene.

MATEVŽ FABIJAN,

prejemnik naziva častni občan Mestne občine Kranj

Prof. Matevžu Fabijanu so naziv častni občan Mestne občine Kranj decembra lani podelili zaradi prispevka k razvoju kakovostnega zborovskega petja ter uveljaviti doma in v tujini. Danes 90-letni upokojenec je solopetje in zgodovino glasbe študiral na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je leta 1962 tudi diplomiral. Prve vidnejše uspehe je dosegel z Mladinskim mešanim pevskim zborom Podnart, s katerim je veliko koncertiral in snemal za RTV. Največje uspehe je dosegel z Mladinskim pevskim zborom Gimnazije Kranj, s katerim je na vsejugoslovanskem tekmovanju v Celju dvakrat zasedel prvo mesto. Na tekmovanju pevskih zborov v Olomucu na Češkem je zbor prejel zlato odličje, na tekmovanju pevskih zborov v Areti v Italiji pa je med odraslimi pevskimi zbori iz vse Evrope dosegel četrto mesto. Ustanovil je tudi Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj, s katerim je veliko koncertiral, snemal za RTV, posnel samostojno ploščo in osvojil zlato plaketo na tekmovanju Naša pesem v Mariboru. Z Mladinskim zborom RTV je na Madžarskem prejel prestižno nagrado Bele Bartoka. Z oktetom Suha, ki ga je vodil 18 let, je posnel več CD-plošč in prejel vrsto mednarodnih nagrad, leta 1997 evropsko nagrado za poustvarjanje ljudske pesmi. Ustvarjalni opus prof. Fabijana obsega več kot dvesto del.

HERMAN GVARDJANČIČ,

akademski slikar, prejemnik Prešernove nagrade za življenjsko delo

Herman Gvardjančič je že desetletja ena osrednjih figur slovenske likovne umetnosti. Od zaključka študija konec šestdesetih je redno in uspešno razstavljal v najuglednejših razstaviščih doma in v tujini in za svoje delo prejel številne nagrade in priznanja, leta 1981 tudi nagrado Prešernovega sklada. »Je najizrazitejši predstavnik ekspresionističnega kreativnega habitusa, prežetega s severnjaškim nadihom, ki ga Gvardjančič dopolnjuje s specifično osebno in lokalno izkušnjo,« med drugim piše v obrazložitvi Prešernove nagrade, v nadaljevanju pa še: »Gvardjančič se vpisuje v linijo izjemnih slikarjev krajinarjev, ki so tako značilni za naš prostor, le da ne izhaja iz liričnega, domačijskega odnosa do prostora, ampak v svoje delo vnaša na eni strani skrajno subjektivnost, na drugi pa izrazito osveščenost o perečih problemih sodobnega sveta (...).« Slikar, doma iz Reteč, je deloval tudi kot učitelj likovnega pouka, kasneje je bil profesor na Pedagoški fakulteti, zadnjih deset let do upokojitve pa na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. »Jaz delam sliko in slika dela mene – to je vzporedna pot. Včasih se mi zdi pomembnejši kot odločitev, zdaj bom pa naslikal to in to, izhod iz čistega belega platna do konca slike. Ta prehojena pot je največji užitek v slikarstvu,« je med drugim povedal.

TANJA GORIČANEC,

prejemnica štipendije nacionalnega programa L'Oréal-UNESCO Za ženske v znanosti

Kamničanka Tanja Goričanec je ena od letošnjih prejemnic štipendije nacionalnega programa L'Oréal-UNESCO Za ženske v znanosti. Letos je doktorirala z disertacijo Odziv zunajrediščnih detektorjev nevtronov v tipičnem tlačnovodnem jedrskem reaktorju in je raziskovalka na Odseku za reaktorsko fiziko na Institutu Jožef Stefan. Kot so zapisali ob podelitvi, deluje na družbeno izjemno pomembnem področju prehoda v nizkoogljico družbo in za doseg oglične nevtralnosti zagovarja rabo razpoložljivih oglično nevtralnih virov, kot so obnovljivi viri in zanesljiva jedrska energija.

Je tudi predsednica Mreže mlade generacije Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije, kjer si prizadeva jedrsko energijo približati javnosti, razbijati mite in pregnati strahove. »Predvsem pa želimo poudariti pomembnost jedrske energije pri ohranjanju narave. Menimo namreč, da je najboljša pot k razumevanju in sprejemanju z znanjem,« nam je povedala v marčevskem pogovoru za Gorenjski glas. Prepričana je, da je prehod v oglično nevtralno družbo zgolj z uporabo obnovljivih virov energije za Slovenijo praktično nemogoč. Ob tem pa dodaja, da je jedrska energija vsaj toliko varna kot sončne in vetrne elektrarne ter hidroelektrarne.

TOMAŽ HOSTNIK,

zmagovalec Festivala slovenskega šansona

Škofjeločan Tomaž Hostnik je 31-letni klasično izobraženi pianist in skladatelj, pa tudi eden izmed najbolj samosvojih interpretov slovenskega šansona. Njegov opus polni več kot sto skladb v slovenskem jeziku, kar vključuje celotne repertoarje zasedb Vudlenderji, Dražnarjuva vampa in Hostnik pa Krečič. Piše glasbo za otroke, film in gledališče.

»V svojih pesmih se pogosto loteva obskurnih tematik in nenavadnih človeških značajev. Skladba Dekle iz zlatih sanj, s katero se je predstavil na letošnjem festivalu šansona, je subverzivna predelava klišejskega formata ljubezenske pesmi; gre namreč za 'ljubezenski' spev predatorja nič hudega sluteči žrtvi. Šanson je oblečen v razgibano, igrivo glasbeno formo, v kateri se popularnoglasbene zvrsti spojijo s klasičnim glasbenim znanjem,« so na spletnem portalu MMC zapisali ob njegovi zmagi na Festivalu slovenskega šansona.

O Dekletu iz zlatih sanj pa Hostnik razmišlja takole: »Skladba govori o nasilju, o zlorabi moči in o vlogi nas, opazovalcev, ob tem. V bistvu nastavlja ogledalo nam, licemerem: najprej pridejo levi, potem hijene, jastrebi in na koncu mi, muhe. In se mi zdi, da je to zelo aktualno v tem času. Ker smisel umetnosti je, da nas vedno znova zadene, ko se senzorno adaptiramo na probleme, ki nas obdajajo.«

VID JANŠA,

zdravnik, prejemnik ugledne mednarodne nagrade International Medis Awards

Zdravnik Vid Janša, zaposlen na Ginekološki kliniki UKC Ljubljana, po rodu Radovljčan, je prejemnik mednarodne nagrade International Medis Awards. Natečaj že deveto leto nagraduje izjemne raziskovalne dosežke zdravnikov in farmacevtov iz devetih držav srednje in jugovzhodne Evrope. Njegov znanstvenoraziskovalni prispevek je bil najboljši na področju ginekologije, prispevek oz. študijo je pripravil v sklopu doktorskega študija o novih možnostih diagnosticiranja endometriozе. Študija raziskovalne skupine – Janša je bil nagrajen kot prvi avtor prispevka Proteomska analiza peritonealne tekočine – obravnava nove možnosti napredne, neinvazivne metode za odkrivanje endometriozе. Raziskovali so proteinsko sestavo tekočine v trebušni votlini z namenom identifikacije značilnih bioloških označevalcev endometriozе, njihovi rezultati pa bi lahko prispevali k boljšemu razumevanju bolezenskih patoloških procesov pri razvoju endometriozе. Študija, objavljena v odmevni reviji Scientific Reports, opisuje analizo skoraj 1400 proteinov v peritonealni tekočini bolnic z neplodnostjo in je razkrila višje koncentracije 16 proteinov pri bolnicah z endometriozо, ki imajo diagnostični potencial. Rezultati tako predstavljajo tudi temelj nadaljnjim raziskavam.

JAKA JERAŠA,

operni pevec in učitelj solopetja, novi častni občan občine Jesenice

Operni pevec, baritonist in učitelj solopetja Jaka Jeraša je postal častni občan občine Jesenice. Vse življenje, skoraj 85 let, že živi na Jesenicah in ostaja ponosen Jeseničan.

Potem ko je leta 1970 opravil avdicijo v ljubljanski Operi, je bil polnih 28 let v njej zaposlen kot solist. Do upokojitve je odpel kar 64 vlog v 1224 opernih in operetnih predstavah. Nanizal je številne odmevne vloge, vso svojo poklicno kariero je ostal zvest ljubljanski operni hiši, kjer je kot eden redkih imel stalni angažma, kar je bilo, se zaveda, takrat velik privilegij.

Po upokojitvi je nekaj časa pel še v mariborski Operi, ponosen pa je tudi na zgoščenko z naslovom Odlomki iz oper, ki je izšla leta 2005, na njej pa je dvajset arij in duetov, ki so vsi zapeti v slovenskem jeziku. Ob tem pa je še danes velik zagovornik uprizoritev opernih del v slovenščini.

Ob rednem delu je veliko časa namenjal tudi ljubiteljski kulturi, igral in pel je v Gledališču Toneta Čufarja Jesenice, pevskih zborih, bil je tudi pobudnik novoletnih koncertov na Jesenicah. Vrsto let je poučeval tudi solopetje na Jesenicah in v Trziču, na svoje učence je izjemno ponosen. Med njimi sta tudi vrhunska mezzosopranistka v Dunajski državni operi Monika Bohinec in tenorist Klemen Torkar.

SLAVKO KANALEC,

prejemnik Pantzevega priznanja za življenjsko delo v metalurgiji

Slavko Kanalec, nekdanji glavni direktor družbe SIJ Acroni, je prejel Pantzevo priznanje za življenjsko delo v metalurgiji. SIJ Acroni priznanje podeljuje najzaslužnejšemu posamezniku, ki s svojim delovanjem še posebno zaznamuje razvoj in rast železarstva na Jesenicah ter z življenjskim delom pomembno vpliva na rast in poslovno uspešnost družbe. Kot so zapisali v obrazložitvi, je Slavko Kanalec izjemen strokovnjak na področju metalurgije, ki je vse od študija naprej ostal zvest Skupini SIJ in v tem času prispeval k razvoju družbe. »S poglobljenim razmišljanjem in razumevanjem tehnoloških proizvodnih procesov je ključno prispeval k optimizaciji številnih procesov, usmerjanju razvoja ter posledično k povečevanju konkurenčnosti. Vseskozi veliko pozornosti namenja področju varnosti in zdravja pri delu, aktivno je sodeloval tudi pri uvajanju sistema stalnih izboljšav in inovacij. Z njegovo pomočjo smo prišli do pomembnih inovacij, ki jih je prepoznala in nagradila tudi Gospodarska zbornica Slovenije,« so zapisali v utemeljitvi. Slavko Kanalec je finančno nagrado, ki jo je prejel skupaj s priznanjem, podaril Osnovni šoli Koroška Bela za delovanje podjetniškega in tehničnega krožka, s čimer bi rad spodbudil zanimanje otrok za tehnične vede.

MOHOR KEJŽAR,

akademski slikar, avtor skalnih poslikav

Na poti iz Sorice proti Sorški planini, nedaleč iz vasi, je od letošnje pomladi utrip narave oplemeniten s tremi stenskimi poslikavami domačina, akademskega slikarja Mohorja Kejžarja. V Selški dolini in širše prepoznaven avtor deluje na različnih področjih likovne umetnosti, bodisi kot samostojni ustvarjalec ali pedagog. Je tudi glasbenik kitarist. Ima bogate izkušnje s stenskimi poslikavami, po dolini jih je za naročnike ustvaril že precej. Poleg številnih likovnih tehnik, v katerih ustvarja, je še posebno več slika s spreji, kot to počno grafitarji. V gozdu nad vasjo, kjer je razmetanih veliko ogromnih skal, je v njih prepoznal odlično slikarsko platno. Na prvo je naslikal motiv svoje dlani, poiskal si je nove skalne podlage in nanje upodobil ter gledalcu pričaral lepoto ženskih oči ter ustnic, ki nas pozivajo, naj umetnine občudujemo v tišini narave. Poslikave, s krajevne ceste deloma vidne in lahko dostopne, so bile skozi vse leto cilj radovednih obiskovalcev od blizu in daleč. V načrtu ima še nekaj poslikav, saj je, kot pravi, v gozdu še dovolj primernih skal. Živi v Železnikih, a se dnevno vrača v domačo Sorico, kjer ima slikarski atelje. Če je nekoč Ivan Grohar moral v svet, da bi se uveljavil kot slikar, se je Mohor Kejžar zato vrnil domov. »Tu sem brez žice povezan s svetom in lahko v miru delam, kar najbolje znam,« pravi.

MANCA OGOREVC,

prejemnica prve nagrade na festivalu monodrame za vlogo v predstavi Večni otrok

Vsestranska gledališka igralka Manca Ogorevc z Bleda, ki že več kot dvajset let ustvarja v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, je lani na največjem mednarodnem festivalu monodrame na svetu Unite Solo v New Yorku prejela prvo nagrado za vlogo Maye v predstavi Večni otrok, ki je bila nagrajena za najboljšo mednarodno predstavo. Predstava dramatičarke Nave Semel v režiji Yonatana Esterkina pripoveduje o materi, ki ima otroka z Downovim sindromom, ter o sprejemanju drugačnosti, odnosu okolice in nas samih do oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju. Predstava je bila že pred gostovanjem na festivalu United Solo deležna številnih uspehov. Na 26. mednarodnem božičnem gledališkem festivalu v Sankt Peterburgu je Ogorevčeva prejela nagrado za najboljšo žensko vlogo. V letu 2021 se je celjsko gledališče virtualno udeležilo tretjega mednarodnega gledališkega festivala malih odrov On. Ona. Oni. v Jekaterinburgu v Rusiji. S predstavo Večni otrok je igralka marca 2022 virtualno sodelovala tudi na 29. festivalu Los Angeles Women's Theatre. Poleg tega je Manca Ogorevc že leta 1998 za vlogo Mojce Pokrajculje dobila nagrado zlata paličica za mlado igralko, za vlogo podjetne Maričke v predstavi Na kmetih pa leta 2004 nagrado žlahtna komedijantka.

JURE SINOBAD,

zgodovinar in bibliotekar, avtor monografij o pesnikih Ivanu Hribovšku in Mateju Boru

Jure Sinobad, bibliotekar po poklicu in zgodovinar po izobrazbi, je človek, ki svoje bogato znanje o preteklosti krajev, iz katerih je doma, nesebično deli. Z raziskovanjem življenja in dela ljudi, ki so pomembno zaznamovali Radovljico z okolico, a o njih javnost ve (pre)malo, se ukvarja že desetletja.

Letos se je poglobljeno lotil predstavitve dveh pesnikov, Ivana Hribovška, ki se je rodil v Radovljici, in Mateja Bora, ki je v tem mestu tri desetletja živel in tudi umrl. Od rojstva prvega je minilo sto, drugega pa sto deset let. O obeh je v prostorih Knjižnice A. T. Linhartarja, kjer je zaposlen, to poletje pripravil odlični razstavi, s katerima ju je predstavil današnjim generacijam.

V spomin obema je pripravil literarna večera in o obeh izdal zajetni monografiji. Prva nosi naslov Hribovškova knjižnica. V njej je avtor na kratko predstavil pesnikovo življenje in delo ter objavil natančen popis Hribovškovega knjižnega gradiva, ki ga je Knjižnici A. T. Linhartarja podarila Hribovškova nečakinja.

Jeseni je izšla še publikacija z naslovom Zapuščina Mateja Bora, v katerem je popisal in predstavil gradivo iz zapuščine Vladimirja Pavšiča - Mateja Bora. Gre za gradivo, ki ga je radovljiški knjižnici podarila pesnikova hči. Založnik obeh del je Knjižnica A. T. Linhartarja Radovljica.

MIRA STUŠEK,

prejemnica najvišjega državnega priznanja za izjemne dosežke na področju prostovoljstva

Mira Stušek iz Lesc je poleti prejela nagrado Republike Slovenije za prostovoljstvo za leto 2022. Je prostovoljka s srcem, z neizmerno voljo do dela, ki je s svojim delovanjem in pripadnostjo prostovoljskemu delu vzor vsem generacijam, so poudarili v obrazložitvi visokega priznanja.

Soustanoviteljica in dolgoletna predsednica gorenjskega odbora Slovenskega društva Hospic je v svojem neprekinjenem 27-letnem prostovoljskem udejstvovanju z več kot 12 tisoč prostovoljskimi urami dokazala, da posameznik skozi povezovanje v skupnosti lahko povzroča spremembe na družbeni ravni, ki se izražajo v večjem sočutenju in podpori ranljivim skupinam, je še zapisano v utemeljitvi nagrade.

Zasluzna je, da so na Gorenjskem programi za umirajoče, kronično bolne, njihove svojce in žalujoče dostopni vsem pod enakimi pogoji. V okviru 21-letnega udejstvovanja pri Rdečem križu Slovenije je občutek skupnosti krepila pri delu z begunci, soorganizirala je taborne za otroke, spodbujala člane podmladkov in organizirala srečanja med različnimi ranljivimi skupinami. Organizirala je 17 dobredelnih koncertov, 15 pogovornih večerov in soorganizirala 10 taborov. Je tudi soustanoviteljica in prostovoljka Hortikulturnega turističnega društva Lesce.

BOŠTJAN ŠEFIC,

državni sekretar in vodja službe vlade za obnovo po poplavih in plazovih

Kranjčan Boštjan Šefic je bil avgusta, kmalu zatem, ko je Slovenijo razdejala največja naravna nesreča ter povzročila ogromno materialno in socialno škodo, imenovan za državnega sekretarja v kabinetu predsednika vlade. Skrbi za koordinacijo ukrepov in aktivnosti za obnovo po poplavih na medresorskem nivoju. Kot je dejal, je vodna ujma prizadela skoraj dve tretjini Slovenije, projekt sanacije pa je finančno, po obsegu in številu angažiranih ljudi največji v njeni zgodovini. Stanje redno spremlja na terenu, srečuje se z župani, prebivalci in predstavniki občin na prizadetih območjih. Z njimi se med drugim pogovarja o usklajevanjih med občinami in državo, delu državne tehnične pisarne, vprašanjih glede financiranja obnove, ukrepov na vodotokih, nekaterih izzivih pri umeščanju v prostor in o možnih rešitvah za čim hitrejšo sanacijo. Ta bo sicer dolgotrajna, draga in zahtevna. Poudaril je, da lahko z uspešno organizacijo in predanostjo delu postopek obnove pospešijo, kar je tudi glavna ambicija države, ki je sprejela vrsto interventnih ukrepov za pomoč prebivalcem, občinam in gospodarstvu. Veliko pozornost namenjajo ravno hitremu izvajanju ukrepov, saj se zavedajo, da ljudje, med katerimi je Šefic zaznal veliko zaskrbljenost, pomoč potrebujejo takoj.

POLDE TALER,

strasten pohodnik, ki je letos na popotniških avanturah skupno prehodil 2234 kilometrov

Polde Taler, po rodu iz Sorice, zdaj doma v Gorjah, je dokaz, da starost ni ovira pri raziskovanju sveta. A njegovih lepot ne odkriva s prevoznimi sredstvi, temveč se na pustolovščine odpravi peš. Njegovo življenje je bilo sprva prežeto z alpinizmom, tekom na smučeh in maratoni. Ko so mu pred leti moči nekoliko pojenjale, športne aktivnosti ni opustil, le tek je zamenjal za hojo. Prvi daljši pohod je opravil leta 2019, ko se je podal z vrha Triglava vse do severnomakedonskega Ohrida in zabeležil 1450 kilometrov. Taler, ki je novembra dopolnil osemdeset let, je v svoj popotniški nahrbtnik letos shranil še en daljši pohod. V začetku junija je najprej v nekaj dneh prikorakal do Pulja, konec junija pa je krenil iz Sorice vzdolž Drave in Donave do Črnega morja. V 59 dneh je prehodil 1917 kilometrov in obiskal sedem držav. Poleg vztrajnosti je znan po svojem inovativnem pristopu k potovanju. S seboj vleče poseben voziček, na pohodniških čevljih pa je izrezal sprednji del, s čimer je omogočil nogam, da dihajo. Čeprav njegova pot ni vedno lahka, nikoli ni imel žuljev ali zdravstvenih težav, pestila ga nista niti utrujenost ali izčrpanost. Hoja mu pomeni čas za razmislek, opazovanje sveta in krepitev telesa in duha, zato že načrtuje nove pohodniške podvige. Razmišlja o poti s Triglava na Olimp.

ALJOŠA TERNOVŠEK,

dramski igralec, prejemnik nagrade julija

Aljoša Ternovšek je član igralskega ansambla Prešernovega gledališča od leta 2011. V teh letih je nanizal več prepoznavnih odrskih likov, v zadnji sezoni pa je še posebno navdušil z vlogo Petra v predstavi Deževen dan v Gurlitschu, za katero je prejel nagrado julija, ki jo Prešernovo gledališče Kranj v sodelovanju z Gorenjskim glasom in Mestno občino Kranj podeljuje igralcu ali igralki domačega ansambla, ki je v minuli sezoni s svojo stvaritvijo najbolj prepričal/-a gledalce in strokovno žirijo. »Aljoša Ternovšek je nosilno vlogo Petra do potankosti razvil od samozavestnega intelektualca do človeka, ki mu je vse ušlo iz rok, saj postane razvalina in niti samemu sebi ne zaupa več. Njegova igra ima moč, da nas, gledalce, s svojo intenzivnostjo privede v situacijo, ko tudi sami ugledamo svoje in skupno temno brezno,« je v obrazložitvi k nagradi med drugim zapisala žirija. Rad ima vloge in predstave, ki so vsebinsko povezane z aktualnim časom in prostorom. »Če ne odslikava trenutka, v katerem živimo, potem predstava nima smisla. Pri tem ne mislim samo na politiko, gre tudi za medsebojne odnose,« poudarja Aljoša Ternovšek, tudi priljubljeni voditelj kviza Vem na TV Slovenija, ki ga vedno znova zaključuje z mislijo: »Pazite nase in na druge. In mislite s svojo glavo.« To se odraža tudi v njegovi osebnosti.

DARKO ZUPANC,

prejemnik nagrade za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja

Med letošnjimi prejemniki nagrad Republike Slovenije na področju šolstva je tudi Kranjčan Darko Zupanc, ki že skoraj četrto stoletja vodi Državni izpitni center (RIC), stik s pedagoškim delom pa ohranja s poučevanjem na Gimnaziji Kranj. Za nagrado so ga predlagali na RIC, a je nominacijo podprla tudi Gimnazija Kranj, in kot poudarja Zupanc, oba kolektiva šteje za »svoja«. V obrazložitvi nagrade so poudarili, da se je RIC pod njegovim vodstvom razvil v enega najpomembnejših tvorcev objektivnih preverjanj za razpoznavanje kakovosti pri doseganju kurikularnih ciljev. Sam je sicer do kakovosti v slovenskem šolskem sistemu zelo kritičen, pri čemer je njegova kritika usmerjena na povprečje, na kar negativno vpliva spodnji del. V Sloveniji je delež tistih, ki končajo srednjo šolo, zelo velik, kar je na prvi pogled sicer lepo, je pa problem v kakovosti oziroma trajnosti pridobljenega znanja, razlaga Zupanc. Deloval je tudi v številnih mednarodnih organizacijah in mrežah ter vodil slovenski del kar nekaj mednarodnih projektov. O njegovi dejavnosti priča več kot 250 vnosov v bibliografiji. Šola po njegovem prepričanju stoji in pade z učiteljem. Meni, da kurikularna prenova ne bo uspešna, če ne bo prestopila praga učilnice. Spremembe na boljše, je prepričan, je mogoče doseči le z učitelji pri pouku v razredu.

URŠA BOGATAJ IN EMA KLINEC,

smučarski skakalki: športnica leta 2022 in svetovna rekorderka v poletih

Smučarske skakalke so v sezoni 2022/2023 dočakale prvo tekmo svetovnega pokala v poletih v zgodovini ženskega skakanja. V Vikersundu na Norveškem je blestela Ema Klinec iz Poljan. Zanesljivo je premagala vso konkurenco in s poletom, dolgim 226 metrov, postavila tudi ženski svetovni rekord. Postala je tudi skupna zmagovalka norveške turneje.

Slovenske smučarske skakalke so med najboljšimi športnicami v državi. Slovenska športnica leta 2022 po izboru Društva športnih novinarjev Slovenije je postala Urša Bogataj za dve zlati medalji na olimpijskih igrah v Pekingu in tretje mesto v skupnem seštevku svetovnega pokala. Leto 2023 se je zanjo začelo s poškodbo, saj je padla in se poškodovala na tekmi svetovnega pokala na Ljubnem ob Savinji. Poleti je prvič postala mamica. S partnerjem Sandijem Križnarjem, bratom skakalke Nike Križnar, s katerim živita v Delnicah v Poljanski dolini, sta se razveselila sina.

MIROSLAV VOLMAJER IN UROŠ MARKOVIČ,

dolgoletni policist in kandidat za policista, ki sta rešila življenje moškemu

Dolgoletni policist s Policijske postaje Jesenice Miroslav Volmajer in kandidat za policista Uroš Markovič sta 19. julija, ko je Slovenijo prešel nevihtni pas, rešila življenje moškemu, ki je negibno ležal ob cesti na območju Lesc, pri tem pa ni kazal znakov življenja. Nemudoma sta ustavila vozilo, moškega sta skušala ozavestiti, a ker se ni odzival, ga je Markovič začel oživljati z masažo srca, Volmajer pa je ob tem klical medicinsko pomoč. Zdravstveno osebje iz Zdravstvenega doma Radovljica je bilo na kraju dogodka v manj kot desetih minutah. Odzvali so se tudi gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Lesce. Moškega so odpeljali v Splošno bolnišnico Jesenice, kjer so zanj poskrbeli, z njim pa je bilo tudi zavoljo posredovanja policistov vse v redu. Volmajerja in Markoviča je konec julija sprejel namestnik generalnega direktorja policije Igor Ciperle in se jima zahvalil za požrtvovalno delo. Sprejema sta se udeležila tudi načelnik Policijske postaje Jesenice Milan Radonjič in direktorica Policijske uprave Kranj Melita Močnik.

IZA LETONJA, PIA VREČKO IN JEDRT ŠINKOVEC,

gorenjske diamantne maturantke

Najvišji možni uspeh pri letošnji splošni maturi je na spomladanskem roku po podatkih, ki so bili znani sredi julija, doseglo 18 dijakov. Med njimi je bila tudi Pia Vrečko z Gimnazije Škofja Loka. Izjemen uspeh pri mednarodni maturi, torej vseh 45 možnih točk, so letos dosegli trije kandidati, med njimi Izabela Letonja z Gimnazije Kranj. Po vpogledu v izpitno dokumentacijo in ugovoru na izračun točk pri maturitetnem predmetu angleščina se je v elitno družbo dijakov, ki so na spomladanskem roku pri maturi zbrali vseh 34 možnih točk, uvrstila tudi dijakinja Gimnazije Škofja Loka Jedrt Šinkovec. Pia Vrečko se je odločila za študij medicine, v prostem času pa veliko bere, najraje poezijo, saj tudi sama piše pesmi, ki jih je objavljala v šolskem glasilu. Tudi bodoča pravnica Izabela Letonja rada bere in piše pesmi, predvsem pa verjame v moč pogovora. Jedrt Šinkovec, ki je končala tudi študij violine na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, pa ta čas študira biokemijo na fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani.

Občina Jesenice

Občina Jesenice,
Cesta železarjev 6, Jesenice

Župan mag. Peter Bohinec
/ FOTO: NIK BERTONCELJ

Občinski svetniki

Mojca Čufer, Džeki (Dževad) Halilov, Ferida Klinar, Brane (Branislav) Zajović, Tanja Tarman, Armin Silić, Sabina Mulalić, Tadej Križaj (Gibanje Svoboda); Sonja Tušar, Eva Mlakar, Robert Humar, Irma Jagurdžija Ličina, dr. Ahmed Pašić (Neodvisna lista za boljše Jesenice); Janez Marinčič, Vladimir Petković, Tina Repovž, Tomaž Tom Mencinger, dr. Urška Ravnik Verbič (SD); Maja Križnar, Antonija Gasar, Andrej Vastl (SDS); Žarko Zrnić, Aljoša Ulčar, Blaž Račič (Za naše Jesenice); Zorica Dabižljevič (Resni.ca); Vlado Mlinarec (Levica); Mateja Ban (NSi); Tina Jakopič (SLS)

Občinski nagrajenci

Častni občan: Jaka Jeraša
Plakete Občine Jesenice: Lidija Dornig, Milica Berlot in Leopold Bizalj
Županovo priznanje za uspehe v času šolanja: Zala Klarič

Najpomembnejši pridobitvi v jeseniški občini v letu 2023 sta bili ponovno odprtje prenovljenega bazena Ukova in fontane na Čufarjevem trgu.

Po velikih naporih Občine Jesenice so kopališče Ukova odprli 2. avgusta, velik obisk pa je pokazal, da Jesenice potrebujejo bazen, ali kot je dejal župan Peter Bohinec: Jeseničanom so vrnili poletni nasmeh. Z obiskom so zelo zadovoljni, potekalo pa je tudi več prireditev, ki so bile odlično obiskane. Leto je zaznamovala tudi evakuacija krajanov Koroške Bele zaradi nevarnosti sprožitve plazov nad Koroško Belo. Ob močnem deževju v začetku avgusta se je zaradi premika plazov Urbas sprožil alarm, zato so preventivno evakuirali vaščane, ki so nekaj noči preživeli pri sorodnikih in prijateljih, nekaj pa tudi v namestitveni točki v telovadnici OŠ Prežihovega Voranca. Občina Jesenice in Občinski štab Civilne zaščite Jesenice sta v sodelovanju s strokovnjaki takoj izvedla vse potrebne ukrepe za zagotovitev večje varnosti, med drugim so očistili zaplavne pregrade, namestili dodatne mobilne alarmne naprave, pripravljen pa je tudi načrt novih gradbeno-tehničnih ukrepov, ki bodo zagotovili večjo varnost. Denar zanje je po zagotovilih države zagotovljen, večina naj bi jih bila izvedenih v letu 2024, dokončani pa naj bi bili v letu 2025. Največja investicija na komunalnem področju je vgradnja UV-dezinfektorja na vodnem viru Peričnik, ki bo zagotovila čisto pitno vodo občanov in odpravila stalno dezinfekcijo sistema s hipokloritom. Na področju cest je velika pridobitev prenova Kejžarjeve in Delavske ulice, začela pa se je tudi že druga faza obnove komunalne infrastrukture v KS Sava. Obnovili so cestišče in uredili meteorno kanalizacijo pri Kosovi graščini, asfaltirali gozdno cesto v Vintgar ter obnovili cesto v Planini pod Golico. Največja investicija na področju šol je bila prenova in nadzidava telovadnice v

Osnovni šoli Poldeta Stražišarja. Pridobili so dodatne prostore za upravo, v pritličju starega dela šole pa so uredili prostore za oddelek vzgoje in izobraževanja, ki so prijazni tudi za gibalno ovirane učence. Osrednji jeseniški trg, Trg Toneta Čufarja, je dobil novo, lepšo podobo. Ob občinskem prazniku so ponovno odprli fontano sredi trga, ki ima svetlobne učinke v barvi slovenske zastave. Osvežili so tudi talne označbe na trgu, ki predstavljajo črtne kode za železo, na trg pa so namestili tudi pitnik, klopi in svetlobni prikazovalnik, vse z namenom, da bo trg postal središče družabnega življenja na Jesenicah. Trg se je izkazal kot čudovito prizorišče poletnih dogodkov na prostem, kot je bila proslava ob dnevu državnosti. Poletje na Jesenicah so popestrili odlično obiskani dogodki v sklopu Jeseniškega poletja, zlasti koncerti na Stari Savi, ki so navdušili več tisoč obiskovalcev. V sklopu projekta Spomini starih Jesenice so odprli še en del tematske poti, in sicer po Hrenovci. Ob TVD Partizan na Koroški Beli je zaživel novi trajnostni grbinasti poligon za kolesarje, ki je izdelan iz črne žilindre, ki nastaja pri proizvodnji jekla v podjetju SIJ Acroni. V Domu upokojujencev dr. Franceta Bergelja so zaključili energetska sanacijo, ki so jo izvedli s koncesijskim partnerjem Petrolom. Občina Jesenice je domu zagotovila novo vozilo za izvajanje pomoči na domu. Vrtec Jesenice je prejel zeleno zastavo. V Športnem parku Podmežakla je urejeno novo t. i. medgeneracijsko igrišče. V letovišču Pinea so zaključili obnovo dveh počitniških hišic. Obnovljeno je bilo Štefančevo znamenje na Koroški Beli. Zaključila se je obnova kulturnega doma in večnamenske dvorane na Hrušici s celovito prenovo večnamenske dvorane, društvenih prostorov in zunanosti objekta.

Občina Kranjska Gora

Zaključena je gradnja 600-kubičnega vodohrana Alpina, ki je velika pridobitev za občino na področju oskrbe s pitno vodo. V občini so letos gostili tudi FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju Planica 2023, Krajevna skupnost (KS) Dovje - Mojstrana pa je uspešno kandidirala za vstop v skupnost Gorniške vasi/Bergsteigerdörfer. Občina Kranjska Gora namenja kar tisoč evrov enkratnega prispevka za novorojence.

Zaključena je gradnja novega vodohrana Alpina z zmogljivostjo šeststo kubičnih metrov, ki je velika pridobitev za občino, še posebno pa za naselje Kranjska Gora. Končna vrednost celotne investicije znaša dober milijon evrov. Občina Kranjska Gora je za izvedbo projekta pridobila sofinanciranje Evropske unije v višini 440.500 evrov. Novi vodohran bo za nekaj naslednjih desetletij omogočil izboljšano delovanje vodovodnega sistema Kranjska Gora.

Na občini si zelo prizadevajo za umiritev prometa v alpskih dolinah, poleti so v ta namen organizirali posvet, ki so se ga udeležili tudi pristojni ministri. Z rediteljsko službo na prelazu Vršič in interaktivno tablo v dolini, ki opozarja na zasedenost parkirišč na Vršiču, jim je poleti prometni kaos uspelo obvladati. Država je pred dolino Vrata že postavila zapornice, ki bodo za umirjanje prometa v dolini v funkciji prihodnje leto. Letos so odprli tudi novo parkirišče na Prodirh v Mojstrani, prednostno za obiskovalce Vrat z javnim prevozom.

Občina Kranjska Gora dosega svetovno prepoznavnost z različnimi prireditvami, minulo zimo se je Zlati lisici, Pokalu Vitranc in zaključku poletov v Planici pridružilo še FIS svetovno prvenstvo v

nordijskem smučanju Planica 2023, ob tem pa veliko veselje, da je bila kandidatura za prireditev uspešna. Slavnostni dogodek, podpis listine za vstop KS Dovje - Mojstrana v družino Gorniških vasi je bil konec avgusta v okviru Aljaževih dnevov. S tem je dana tudi zaveza, da se bo turizem v KS odvijal po načelu 'manj je več' in s skrbjo za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Letošnje leto je bilo investicijsko bogato. Obstoječi del vrtca v Mojstrani so obnovili in otroke razveselili z novimi zunanji igrali. Gradijo vodohran v Srednjem Vrhu, urejali so kanalizacijsko infrastrukturo, modernizirali več občinskih cest, začeli intenzivno sanacijo plazov nad Belco, uredili hodnik za pešce pri kranjskogorski policijski postaji, zavarovali kanalizacijo v brežini pri parkirišču Toplino, uredili strugo Dovškega potoka, staro visečo brv pri Peričniku zamenjali z novo, vsem 75 prvim posredovalcem v občini razdelili komplete brezrokavnikov in prve pomoči, svojim občanom zagotovili brezplačno parkiranje na javnih parkiriščih ... Avgusta je bila v Kranjski Gori zelo uspešna humanitarna akcija z dobrodelnim koncertom, s katero so pomagali prizadetim v poplavih po Sloveniji.

Občina Kranjska Gora,
Kolodvorska 1b, Kranjska Gora

Županja Henrika Zupan

/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Tomaž Petrovič, Eva Macun, Jernej Legat, Polonca Bačnar, Slavko Rabič (Živimo v dolini); Franci Koražija (Socialni demokrati); Blaž Veber, Tjaša Prusnik, Blaž Lavtižar, Branislava Vovk (Alpska lista); Uroš Kopavnik (Nova Slovenija – Krščanski demokrati); Sonja Kavalar, Karel Kotnik (Slovenska demokratska stranka); Klavdija Gomboc (Zgornjesavci za Zgornjesavce); Blaž Knific (Lista Blaža Knifca); Goran Maučec (Gibanje Svoboda)

Občinski nagrajenci

Častni občan Kranjske Gore: Jože Kotnik
Zlati grb Občine Kranjska Gora: Mara Rekar
Priznanje Občine Kranjska Gora: Jožef Čebašek, Lea Valentinčič, Nejc Volarič

Staro visečo brv pri Peričniku so zamenjali z novo.

Občina Gorje

Občina Gorje
Zgornje Gorje 6b, Zgornje Gorje

Župan Peter Torkar
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Tomaž Bergant, Bernarda Ferjan, Katarina Jakopič Branc, Janez Jan, Janez Kolenc, Tadeja Kvas Majer, Danica Mandeljc, Matej Poklukar, Zdenka Repe, Matjaž Slivnik in Matjaž Zalokar

Občinski nagrajenci

Častni občan Gorij: Klemen Repe
Plaketa Občine Gorje: Janez Repe, Mojca Brejc in Župnija Gorje
Zlati zvon Občine Gorje:
Turistično društvo Gorje

V iztekajočem se letu je Občina Gorje storila pomembne korake k zagotavljanju sodobne infrastrukture in družbenega razvoja. Praznovali so več pomembnih jubilejev, spremljali uspehe gorjanskih športnikov, niso jim prizanesla poletna neurja.

Leto 2023 je bilo za Občino Gorje znova uspešno na infrastrukturnem področju, saj so obnovili in dogradili velik del javne infrastrukture. V naselju Podhom so med drugim uredili meteorno kanalizacijo, obnovili vodovod in cesto ter na novo zgradili javno razsvetljavo. Naložba je bila v celoti vredna dobrih 380 tisoč evrov. S pomočjo sredstev iz 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku so osvežili cestno infrastrukturo v naselju Zgornje Laze ter cesto od mostu do Spodnjih Laz. V sodelovanju z društvom Gorske reševalne službe Radovljica so se občine Bled, Gorje, Radovljica in Žirovnica v začetku leta odločile za skupni nakup brezpilotnega zrakoplova. Maja je v občini Gorje zaživel projekt Prostofer, ki je namenjen brezplačnemu prevozu starejših občanov po nujnih opravkih. V ta namen je občina kupila in opremila vozilo znamke Dacia. S projektom Sooblikujemo Gorje! v letih 2024 in 2025 prvič uvajajo participativni proračun. K projektu so pristopili v želji, da občane vključijo v proces odločanja o porabi dela proračunskih sredstev. V pripravi je tudi Strategija trajnostnega razvoja Občine Gorje 2030, ki bo določila prioritete razvoja za naslednja leta.

Po triletnem premoru je Športno društvo Gorje aprila organiziralo tradicionalno gorjansko prireditev Jurjev semenj. Župnija Gorje je letos zaznamovala 850-letnico, soteska Vintgar pa 130. obletnico odprtja za obiskovalce. Oktobra se je Občina Gorje odzvala povabilu Združenja Europa Donna Slovenija k akciji zasaditve »rožnatih« dreves po Sloveniji, s čimer so postali partner pri ozaveščanju o raku dojke. Junija se je več kot sedemdeset kolesarjev z županom Petrom Torkarjem na čelu odpravilo na pot od Gorij do Ankarana. Namen zdaj že tretjega kolesarskega izziva zapored je bil poklon športnikom z gibalnimi ovirami in vsem drugim slovenskim športnikom, še posebno gorjanskim. V organizaciji Kolesarskega kluba Gorje so junija gostili še kolesarsko elito, ki se je pomerila na državnem prvenstvu v kronometru s ciljem na Pokljuki. Kolesarski klub Gorje je organiziral tekmo s startom na Zatrniku, na kateri so se poleg najboljših kolesarjev pomerili tudi parakolesarji. Občina Gorje obenem izvaja številne projekte, ki spodbujajo športno dejavnost domačinov. Eden od njih so vadbeni kozolci, ki omogočajo vsem občanom telesno aktivnost in vadbo v vseh vremenskih razmerah. Zaradi poletnih neurij je večja škoda nastala v Zgornji Radovni in dolini Krma, kjer je razsežen vetrolom podrl veliko dreves. Glede na količino bo spravilo lesne mase, ki je ocenjena na šestdeset tisoč kubičnih metrov, dolgotrajno. Med večjimi izzivi, ki jih Občina Gorje skuša rešiti v sodelovanju z ministrstvom za naravne vire in prostor, je razširjenost in nevarnost volka na Biosfernem območju Julijske Alpe. Z istim ministrstvom občina izvaja tudi aktivnosti za zaščito vodnega vira Ovčje jame.

Avgusta so v Podhому slovesno odprli obnovljeno cestno infrastrukturo. / FOTO: MAŠA LIKOSAR

Občina Bohinj

Sredi letošnjega leta so v Bohinju zaključili in v uporabo predali eno največjih investicij zadnjih let: otroci so po prvomajskih praznikih začeli hoditi v enega najlepših vrtcev pri nas. V Bohinjski Bistrici so namreč odprli čisto nov vrtec, ki so ga v dveh letih zgradili na travniku za tamkajšnjo osnovno šolo.

Na enem mestu so tako združili tri lokacije, na katerih je doslej deloval vrtec, in pridobili nov, sodoben, namensko zgrajen objekt, ki se lepo sklada z alpskim prostorom. Zanj so namenili 7,5 milijona evrov (dober milijon je zanj prispevala država), kar predstavlja največjo investicijo v zgodovini občine.

Novi vrtec je zasnovan v obliki tradicionalne domačije oziroma treh med seboj povezanih objektov: v prvem so v pritličju servisni prostori in igralnice za drugo starostno obdobje, v drugem igralnice za prvo starostno obdobje, v tretjem pa večnamenski prostor z dodatnim prostorom za igro in športno dejavnost otrok.

Jeseni je v stavbi nekdanjega vrtca v središču Bohinjske Bistrice z različnimi delavnicami, izobraževalnimi, kulturnimi in drugimi dejavnostmi že zaživel prav tako težko pričakovani medgeneracijski center.

V začetku jeseni je bila zaključena tudi gradnja prizidka zdravstvenemu domu v Bohinjski Bistrici; v njem so pridobili 110 kvadratnih metrov novih površin, na katerih so uredili ordinacijo s prevezovalnico in navezavo na obstoječi objekt zdravstvenega doma, čakalnico, sestrsko sobo, sobo za dežurno osebje, sanitarije za obiskovalce ter prostor za komunalne in infektivne odpadke. V sklopu projekta so uredili tudi zunanost doma, vključno z rekonstrukcijo parkirišča in komunalnimi vodi.

Že poleti je bila zaključena večina del na kolesarski stezi med Bohinjsko Bistrico in Bledom, za dokončno ureditev bo zaradi sanacije škode po poletnih in jesenskih vremenskih ujmah treba počakati na pomlad.

Uspešno sta bili zaključeni gradnja

povezovalnega kanala za kanalizacijo po zgornji dolini in prva faza ureditve kanalizacije v vasi Studor, oboje je del večletnega projekta izgradnje komunalne infrastrukture po vsej zgornji dolini in njene navezave na čistilno napravo v Bohinjski Bistrici.

Sicer pa je občina tako kot vsako leto tudi letos veliko pozornosti namenjala upravljanju prometnega režima. Z ukrepi, uvedenimi na podlagi akcijskega načrta, želi občina vplivati na kakovost doživetja Bohinja za obiskovalce in domačine, ki pri svojih vsakodnevnih opravkih v poletnem času zelo občutijo prometni pritisk.

V turizmu sicer glavni poudarek delovanja in razvoja občine ostaja na ohranjanju naravne in kulturne dediščine, ki temelji na trajnostnem razvoju, tudi skozi turistične produkte, letos pa so posebno pozornost namenjali povezovanju kmetijstva in turizma. Tako je Turizem Bohinj uspešno vzpostavil povezavo in prodajo zelenjave med bohinjskimi kmeti in gostinci ter tudi na tem področju, tako kot na področju umirjanja prometa, postavil smernice za druga turistična območja v Sloveniji.

Občina Bohinj
Triglavska cesta 35, Bohinjska Bistrica

Župan Jože Sodja

Občinski svetniki

Monika Ravnik, Mirko Jeršič, Simona Koren, Grega Gardener, Tanja Erlah (Lista za Bohinj); Boštjan Mencinger, Jerneja Potočnik, Tomaž Medja, Urška Preželj (Moj dom je v Bohinju); Olga Pikon Gorišek, Anton Urh, Katarina Đurđević (Gibanje Svoboda); Miroslav Sodja (Levica); Maja Fajdiga Komar (Nova Slovenija – Krščanski demokrati); Ciril Strgar (Lista Cirila Strgarja)

Občinski nagrajenci

Častni občan: Ian Mitchell
Plaketa Občine Bohinj za življenjsko delo: Anton Zadnikar
Plaketa Občine Bohinj: Martin Gorišek, Prostovoljno gasilsko društvo Nemški Rovt
Častni znak Občine Bohinj: Paolo Bolaffio, Klemen Klinar, Lea Vučko

Sodobni prostori novega vrtca so zasnovani kot domačija, z dvoriščem in gankom vred. / FOTO: TINA DOKL

Občina Bled

Občina Bled
Cesta svobode 13, Bled

Župan Anton Mežan
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Iztok Pesrl, Petra Jamar Rozman, Franc Sebanc, Mihaela Pesrl in Darko Mlakar (Lista Tonija Mežana); Matjaž Pristavec, Marša Jekovec, Jakob Bassanese in Špela Poljanec (Županova lista Rad imam Bled); Romana Purkart, Lev Pavlovski in Tim Fabjan (Gibanje Svoboda); Matej Kumerdej in Tamara Bertonec (SDS); Srečko Vernig (Lista za kulturo in šport); Matjaž Berčon (NSi); Sabina Rešek (Lista Bled 365)

Letos je Občina Bled med drugim preplastila cesto Mlino Pristava–Velika Zaka in sočasno obnovila vodovodno omrežje. / FOTO: OBČINA BLEDE

V Občini Bled so se letos ob ponovnem porastu turističnega obiska lotili številnih projektov, ki utirajo pot k boljši kakovosti bivanja za vse prebivalce in obiskovalce občine. Gostili so športne, kulturne, gospodarske in zabavne prireditve, ki so odmevale tako doma kot v tujini. Posebno pozornost so namenili spodbujanju okolju prijaznega ravnanja in spoštljivega odnosa do naravnih in kulturnih znamenitosti. Gradijo se tri pomembne naložbe: kolesarska povezava Bled–Bohinj, krožišče Betin v sklopu prve faze južne razbremenilne ceste in prizidek Zdravstvenega doma Bled.

Oktober so odprli trajnostni grbinasti poligon iz žlindre, ki je tretji tovrstni v Sloveniji. / FOTO: TINA DOKL

Poleg treh omenjenih za občino Bled in okolico izjemno pomembnih naložb, ki bodo sklenjene predvidoma prihodnje leto, so v iztekajočem se letu pristopili in realizirali več infrastrukturnih investicij, ki zajemajo obnovo komunalne in fekalne kanalizacije, vodovodnega omrežja, javne razsvetljave ter asfaltiranje cest. Dela so potekala na Gozdarski ulici, na cestah Pod Kozarco, v Stagnah in Betinu, na območju Koritenske in Razgledne ceste ter na cesti Mlino Pristava–Velika Zaka, urejajo tudi Izletniško ulico v Ribnem. Poleg tega so izvedli več vzdrževalnih del v občinski stavbi, sanirali so kletne prostore Podružnične osnovne šole Ribno, hodnik v Domu krajanov Bohinjska Bela in Domu krajanov Zasip, kjer so uredili še varnostno razsvetlavo in posodobili sistem ogrevanja. S pomočjo sredstev, ki jih določa 11. člen zakona o Triglavskem narodnem parku, so zaključili triletno investicijo urejanja

dostopnih poti do planin Agrarne skupnosti Bohinjska Bela. Na novo so asfitali parkirišče in poti pred poslovnimi vežicami v Ribnem, prostor za raztros na blejskem pokopališču pa je dobil lepšo podobo. Avgustovska poplava je močno poškodovala cesto Bodešče–Lancovo, ki jo bo Občina Bled sanirala z državnimi sredstvi za pomoč ob naravnih nesrečah. S projektom Medgeneracijski živžav so uredili šest novih kolesarskih postajališč, ob tem pa kupili tudi dve električni kolesi. Na Bledu so se oktobra razveselili prenovljenega otroškega igrišča ob Športnem parku Bledce, kjer so namestili nova igrala, uredili okolico in urbano opremo, ter kolesarskega poligona iz žlindre. Projekt je bil izveden v okviru participativnega proračuna Moj kraj, moj projekt, za katerega Občina Bled vsako leto nameni približno 50 tisoč evrov. Že septembra pa so v Športnem parku Bledce odprli obnovljeno atletske stezo.

Ob Blejskem jezeru in v Zdraviliškem parku so namestili nove klopi, zelenice so obkrožili z novimi vrvicami, osvežili so mostovž v Veliki Zaki in izvedli popravila v pristaniščih Kazina in Mlino. Bled je bogatejši za prvo trgovino brez embalaže in prvi tridimenzionalni prehod za pešce v bližini blejske osnovne šole ter Varuhov kotichek v avli Občine Bled. Gasilci PGD Bohinjska Bela in PGD Ribno so prejeli novo gasilsko vozilo, PGD Bled pa nov čoln za reševanje na vodi.

Med najlepšimi kraji na svetu

Leto 2023 je bilo nedvomno investicij polno, a Bled, ki so ga potovalni novinarji medijske hiše CNN postavili med petindvajset najlepših krajev na svetu, je v vsej svoji podobi raja poleti zaživel tudi po zaslugi živahnega turističnega in prireditvenega dogajanja. Med januarjem in septembrom so na Bledu naštel 369.975 gostov, ki so skupno opravili 940.341 nočitev. Števila gostov v primerjavi z letom 2019 niso presegli, beležijo pa vztrajno rast dobe bivanja, kar je v skladu s strategijo in vizijo razvoja Bleda kot turistične destinacije. Sledili so tudi trajnostni zavezi in obiskovalcem ponudili brezplačne avtobusne prevoze. Na trajnostno naravnano raziskovanje Bleda in okolice se je podalo več kot 20.000 potnikov.

V sklopu Blejskega poletja, ki ga je organiziral Javni zavod Turizem Bled, se je na šestih lokacijah zvrstilo 36 dogodkov. Maja so po več letih premora znova gostili srečanje harmonikarjev in harmonikaric ob Blejskem jezeru in tekmovanje za zlato harmoniko. Septembra so v sodelovanju s priznanimi blagovnimi znamkami, kot so Jordan, Nike in NBA, predstavili nove čevlje Luka 2 Lake Bled, ki jih je navdihnil Luka Dončić. Ob tem so pripravili košarkarski spektakel na gladini Blejskega jezera.

Zavod za kulturo Bled je v juliju organiziral 28. mednarodni glasbeni Festival Bled, ki slovi po izbranih dogodkih klasične glasbe. Pod

njihovim okriljem so letos na Bledu praznovali dvestoto obletnico rojstva začetnika naravnega atmosferskega zdravljenja Arnolda Riklija, ki je Bled postavil na zemljevid zdraviliškega turizma, ter stopetdeseto obletnico rojstva znamenitega slovenskega matematika Josipa Plemlja, rojenega na Bledu, ki je bil tudi prvi rektor Univerze v Ljubljani.

Osmi mednarodni strokovni dogodek Blejski vodni forum je junija povabil k poslušanju in razpravi o aktualnih temah o varnosti in kakovosti voda. Letošnji forum so nadgradili s festivalom, kjer so obiskovalci okušali različne ustekleničene vode in vodne koktajle. Poletje je zaznamovala tudi tradicionalna mednarodna konferenca 18. Blejski strateški forum. Širna modrina Blejskega jezera je letos ponovno privabila plavalce z vsega sveta, ki so se pomerili na plavalnem maratonu X-waters in na triatlonu, ki svojo bogato zgodovino piše že od leta 1984.

Društvo za podvodne dejavnosti Bled je izvedlo že 30. čistilno akcijo Blejskega jezera. Na Bohinjski Beli so praznovali 170 let pouka in 120 let šole, pol stoletja sta zaznamovali Krajevna skupnost Zasip in Osnovna šola Bled, sedemdesetletnico delovanja pa Ribiška družina Bled. Gledališka skupina Kulturnega društva Bohinjska Bela je prejela nagrado za najboljšo predstavo po izboru občinstva na Festivalu komedije v Pekrah. Blejski grad se lahko pohvali z novim prestižnim priznanjem in uvrstitvijo na svetovni seznam izrednih poročnih lokacij po izboru revije Conde Nast Traveller. Javni zavod Turizem Bled je letos že četrtrič podelil certifikate Blejskega lokalnega izbora, prvič pa so bili podeljeni certifikati Arnold Rikli Bled Certified. Turistična zveza Slovenije je na natečaju Moja dežela – lepa in gostoljubna 2023 Bled uvrstila na drugo mesto med turističnimi kraji, spletna platforma booking.com pa na tretje mesto med TOP 10 destinacijami.

Občinski nagrajenci

Častni občan Bleda: Jože Antonič (posthumno) in Leopold Zonik

Zlata plaketa Občine Bled: Vojko Zavodnik, Irena Razingar in Športno društvo za kegljanje na ledu Bled

Častni znak rajska ptica:

Dragica Marta Sternad Kenda

Županovo priznanje: Mirko Kunšič, Janez Kuhar, Kaja Zorč in Ribiška družina Bled

Ministrice za infrastrukturo Alenka Bratušek si je junija ogledala gradbišče južne razbremenilne ceste Bled. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Maja so gostili srečanje harmonikarjev in harmonikaric ob Blejskem jezeru. / FOTO: TINA DOKL

Na gladini Blejskega jezera je potekal košarkarski spektakel Luka 2 Bled. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občina Žirovnica

Občina Žirovnica
Breznica 3, Žirovnica

Župan Leopold Pogačar

/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Vanja Resman Noč, Sebastijan Zupan, Barbara Oman Bulovec, Izidor Jekovec, Meta Zupan, Zdravko Malnar, Nino Rejc in Borut Rep (Neodvisna lista za Žirovnico); Mojca Papler in Boštjan Noč (Lista za vasi pod Stolom); Tatjana Mulej in Benjamin Grubar (SDS); Vitomir Pretnar (SD); Jurij Dolžan (NSi)

Občinski nagrajenci

Častni občan (posthumno): Klemen Rodman
Plaketa Občine Žirovnica: Andrejka Čufer in Nina Čuk
Nagrada Občine Žirovnica: Urban Toman

Žirovniška občina bo še letos zaključila osrednji del sanacije škode po avgustovskih poplavah.

/ FOTO: OBČINA ŽIROVNICA

Občina Žirovnica je v letu 2023 pripravljala dokumentacijo, pridobivala zemljišča in gradbena dovoljenja za večje investicije, ki bodo realizirane v prihodnjih letih. Leto si bodo zapomnili po avgustovskih poplavah, ki so največje razdejanje povzročile v dolini Završnice. »Leto presenečenj in izzivov,« je ocenil župan Leopold Pogačar.

Občina Žirovnica je letos kupila zemljišče in pridobila gradbeno dovoljenje za gradnjo parkirišča in vstopne točke za Finžgarjevo rojstno hišo v Doslovčah. Pridobili so gradbeno dovoljenje za izgradnjo gasilsko-reševalnega centra v Zabreznici, vrednega 1,3 milijona evrov, pri čemer čakajo le na ustrezen razpis za pridobitev sredstev. Pripravljajo investicijsko dokumentacijo za objekt deinstitutionalnega varstva starejših na Selu pri Žirovnici. Obenem zaključujejo pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta za Selo, delo pa je začela tudi skupina za pripravo sprememb občinskega prostorskega načrta.

Potekajo odkupi zemljišč za obvoznico Vrba, ki bo zgrajena predvidoma v prihodnjih dveh letih, zanjo pa bo občina odštela 3,7 milijona evrov. V pripravi je tudi dokumentacija za sanacijo mostu v Mostah pri spomeniku talcem in gradnjo pločnika ob parkirišču na Rodinah. Zbirajo ponudbe za idejno zasnovo za podhod pod regionalno cesto v Mostah, prav tako potekajo aktivnosti za dograditev Zdravstvene postaje Žirovnica na Selu pri Žirovnici z novimi prostori za odvzem laboratorijskih vzorcev in še kak dodaten prostor za izvajanje dejavnosti. Na voljo imajo več kot 350 tisoč evrov državnih sredstev. Nadejajo si rekonstrukcije dela državne ceste Zabreznica–Breznica, razveselili so se tudi informacije, da bosta zasebna investitorja v žirovniški poslovni coni gradila hotel in vetrovnik.

Letos so postavili avtobusno nadstrešnico za otroke iz Vrbe, ki se vozijo v šolo z avtobusom, nove podzemne ekološke otoke in ulično opremo v dolini Završnice. Namestili so kotiček za kolesa pri avtobusni postaji ob regionalni cesti v

Žirovnici, asfaltirali so več manjših cestnih odsekov, zaključili so tudi gradnjo parkirišča v Završnici, kjer je na voljo 40 dodatnih parkirišč in prostor za parkiranje avtomobov. Namestili so dva nova defibrilatorja, s čimer so sklenili mrežo javno dostopnih defibrilatorjev na območju njihove občine. V občinski avli so odprli Varuhov kotiček, kjer se občani lahko seznanijo z nalogami in poslanstvom varuha ter dobijo neposreden kontakt in obrazce. V žirovniški občini beležijo uspešno poletno sezono z občutnim porastom turističnih nočitev. Do konca avgusta so jih zabeležili skoraj 23 tisoč, medtem ko jih je bilo lani v enakem obdobju nekaj več kot 17 tisoč. Vključili so se v Zeleno shemo slovenskega turizma, s čimer so naredili pomemben korak na poti zelenega trajnostnega delovanja turizma. Ob tem so prejeli srebrni znak Slovenia Green Destinaton. Zadovoljni so z letošnjim obiskom dogodkov, zlasti poletnega festivala KašArt, ki ga je organiziral Zavod za turizem in kulturo Žirovnica. Z Vovkovimi dnevi je Župnija Breznica zaznamovala šestdeseto obletnico smrti in stoto obletnico nove maše nadškofa Antona Vovka. Leto je bilo jubilejno tudi za skavte, saj so praznovali 30 let od ustanovitve njihovega stega Breznica 1. Obilno deževje v začetku avgusta je največje razdejanje povzročilo v dolini Završnice in na območju Most. Škoda na javni infrastrukturi je znašala 2,2 milijona evrov, še skoraj 600 tisoč evrov pa je škode na gozdnih cestah. Žirovniška občina bo še letos zaključila osrednji del sanacije škode. S pomočjo interventnega zakona na mestu odnesene ceste že gradijo novo, prav tako urejajo strugo, sledila bo še sanacija gozdnih cest proti Zelenici in Valvasorju.

Občina Tržič

Hiter pogled skozi leto, ki se izteka, nam na prvi pogled postreže predvsem z naravnimi nesrečami, ki so nedavno prizadele tudi občino Tržič. A vendar ni vse tako črno-belo. Zaključenih je bilo več velikih projektov, občina je prejela kar nekaj priznanj, društva, združenja, klubi so želi različne uspehe in tudi posamezniki so dosegali nadpovprečne rezultate.

V leto 2023 smo vstopili mirno. Nekaj odprtih projektov preteklega leta se je nadaljevalo, začeli pa smo tudi nove, ki so se izkazali za zelo uspešne. Nadaljevali smo z operacijo Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju zgornje Save – občina Tržič. Ta se letos gradbeno zaključuje, asfaltirani so že bili zadnji odseki. Pred zimo se izvaja energetska sanacija fasade južnega trakta Zdravstvenega doma Tržič, bo pa Zdravstveni dom do konca leta 2024 dobil še nov prizidek. Ureja se Muzejski vrt, v prvi fazi gre za čiščenje območja in odstranitev določenih objektov. Začela se je tudi težko pričakovana rekonstrukcija stopnišča Palček. Na pokopališču v Lomu pod Storžičem se gradi poslovilna kapela, v Tržiču pa žarni zid, prenavljata se notranjosti obeh vežic. Novo začetni projekt je Park Radetzky pri gradu Neuhaus, kjer bo v naslednjem letu obnovljen tudi paviljon. Dotrajana ograja na pločniku nad BPT je ne samo kvarila videz mesta, ampak ni več zagotavljala varnosti, zato je bila uspešno nameščena nova. Delno je bila obnovljena pešpot Tržič–Slap in rekonstruirana cesta od Zdraškega mostu do meje z občino Naklo, kjer smo

ob cesti zgradili tudi nov vodovod. V zadnjih mesecih je narava poskrbela, da smo največ pozornosti namenjali interventnim delom za zagotavljanje pretočnosti Mošenika in Tržiške Bistrice ter interventnim in sanacijskim delom na podorih in plazovih, z namenom preprečevanja škode na stanovanjskih in drugih objektih. Občina Tržič je v letu 2023 organizirala mnogo dogodkov in prireditev in se na področju družabnega življenja brez težav kosa z večjimi mesti. Šušarska nedelja, Minfos, Gregorjevo, Doživi srednji vek postajajo in ostajajo prepoznavne prireditve tudi v širšem prostoru. Prireditve je veliko, tako s področja kulture, glasbe, športa – in glede na odziv je tudi zanimanje veliko, kar vse kaže na vitalnost lokalne skupnosti. Za mlajše osnovnošolce smo poskrbeli z dodatno uro športne vzgoje in z naj projektom po izboru ljudstva Rane ekrana naredili korak naprej k odpravljanju zasvojenosti s tehnologijo med mladimi. Zadovoljni občani so nam pomembni, zato bomo tudi v prihodnje stremeli k razvijanju naše občine na vseh področjih.

Občina Tržič
Trg svobode 18, Tržič

Župan Peter Miklič

Občinski svetniki

Metka Gaberc, mag. Drago Zalar, Margareta Ahačič, Tomaž Meglič, dr. Irena Mrak, Marko Mirt, Teja Nemec (Tržič zmore več); mag. Borut Sajovic, Eva Truden, Dušan Bodlaj, Nika Podakar, Nejc Perko, Rebeka Peharc, Andraž Žitnik (Gibanje Svoboda); Jaka Jankovec, Mateja Hafner Malovrh, Anže Perčič, Tamara Fiksl (SDS); Drago Zadnikar, Ljiljana Kosmač (SD), Miroslav Dežman, David Ahačič (NSi); Mladen Novković (Ekipe Mladena Novkovića za razvoj Tržiča); Samo Dolhar (Lista Samota Dolharja Ko za obljubami stoji ime)

Občinski nagrajenci

Častni občan Tržiča: Jernej Kosmač
Plaketa Občine Tržič: Prostovoljno gasilsko društvo Kovor, Erna Meglič, Peter in Monika Vogelink ter Boštjan Ahačič
Diploma Občine Tržič: kolektiv Doma Petra Uzarja, družina Kavarr
Priznanja župana: Boštjan Meglič, Dragi Kuhar, Katarina Kuzma, Magda Mandelc in Marjetka Slabe

Občina Radovljica

Občina Radovljica
Gorenjska cesta 19, Radovljica

Župan Ciril Globočnik
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Miran Rems, Monika Ažman, Miroslav Pogačar, Teodora Beton, Vilko Praprotnik, Sabina Felc, Danijel Kašca (Lista Cirila Globočnika); Bogomir Vnučec, Aleša Mušič, Nejc Vobovnik (SDS); Gregor Remec, Petra Logar, Domen Torkar (Gibanje Svoboda); Branko Fajfar, Nana Jauk, Matjaž Planinšek (Lista krajevnih skupnosti – LKS); Darko Marolt, Barbara Meglič (Lista za šport in prostovoljstvo); Peter Podlesnik, Vojka Jesenko (Lista Vojke Jesenko); Simon Resman, Ines Jelenec (NSi); Gorazd Fajfar, Maruša Šolar Čuden (Glas mladih Radovljica); Klemen Erman (Levica); Renata Zadnikar (SD)

Poslikavo podhoda pod železniško progo je v okviru participativnega proračuna financirala občina, projekt so izpeljali v Mladinskem centru Kamra / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Prvo polovico letošnjega leta, ki se je začelo s štiriletnim mandatom novoizvoljenega občinskega sveta in četrtem mandatom župana Cirila Globočnika, je v investicijskem smislu zaznamoval zaključek prve faze celovite rekonstrukcije Kopaljšča Radovljica. Prenovljeni kompleks, ki je tudi olimpijski športni center, je prilagojen sodobnemu času in smernicam ter odgovarja potrebam tako vrhunskega kot rekreativnega športa, hkrati pa tudi turizma in zdravstva.

Prenovljeni vstopni kompleks na radovljiško kopaljšče je bil odprt sredi junija. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

V njem je poleg sodobne recepcije, garderob, sanitarij in restavracije tudi pokrit učno-terapevtski bazen, namenjen plavalnemu opismenjevanju in rehabilitaciji. Uspešno izveden projekt, vreden 5,8 milijona evrov – od tega je poldrugi milijon prispevala država –, je korak v prihodnost, ki si jo lokalna skupnost, regija in tudi širše okolje zasluži. Veliko naporov in sredstev je bilo tudi letos vloženo v urejanje cest ter vodovoda in kanalizacije. Tako je s koncem leta zaključena gradnja kanalizacije in obnova vodovoda na Spodnjem Lancovem v skupni vrednosti 2,735 milijona evrov, pri čemer je bilo zagotovljenih 1,86 milijona evrov nepovratnih sredstev države. Objekte je zdaj mogoče priključiti na sistem odvajanja fekalnih voda preko črpališč na čistilno napravo. Skladno z načrti se

nadaljuje dva milijona evrov vredna gradnja prve faze kanalizacije in vodovoda v Kamni Gorici, katere zaključek je predviden še v letošnjem letu. Objavljen je bil tudi razpis za nadaljnje projektiranje druge faze; ko bo ta končana, bo celotna Kamna Gorica povezana s čistilno napravo v Kropi, s čimer bo sistem izgradnje komunalne infrastrukture v tem delu občine zaključen. Občina še naprej skrbi tudi za ohranjanje kulturne dediščine. Po uspešni pridobitvi nepovratnih sredstev se nadaljuje investicijska obnova Klinarjeve hiše v Kropi, po lanski nabavi opreme je v teku tudi obsežna prenova tamkajšnjega kulturnega doma. V izdelavi sta konservatorska načrta za Grad Kamen in grobišče talcev v parku v Begunjah, obnavlja se spomenik NOB v Mošnjah. Lani začete investicije v šole in vrtce

potekajo po načrtu. Skupna vrednost projekta dozidave Vrtca Radovljica z umestitvijo razvojne ambulante in z zunanjo ureditvijo presega 3,2 milijona evrov, od tega več kot 1,3 milijona prispevata ministrstvu za vzgojo in izobraževanje ter zdravje, del pa tudi Osnovno zdravstvo Gorenjske. Zaključek del je predviden do začetka prihodnjega šolskega leta.

Za zagotovitev dodatnih prostorov za Osnovno šolo Antona Janše je v izdelavi projektna dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja, tudi za ta projekt bo občina poskušala pridobiti nepovratna sredstva.

Na področju oskrbe starejših je bila letos v občini uvedena nova nadstandardna storitev, v začetku junija je namreč začel veljati odlok, s katerim so poenotene cene za razvoz kosila za vse uporabnike te storitve, ne glede na oddaljenost bivališča od izvajalca storitve.

Poleti je občina zagotovila novo vozilo za projekt Prostofer, ki v Radovljici teče že četrto leto in v okviru katerega trenutno enajst prostovoljnih voznikov zagotavlja prevoze za starejše.

Nadaljuje se tudi pridobivanje strokovnih mnenj in druge projektne dokumentacije za predvideno gradnjo dislocirane enote Doma dr. Janka Benedika na lokaciji nekdanjega doma Matevža Langusa v Kamni Gorici.

Drugo leto zapored sta občina Radovljice prejela najvišje priznanje na področju prostovoljstva, lani gorski reševalec Tonček Smolej, letos pa dolgoletna predsednica gorenjskega odbora Društva Hospic Mira Stušek. Visoki priznanji kažeta na izjemen pomen, ki ga ima prostovoljstvo v lokalni skupnosti tudi sicer; po zaslugi vseh občanov, ki s svojo nesebičnostjo in predanostjo okolju, v katerem živijo in delujejo, je Občina Radovljica letos prejela tudi častni naziv Prostovoljstvu prijazna občina.

Naravne ujme, ki so letos pustošile po državi, tudi občini Radovljica niso prizanesle. Predvsem kraje v Lipniški dolini je najprej prizadel orkanski veter s točo, sredi poletja je bilo najhuje v Begunjah in okolici, kjer sta potoka Blatnica in Zgoša v

hudem neurju prestopila bregove ter poškodovala številne objekte in infrastrukturo. Največ škode je utrpela Psihiatrična bolnišnica Begunje. Reakcija občanov je bila takojšnja in izjemna. Najprej so na pomoč prihiteli gasilci, nato pa še številni prostovoljci, tako posamezniki kot člani različnih organizacij. Za pomoči potrebne je bilo poskrbljeno takoj, nujna intervencijska dela so bila zaključena do konca leta, sanacija pa se bo v sodelovanju z državo nadaljevala tudi v prihodnjem letu. Kljub naravnim nesrečam, ki so zaznamovale letošnje poletje, turistični delavci sezono ocenjujejo kot odlično. Število gostov je bilo sicer avgusta zaradi izjemnih vremenskih razmer za 14 odstotkov nižje kot lani, a jih je bilo julija pet odstotkov več kot lani; posebej veliko rast pa so turistični delavci zabeležili v tako imenovani predsezoni: aprila 25-, maja pa kar 70-odstotno, zaradi česar je bilo skupno število gostov in nočitev v prvih osmih mesecih letošnjega leta približno enako lanskim, rekordnim rezultatom. Turizem s spremljajočimi dejavnostmi tako v zadnjem času postaja vse pomembnejša gospodarska panoga občine, destinacija se na robu prve deseterice prebija med največje v državi, na kar kažejo tudi številna priznanja, ki jih prejema destinacija oziroma ponudniki z območja občine.

Kropa v zadnjih letih postaja vse bolj pomemben akter na področju turizma in kulture. / FOTO: TINA DOKL

Tudi letos je Radovljica gostila številne odmevne prireditve na področju športa, kulture in kulinarike, med njimi je bilo posebej odmevno državno prvenstvo v kolesarjenju. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občinski nagrajenci

Velika plaketa Občine Radovljica:

Klemen Dolenc

Plaketa Občine Radovljica: Mojca Arih, Sonja Smolej, Janez Kocijančič

Plaketa Antona Tomaža Linhartarja: Rok Andres, Borut Grce - Brut Carniollus

Pečat Občine Radovljica: Boštjan Lenac, Ribiška družina Radovljica, Čebelarstvo društvo Radovljica, Darja Pagon, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, steg Radovljica 1, Primož Šolar

Medalja Občine Radovljica: Športno društvo Balinci – Prstomet, Bogdan Perhavec, Nejc Šter, Gregor Praprotnik, Matej Pagon in Primož Janc

Občina Naklo

Občina Naklo

Župan Ivan Meglič

/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Katja Bevk, Primož Povše, Renata Košir, Boris Logonder in Marjan Babič (Slovenska ljudska stranka); Zdravko Cankar, Helena Krampš Nikač, Aleš Krumpčar (Gibanje Svoboda); Jure Renko, Nataša Zaletelj, Primož Pogačnik (Lista za Moj kraj); Peter Celar, Milan Debeljak (Nova Slovenija – Krščanski demokrati); Marko Mravlja (Slovenska demokratska stranka); Vinko Orehar (Lista Draga Goričana za razvoj občine Naklo)

Občinski nagrajenci

Zlata plaketa Občine Naklo: Drago Goričan
Srebrna plaketa Občine Naklo: Ivo Černilec
Bronasta plaketa Občine Naklo: Vinko Ušeničnik, sekcija Košarkarski klub Naklo ob 50-letnici obstoja, Uroš Teran, Gašper Fajdiga
Priznanje Občine Naklo: Sławomir Napierała, župan poljske občine Naklo nad Notecią

Letošnji največji investicijski projekti v občini so bili: izgradnja 300-kubičnega vodohrana v Zadragi, s katerim s pitno vodo lahko oskrbujejo vsa naselja v občini, komunalna ureditev severnega dela Podbrezj in pa gradnja komunalne infrastrukture v industrijski coni Naklo.

V Zadragi pa, kot je pojasnil nakelski župan Ivan Meglič, niso zgradili le vodohrana, ampak obnovili tudi vodovod, rekonstruirali dotrajano cesto in vzpostavili kolesarsko povezavo s tržiško občino. Vse skupaj je stalo približno 1,2 milijona evrov, projekt je bil delno sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Posebej je treba poudariti, da z novim glavnim 300-kubičnim vodohranom s pitno vodo lahko gravitacijsko napajajo vsa naselja v občini.

Projekt komunalne ureditve severnega dela Podbrezj je bil sprva ocenjen na 1,4 milijona evrov, ker pa so v sklopu tega dodali še kar nekaj opornih zidov in drugih objektov, bo končna cena za okoli dvesto tisoč evrov višja, a bo s tem še en velik del Podbrezj urejen za dolga leta. Župan Meglič je kot zelo pomembno navedel tudi industrijsko cono v Naklem, v kateri so z gradnjo komunalne infrastrukture zagotovili možnost novim poslovnim subjektom, da začnejo delovati na tem območju, zanimanje pa je med podjetniki precejšnje.

Nadaljevali so opremljanje gasilskih enot in med drugim sofinancirali nakup novega gasilskega vozila za PGD Žeje - Bistrica. »Celotno vas Žeje smo v tem letu priklopili na kanalizacijo, kar je bil

velik dosežek, prav tako smo temeljito obnovili cesto Bistrica–Žeje. Vas dobiva svojo končno podobo, tako kot to mora biti. Pesti pa nas ureditev državne ceste, ki je v izredno slabem stanju, a žal zanjo država nima posluha in ne sredstev.« Novembra so dobili že enajsti defibrilator (AED) v občini, ki so ga namestili na turistični kmetiji Matijovc v Podbrezjah. Še dva defibrilatorja sta v neposredni bližini – v Žiganji vasi in Podnartu. Glavni donatorji defibrilatorjev so bili Rotary klub Tržič Naklo, Rdeči križ in posamezniki. Tudi Občina Naklo je prispevala, predvsem pa prevzela skrb za njihovo vzdrževanje.

Kot pa je še dejal župan Meglič, poleg skrbi za infrastrukturo, za razvoj in pospeševanje turizma ter tudi kmetijstva veliko skrb namenjajo občanom, od najmlajših do najstarejših. Pripravljajo se tudi na gradnjo novega nogometnega igrišča v Naklem.

V tem letu so začeli obnavljati streho in ogrevanje Osnovne šole Naklo, dela bodo nadaljevali še prihodnje leto. Poleg skrbi za najmlajše veliko pozornost namenjajo tudi starejšim občanom z zagotavljanjem brezplačnih prevozov, pomoči na domu in dostavo kosil. Prav tako za svoje občane delno sofinancirajo bivanje v domačem domu.

Nov 300-kubični vodohran v Zadragi

Občina Jezerško

Letošnje leto je na Jezerskem minilo v znamenju dveh obletnic: 75-letnice Planinskega društva Jezerško in 25-letnice ženskega pevskega zbora Ljudske pevke. Avgustovska ujma je Jezerskemu, z izjemo plazu v Komatevri, v glavnem prizanesla.

Občinski praznik je bil v znamenju 75-letnice PD Jezerško, letos so 25-letnico obstoja praznovali tudi domače ljudske pevke. Decembra je luč sveta ugledala še knjiga o zgodovini gorništva na Jezerskem, pod katero se podpisuje predsednica PD Jezerško Anja Karničar.

Jezerški vrh je ob dnevu državnosti ponovno gostil slovesnost ob obletnici dogodkov osamosvojitvene vojne, slavnostni govornik je bil letos Zvone Rešek, danes častni, sicer pa dolgoletni predsednik OZVVS.

Posthumno je v prvi polovici leta izšla pesniška zbirka Izpovedi samote župnika Braneta Zadnika, ki je svoje življenje sklenil na Jezerskem. Likovno je zbirko opremil akademski slikar in grafik Leon Zakrajšek.

Dolenjski muzej je v prvi polovici letošnjega leta gostil slovesnost, na kateri so podeljevali priznanja projekta Šola prenove, in sicer za leto 2022.

Strokovna ocenjevalna komisija je za prenovo stavbne dediščine s priznanji nagradila lastnike 13 izbranih spomenikov, štiri posebna priznanja pa so bila namenjena najbolj izstopajočim prenovam – in med njimi je bila tudi Šenkova domačija.

V znanem gastronomskem Michelinovem vodniku je svoje mesto med izbranci dobila tudi Vila Planinka, in sicer v kategoriji Michelin Selected. Med izstopajoče občinske projekte in pridobitve letošnjega leta na Jezerskem spadajo priprava in sprejetje Prometnega načrta, ki je kot občinski akt strateški dokument občine, ki pokriva vsa področja mobilnosti – ob upoštevanju ravnovesja med razvojem infrastrukture in varstvom okolja, lokalnim prebivalstvom in turisti; potem rekonstrukcija Kovkovega in delna

rekonstrukcija Julnovega mostu, delna obnova pokopališkega zidu okrog ravenske cerkve, predvsem pa pridobitev gradbenega dovoljenja za rekonstrukcijo vrtca in podružnične šole.

26. Memorial Luke Karničarja in Rada Markiča v turnem smučanju, tradicionalno turnosmučarsko tekmovanje, je bilo tudi uvodna tekma sezone slovenskega pokala. Nastopili so tako rekoč vsi najboljši Slovenci, šport pa bo prvič del programa na olimpijskih igrah v Torinu leta 2026.

Domačin Andrej Tepina je sredi aprila osvojil drugo mesto na ultramaratonu Milano–Sanremo v dolžini 281,7 kilometra, najdaljši cestni ultramaratonski tekaški preizkušnji v Evropi. Septembra pa je odlično opravil svoj krstni nastop na znanem Špartatlonu v Grčiji. Tekač na smučeh Izidor Karničar si je z odličnimi rezultati priboril nastop na nordijskem svetovnem prvenstvu v Planici, kjer je tekmoval v skiatlonu.

Jezerško je jeseni prvič gostilo dobrodelno tekaško prireditev Festival Zlate pentljice – tečem, da pomagam otrokom z rakom, katerega pobudnik je bil Miran Štular. Kljub slabim vremenskim razmeram je bil odziv zelo dober.

Letošnje leto je minilo v znamenju podražitev in avgustovske ujme, ki pa je Jezerskemu na srečo precej prizanesla. So pa Jezerjani nesebično priskočili na pomoč Solčavanom, čez Jezerški vrh in Pavličevo sedlo je kmalu stekla pomoč in tudi glavna prometnica v Savinjsko dolino. Vse do konca leta pa je bila zaradi skalnega podora in zelo zahtevne sanacije z dodatnim miniranjem zaprta cesta v dolino Komatevra. K sanaciji sta nemudoma pristopila Občina Jezerško in podjetje Marmor Hotavlje.

Občina Jezerško,
Zgornje Jezerško 65, Zgornje Jezerško

Župan Andrej Karničar / FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Metoda Karničar (Jože Smrtnik z volivci), Izidor Parte (Gasilci in skupina volivcev), Dejan Kavaš (Aljaž Karničar s skupino volivcev), Maja Lesar, Primož Šenk, Gregor Muri in Peter Anton Pirc (Jezerško za vse)

Letos je v času avgustovskih ujm podor ponovno zaprl cesto v dolino Komatevra.

/ FOTO: ARHIV OBČINE

Občina Preddvor

Občina Preddvor
Dvorski trg 10, Preddvor

Župan Rok Roblek
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Jože Cuderman, Adam Valjavec, Ivka Sodnik, Darja Snedec, Primož Bergant (Združeni za Preddvor); Sandra Kaštrun, Marko Zdražnik, Boštjan Bitežnik, Gabrijela Cuderman (Naš Preddvor); Metod Jagodic, Nuša Zdražnik (Povezane lokalne skupnosti)

Občinski nagrajenci

Velika plaketa Občine Preddvor:
Društvo upokojencev Preddvor, Julijana Šavs, Jožef Koki
Mala plaketa Občine Preddvor:
Petra Lombar Premru
Grb Občine Preddvor: Matej Arh

Na podružnični šoli v Kokri so najprej odprli nov jaslični oddelek, kasneje še učilnico na prostem. Obnovili so gozdno učno pot, priznanji za naj planinski koči je letos prejelo Planinsko društvo Preddvor. Zastavljeni občinski projekti napredujejo.

Dela v Športnem parku Preddvor potekajo po fazah, napreduje tudi eden največjih projektov v občini doslej, gradnja športne dvorane s širitvijo šole. So se pa letos odločili za spremembo gradbenega dovoljenja, saj bodo objekt dvignili za še dodatnih pet učilnic. Pri Poslovni coni Preddvor se je občina zavezala, da infrastrukturo zgradi do konca letošnjega leta, kar ji je tudi uspelo. Na Možjanci imajo nov vodovod, dočakali so tudi širšo cesto, Mače pa imajo celovito urejeno infrastrukturo. Z januarjem so odprli nov jaslični oddelek v podružnični šoli OŠ Matije Valjavca Preddvor v Kokri, junija pa še učilnico na prostem. S februarjem se je začela tudi prenova Krajevne knjižnice Preddvor, marca pa se je v prenovljene prostore poslovalnice Turističnega društva (TD) Preddvor na Goričici preselil tudi Zavod za turizem Preddvor, ki si je pred tem delil prostor s knjižnico. V prvih dneh letošnjega leta so na gradu Turn v Potočah svečano odprli prenovljeno spominsko sobo Josipine Urbančič Turnograjske, prve slovenske pesnice, pisateljice, skladateljice, pianistke in pravljicarke, ter s tem začeli leto praznovanja ob 190. obletnici njenega rojstva. To so zaznamovali z več dogodki skozi celo leto. Letošnje leto je bilo slovesno tudi za Društvo upokojencev Preddvor. Praznovali so sedemdeset let obstoja. Dom starejših občanov Preddvor je novembra v sodelovanju z zavodom Spominčica odprl Demenci prijazno točko, počastili so tudi 75-letnico doma. Tomaž Rehberger je ob domači hiši na Zgornji Beli uredil etnološki kotiček s kajžo. Do danes je ta gostila že lepo število kulturnih dogodkov. Tudi grad Dvor v Preddvoru gosti kulturne in pogovorne večere, letos pa so v njem

poročili prvi par. Septembra so namreč na gradu svečano blagoslovili kapelo, posvečeno sv. Florjanu, zavetniku gasilcev, preddvorski gasilci pa so v njem dobili tudi nove prostore, ki so namenjeni njihovi muzejski zbirki. V Kulturno-umetniškem društvu Matije Valjavca Preddvor nadaljujejo projekt ohranjanja ledinskih imen ob planinski poti na Zaplato. Veliko Borštnikovo nagrado za najboljšo predstavo je letos prejelo kranjsko Prešernovo gledališče za predstavo Zaprta študija. »New Constructive Ethics«. Med nagrajenci pa je bil tudi Ciril Roblek - Čiro iz Bašlja. Prejel je nagrado nepogrešljivi, ki jo od leta 2022 podeljuje Društvo slovenskih gledaliških režiserjev in režiserk. Deveta sezona akcije Naj planinska kočica Planinske zveze Slovenije in Siol.net je zmagoviti kažipot usmerila proti Preddvoru, saj so bralci portala Siol.net z glasovanjem med 152 kočami izbrali tisti, ki se odlikujeta po urejenosti, gostoljubju in ponudbi. Za naj planinsko kočico so okronali Planinsko kočico na Sv. Jakobu, za naj visokogorsko planinsko kočico pa Zavetišče v Hudičevem borštu. Letos sta šli prvič obe lovoriki v isto planinsko društvo – PD Preddvor. Njihove kočice namreč odlikujejo gostoljubje, domačnost in dobro sodelovanje. V bližini jezera Črnava so odprli obnovljeno gozdno učno pot. Prvotno jo je zasnovala učiteljica Maja Šenk Zidar, upravljanje obnovljene poti pa je prevzelo Društvo za varstvo, gojenje in proučevanje gozdov Vzник. Tudi preddvorski občini avgustovska ujma ni prizanesla, čeprav ni bilo tako hudo kot v nekaterih drugih delih Slovenije. Največjo škodo je povzročila na infrastrukturi.

V bližini jezera Črnava so odprli obnovljeno gozdno učno pot. / FOTO: TINA DOKL

Občina Šenčur

Občina Šenčur je že lani zabeležila več uspehov, saj so določene naložbe pripeljali h koncu, nekaterim investicijam, na katere so čakali vrsto let, pa omogočili realizacijo. Stekli sta gradnji ceste Britof–Hotemaže in Doma starejših Šenčur, obe bosta sklenjeni predvidoma prihodnje leto. Letos so izvedli več obnovitvenih del, med največjimi naložbami je pokrito drsališče z večnamensko športno površino v Športnem parku Šenčur.

Med večjimi dosežki je bil podpis pogodbe za gradnjo ceste Britof–Hotemaže, ki je stekla lani novembra. Cesta bo bistveno izboljšala prometno varnost in razbremenila promet v središču Šenčurja. Glavni investitor naložbe, vredne dobrih 5,6 milijona evrov, je država, kot sofinancerka pa jo poleg Mestne občine Kranj podpira Občina Šenčur s slabega pol milijona evrov. V istem mesecu je bil položen tudi temeljni kamen za gradnjo Doma starejših Šenčur, ki ga gradi zasebni investitor. Dom bo eden najsodobnejših v Sloveniji, prostor bo nudil 157 osebam. Odprt bo predvidoma prihodnje leto ob občinskem prazniku. V bližini nastajajočega doma starejših je Občina Šenčur letos dopolnila lokalno infrastrukturo s krožiščem, uredila cestne odseke in zgradila vodovod ter ustrezne priključke za potrebe doma.

Med letošnjimi največjimi pridobitvami je pokrito drsališče z večnamensko športno površino v Športnem parku Šenčur. Njegovo skoraj milijonsko vrednost je občina v večini financirala z lastnimi sredstvi, pri čemer so pridobili tudi dobrih 73 tisoč evrov pri Fundaciji za šport in 100 tisoč evrov sofinanciranja s strani Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport. Drsališče bodo namenu predali predvidoma v začetku prihodnjega leta. Letos so izvedli več obnovitvenih del. Med drugim so zamenjali stavbno pohištvo v šenčurskem vrtcu in poslovnih vežicah Šenčur, obnovili so streho na Domu krajanov v Vogljah, tlake v dvorani Doma krajanov na Visokem in fasado Podružnične šole Voklo. Namestili so nova otroška igrala v Trbojah, kjer so se letos razveselili tudi prenovljenega

nogometnega igrišča. Ob cesti Voklo–Šenčur pri avtocestnem počivališču Voklo zahod so zgradili t.i. P+R parkirišče s približno 45 parkirnimi mesti. Pristopili so tudi h gradnji garaže pri gasilskem domu njihove osrednje enote Prostovoljnega gasilskega društva Šenčur, ki si obeta novo gasilsko vozilo. Ob stoletnici Prostovoljnega gasilskega društva Voklo so v središču vasi Voklo odprli gasilski muzej, kjer je razstavljena vprežna prevozna ročna črpalka Rosenbauer iz leta 1898. Občina Šenčur trenutno največ naporov usmerja v realizacijo projektov obnova ceste med naselji Voklo in Trboje, izgradnja namakalnega sistema na območju Trboj, Prebačevega in Žerjavke ter izgradnja novega kulturnega doma s sodobno knjižnico v Šenčurju. V primerjavi s sosednjimi občinami vodna ujma v avgustu na območju občine Šenčur ni povzročila razsežnega razdejanja, a kljub temu je na javni infrastrukturi za dober milijon evrov škode. Uničena je brežina reke Kokre od Visokega do Hotemaž, zaprta je tudi učna pot ob Kokri. Poplave so prizadele zlasti zasebna gospodinjstva, sedemdeset objektov je zalila voda. Za učinkovitejšo sanacijo po poplavah je občina kupila dva razvlažilca in muljno črpalko.

Občina Šenčur
Kranjska cesta 11, Šenčur

Župan Ciril Kozjek
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Aleš Perič Močnik, Andreja Pintar, Jože Regina in Sonja Šrol Benedičič (SDS); Urška Blumauer, Sebastian Mohar in Vanja Umnik (SLS); Matej Knific, Gorazd Ropret in Urška Ropret (Gibanje Svoboda); Simon Kuhar, David Štrajhar in Slavka Weisseisen (ViD); Renato Gorenc in Valerij Grašič (NSi); Domen Kern in Živa Mali (Mladi za občino Šenčur)

Občinski nagrajenci

Zlata plaketa Občine Šenčur: Glasbeno društvo Sveti Mihael Olševek
Srebrna plaketa Občine Šenčur: Stane Vidmar in Slavko Pestar
Jurjevo priznanje: Robert Vereš in Marijan Krajnik
Priznanje Občine Šenčur za naziv zlati maturant: Klemen Osterman, Lan Jeler, Jan Ajdovec in Katarina Sekne

Dom starejših Šenčur bo odprt predvidoma prihodnje leto ob občinskem prazniku. / FOTO: TINA DOKL

Mestna občina Kranj

Mestna občina Kranj
Slovenski trg 1, Kranj

Župan Matjaž Rakovec
/ FOTO: TINA DOKL

Mestni svetniki

Manja Zorko, Janez Černe, Nataša Majcen, Sebastjan Gubič, Nada Bogataj Kržan, Mitar Vujinović, Doroteja Osterman (SD); Maj Fritz, Sandra Gazinkovski, Rok Igljučar, Nada Sredojevič, Ivica Bobolinski, Nina Šmid (Gibanje Svoboda); Ivo Bajec, Saša Kristan, Branko Grims, Andreja Valič Zver, Bojan Homan in Nataša Jenkole (SDS); Zoran Stevanović, Ana Pavlovski, Neven Polajnar, Gordana Grobelnik, Gašper Peterc (Resni.ca); Irena Dolenc, Jure Bohinec, Vlasta Sagadin (Nsi); Boris Vehovec, Sonja Mašič (Več za Kranj), Tomaž Ogris, Jure Šprajc (Povezane lokalne skupnosti), Ana Černe (Levica) in Igor Velov (Lista za razvoj Kranja)

Jeseni so na Zlatem polju odprli prvo parkirišče P + R na Gorenjskem. / FOTO: GORAŽD KAVČIČ

Mestna občina Kranj (MOK) je tudi v letu 2023 izvedla ali dokončala več velikih investicij – od energetske sanacije osmih javnih objektov do izgradnje prizidka k Osnovni šoli Staneta Žagarja Kranj ter parkirišča P + R na Zlatem polju. Ob tem pa ji niso prizanesle letošnje naravne ujme.

Dokončali so investicijo v nov prizidek k OŠ Staneta Žagarja v Kranju s telovadnico, šestimi učilnicami in večnamenskim prostorom. / FOTO: GORAŽD KAVČIČ

Zaradi obilnih padavin je večkrat poplavljal, sprožilo se je več zemeljskih plazov. V poplavah 4. avgusta je poškodovalo betonski plašč kanalizacijske cevi pod mostom pri Planiki. Ker obstaja nevarnost ekološke katastrofe, občina računa tudi na državna sredstva za preprečevanje škode na javni infrastrukturi, ki bi pospešila izgradnjo novega mostu, za katerega je že pridobila gradbeno dovoljenje. Do začetka gradnje prihodnje leto je most zaprt za ves promet. Zaradi poplav se je podaljšala rekonstrukcija mostu čez Savo na Ljubljanski cesti v Kranju, po katerem bo po novem potekala tudi kolesarska povezava. Dela bodo predvidoma dokončali spomladi 2024. Vrednost projekta je ocenjena na okoli 2,9 milijona evrov, od tega bosta 800 tisoč evrov sofinancirali Republika Slovenija (RS) in Evropska unija (EU) iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Prvo parkirišče P + R

Na Zlatem polju je zraslo prvo parkirišče P + R (parkiraj in prestopi)

na Gorenjskem s 56 parkirnimi mesti, postajališčem KRrKOLESOM, prostoroma za popravilo koles in za počitek ter javnim straniščem. Vrednost gradbeno-obrtniških del je bila 800 tisoč evrov, z dobrimi 553 tisoč evri sta jih sofinancirali država in EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Energetska sanacija in prizidek

Nadaljevali so projekt energetske sanacije objektov v občinski lasti. V okviru javno-zasebnega partnerstva so sanirali osem objektov, večinoma šolskih in vrtčevskih. Projekt je bil vreden okoli tri milijone evrov; dobro polovico sredstev je prispeval zasebni partner, ostalo pa država s kohezijskimi sredstvi.

Največja investicija na področju šolstva je bilo dokončanje prizidka k Osnovni šoli Staneta Žagarja Kranj. V njem so nova telovadnica, šest nadzidanih učilnic ter večnamenski prostor. Zgradili so tudi novo zunanje igrišče. Vrednost investicije je bila 3,15 milijona evrov, naložbo pa sta

sofinancirali država in EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v znesku 1,44 milijona evrov. Za nadzidavo učilnic je MOK prejela subvencijo Eko sklada v višini 440 tisoč evrov.

Izvedli so tudi obnovo telovadnice z novo streho na Osnovni šoli Franceta Prešerna Kranj, za kar je MOK na razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport pridobila do 250 tisoč evrov. Investicija je sicer znašala okoli 616 tisoč evrov.

Električni avtobusi

Floto avtobusov kranjskega mestnega potniškega prometa je okrepilo osem električnih avtobusov, ki so stali blizu štiri milijone evrov, MOK pa je na razpisu Eko sklada pridobila 2,8 milijona evrov subvencije. Ob tem so postavili še osem polnilnih mest za e-avtobuse. Vrednost projekta je bila okoli 960 tisoč evrov in je bila pokrita s sredstvi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Poslovna cona

MOK je jeseni pridobila pravomočno gradbeno dovoljenje za gradnjo komunalne infrastrukture v Poslovni coni (PC) Hrastje in rekonstrukcijo povezovalne ceste od naselja Hrastje do glavne ceste Šenčur–Kranj. PC Hrastje, ki bo že z obstoječo obsegala okoli 28 hektarov, je največji razvojno-investicijski projekt občine v zadnjih desetletjih, vreden okoli petnajst milijonov evrov. Na podlagi uspeha na razpisu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport si za izvedbo projekta obetajo do 1,3 milijona evrov nepovratnih sredstev v okviru Načrta za okrevanje in odpornost. Gradnja cone bodo predvidoma začeli poleti 2024.

Nova parka v mestu

Na zapuščenem zemljišču med Gosposvetsko ulico in Bleiweisovo cesto v Kranju je začel nastajati največji mestni park dr. Janeza Bleiweisa, ki ga bodo končali predvidoma spomladi 2024. Projekt je

vreden 1,2 milijona evrov, sofinancirata pa ga država in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Junija je bil ob Prešernovem gaju odprt tudi nov Park slovenske himne, ki je posvečen državni himni Zdravljici in narodni himni, zdaj himni Slovenske vojske Naprej zastava slave, ter avtorjema njunih besedil Francetu Prešernu in Simonu Jenku. Ureditev parka je stala 129.700 evrov, arheološke raziskave pa dodatnih 19.500 evrov.

Dom starejših občanov in ledna dvorana

Med večjimi javnimi projekti, ki jih načrtujejo v Kranju, je tudi nov dom starejših občanov na Zlatem polju za 150 starostnikov, za katerega je MOK jeseni zaprosila za gradbeno dovoljenje. V skladu s pismom o nameri, podpisanim marca letos, bo izgradnjo doma financiralo Ministrstvo za solidarno prihodnost. Vrednost projekta je ocenjena na dvajset milijonov evrov.

Ob tem je MOK jeseni za 450 tisoč evrov od zasebnega lastnika kupila Ledno dvorano na Zlatem polju, za katero je dolga leta plačevala najemnino, ki je zadnja leta znašala 103 tisoč evrov letno.

Znova participativni proračun

V letu 2023 je MOK nadaljevala tudi izvajanje participativnega proračuna, za katerega letno namenja po 24 tisoč evrov za vsako od 26 krajevnih skupnosti. Občani so tudi že izglasovali projekte, ki jih bodo izvedli v okviru participativnega proračuna za leto 2024.

Evropska destinacija odličnosti

Mestna občina Kranj, ki se osredotoča na trajnostni, zeleni in pametni razvoj mesta, je po izboru Evropske komisije članica Misije 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest do leta 2030, Kranj pa je prejel tudi naziv evropska destinacija odličnosti za leto 2023 na področju trajnostnega turizma.

Električne avtobuse, ki vozijo v mestnem potniškem prometu, so poimenovali po znanih Kranjčanih. / FOTO: TINA DOKL

Park slovenske himne ob Prešernovem gaju sta odprla predsednica republike Nataša Pirc Musar in župan Matjaž Rakovec. / FOTO: TINA DOKL

Občinski nagrajenci

Častni občan Mestne občine Kranj:

Matevž Oman

Nagrada Mestne občine Kranj:

Društvo paraplegikov Gorenjske
Listina o priznanju Mestne občine Kranj:
Živa Slavec, Matjaž Bogataj, Varstveno
delovni center Kranj

Velika plaketa Mestne občine Kranj:

Vladislav Eržen

Velika Prešernova plaketa: Berta Golob

Plaketa Mestne občine Kranj:

Jan Polanc, Maša Gril

Prešernova plaketa: Tomaž Kukovič

Občina Škofja Loka

Občina Škofja Loka
Mestni trg 15, Škofja Loka

Župan Tine Radinja
/ FOTO: GORAŽD KAVČIČ

Letošnje leto naj bi Škofja Loka preživela predvsem praznično, saj je minilo 1050 let od prve pisne omembe Lonke, predhodnice današnje Škofje Loke. Žal je leto zaznamovala avgustovska ujma, ki je naredila veliko škode in razdejanja, ki ju bodo še dolgo odpravljali. Kljub vsemu je v občini kar nekaj pomembnih novosti. Velika pridobitev je zagotovo prenovljeni hotel Lonca z novimi prostori Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter Razvojno ambulanto s centrom za zgodnjo obravnavo.

Avgustovske poplave so v občini povzročile veliko škodo, deroča voda pa je odnesla tudi znamenito Hudičevo brv. / FOTO: TINA DOKL

V okviru projekta participativnega proračuna Naša Loka je bilo leta 2021 izglasovanih 33 različnih projektov. Do konca leta je bilo 29 projektov že povsem zaključenih, kar pa pri nekaterih še ne pomeni končne verzije, saj so sredstva zadostovala za projektiranje in osnovno ureditev, končna realizacija pa poteka v okviru drugih projektov. Med drugim je občina poskrbela za kar nekaj novih otroških igrišč in fitnessov v naravi, kot so denimo na Godešiču ob športnem parku, v Retečah ob podružnični šoli, ob igrišču Podružnične šole Sv. Lenart, ob stari šoli in Gabrku, v vasi Trata ter v Športnem parku Gorajste. Postavljenih je bilo nekaj novih klopi, med drugim v Zmincu, Retečah in pri Sv. Duhu, v Ševljah pa je bil urejen večgeneracijski prostor za druženje. V okviru projekta je bila zaključena ureditev jedra Stare Loke, ob cerkvi pri Sv. Duhu je nov lep prostor za druženje z vaško lipo, klopjo in mizo, v središču Bukovščice pa so bila urejena parkirišča. Na Sv. Lenartu je lepša dohodna pot do pokopališča. Na območju Kamnitnika je bila urejena javna

razsvetljava dela športnega parka v stari vojašnici, ena od sprehajalnih poti ter del varne šolske poti s Tavčarjeve ulice. Aprila je bil v sklopu participativnega proračuna in kot uvod v praznično 1050. obletnico prve omembe Lonke prav v Stari Loki v Parku škofov postavljen tudi kip škofu Abrahamu – prvemu loškemu zemljiškemu gospodu. Od letos je nov kip tudi v Aleji zaslužnih Ločank in Ločanov. Junija so namreč odkrili doprsni kip Zdravka Krvine, nekdanjega župana Občine Škofja Loka, ki je bil tudi direktor Kliničnega centra Ljubljana, začetnik Lions kluba Škofja Loka in galerist. Žal je praznično poletje, ko so se zvrstile številne odmevne praznične prireditve, med njimi tudi zelo dobro obiskana slovesnost ob 50. obletnici zadnje motociklistične dirke v Škofji Loki, zaznamovala avgustovska katastrofalna vodna ujma. Najbolj je bila prizadeta javna infrastruktura oziroma občinske ceste, vodovodno in kanalizacijsko omrežje ter

V sklopu participativnega proračuna in kot uvod v praznično 1050. obletnico prve omembe Lonke je bil v Parku škofov v Stari Loki aprila postavljen kip škofu Abrahamu – prvemu loškemu zemljiškemu gospodu. / FOTO: TINA DOKL

vodotoki. Skupna ocenjena škoda za naštetu znaša več kot 56 milijonov evrov. Na preostalih cestah, tako gozdnih kot državnih, je nastalo še za dobra dva milijona evrov škode. Na območju občine je bilo evidentiranih 397 poškodovanih stavb, na njih pa je skupaj nastalo za blizu pet milijonov evrov škode. Prav tako je bilo na območju občine prijavljenih še deset huje poškodovanih objektov. Skupna ocenjena škoda za te znaša 1,4 milijona evrov. Najhujša pa je bila škoda na vodotokih, in sicer kar 46 milijonov evrov, škoda na gozdnih cestah v vrednosti 1,1 milijona evrov in na državnih cestah milijon evrov. Ogromna je tudi škoda na občinski javni infrastrukturi, ki zanaša kar 9,2 milijona evrov. Na kmetijskih zemljišč je skupna ocenjena vrednost škode skoraj 1,5 milijona evrov, nekaj škode je bilo tudi zaradi poginulih živali. Kljub vsemu popis škode ne pove veliko o stroških vzpostavitve prvotnega stanja, saj bodo ti po prvih ocenah lahko kar nekajkrat višji. V občini se je takoj začela intenzivna sanacija, ki poteka na vseh prizadetih območjih in bo zagotovo trajala daljše obdobje. Tako je prav zaradi tega nekaj načrtovanih gradenj in prenov v občini zastalo. Čeprav je Občina Škofja Loka na javnem razpisu že izbrala izvajalca prenove Mestnega trga in Klobovsove ulice in so se začela pripravljala dela, je prenova preložena najmanj do pomladi prihodnje leto. Je pa od sredine oktobra uradno odprta kolesarska povezava Škofja Loka–Virmaše. Osnovni namen projekta je bil urediti varne kolesarske povezave in jih narediti privlačnejše in uporabnejše. Projekt je bil vključen v Drugi dogovor za razvoj regij, občina pa je zanj dobila državna in evropska sredstva. Tako se je letos nadaljevala rekonstrukcija Kidričeve ceste. Delo je potekalo od bencinskega servisa Petrol do Kmetijske zadruge in Železniške postaje Škofja Loka, ki s tem postaja vse bolj pomembno prometno vozlišče za trajnostno mobilnost. Ob obnovi Kidričeve ceste se je konec

Iz nekdanjega hotela Transturist, ki je vrsto let propadal, je nastal hotel Lonca, ki so ga odprli novembra.

maja začela tudi gradnja krožišča Lipica na regionalni cesti Škofja Loka–Ljubljana. Gradnja krožišča z navezavo med krožiščem in industrijsko cono ter izgradnjo kolesarskih povezav na tem območju je vredna okoli 1,5 milijona evrov, investitor pa je bila Direkcija RS za infrastrukturo.

Boljša prometna infrastruktura med drugim privabi tudi več turistov. V letošnjem letu je na novo zasijal hotel Lonca. Nekdanji hotel Transturist je bil prazen že od leta 2005, ko so ga zaprli zaradi obnove. Betonska stavba z velikimi steklenimi površinami je bila namreč zgrajena decembra 1971, hotel pa je imel 46 sob, restavracijo, kavarno, konferenčne dvorane ter tudi notranji bazen in savno. Leta 2018 je od Zavarovalnice Triglav hotel skupaj s poslovnim partnerjem kupilo podjetje Lonca iz Kranja ter napovedalo obnovo. Ta se je začela v drugi polovici leta 2022, slavnostno pa so hotel Lonca odprli novembra letos. Hotel svojim gostom poleg standardnih nudi tudi družinske sobe in sobi za gibalno ovirane osebe. Ponujajo tudi suite, hotelskim in zunanjim gostom pa so na voljo finska in bio finska savna ter fitnes. Hotel Lonca omogoča izvedbo poslovnih dogodkov v konferenčni sobi. Na novo so ozelenili in osvežili tamkajšnji park. Levo in desno ob hotelski stavbi so oktobra odprli nove, sodobne prostore Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov in Razvojno ambulanto s centrom za zgodnjo obravnavo, kar predstavlja pomembno pridobitev na zdravstvenem področju za celotno škofjeloško območje.

Občinski svetniki

Miha Peternel, Lea Križnar, Blaž Jesenko, Saša Košenina, Melita Rebič, Sergej Novak, Marko Murn, Borjana Varja Koželj, Jan Gorše, Marija Demšar, Miha Ješe, Tinka Teržan, Bojan Luskovec (Tine Radinja in Prijatelji Loke), Roman Hartman, Gregor Hostnik, Polona Dobrovoljc, Robert Strah, Katarina Bertoncelj Megušar, Aleš Habjan (SDS), Simon Krajšek, Jernej Korošec, Branko Celar (Gibanje Svoboda), Valentin Jesenovec, Tomaž Paulus (SLS), Rolando Krajnik (Komunalno-ekološka lista), Gašper Doljak (Levica), Ciril Peternel (NSi – Krščanski demokrati) in Mirjam Jan Blažič (SD)

Občinski nagrajenci

Častni občan: Herman Gvardjančič
Zlati grb: Kulturno društvo Loški oder
Srebrni grb: Milan Mur, Nežka Fojkar
Bronasti grb: Jože Misson, Danica Langerholc, Majda Bertoncelj

Krožišče Lipica je postalo krožišče, nova pa je tudi kolesarska povezava. / FOTO: VILMA STANOVNIK

Občina Gorenja vas - Poljane

Občina Gorenja vas - Poljane
Poljanska cesta 87, Gorenja vas

Župan Milan Čadež
/ FOTO: FOTO VITO

Občinski svetniki

Anton Debeljak, Ciril Alič, Marija Bajt, Žan Mahnič, Marija Prosen, Ana Gantar, Vilma Kos, Martina Košir, Miha Mrak (SDS); Blaž Kavčič, Janez Hrovat, Boštjan Pintar (NSi); Stjepan Benković, Janez Dolinar (SD); Zvonko Dolinar, Vladimir Kavčič (SLS)
in Roman Kokalj (DeSUS)

Občinski nagrajenci

Naziv častne občanke je prejela Ema Klinec, prejemniki bronastih priznanj pa so: Aleš Hren, Gasilsko poveljstvo občine, Kulturno društvo dr. Ivan Tavčar Poljane in Turistično društvo Stari vrh.
Županovo priznanje so podelili Manji Slak.

Ob stoti obletnici rojstva pisatelja Ivana Tavčarja je ministrstvo za kulturo na pobudo Občine Gorenja vas - Poljane letošnje leto razglasilo za Tavčarjevo leto. Tudi v Poljanski dolini se je zvrstila vrsta dogodkov, s katerimi so se spomnili znamenitega rojaka.

Osrednji dogodek ob vseslovenskem Tavčarjevem letu je predstavljala slavnostna akademija, ki se je konec maja odvijala v Sokolskem domu pod naslovom Slovenci, po Tavčarju se špegaljmo. Na slavnostni akademiji so se spomnili življenja in dela dr. Ivana Tavčarja, ki je umrl pred stotimi leti. Kot so poudarili, je zapuščina tega velikega pisatelja, politika in pravnika še kako pomembna za slovenski narod, poudarili pa so tudi pomembnost njegovega zgloda za današnjo družbo.

V sklopu Tavčarjevega leta so v avgustu prvič pripravili Filmski festival pod zvezdami ob Dvorcu Visoko. Na zadnjem avgustovskem večeru, na katerem so predvajali film Cvetje v jeseni, so gostili ambasadorko Tavčarjevega leta, igralko Mileno Zupančič. Spomin na film Cvetje v jeseni, za katerega je režiser in scenarist Matjaž Klopčič prizore snemal v krajih pod Starim vrhom, so na Presečnikovi domačiji oziroma pri Jejarju na Mlaki nad Zgornjo Lušo obudili tudi v Turističnem društvu Stari vrh. Dobro obiskana prireditev je ponovno združila vaščane ter še živeče igralce in filmske delavce.

V januarju so se v Gorenji vasi veselili zaključka milijona in pol evrov vredne obnove prostorov nekdanje šole. V novi Hiši generacij so v sodelovanju s Centrom slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka s pomočjo evropskih sredstev zagotovili šest mest za dnevno varstvo starejših in šestnajst začasnih namestitev za starejše. V sklopu projekta (NAD)gradimo ponudbo Škofjeloškega, ki so ga izpeljali pod okriljem Razvojne agencije Sora, pa so v Gorenji vasi uredili Rekreatijsko središče Log, ki z okrasnim ribnikom in telovadnico v naravi pomembno dopolnjuje turistično infrastrukturo v

Osrednji dogodek ob vseslovenskem Tavčarjevem letu je predstavljala slavnostna akademija z naslovom Slovenci, po Tavčarju se špegaljmo. /

FOTO: GORAZD KAVČIČ

občini. Ob dvorcu na Visokem pa so ob mednarodnem dnevu Zemlje v aprilu odprli prenovljeno Gozdno učno pot Visoko, ki so jo tudi posodobili in za vedoželjnejše obiskovalce opremili s QR kodami. Prenovljena učna pot obiskovalca vodi mimo enajstih zanimivih gozdnih točk, ki jih označujejo table s karikaturami Borisa Oblaka. V manj prijetnem spominu pa bodo letošnje leto v občini ohranili po uničujočih poplavah in plazovih, ki so ob močnem deževju v začetku avgusta prizadeli kar šestdeset odstotkov površine občine. Nastalo je za več kot 32 milijonov evrov škode. Poškodovanih je bilo skoraj 30 kilometrov cest ter 59 mostov in propustov, sprožilo se je 210 plazov.

Občina Žiri

Žirovci so v začetku letošnjega leta dobili svoj »opus magnum« oziroma žirovsko knjigo knjig, kot opisujejo največje knjižno delo doslej o Žireh in Žirovcih v njihovem lokalnem, državnem in globalnem kontekstu. Na žirovska vprašanja – od kod prihajajo, kdo so in kam gredo – na več kot tisoč straneh poskuša odgovoriti knjiga v dveh delih Izzivi občanskega raziskovanja, ki sta jo izdala Muzejsko društvo Žiri in Občina Žiri.

Zbornik Izzivi občanskega raziskovanja, ki ga je uredil akademik Zdravko Mlinar, sourednik pa je Alojz Demšar, na več kot tisoč straneh prinaša izkušnje in pričakovanja iz Žirov in od drugod. Pri njegovem nastanku je s svojimi avtorskimi članki sodelovalo okrog 90 avtorjev, če prištejemo še skupinske soavtorje, pa je vseh okrog 150. Posebnost zbornika je, da ni zazrt le v preteklost, ampak se osredotoča na aktualna vprašanja, obenem pa poskuša udejanjiti aktualno paradigmo občanskega raziskovanja. Žiri so z omenjeno knjigo dobile posebno mesto v žirovskem in slovenskem prostoru, obenem pa predstavlja zanimivo iztočnico za nadaljnje raziskovanje. Tako kot številne druge kraje po Sloveniji so tudi Žiri letos zaznamovale katastrofalne poplave. Avgustovska vremenska ujma je v Žireh povzročila za približno 7,3 milijona evrov škode, od tega 1,2 milijona evrov škode samo na cestni infrastrukturi, za 200 tisoč evrov na gozdnih cestah in še več kot 100 tisoč evrov na stanovanjskih objektih. Poškodovanih je bilo približno 41 kilometrov občinskih cest, pa tudi več

mostov, most v Novi vasi se je porušil. Več priložnosti za veselje je bilo ob odprtju prvega odseka obvoznice, ki so jo Žirovci dočakali po 23 letih truda, ter ob praznovanju 75. obletnice ustanovitve Kmetijsko-gozdarske zadruge M Sora in tridesetletnice delovanja enote Norica. V vseh teh letih jim je iz male zadruge uspelo zgraditi podjetje, ki je danes po skupnem prometu največje v Žireh. Srebrni jubilej pa je praznoval Vrtec pri sv. Ani, ki so ga zaznamovali tudi z razstavo, na kateri so predstavili pregled ustvarjalnega dela v vrtcu v preteklih 25 letih. V znamenju obletnic so bili tudi letošnji 17. Slovenski klekljarski dnevi v Žireh. Posvetili so jih pokojni dolgoletni predsednici društva Marici Albreht, ki bi letos praznovala osemdesetletnico. Spomnili so se še treh letošnjih jubilejantk, ki so skupaj z Marico Albreht pisale žirovsko klekljarsko zgodbo: osemdesetletnic Marice Strel in Nade Jereb ter devetdesetletnice Tinice Slabe. V oktobru pa sta Občina Žiri in Krajevna organizacija ZB NOB Žiri s slovesnostjo v dvorani DPD Svoboda Žiri zaznamovali osemdeseto obletnico umika okupatorja iz Žirov.

Občina Žiri
Loška cesta 1, Žiri

Župan Franc Kranjc
/ FOTO: DARJAN KACIN

Devetdesetletni Zdravko Mlinar na srečanju s sodelavci pri knjigi Izzivi občanskega raziskovanja in županom Francijem Kranjcem / FOTO: TANJA MLINAR

Občinski svetniki

Matej Gregurovič, Vesna Kranjc, Darjan Kacin, Maja Justin Jerman, Drago Kramperšek, Ida Filipič Pečelin, Mitja Kozamernik in Damjana Kramperšek (Neodvisna lista za napredek Žirov); Nejc Brence, Nika Štucin Padovac, Peter Podobnik, Nika Štremfelj (SDS); Janez Žakelj, Jože Stanonik (NSi) in Mitja Peternel (SD)

Občinski nagrajenci

Častni občan je postal Zdravko Mlinar, priznanji Občine Žiri so podelili Nogometnemu klubu Žiri in Poloni Kopina, županova priznanja pa so prejeli: Anton Beovič, Tomaž Vehar, ekipa članic B PGD Žiri z mentorjem Dušanom Pečelinom in vodniki v projektu Prostofer.

Občina Železniki

Občina Železniki
Češnjica 48, Železniki

Župan Marko Gasser
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Matija Benedičič, Janez Habjan, Dejan Lotrič, Matjaž Podrekar, Andreja Prodan in Tina Jemec (Županova lista Marka Gasserja); David Benedičič, Jernej Bešter, Alenka Lotrič in Matej Šubic (SLS); Tomaž Demšar, Peter Krek in Miran Šturm (SDS); Rok Bajželj in Miša Hafner (Levica); Franc Tušek (NSi) in Zora Bonča (SD)

Občinski nagrajenci

Občinski plaketi sta prejela Franc Rant in Irena Benedičič, priznanje za življenjsko delo prostovoljcev Matija Nastran, priznanje za aktivno delovanje društev pa Športno društvo Omikron Plus in Kulturno društvo Rov Železniki.

Ob gradnji protipoplavnih ukrepov so v Železnikih letos dočakali še gradnjo težko pričakovane obvoznice. Končali so sedem kilometrov dolgo kolesarsko povezavo Železniki–Selca, letošnje leto pa je bilo tudi v znamenju 1050. obletnice prve omembe Selc.

V Železnikih že dve leti poteka obsežen projekt izboljšanja poplavne varnosti. Po napovedih Direkcije RS za vode bo prva faza, ki zajema ukrepe na Selški Sori od Alplesa do Dolenčevega jezua ter na pritokih Dašnica, Češnjica in Prednja Smoleva, predvidoma končana še letos. Dobro napreduje tudi druga faza, v sklopu katere naj bi do konca prihodnjega leta na lokaciji pod Sušo zgradili zadrževalnik z dvajset metrov visoko zemeljsko pregrado s kapaciteto milijon kubičnih metrov vode ter na novo uredili še dobrih 900 metrov regionalne ceste, most čez pregrado in kilometer struge. Celotni projekt, za katerega je odobrenih blizu 18 milijonov evrov evropskih sredstev, naj bi stal okoli 37 milijonov evrov.

Ob protipoplavnem urejanju Železnikov se je letos začela še gradnja težko pričakovane kilometer dolge obvoznice mimo starega dela mesta, ki naj bi jo končali sredi prihodnjega leta. Projekt je vreden dobrih 4,1 milijona evrov, od tega bo Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI) zagotovila blizu 3,7 milijona evrov, občina pa 482 tisoč evrov. DRSI in občina sodelujeta tudi pri rekonstrukciji 650-metrskega odseka državne ceste z

Loga proti Rudnu, ki bo zgrajen v začetku prihodnjega leta. Občina je končala projekt vzpostavitve dobrih sedem kilometrov dolge kolesarske povezave od Plenšaka nad Železniki do Selc. Projekt, vreden blizu 1,6 milijona evrov, je sofinancirala Evropska unija. Lotili so se sanacije plazua na lokalni cesti nad Mšičem v Martinj Vrhu. Gre za eno večjih letošnjih občinskih investicij, končali naj bi jo aprila prihodnje leto. Vredna je 584 tisoč evrov, od tega občina pričakuje 411 tisoč evrov državnega sofinanciranja. Veliko aktivnosti je bilo na področju urejanja občinskih cest in komunalne infrastrukture. Posvečali so se odpravi škode po ujmah; največ so jo utrpeli ob deževju s poplavami konec oktobra. Sanacijo bodo z državno pomočjo nadaljevali tudi v prihodnjih letih. Končali so prvo fazo ureditve tržnice na Češnjici. Porušili so dotrajano staro šolo v Podlonku, na njenem mestu pa nameravajo v prihodnjih letih zgraditi večnamenski kulturni objekt. Poskrbeli so za akustično ureditev jedilnice in sofinancirali dograditev plezalne stene v Osnovni šoli Železniki ter izvedli še vrsto drugih naložb za bolj kakovostno življenje občanov.

Letos je minilo 1050 let od prve omembe krajev iz Selške doline, natančneje Selc, v darilni listini z dne 30. junija 973. Ob jubileju so se vse leto vrstili dogodki, osrednji pa je bil konec junija v Selcih, ko so odprli še na novo urejeno vaško jedro s spominskim parkom zaslužnih Selčanov in v njem odkrili kipa dr. Janeza Evangelista Kreka in dr. Franca Kosa. Nadaljevale so se tudi aktivnosti za ohranitev soriškega narečnega govora, ki je bil letos umeščen v register nesnovne kulturne dediščine Slovenije.

Urejanje območja zadrževalnika vode pod Sušo, kjer so sredi novembra zabetonirali nov most čez bodočo zemeljsko pregrado / FOTO: ARHIV OBČINE ŽELEZNIKI / ANDREJ TARFILA

Občina Medvode

Leto 2023 je bilo v znamenju največjih poplav v zgodovini, odprtja kolesarske poti Medvode–Pirniče–Vikrče in novega gasilskega doma v Zgornjih Pirničah ter oddaj vlog za izdajo gradbenega dovoljenja za dve veliki načrtovani investiciji: prizidek k Zdravstvenemu domu Medvode in Osnovno šolo Preska.

Občina Medvode
C. komandanta Staneta 12, Medvode

Župan Nejc Smole
/ FOTO: OSEBNI ARHIV

Novo brv čez Savo v Medvodah so v družbi župana Nejca Smoleta uradno odprli najmlajši občani.

/ FOTO: PETER KOŠENINA

Konec leta 2022 je prinesel začetek novega, tretjega mandata župana Nejca Smoleta in novo sestavo občinskega sveta. Še pred volitvami je bila zaključena druga faza obnove ceste Seničica–Malenšek–Cvajnar v vrednosti skoraj milijon evrov.

Prva polovica leta 2023 je bila v znamenju zaključevanja največje investicije zadnjega leta: gradnje 6,2 kilometra dolge kolesarske poti Medvode–Pirniče–Vikrče z brvjo čez reko Savo Medvoški lok. Slovesno odprtje je bilo na predvečer občinskega praznika. Brv je dolga okrog 83 metrov in tehta kar 61 ton. Zanimiv in zahteven premik v začetku februarja je bil prava paša za oči. Celotnega projekta v vrednosti okrog 2,5 milijona evrov ne bi bilo brez izdatne podpore Evropske unije in Ministrstva za infrastrukturo, ki sta za sofinanciranje namenila dobrega 1,1 milijona evrov. V začetku avgusta močno deževje s poplavami in plazovi ni prizaneslo niti občini Medvode, ki je med bolj prizadetimi na območju širše Gorenjske. Škoda samo na javni infrastrukturi

znaša skoraj 11,5 milijona evrov. Največja je na mostovih in cestah. Sanacija poteka in bo dolgotrajna. Več optimizma je prinesel oktober. Na prvi oktobrski dan je bilo odprtje novega gasilskega doma PGD Zgornje Pirniče. Investicija je vredna skoraj 1,4 milijona evrov, izdatno jo je sofinancirala Občina Medvode. Gasilski dom ima 850 kvadratnih metrov površine, ob njem je tudi 47 parkirnih mest. To je sploh prva novogradnja gasilskega doma v okviru samostojne Občine Medvode. Gasilci so se letos razveselili tudi novega poveljniškega vozila Gasilske zveze Medvode, ki ga doslej ni imela. Čeprav je sanacija po poplavah močno zarezala v občinski proračun, občina nadaljuje projekte, ki so na vrhu med prioriteta. Med slednje spadata tudi gradnja prizidka k Zdravstvenemu domu Medvode in rekonstrukcija obstoječe stavbe ter gradnja nove Osnovne šole Preska. Za obe investiciji so že oddali vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja. Pripravlja se tudi parkirna politika na območju občine.

Občinski svetniki

Dominik Bradeško, mag. Zvonka Hočevnar, Marjeta Jamnik, Anže Jenko, Uroš Medar, Mojca Murnik, Ivo Rep, mag. Alojzij Teršan, Danica Tršan, Ana Veber, Ladislav Vidmar, Cvetka Židan Valjavec (Lista Nejca Smoleta); dr. Katarina Galof, Ines Iskra, Stanislav Ulanec (Nestranskarška lista Sotočje); Leon Merjasec, Jožefa Rotovnik Jaklič, Saša Rožič (SDS); Luka Čukajne, Mirko Javeršek (NSi); Štefan Čebašek, Dragan Djukić (Zeleni Slovenije); Milan Šobat (SD)

Občinski nagrajenci

Mladi up Medvod: Andraž Babšek
Medalja Občine Medvode:
Sonja Porenta in Zvonka T Simčič
Plaketa Jakoba Aljaža: Urška Djukić, Vanja Ločniškar, Ivan Špenko in skupina Metalsteel

Občina Cerklje na Gorenjskem

Občina Cerklje na Gorenjskem
Trg Davorina Jenka 13, Cerklje na Gorenjskem

Župan Franc Čebulj
/ FOTO: OSEBNI ARHIV

Občinski svetniki

Mirjana Grilc, Janez Korbar, Andreja Bogataj, Marta Hočevar, Rajko Rozman, Miran Sirc, Silva Dolinar (Lista Franca Čebulja – za razvoj vasi pod Krvavcem); Andrej Kosec, Barbara Prosen Udir, Miha Zevnik (SDS in SLS – koalicija za razvoj občine Cerklje); Jure Narobe, Nina Veselinovič (Lista ZA MLADE); Luka Štumberger, Tadeja Brankovič, Luka Jezeršek (TOP Lista Občine Cerklje); Jože Ipavec (Nova Slovenija – Krščanski demokrati)

V Kulturnem hramu Ignacija Borštnika je bilo po poplavih več čistilnih akcij.

/ FOTO: ARHIV DRAMSKE SKUPINE POD STRAŽO

Veselje ob izgradnji novega krvavškega vodovoda, ki zagotavlja kakovostno oskrbo s pitno vodo blizu 30.000 prebivalcem petih občin in 15.000 zaposlenim. Nemoč dobra dva meseca kasneje, ko je v nekaj urah padla enormno velika količina padavin in je voda prestopila bregove. Posegla je tudi v letošnje načrte Občine Cerklje.

Pri odprtju krvavškega vodovoda so se ministru za naravne vire in prostor Urošu Brežanu in županu Francu Čebulju pridružili župani ter podžupan preostalih sodelujočih občin. / FOTO: GORAŽD KAVČIČ

V okviru projekta Oskrba s pitno vodo na območju Zgornje Save – 1. sklop so pod Krvavcem uredili vodovodno zajetje, postavili sodoben objekt za pripravo pitne vode z ultrafiltracijo, zgradili cevovodni sistem v dolžini več kot 24 kilometrov in deset vozlišč ter nov vodohran Taber v Šmartnem. Gradnja je potekala 1034 dni – 384 več, kot je bilo predvideno. Dobri dve desetletji pa sta minili, preden se je začela gradnja, je spomnil župan Franc Čebulj, ko je v drugi polovici maja skupaj z ministrom za naravne vire in prostor Urošem Brežanom v uporabo predal novi medobčinski vodovod Krvavec, ki omogoča dolgoročno varno, kakovostno in zanesljivo oskrbo s pitno vodo. »Po več kot 20 letih uresničujemo željo, da si naše občanke in občani lahko natočijo kakovostno pitno vodo. Veseli smo, da smo 100-letni projekt za Občino Cerklje uspešno pripeljali h koncu.« Cerkljanska občina je bila nosilka projekta, pri sofinanciranju je imela 43-odstotni delež. Poleg partneric – občin Šenčur, Komenda, Vodice in Mestne občine Kranj –, ki so pogodbo o sodelovanju podpisale leta 2009, sta sredstva za naložbo v

vrednosti okoli 15 milijonov evrov prispevali država in Evropska unija iz Kohezijskega sklada. Sodelujoči so poleg izboljšanja kakovosti življenja poudarili tudi pomen projekta za gospodarski in trajnostni razvoj.

V začetku poletja je bilo slovesno na Cerkljanski Dobravi, kjer so krajanji pripravili prevzem nove komunalne infrastrukture, vodovoda in drugih pridobitev. Celostna ureditev vasi je stala dva milijona evrov. Med drugim je bil zgrajen nov most iz smeri Zaloga, ki pa ni mogel kljubovati vodni ujmi v začetku avgusta.

Poplave tudi v šoli, v kulturni in športni dvorani

Ocene kažejo, da je v občini Cerklje v uničujočih poplavih nastalo 10,4 milijona evrov škode, od tega 4,6 milijona na šolski, športni, kulturni in cestni infrastrukturi. »Temu je treba prišteti še stroške sanacije plazov in vodovoda, ki naj bi znašali okoli dva milijona, in škodo, ki je nastala na gozdnih cestah ter na gospodarskih objektih in stanovanjih,« je pojasnil

župan. Kot je še dodal, so prejeli 258 vlog občanov, ki so jih prizadele poplave.

V Kulturnem hramu Ignacija Borštnika je voda segala do predzadnjih sedežev, uničila je opremo, parket, električno napeljavo, glasbila ... in tako povzročila okoli 600.000 evrov škode. Obnova kulturne dvorane je predvidena v prihajajočem letu, prav tako zamenjava parketa v športni dvorani.

Med prioriteta pri sanaciji je bila obnova uničene kotlovnice in poškodovanih učilnic v Osnovni šoli Davorina Jenka. Sanacija se je v prizidku končala tik pred začetkom novega šolskega leta, v starem delu šole, kjer so morali narediti še estrihe, pa konec oktobra. Prva dva meseca so za šest oddelkov pouk organizirali izven šole: v sejni sobi Kmetijske zadruge Cerklje, v prostorih župnišča v Adergasu ter v učilnici Družinskega in mladinskega centra Cerklje. Občina je takoj pristopila tudi k sanaciji strug in poškodovane cestne infrastrukture, med drugim do spodnje postaje kabinske žičnice Krvavec in Vrhovja; nekatera letos načrtovana dela v sklopu investicijskega vzdrževanja cest je zato zamaknila v prihodnje leto.

Novo nogometno igrišče, trgovina ...

Na Štefanji Gori se je nadaljevala gradnja kanalizacije in vodovoda, sočasno pa tudi urejanje vse ostale infrastrukture (javna razsvetljava, ceste ...), ki naj bi se zaključilo v letu 2024.

S sofinanciranjem Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport (100.000 evrov) ter Nogometne zveze Slovenije (40.000 evrov) je jeseni v Nogometnem centru Velesovo stekla ureditev novega igrišča z umetno travo.

V Cerkljah, nasproti bencinskega servisa, je sredi oktobra vrata odprla nova trgovina, ki je bila večletna želja občank in občanov. Spar Slovenija je poslovalnico z nekaj več kot tisoč kvadratnimi metri površine zgradil v

petih mesecih, za varnejši dostop pa še novo krožišče. PGD Cerklje, Osnovni šoli Davorina Jenka ter Družinskemu in mladinskemu centru Cerklje je Spar Slovenija namenil donacijo v skupni višini 3000 evrov. Pred šolo je spomladi dobil mesto nov učni čebelnjak, ki sta ga cerkljansko čebelarstvo društvo in šola prejela z uspešnim sodelovanjem na razpisu v sklopu projekta #PRVAčebela. Donacija je po mnenju društva pridobitev za čebelarski krožek, društvo, osnovno šolo in širšo skupnost.

Na Ambrožu pod Krvavcem so postavili otroška igrala in sodoben solarni sistem javne razsvetljave, oboje v okviru projektov LAS Gorenjska košarica.

Srebrni znak Slovenia Green

S pridobitvijo srebrnega znaka Slovenia Green je destinacija Cerklje dobila potrditev, da uspešno stopa po poti trajnostnega razvoja. »Zelena shema slovenskega turizma, nacionalni certifikacijski program Slovenske turistične organizacije, destinacijam in ponudnikom postavlja cilj trajnostnega razvoja z odgovornim odnosom do narave, okolja, lokalnega gospodarstva in življenja skupnosti. Pridobitev srebrnega znaka je potrditev dosedanjih prizadevanj in obenem spodbuda za trajnostni razvoj v prihodnje,« je dejala direktorica Zavoda za turizem Cerklje Polona Šafner.

Učenci petih razredov so imeli v septembru in oktobru pouk v samostanu Adergas.

/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

Občinski nagrajenci

Velika plaketa Občine Cerklje: Blaž Kaplenik

Mala plaketa Občine Cerklje: Avto moto društvo Cerklje

Nagrada in spominska plaketa Občine Cerklje: Stanislav Maček

Priznanje Občine Cerklje: Jože Teran, Jože Jerič, Domen Tičar, Miran Sirc, Ciril Pfeifer, Franc Petrič (posthumno)

Spominska plaketa Občine Cerklje: Mateja Stare Hribar in Jan Kožuh

Letošnja občinska priznanja je župan podelil v cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu. Slavnostni govornik na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku je bil bivši predsednik republike Borut Pahor.

/ FOTO: NIK BERTONCELJ

Občina Mengeš

Občina Mengeš
Slovenska cesta 30, Mengeš

Župan Bogo Ropotar / FOTO: OSEBNI ARHIV

V Občini Mengeš ne pomnijo ujme, kakršna je v začetku avgusta prizadela dobršen del občine. Poplavni val je najprej prizadel naselje Topole, nato Mengeš in Loko pri Mengšu. Vrtec Gobica je uničil, zamaknil je projekt preureditve Osnovne šole Mengeš, podaljšal je tudi rekonstrukcijo Slovenske ceste.

S prenovo Slovenske ceste so novo podobo dobile tudi občestne površine. / FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Tina Štrukelj, Robert Ručigaj, Mojca Likar, Jure Šinkovec, Tina Jamšek, Tim Janežič, Urška Mehle (Bogo Ropotar – Lista povezovanja); Sandi Jaklič, Špela Rojnik, Boštjan Pivec (Lista Sandija Jakliča); Franc Hribar, Milica Tomšič (Slovenska ljudska stranka); Aleš Janežič, Mery Kegl (Skupaj za mengeško občino – skupaj zmoremo več); Milan Kralj (Slovenska demokratska stranka); Rok Burja (Nova Slovenija – Krščanski demokrati)

Občinski nagrajenci

Zlato priznanje: Franc Hribar

Srebrno priznanje: Matjaž Anžlovar

Bronasto priznanje: Mirsad Kličič

Znak Občine Mengeš:

Gabrijela Kovač Mohar in Dimitrij Lederer

Četrty avgust 2023 zlepa ne bo potonil v pozabo. Obilno deževje in pobesnela Pšata sta Slovensko cesto v Mengšu spremenila v strugo hudournika, voda je preplavila tudi druge ceste in ulice, zalila je okoli 700 objektov in za seboj pustila razdejanje. Ocenjene škode na občinski infrastrukturi je za 8,3 milijona evrov. »Tisoče vas je, ki ste na različne načine omogočili, da se življenje počasi, korak za korakom, ponovno vrača v našo občino,« je štiri tedne kasneje v zahvali za veliko solidarnost in pomoč v težki preizkušnji zapisal župan Bogo Ropotar. Ena od prioritet Občine Mengeš po katastrofi je bila ureditev nadomestnih začasnih prostorov za varstvo 300 predšolskih otrok, saj je bila vrtčevska enota Gobica v poplavah uničena; 22 otrok in njihove vzgojiteljice so zaradi narasle vode morali celo evakuirati. Nadomestne prostore za najmlajše so uredili na sedmih začasnih lokacijah, obenem pa so s pomočjo države stekle aktivnosti za postavitve modularnega vrtca, ki bo predvidoma postavljen spomladi prihodnje leto. Prilagojeno razmeram so novo šolsko leto začeli tudi v Osnovni šoli Mengeš,

kjer se je nekaj dni pred koncem počitnic izkazalo, da je treba kljub hitremu posredovanju zaposlenih po vodni ujmi sanirati vse prostore v kletni etaži, med njimi dvanajst učilnic, kabinete, jedilnico in kuhinjo. Poleg tega sta šola in lokalna skupnost začasno ostala brez pred kratkim zgrajene nove športne dvorane, v kateri je voda uničila celoten parket, poškodovala del sten in spremljajoče prostore. Obnova prostorov Osnovne šole Mengeš in športne dvorane, ki se bo nadaljevala še v prihodnjem letu, bo stala okoli dva milijona evrov. Na območju odstranjene stare šolske telovadnice so postavili šotor in tako omogočili razdelitev kosil učenkam in učencem višjih razredov. Dolgoročnejša rešitev za prostorske izzive, ki se v šoli kažejo že nekaj časa, bo rekonstrukcija in prizidava šolskega objekta, ki je predvidena v letih 2024 in 2025. V začetku letošnjega leta je stekel strokovni dialog oziroma postopek pogajanj z izvajalcem SGP Graditelj. Uničujoče poplave so ga prekinile, kar je zamaknilo podpis pogodbe v november. Investicija je vredna dobrih 8 milijonov evrov. Ministrstvo za vzgojo in

izobraževanje bo primaknilo 1,3 milijona, s strani Eko sklada pa se nadejajo še okoli 800 tisoč evrov.

Protipoplavni ukrepi

Ob odpravljanju posledic poplav na objektih in drugi infrastrukturi je občina pristopila tudi k sanaciji Pšate. »S koncesionarjem, ki je s strani države pooblaščen in zadolžen za upravljanje vodotokov, je bil dosežen dogovor, da lahko občina samostojno izvaja interventno čiščenje struge. V sanacijo Pšate smo tako usmerili vso razpoložljivo težko gradbeno mehanizacijo. Dela potekajo na sistematičen način, pod strokovnim nadzorom in s strani strokovnih služb. Gre za izjemno obsežen in zahteven poseg, ki bo zahteval svoj čas,« je poudaril župan, ki ukrepe za večjo poplavno varnost pričakuje na celotnem povodju Pšate. »Očitno je, da nas razbremenilnik, ki je bil zgrajen leta 1949, ne more več v celoti zaščititi pred tako velikimi količinami padavin, ki so posledica klimatskih sprememb. Glavni ključ za zagotovitev varnosti občine Mengeš – kot tudi sosednjih občin – tako predstavlja sistemska ureditev povodja Pšate, od izvira do izliva na našem širšem območju (Cerklje na Gorenjskem, Komenda, Mengeš in Trzin). Zato verjamem v velik pomen povezovanja občin na tem območju in v naš skupni poziv pristojnim državnim organom k urgentni izgradnji že pred leti načrtovanega zadrževalnika vode v Komendi.«

Prenovljena Slovenska cesta

Rekonstrukcija dotrajane ceste v centru Mengša, na odseku med Glavnim trgom ter križiščem Slovenske in Grobeljske ceste, je v sklepno fazo prešla ob koncu avgusta. Središče občine je z zaključkom glavnih del, ki so se izvajala od lanskega oktobra, začelo dobivati novo podobo. »V skladu s smernicami razvoja sodobnih mest se središče Mengša razvija v urbano okolje, ki bo občankam in občanom ter

obiskovalcem omogočalo prijetno bivanje, zanimivo doživetje ter višjo kakovost bivanja,« je pojasnil direktor občinske uprave Urban Kolar. Prenovljena Slovenska cesta je narejena po meri pešcev in kolesarjev, najvišja dovoljena hitrost je zato 30 kilometrov na uro. »Cilj je, da se glavni prometni tokovi iz centra Mengša preusmerijo na obvoznico, središče pa zadiha in zaživi v sodobnejši in prijetnejši podobi. S tem namenom uvajamo tudi cono 30. Hitrost bosta nadzirala dva stacionarna radarja, večja pozornost je po prenovi namenjena tudi nepravilnemu parkiranju.« Kot je ob tem poudaril Kolar, so novosti in ukrepi, povezani z njimi, namenjeni zagotavljanju večje varnosti pešcev in kolesarjev. Investicija pa ni obsegala le preureditve cestišča in obcestnih površin – prenovljeni so bili vodovod in kanalizacija (vključno s hišnimi priključki), javna razsvetljava, elektro omrežje, plinovod in telekomunikacijski vodi. »Projekt je bil zahteven, vodila ga je Direkcija za infrastrukturo, kar pomeni, da Občina Mengeš ni imela neposrednega vpliva niti na izvajalce niti na dinamiko in hitrost izvajanja del. Dodatno oviro in zamudo so povzročile poplave.« Direkcija za infrastrukturo je za rekonstrukcijo Slovenske ceste namenila nekaj več kot milijon evrov, delež občine, ki naj bi cesto prihodnje leto dobila v last in upravljanje, pa znaša dobra dva milijona evrov.

Pri reševanju otrok iz vrta Gobica je sodeloval tudi župan. / FOTO: ARHIV PGD MENGEŠ

Tako bo videti Osnovna šola Mengeš po rekonstrukciji. / FOTO: OBČINA MENGEŠ

Občina Vodice

Občina Vodice
Kopitarjev trg 1, Vodice

Župan Aco Franc Šuštar
/ FOTO: TINA DOKL

Občinski svetniki

Žiga Janežič, Silva Kralj, Marjan Podgoršek, Jana Plevel (Neodvisna Lista SRCE Občine Vodice); Anton Logar, Uroš Talan, Anton Kosec, Aleš Prusnik (Lista neodvisnih krajanov); dr. Urška Lampret, Milan Čebulj, Andrej Korelc (Nova Slovenija – Krščanski demokrati); Tilen Jeraj, David Kimovec (Lista Vodiške lipe); Jaka Šimnovec (Slovenska demokratska stranka); Urška Cankar Bošnjak (Gibanje Svoboda)

Občinski nagrajenci

Plaketa Občine Vodice:

PGD Vodice, Župnijska karitas Vodice, Prosvetno društvo Vodice in Katja Babič
Priznanje župana Občine Vodice: Tim Bohinc

V Vodicah so konec avgusta po večletnih prizadevanjih za razbremenitev prometa skozi središče občine dočakali obvoznico. Spomladi je do občank in občanov pritekla voda po novem krvavškem vodovodu, še eni pomembni pridobitvi v tem letu.

»Pred petnajstimi leti je pet občin sprejelo pomembno odločitev, da se zgradi nova infrastruktura, ki bo zagotavljala nemoteno oskrbo z zdravo in čisto pitno vodo,« je dejal župan Aco Franc Šuštar, ko se je zaključila izgradnja novega krvavškega vodovoda. Naložba omogoča kakovostno oskrbo s pitno vodo za več generacij, zaščito zdravja, višjo kakovost življenja, trajnostni razvoj ... Občina Vodice, ki je imela 15-odstotni delež pri sofinanciranju, je za izvedbo zahtevnega projekta namenila nekaj več kot 1,8 milijona evrov lastnih in nepovratnih sredstev.

Voda pa ni pritekla le po novem vodovodu, temveč tudi z brniškega polja. V ujmi, ki je poleti prizadela Slovenijo, je bilo delno poplavljenih okoli osemdeset objektov. Zaradi narasle vode in prekopavanja cest z namenom hitrejšega odtekanja ter plazov, ki se je sprožil v Vodicah, je škoda nastala tudi na javni infrastrukturi. Skupna ocena stroškov sanacije znaša več kot milijon evrov.

Konec avgusta je stekel promet po težko pričakovani obvoznici, ki ima podobno dolgo zgodovino kot posodobitev vodooskrbe. Državni lokacijski načrt za

cesto Želodnik–Mengeš–Vodice, in sicer na odseku Žeje–Vodice, je bil sprejet že leta 2007, gradnja 2,3 kilometra dolge ceste, pomembne za Vodice, sosednje občine, regijo in državo, pa se je začela sredi marca 2022. Občina Vodice je sofinancirala prestavitev komunalne infrastrukture, ureditev površin za pešce in kolesarje, krajinsko ureditev ter protihrupno zaščito. Obvozna cesta tako poleg povečanja varnosti izboljšuje življenje prebivalcev Vodic, ki so se vrsto let srečevali z vplivi neustreznih prometnih razmer.

V naslednjih letih Občina Vodice v sodelovanju s pristojnim ministrstvom in direkcijo pričakuje gradnjo komunalne in cestne infrastrukture na državni cesti na Skaručni, izgradnjo hodnika za pešce na državni cesti Vodice–Zapoge ter rekonstrukcijo Brniške ceste. Gradbena dovoljenja so pridobili še za nekatere druge projekte, med njimi za izgradnjo središča Vodic in večnamenske športne dvorane ter ureditev dodatnih prostorov v osnovni šoli. »Brez dvoma pa je izredno velik izziv delati s tako majhnimi investicijskimi sredstvi, ki jih imamo na razpolago,« je ob občinskem prazniku poudaril župan.

Nova obvozna cesta mimo naselja Vodice je preusmerila prometne tokove. / FOTO: GORAŽD KAVČIČ

Občina Kamnik

Letošnje leto so v občini najbolj zaznamovala neurja in avgustovske poplave, ki so za sabo pustile izjemno razdejanje. Kljub temu so se v občini razveselili tudi nekaterih pomembnih novosti.

Letošnje leto bi v občini lahko poimenovali tudi leto neurij. Že v začetku poletja so poplave povzročile za okoli milijon evrov škode v Motniku. Sredi julija sta po Kamniku in okolici klestila nevihta in močan veter. Najhuje pa je bilo v noči na 4. avgust, ko je bila kamniška občina med najbolj prizadetimi v katastrofalnih poplavah. Posledice so bile najhujše na območju Tunjic ter dolin Bistričice, Kamniške Bistrice, na Krivčevem in drugod po dolini Črne. Kot kažejo ocene, je zaradi poplav na zasebni in javni infrastrukturi nastalo okoli 250 milijonov evrov škode. Ta bi bila še večja brez hitrega odziva gasilcev, Civilne zaščite in pogodbenih podjetij, ki so preprečili najhujše. Veliko solidarnost s prebivalci prizadetih območij so pokazali tudi občani, društva in organizacije s prostovoljnimi delom, dobrodelnimi prispevki in dogodki, ki so sledili. Kljub vremenskim ujmam, ki so se vrstile tudi še v jeseni, pa so dokončali kar nekaj pomembnih projektov. V Zdravstvenem domu dr. Julija Polca so uredili mansardne prostore za fizioterapijo in reševalce, kar predstavlja največjo investicijo v osrednjo

Leto so najbolj zaznamovale poplave.

/ FOTO: OBČINA KAMNIK

zdravstveno ustanovo v zadnjih letih. Kamnik ima moderno Športno igrišče Virtus z umetno travo, v zaključni fazi je njegova osvetlitev, tudi na Vrhpoljah je prenovljeno športno igrišče. V novo moderno šolo pa bodo učenci vstopili v prihodnjem šolskem letu, česar se veselijo starši, učitelji in otroci. Takšno šolo so v Kamniku že lele in čakale mnoge generacije otrok, sedaj se bodo nekaterim želje končno uresničile. Uspelo jim je pridobiti več kot sedem milijonov evrov nepovratnih državnih in evropskih sredstev za gradnjo sodobne šestsedežnice na Veliki planini. Desetmilijonska investicija, ki je bila dokončana konec leta, predstavlja eno največjih naložb v kamniški turizem nasploh in bo po besedah župana Mateja Slaparja omogočala razvoj turizma v naslednjih desetletjih. V parku ob avtobusni postaji so uresnili dolgoletna prizadevanja in postavili bronasto skulpturo mamuta. Delo pokojnega kiparja Miha Kača, ki so ga izdelali v livarni Romana Kamška, je postalo prava atrakcija. Zaznamovali so tudi nekatere pomembne obletnice: 130-letnico so praznovali člani planinskega društva, godbeniki proslavljajo 125. obletnico ustanovitve in 175. obletnico prve omembe, sedemdeset let so praznovali v Vrtcu Antona Medveda, šest desetletij obstoja so zaznamovali taborniki Pestro je bilo tudi na kulturnem področju; minilo je namreč 130 let od odprtja Sadnikarjeve zbirke, sto let od rojstva slikarja Poldeta Miheliča in 110 let od rojstva vsestranskega Vlasta Kopača, Glasbena šola Kamnik in Dom kulture Kamnika pa sta praznovala 70-letnico delovanja. Maistrovo mesto se za prihodnje leto že pripravlja na počastitev 150. obletnice rojstva in 90. obletnice smrti generala Rudolfa Maistra.

Občina Kamnik
Glavni trg 24, Kamnik

Župan Matej Slapar

/ FOTO: BRUMEC

Občinski svetniki

Miroslav Bider, Jožef Galičič, Klavdija Hribar, Uroš Pirc, Matija Podjed, Dragica Požek, Mihael Resnik, mag. Ema Rode, Romana Učakar, Dušan Zore (Lista Mateja Slaparja); Anton Iskra, Bojana Pančur, Matjaž Šporar, Vojko Tonin, Ivanka Učakar (NSi); Mojca Jončeska Malovrh, Aleš Lipičnik, Marko Šarec, Karla Urh (Gibanje Svoboda); Robert Prosen, Nina Semprimožnik, Aleksander Uršič, Rok Novak (Lista Sandija Uršiča); Matija Sitar Močnik, Natalija Berlec (SDS); Duško Papež, Alenka Jevšnik (Lista Dušana Papeža); Cene Lap (SD), Jože Korošec (SLS)

Občinski nagrajenci

Častni občan: Matevž Kirn
Zlato priznanje: Ivan Resnik, Simfonični orkester Domžale - Kamnik
Srebrno priznanje: Marija Mošnik, Srečko Podbevšek, Kulturno društvo Tuhinj
Bronasto priznanje: Marjana Cvirn, Marija Juteršek

Najhujša naravna katastrofa doslej

Nad večjim delom Gorenjske se je v noči s četrтка, 3. avgusta, na petek, 4. avgusta, razbesnelo uničujoče neurje z močnimi nalivi, ki je za seboj pustilo grozovito opustošenje. Avgustovske poplave so se v zgodovino Slovenije zapisale kot najhujša naravna katastrofa doslej.

Maša Likosar

Slovenijo je 4. avgusta opustošila najhujša naravna katastrofa v njeni sodobni zgodovini, ki je razdejala dve tretjini države. Med najbolj prizadetimi je bila Gorenjska, kjer so obilne padavine povzročile razsežne poplave in izzvale mnoge zemeljske plazove. Razmere so bile smrtno nevarne. Ogrožena so bila življenja, premoženje in infrastruktura. Več sto ljudi je bilo evakuiranih, ujma je poškodovala številne ceste in odnesla mostove, zaradi česar so bili ponekod odrezani od sveta. Poplave so povzročile kaljenje vodnih virov, več krajev je ostalo brez elektrike. Neurja so terjala tudi smrtne žrtve.

VOJSKA, GASILCI in drugi prostovoljci so reševali, kar se je še rešiti dalo. / FOTO: TINA DOKL

Zaradi obsežnih posledic in izrednih razmer je bil tisti dan ob 6.25 aktiviran državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah. Vzpostavili so se regijski in občinski štabi Civilne zaščite. Na terenu so sodelovali pripadniki Civilne zaščite, poklicni in prostovoljni gasilci, policija, mestno redarstvo, Slovenska vojska, gospodarske javne službe ter pripadniki drugih služb in organov, še

posebno tistih, ki upravljajo različno infrastrukturo.

O katastrofalnem opustošenju so poročali iz večine gorenjskih občin, ki so se učinkovito organizirale in izvedle vse potrebno za hitro stabilizacijo razmer. Poplave so največ škode povzročile v občinah Kamnik, Medvode, Škofja Loka, tudi Gorenja vas - Poljane, Žiri, Komenda, Tržič in Cerklje na Gorenjskem. Med ljudmi je zavela zaskrbljenost, predvsem glede hitrosti in načinov sanacije nastale škode. Znašli so se v neznanu situaciji. A navkljub strašanski tragediji smo Slovenci znova dokazali, da znamo v težkih in napornih trenutkih stopiti skupaj. Tiste dni so med nami zavladale medsebojna pomoč, podpora in solidarnost, ki so lahko vzor in postavljajo standard pri odzivu na tako hude naravne nesreče. Odzvali smo se z iskreno željo pomagati prizadetim. Bodisi s prostovoljnimi deli bodisi s finančno in materialno donacijo, ali pa z moralno oporo tistim, ki so čez noč izgubili vse. Združeno smo prebrodili najhujše, ob zavedanju, da bo odprava posledic ogromne materialne in socialne škode dolgotrajna in zahtevna.

MED SLOVENC so po avgustovskih poplavah zavladale medsebojna pomoč, podpora in solidarnost.

/ FOTO: TINA DOKL

Kamnik: S tem se nič ne more primerjati

Posledice avgustovskih poplav so še vedno vidne na območju občine Kamnik, ki je bila ena najbolj prizadetih v vsej državi. Nekateri občani se še kar ne morejo vrniti na svoje domove.

Aleš Senožetnik

V najhujši naravni katastrofi v sodobni zgodovini Slovenije je bila občina Kamnik med najbolj prizadetimi. Narasle reke in hudourniki so v noči na 4. avgust povzročili ogromno škodo, ki jo v občini ocenjujejo na 250 milijonov evrov.

»Pri gasilcih sem že 45 let, večino časa na vodstvenih položajih, in lahko povem, da takšnih razmer, v takšnem obsegu, še nismo imeli. Poplave leta 1990 so bile hude, vendar škoda ni bila tako gromozanska, tudi neurje na Gozdu je bilo izjemno, a se nič ne more primerjati s tem. Narava ima svojo moč in nam jo je pokazala,« nam je takrat povedal vodja intervencije in predsednik kamniškega gasilskega društva Jože Oblak, ki je skupaj z okoli tristo gasilci, predstavniki Civilne zaščite, gorske reševalne službe, pogodbenih podjetij in interventnih služb pomagal preprečiti, da silovite poplave ne bi terjale še več škode ali življenj.

Po silovitih nalivih je voda iz Kamniških Alp po naraslih vodotokih pridrla v dolino in od sveta povsem odrezala območje Kamniške Bistrice in Tunjic, dolino Črne in Krivčevega ter Bistričice. Podivjana voda je zahtevala tudi smrtno žrtev, uničila več stanovanjskih objektov, med katerimi so nekateri še vedno neprimerni za bivanje ali pa jih ogrožajo plazovi. Uničen je bil glavni vodovod, številne ceste in komunalna infrastruktura na prizadetih območjih, prav tako tudi stoletni most

v Zgornjih Stranjah. Na območju nekdanje smodnišnice je uničila nove prostore kamniških gorskih reševalcev in povzročila škodo številnim podjetjem, v Šmarci pa zalila na desetine hiš.

V dneh po poplavah se je tudi na Kamniškem še enkrat znova izkazala velika solidarnost; odziv prostovoljcev, ki so prišli na pomoč, je bil izjemen. Kljub temu pa bo sanacija dolgotrajna

in naporna, zaradi tega bodo nekateri drugi projekti v občini morali še nekoliko počakati, na kar je opozoril tudi župan Matej Slapar. »Nekateri prebivalci so izgubili vse in skupaj moramo narediti, kar je treba, da določena sredstva preusmerimo v sanacijo prizadetih območij in tudi do prizadetih oseb,« je komentiral. Pri tem pa, tako kot v drugih občinah, tudi v Kamniku računajo na pomoč države.

RAZDEJANJE NA Krivčevem / FOTO: ALEŠ SENOŽETNIK

DNEVNA SOBA, ki je bila povsem zasuta z naplavinami skal in kamenja / FOTO: ALEŠ SENOŽETNIK

Medvode pod vodo

Vodna ujma je 4. avgusta veliko škodo povzročila tudi na območju občine Medvode. Prizadetih je bilo kar 26 naselij, okrog tristo objektov.

Maja Bertoncely

Takšnih katastrofalnih poplav ne pomnijo. Povzročile so za več kot 28 milijonov evrov škode, od tega država ocenjuje za dobrih 12 milijonov evrov škode na vodotokih, 10 milijonov evrov škode je zabeležene na javni infrastrukturi v lasti in upravljanju Občine Medvode, občani in pravne osebe so v roku oddali 280 vlog za škodo na objektih, ki se ocenjuje na dobre štiri milijone evrov. K sreči ni bilo smrtnih žrtev. Prvi dan so prednostno uspešno reševali življenje. »Začelo se je s hudourniki na območju Polhograjevcev, posledično so bila najbolj prizadeta naselja Sora, Rakovnik, Goričane, Vaše, delno Preska. Intervencije so bile delno povezane tudi s plazovi, usadi, predvsem v dolini Ločnice in na Osolniku. Nekaj ur kasneje je naraščanje Sore in Save povzročilo poplave v centru Medvod, predvsem na Cesti komandanta Staneta, Medvoški in na Seškovi cesti. Vode so bile rekordne. Zaradi tako visoke Sore in Save so bile poplave ob Gorenjski cesti in na Žontarjevi ulici, najhuje pa je bilo na območju Vikrč, kjer je bila voda gledano na celotno občino najvišja. Tretji del pa so bile visoke talne vode na območju krajevnih skupnosti Smlednik in Zbilje. Visoka podtalnica je povzročila zalivanje velikega števila predvsem kleti,« je takrat pojasnjeval župan Medvod Nejc Smole.

Sanacija bo dolga in zahtevna. Na občinski infrastrukturi je največ

POPLAVILO JE tudi središče Medvod. / FOTO: ARHIV OBČINE MEDVODE

škode na cestah in mostovih. Med bolj prizadetimi območji je bila dolina Ločnice, pri kopališču v Goričanah je deroča voda odnesla del cestišča vključno z avtobusnim postajališčem, prav tako je voda poškodovala in odnesla del ceste v Vikrčah, poškodovan je podvoz v Goričanah, most v Goričanah, most v Medvodah na glavni cesti, občinski most na Cesti Komandanta Staneta, brv čez Soro pri Spodnji Senici, odneslo je brv med Mednim in Vikrčami, voda je vdrla v občinsko stavbo in zalila

kletne prostore in pritličju, uničena je sosednja stavba, v kateri so bili tudi prostori občinskega režijskega obrata in Gasilske zveze Medvode ... Najprej so potekala dela v dolini Ločnice, do konca leta naj bi bila zaključena sanacija na območju kopališča Goričane in podvoza Goričane, kjer so se dela že začela. Občina je od države za zdaj prejela predplačilo za sanacijo škode v višini dobrih pet milijonov evrov in celotno povračilo za stroške intervencije, kar pomeni 663 tisoč evrov.

ŠKODA JE velika tudi na občinski infrastrukturi. Fotografija je iz Goričan, kjer je na območju kopališča odneslo del cestišča. / FOTO: PETER KOŠENINA

Poplave so tri doline odrezale od sveta

Avgustovska ujma na območju Škofje Loke je prizadela več kot polovico ozemlja občine, najhuje so bile prizadete dolina Hrastnice, Bodoveljska grapa in Sopotnica. Poplavljen je bila tudi večina hiš na Sorški in Demšarjevi cesti.

Klara Mrak

»Prijavili smo veliko škode. Moja ocena glede infrastrukture je, da bi – če bi želeli vzpostaviti tako stanje, kot je bilo prej – potrebovali več kot šestdeset milijonov evrov. Že ta podatek pove, kako dolgotrajna bo sanacija,« je novembra povedal župan Tine Radinja. Škoda v občini presega šestdeset milijonov evrov, prav tako je nastala ogromna škoda pri zasebnikih. V prvih tednih po poplavah je bilo skupaj na terenu več kot tristo pripadnikov Civilne zaščite, Slovenske vojske, gorskih reševalcev in drugih služb. Odnos ali poškodovano je 21 mostov v občini, od tega jih je 13 povsem uničilo. Poškodovanih je bilo ogromno cest. Smrtnih žrtev v občini k sreči ni bilo, so pa evakuirali 22 oseb, nekatere tudi s helikopterjem.

Stanje po katastrofalni ujmi v Škofji Loki se stabilizira, toda sanacija bo dolgotrajna. »Poplave so pustile veliko strukturnih posledic. Še vedno odkrivamo nove poškodbe na infrastrukturi, na kanalizaciji, se srečujemo s počenimi meteornimi cevmi, na katere je bil pritisk vode, kamna tako velik, da se v bistvu šele zdaj kažejo poškodbe. Spoprijemamo se s puščanji, premiki cevi ... Smo pa lažje zadihali s prvim, skoraj osem milijonskim, predplačilom države, ki nam je omogočilo, da smo vsaj likvidnostno zdaj iz najhujšega. Pred tem smo hodili zelo po robu in nismo vedeli, katera dela bomo lahko sploh še izvajali. Zdaj neposredno

V PUŠTALU je reka porušila Hudičevo brv. / FOTO: TINA DOKL

POŠKODOVANIH JE bilo 21 mostov, tudi most na Suhu. / FOTO: TINA DOKL

nadaljujemo s sanacijo, ki še vedno poteka na najbolj prizadetih območjih. Počasi jo širimo na mrežo na infrastrukturi, čez zimo bo ogromno dela s projektiranjem. Nekaterih stvari se ne da samo spraviti v prejšnje stanje, ampak je treba ob novih dejstvih narisati sanacije, da lahko potem izvajalcem naročimo izvedbo,« je novembra povedal župan Tine Radinja. Škofjo Loko je v novembru obiskal državni sekretar in vodja službe vlade

za obnovo po poplavah Boštjan Šefic. Interventni ukrepi na območju občine po njegovih vtisih potekajo dobro in učinkovito, občina pa je zelo dobro organizirana. Sinhronizirano delo občin in države bo pri obnovi zelo pomembno, od načrtovanja in projektiranja do izvedbe. »Vsi zasledujemo isti cilj, da bo Škofja Loka, tako kot druge prizadete občine, čim prej nudila enako kakovost življenja kot pred ujmo,« pa je ob obisku povedal župan Radinja.

Miha Naglič

Znašli smo se sredi vojne

Evropejci smo do ruskega napada na Ukrajino živeli v utvari, da smo dokaj oddaljeni od glavnih kriznih žarišč po svetu in zato relativno na varnem. Po 24. februarju 2022 in po 7. oktobru 2023, ko je Hamas napadel Izrael, ta pa se je silovito odzval, smo se znašli tako rekoč sredi dveh vojn ...

Ja, sredi vojne. Vzhodnoevropske članice EU, ki mejijo na Ukrajino, Rusijo in Belorusijo, imajo vojno že na svojih mejah. S Cipra, ki je član EU, je bližje do Bejruta in Gaze kot do evropskih prestolnic. In Črno morje je pravzaprav le podaljšek Sredozemlja na njegovem vzhodu. Izhod iz njega (in vhod vanj) je v Istanbulu, ki je turško, a hkrati še vedno evropsko mesto. Ob Črnem morju ležita Bolgarija in Romunija, ki sta članici EU. In že smo na obalah Ukrajine, v Odesi in na Krimu, ki sta v vojni. Sicer pa dogajanje v vzhodnem Sredozemlju ni odvisno samo od držav, ki ob njem ležijo. Vojna v Ukrajini je pravzaprav vojna med Rusijo in Ameriko. In v tem pogledu tudi Kitajska ni tako daleč ...

Svet v letu 2023

Po uvodni ugotovitvi, da smo se znašli sredi vojne, pogledjmo najprej, kaj vse se je v svetu zgodilo v letu 2023.

No, ne prav vse, le tisto, kar je vzbudilo največ medijske pozornosti. Na prvi dan leta je naša sosedna Hrvaška postala 20. članica evroobmočja in hkrati tudi članica schengenskega območja. Dne 5. januarja so v Vatikanu pokopali zaslužnega papeža Benedikta XVI.; 6. februarja je obmejno območje med Turčijo in Sirijo prizadel močan potres in povzročil več deset tisoč žrtev; 8. januarja so podporniki predhodnega brazilskega predsednika Jaira Bolsonaro po zmagi Luiza Inácia Lule da Silve na volitvah vdrli v stavbe vrhovnega zveznega sodišča, nacionalnega kongresa Brazilije in predsedniško palačo Planalto v Brasílii. Tako so skušali posnemati pristaše Donalda Trumpa, ki so podobno ravnali dve leti prej, a k sreči oboji neuspešno. V dneh od 10. od 12. marca smo izvedeli, da sta zaradi likvidnostnih težav in tveganega kapitala propadli dve večji ameriški

TAKŠNA JE bila Gaza leta 2007, ko je bilo življenje v tem prenaseljenem mestu še znosno. / FOTO: WIKIPEDIJA

TAKŠNA PA je podoba Gaze po 10. oktobru 2023, ko je Hamas napadel Izrael, ta pa zdaj udarec stokratno vrača. / FOTO: WIKIPEDIJA

banki, Silicon Valley Bank in Signature Bank, obe z močnimi povezavami z visokotehnološkim sektorjem in kriptovalutami. Dne 17. marca je Mednarodno kazensko sodišče izdalo nalog za aretacijo ruskega predsednika Vladimirja Putina in njegove komisarke Marije Lvove-Belove, zaradi obtožb o nelegalnih deportacijah otrok iz Ukrajine v Rusijo med rusko invazijo. Do aretacij seveda ni prišlo, a takšna odločitev haškega sodišča je kljub temu simbolnega pomena. Letalnica Vikersundbakken je v dneh po 19. marcu gostila prvo uradno tekmovanje v smučarskih poletih za ženske v zgodovini tega športa. Ema Klinec je poletela 226 metrov in postavila ženski svetovni rekord. Finska je 4. aprila postala 31. članica zveze NATO. Evropska vesoljska agencija je 14. aprila izstrelila sondo Juice, ki bo proučevala Jupiter in njegove naravne satelite. V Nemčiji so 15. aprila prenehale obratovati še zadnje jedrske elektrarne. V Združenem kraljestvu so 6. maja okronali novega kralja Karla III. in Camillo, kraljico soprogo. Primož Roglič je 28. maja kot prvi slovenski kolesar zmagal na prestižni tritedenski dirki po Italiji. Zaradi uničenja jezua Kahovka na Dnepru je bilo 6. junija poplavljenih več deset krajev v Hersonski oblasti. Ukrajinska vojska je 8. junija začela obsežno protiofenzivo na vzhodni fronti. Slovenija je bila 6. junija izvoljena za nestalno članico Varnostnega sveta Združenih narodov za obdobje 2024–2025. Ruska plačanska Skupina Wagner je v dneh 23. in 24. junija sprožila oborožen upor proti ruskemu vojaškemu poveljstvu, zasedla Rostov na Donu in se začela premikati proti Moskvi, a se je malo pred njo po posredovanju beloruskega predsednika Lukašenka ustavila in umaknila. Evropska komisija in ameriška vlada sta 10. julija podpisali sporazum o prenosu podatkov, namenjen razreševanju pravnih nejasnosti pri ravnanju podjetij z

ENA OD mnogih otroških žrtev med Palestinci, ki so se znašli v vojni in se nimajo kam umakniti. Fotografija je nastala 11. oktobra. / FOTO: WIKIPEDIJA

osebni podatki. Pripadniki predsedniške garde v afriški državi Niger so 26. julija izvedli državni udar, v katerem so zajeli predsednika Mohameda Bazoumo, začasno ukinili vse državne institucije, zaprli državne meje in uvedli policijsko uro. Indijska sonda odprave Čandrajan 3 je 23. avgusta izvedla mehak pristanek na Luni, s čimer je Indija postala četrta država s tem dosežkom. V strmoglavljenju poslovnega reaktivca blizu Kuženkina v Tverski oblasti v Rusiji naj bi umrla Jevgenij Prigožin in Dimitrij Utkin, vodilna člana kontroverzne paravojaške Skupine Wagner. Sredozemski ciklon Daniel je od 4. do 12. septembra povzročil rekordne padavine in poplave v vzhodni Grčiji ter južni Bolgariji, nato pa se je premaknil proti jugu in zaradi zrušenja dveh jezov uničil mesto Derna v Libiji. Močan potres z magnitudo 6,8 po momentni lestvici je 8. septembra prizadel osrednji Maroko in zahteval več kot tisoč žrtev. Afriška unija je bila 9. septembra sprejeta za 21. stalno članico skupine G20. Evropska centralna banka (ECB) je zaradi pritiska inflacije 14. septembra dvignila depozitno obrestno mero v evroobmočju na štiri odstotke, najvišjo raven od uvedbe evra. Azerbajdžan je 19. septembra sprožil

ofenzivo proti nepriznani armenski Republiki Arcah v Gorskem Karabahu, s katero je prisilil vodstvo Arcaha v vdajo in sprožil množičen eksodus Armencev iz regije. Borci militantne frakcije Hamasa so 7. oktobra izvedli množičen napad na jug Izraela iz Gaze, na kar se je Izrael odzval z razglasitvijo vojne in dolgotrajno vojaško operacijo svoje vojske, ki naj bi trajala do »dokončnega uničenja Hamasa«. Istega dne je nekaj potresov z magnitudo 6,3 prizadelo provinco Herat na severozahodu Afganistana in zahtevalo več kot 2000 žrtev ... In še bi lahko naštevali.

Kako se dela zgodovina

Po svetu se torej kar naprej nekaj dogaja. In ko se enkrat zgodi, postane zgodovina. Tisti, ki zgodovino delajo, njeni akterji, to počnejo v utvari, da se vse to godi po njihovi volji. Pa se ne. Zgodeno ni po volji nobenega od njih ... O načinih in rezultatih zgodovinskega dogajanja razmišlja filozofija zgodovine. Zgodovinarji sami, še posebej pa filozofi se trudijo razložiti, kako se dela zgodovina. Eno boljših razlag, kar jih poznam, je zapisal Marxov prijatelj Friedrich Engels, ko je razmišljal o razliki med zgodovinskim razvojem v naravi in družbi. »Toda razvojna zgodovina družbe se v eni točki izkaže za

bistveno drugovrstno od narave. V naravi so – v kolikor pustimo v nemar učinkovanje človeka nazaj na naravo – zgolj brezzavestni slepi agensi, ki učinkujejo drug na drugega in v katerih izmenični igri pride do veljave obči zakon. Od vsega, kar se zgodi – niti od brezštevilnih navideznih naključnosti, ki postanejo vidne na površju, niti od končnih rezultatov, ki potrjujejo zakonitost znotraj teh naključnosti –, se nič ne godi kot hoten zavesten smoter. Nasprotni temu so delujoči v zgodovini družbe sami z zavestjo obdarjeni ljudje, delujoči s premislekom ali strastjo, prizadevajoči se za določene smotre; nič se ne zgodi brez zavestne namere, brez hotenega cilja. Toda ta razloček,

NOBELOVO NAGRADO za mir 2023 je dobila iranska aktivistka za pravice žensk Narges Mohammadi, ki v svoji domovini prestaja 12-letno zaporno kazen. / FOTO: WIKIPEDIJA

naj bo za zgodovinsko preiskovanje zlasti posameznih dob in dogodkov še tako pomemben, ne more nič spremeniti dejstva, da tok zgodovine obvladujejo notranji obči zakoni. Zakaj tudi tu vlada na površju, kljub zavestno hotenim ciljem vseh posameznikov, na splošno navidez naključje. Le redko se zgodi hoteno, v večini primerov se križajo in si oporekajo ti mnogi hoteni nameni ali so ti nameni sami že vnaprej neizvedljivi ali sredstva nezadostna. Tako trčenja brezštevilnih posamičnih volj in posamičnih

delovanj porode na zgodovinskem področju stanje, ki je čisto analogno tistemu, ki vlada v brezzavestni naravi. Nameni dejanj so hoteni, ampak rezultati, ki dejansko sledijo iz dejanj, niso hoteni, ali kolikor se sprva vendarle zdi, da ustrezajo hotenemu cilju, imajo naposled čisto druge nasledke od hotenih.« Tako je razmišljal Engels v knjižici z naslovom Ludwig Feuerbach in konec klasične nemške filozofije, prvič je izšla leta 1886. Štiri leta pozneje (1890) je v pismu Josefu Blochu svoje razmišljanje povzel še krajše in še bolj jedrnato. »Drugič pa se dela zgodovina tako, da končni rezultat zmeraj izhaja iz konfliktov mnogih posameznih volj, od katerih je spet vsaka od množice posameznih življenjskih razmer narejena za to, kar je; to je torej brez števila sil, ki se križajo med seboj, neskončna grupa paralelogramov sil, iz katerih izhaja rezultanta – zgodovinski dogodek –, ki ga je spet mogoče gledati kot produkt neke moči, ki kot celota deluje nezavedno in brez volje. Zakaj kar hoče vsak posamezni, preprečuje vsak drug, in kar izide nazadnje, je nekaj, česar ni hotel nobeden. Tako poteka dosedanja zgodovina na način naravnega procesa in je tudi bistveno podvržena istim gibalnim zakonom ...«

»Zakaj kar hoče vsak posamezni, preprečuje vsak drug, in kar izide nazadnje, je nekaj, česar ni hotel nobeden.« Mar ni to sijajna misel? Uporabimo jo za poskus razlage aktualnega dogajanja v Ukrajini. Putin jo je napadel z namenom, da bi jo pokoril, a mu to očitno ne uspeva, ruska avantura postaja vse bolj sramotna in zločinska. Zelenski, ki je bil še pred leti kabaretni igralec, se je na čelu obrambe svoje države izkazal kot dober voditelj, a si je težko predstavljati, da bi mu kdaj uspelo povrniti ozemlja, ki jih je zasedla Rusija, nazaj v ukrajinski okvir in pod ukrajinsko suverenost. Zlasti Krima ne. Zahod z ZDA na čelu ima v tem dogajanju spet svoj račun. Predsednik

Joe Biden vodi na ukrajinskih tleh svojo vojno z Rusijo. Ši Džinping podpira Putina, a se hkrati zaveda, da bi eskalacija tega konflikta ogrozila kitajski načrt, da do leta 2049, ob stoletnici komunistične Kitajske, ta postane najmočnejša država tega sveta. Putin sanja o ponovni vzpostavitvi nekdanjega ruskega in sovjetskega imperija, a bo, če bo tako slabo nadaljeval, ogrozil obstoj sedanje Ruske federacije. Amerika hoče ostati prva sila tega sveta in vidi ruski poraz kot prvi korak v onemogočanju kitajske ambicije, da prva sila postane ona ... Rečeno z Engelsom: kar hoče vsak posamezni od imenovanih treh predsednikov in njihovih zaveznikov, preprečuje vsak drug, in kar bo izšlo nazadnje, bo nekaj, česar ni hotel nobeden od njih ...

In kaj bo to, kakšen bo končni rezultat? Tega žal nihče ne ve, to bomo šele videli. V tem trenutku lahko samo upamo, da bo dosežen kompromis, ki bo prinesel vsaj začasni mir, in da se ne bo zgodil najslabši možni scenarij – jedrski spopad. Tudi slab mirovni kompromis je boljši od jedrske katastrofe.

Vojna na intimni ravni

Že več kot eno leto in pol je v prvem planu pozornosti svetovne javnosti vojna v Ukrajini. Spremljamo jo v njeni vojaški, gospodarski in politični razsežnosti. Kako pa jo doživljajo njeni neposredni udeleženci na svoji intimni ravni? Enega od odgovorov na gornje vprašanje najdemo v delu ukrajinske pisateljice Oksane Zabuzko. Njen romaneskni prvenec s provokativnim naslovom Terenske raziskave ukrajinskega seksa je izšel že pred 27 leti in ni to, kar obeta naslov. Avtorica je bila letos gostja literarnega festivala Fabula; prireja ga založba Beletrina, ki je izdala slovenski prevod njenega romana. V intervjuju razloži prav to, kar nas zanima: kako se silnice zgodovine odražajo v tem, kar imamo za najbolj intimno: v spolnosti in zvezah. »Pri pisanju me vedno zanima predvsem

BRICS: BRAZILIJA, Rusija, Indija, Kitajska, Južna Afrika. To so države, ki se v svetu vse bolj uveljavljajo in onemogočajo popolno prevlado ZDA. Na sliki voditelji BRICS na letošnjem srečanju v Južni Afriki, 22. avgusta 2023. / FOTO: WIKIPEDIJA

eno: kako se veliki zgodovinski dogodki manifestirajo na človeški ravni. Zgodovina se odvija v kuhinji, v postelji, med seksom. Kako naša preteklost, vključno z velikimi kolektivnimi, zgodovinskimi travmami, vpliva na našo sedanost, ne da se tega sploh zavedamo? Kako pokuka na dan v toksičnih zvezah, v družinskem nasilju, zlorabah? Kakšna travma se oglašča skozi vzorce nasilnega vedenja? No, to je izzvalo škandal. Kako si ta ženska drzne 'prevajati' ogromna vprašanja nacionalne travme v jezik telesa?! Z govorico ženskega telesa sem – arogantno, tako so trdili – načela temo, ki je pred tem pripadala samo moškim. Zame je bilo pri vsem skupaj največje odkritje to, da sem začela dobivati pisma bralk, in to vseh, od dvajsetletnic do žensk v poznih šestdesetih. Pisale so mi, da so v knjigi našle svojo zgodbo. Polovica naroda je, prvič v svojem življenju, v knjigi našla nekaj, o čemer se je prej morda diskutiralo le za štedilnikom.« Zdaj pa preberimo še odlomek iz romana. »Dame in gospodje – ne, tokrat samo dame, natančneje, ena dama: Donna z Vzhodnoevropskih študij, ena izmed redkih, s katero si se v tem času spoprijateljila, visoka, pol Irka pol Slovanka, za oko precej prijetna mešanica: pšenični lasje, tople rjavkaste oči, visoke ličnice, koža, posuta z drobnimi zrnici pegic, kakor dobro zapečena žemljica s kumino; v univerzitetnem bifeju, kjer

sta bili dogovorjeni za kosilo, je kajenje prepovedano, in Donna je najprej spila iz papirnatega kozarčka vročo temno rjavo tekočino, ki ji Američani, kdo ve, zakaj, pravijo kava, nato pa si je takoj vtaknila v usta žvečilni: sublimacija cigarete. To žvečenje je pri njej videti čisto simpatično, morda zato, ker se Donna veliko in iskreno smeji, zaradi česar ustvarja vtis, da ves čas okuša nekaj smešnega. Piše disertacijo o vprašanih spola v postkomunistični politiki: resnično jo zanima, zakaj v tem delu politike ženske niso bile in niso prisotne – vprašanje, ki te je vedno pognalo v slepo ulico, ko so ti ga zastavljali zahodni intelektualci (klinc, od kod pa naj jaz to vem!?). Občutek je, da Donna sumi, da je vir vseh naših težav prav v tem: kakor vse feministke je tudi ona prepričana, da 'men are full of shit', pusti jim svobodo in že bodo zakuhali vojno, ustvarili koncentracijska taborišča, lakoto, uničenje, izključili bodo toploto in električno energijo, skrčili bodo stroške univerzi in njen doktorat se bo podaljšal. /.../ Kaj naj ti odgovorim na to, draga moja Donna? Da so nas vzgajali moški, zjebani na vse mogoče načine, da so nas potem fukali čisto enaki moški, da so v obeh primerih z nami počeli to, kar so drugi, tuji moški počeli z njimi? In da smo jih me sprejele in ljubile prav take, kakršni so, če jih namreč ne bi sprejele, bi to pomenilo, da smo se postavile na stran tistih drugih? Da je

torej naša edina izbira bila in ostaja med žrtvijo in krvnikom: med neobstojem in obstojem-ki-ubija?» (str. 156–158)

Da ne bi naslov te knjige koga zavedel, naj pojasnim, da v njej ne gre za »Ukrajinke« in vse tisto, kar so naši in tuji zvodniki počeli (in najbrž še počnejo) z njimi. Ne, gre za osebne in umetniške »raziskave«, ki jih je v tem romanu zastavila vrhunska ukrajinska pisateljica Oksana Zabužko, rojena 19. septembra 1960 v mestu Luck. Roman je prvič izšel že leta 1996 in ji takoj omogočil preboj v svetovno književnost. Tudi Ukrajinci in Ukrajinke njenega formata so jamstvo, da bo Ukrajina v svoji osamosvojitvi od Rusije naposled uspešna.

Prav zanimivo in pomenljivo je, da nam pisateljice odkrivajo drugačne poglede na vojno kot njihovi moški kolegi. Tu ob Oksani Zabužko izpostavimo le še primer beloruske pisateljice in nobelovke Svetlane Aleksijevič; njena dela so »literarna kronika čustvene zgodovine sovjetskega in post-sovjetskega človeka«. V tehniki intervjuja da spregovoriti glasovom žensk (Vojna nima ženskega obraza) in otrok (Zadnje priče). Postsovjetska prostranstva pa še naprej trpijo in krvavijo.

Upanje sredi vojne

Pestro dogajanje po svetu v letu 2023 lahko torej doživljamo in razumemo na več nivojih. Najprej kot niz naključnih dogodkov brez prave povezave. Premislek pa nam vsem, še posebej filozofom zgodovine, pokaže, da se za to naključno fasado vendarle uveljavljajo neke zakonitosti. Umetniki nam v svojih delih ponazarjajo, kako se to svetovnozgodovinsko dogajanje izkazuje v vsakdanjem, tudi intimnem življenju posameznikov ... Bog daj, da bi v tem dogajanju sredi vojn nad surovostjo in krivičnostjo naposled kljub vsemu prevladali humanost in pravičnost.

Cveto Zaplotnik

Ekstremni vremenski dogodki, visoka inflacija in nižja brezposelnost

Kaj je v zadnjem letu zaznamovalo življenje in delo prebivalcev na širšem gorenjskem območju? Vsi so občutili inflacijo, ki je oktobra na letni ravni znašala skoraj sedem odstotkov. Brezposelnost se je v zadnjem letu še zmanjšala, na dolgi rok največjo skrb vzbujajo staranje prebivalstva in podnebne spremembe.

Medtem ko je lani Slovenijo pestila huda suša, so letošnje leto zaznamovale poplave, neurja, viharji, toča in pozeba. Vse pogostejši ekstremni vremenski dogodki so posledica podnebnih sprememb. Na spremembe kažejo tudi meritve meteoroloških postaj na Gorenjskem – na Brniku (letališče), v Ratečah in na Kredarici za obdobje od leta 1970 do leta 2022 (pri izračunu povprečij za Brnik niso upoštevani rezultati meritev v letih 1978, 1994 in 2017).

Povprečna letna temperatura zraka na dveh metrih, izračunana na podlagi podatkov Agencije RS za okolje (Arso), je na Brniku v desetletnem obdobju 1970–1979 znašala 8 stopinj Celzija, v obdobju 2010–2019 pa 10,1 stopinje. V Ratečah se je v primerljivih desetletnih obdobjih temperatura zvišala s 5,6 na 7,5 stopinje, na Kredarici pa z minus 1,9 stopinje na minus 0,3 stopinje Celzija. Povprečno število vročih dni, to je dni z maksimalno temperaturo

NA GORENJSKEM je bilo letos več ekstremnih vremenskih dogodkov – poplave, viharji, pozeba ... Na sliki: posledice viharja v dolini Radovne

/ FOTO: CVETO ZAPLOTNIK

več kot 30 stopinj Celzija, se je v primerljivih obdobjih na Brniku zvišalo s 4,9 na 21,9 dneva, v Ratečah z 0,4 na 8,8 dneva, na Kredarici pa takšnih dni ni bilo. Povprečno število ledenih dni na leto, to je dni z najvišjo temperaturo manj kot 0 stopinj, se je na Brniku zmanjšalo z 18,6 na 14,2 dneva, v Ratečah s 30,2 na 23 dni in na Kredarici s 167 na 133,9 dneva. Povprečno število dni s snežno odejo se je na Brniku zmanjšalo s 64,7 na 39 dni, v Ratečah s 138,2 na 104,3 dneva in na Kredarici z 276,1 na 248,5 dneva.

(Tabela: Kazalniki podnebnih sprememb)

Porast prebivalstva zaradi priseljevanja

Po podatkih državnega statističnega urada je 1. januarja letos v Sloveniji živelo 2.116.972 prebivalcev, število se je v primerjavi z letom prej povečalo za 9792. Število državljanov Slovenije se je v enem letu zmanjšalo skoraj za 7600, tujcev pa povečalo za 17.400, na 189.796. Med tujci je najbolj poraslo število državljanov Ukrajine, skoraj za 6100. Na širšem gorenjskem območju se je v enem letu, med lanskim in letošnjim 1. januarjem, število prebivalcev zvišalo v 17 občinah, v 7 pa zmanjšalo. Zanimiva je tudi desetletna primerjava. V občinah Gorje, Trzič in Železniki je 1. januarja letos živelo celo manj prebivalcev kot 1. januarja 2013. (Tabela: Število prebivalcev)

Število prebivalcev v Sloveniji se povečuje na račun priseljevanja oziroma pozitivnega selitvenega prirasta. Lani se je v Slovenijo priselilo 35.613 prebivalcev in iz nje

ŠTEVILO PREBIVALCEV			
Občina	1. 1. 2013	1. 1. 2022	1. 1. 2023
SLOVENIJA	2.058.821	2.107.180	2.116.972
Bled	8171	8250	8190
Bohinj	5206	5676	5439
Cerklje na Gorenjskem	7243	7901	7854
Domžale	34.455	36.905	37.477
Gorenja vas - Poljane	7307	7672	7646
Gorje	2874	2779	2793
Jesenice	21.374	21.758	21.883
Jezerško	634	667	671
Kamnik	29.244	29.793	29.979
Komenda	5746	6482	6643
Kranj	55.527	56.639	57.171
Kranjska Gora	5324	7689	5878
Medvode	15.843	16.792	17.076
Mengeš	7477	8487	8592
Naklo	5337	5380	5495
Preddvor	3561	3811	3870
Radovljica	18.870	19.325	19.315
Šenčur	8469	8893	8939
Škofja Loka	22.901	23.622	23.779
Trzič	15.106	15.011	15.058
Vodice	4778	4974	5123
Železniki	6789	6685	6643
Žiri	4890	4981	5055
Žirovnica	4401	4465	4509

Vir: Statistični urad RS

KAZALNIKI PODNEBNIH SPREMEMB

Obdobje	Povprečna letna temperatura (v °C)	Število vročih dni na leto	Število ledenih dni na leto	Število dni s snežno odejo na leto
Brnik (letališče)				
1970–1979	8,0	4,9	18,6	64,7
1980–1989	8,8	11,2	20,9	71,7
1990–1999	9,1	11,3	23,7	60,0
2000–2009	9,5	16,7	17,1	45,2
2010–2019	10,1	21,9	14,2	39,0
2020–2022	10,1	23,0	9,7	23,3
Rateče				
1970–1979	5,6	0,4	30,2	138,2
1980–1989	5,8	1,1	32,4	131,2
1990–1999	6,6	2,9	27,9	118,2
2000–2009	7,0	5,4	28,1	112,8
2010–2019	7,5	8,8	23,0	104,3
2020–2022	7,3	5,3	17,0	104,0
Kredarica				
1970–1979	-1,9	0,0	167,0	276,1
1980–1989	-1,4	0,0	151,0	268,0
1990–1999	-0,9	0,0	141,1	261,7
2000–2009	-0,7	0,0	138,9	262,2
2010–2019	-0,3	0,0	133,9	248,5
2020–2022	0,1	0,0	123,0	260,0

Vir: ARSO in lastni izračuni

odselilo 20.956, selitveni prirast je znašal 14.657 prebivalcev in je bil skoraj šestkrat tolikšen kot leto prej. Največ tujcev se je v Slovenijo priselilo iz Bosne in Hercegovine, Ukrajine, Kosova, Srbije in Severne Makedonije.

Prebivalstvo se stara

Prebivalstvo v Sloveniji in tudi na Gorenjskem se vse bolj stara. 1. januarja letos je bilo v Sloveniji že 21,4 odstotka prebivalcev, starih 65 let ali več, ob slovenski osamosvojitvi leta 1991 jih je bilo samo 10,8 odstotka. Na širšem gorenjskem območju je bil na prvi letošnji dan delež starejših najvišji v občinah Kranjska Gora (28,8 odstotka), Bled (25,4), Bohinj (23,9), Žirovnica (23,4), Radovljica (23,3) in Trzič (23,1), najnižji pa v občinah Komenda (15,3), Gorenja vas - Poljane (16,0) in Vodice (16,2); te občine so bile tudi edine, v katerih je bil delež mladih, starih do 15 let, večji od deleža starih 65 let ali več. Na staranje prebivalstva v Sloveniji kaže tudi povprečna starost prebivalstva, ta je v začetku leta 1991 znašala 35,9 leta, letos pa že 44 let. Na širšem gorenjskem območju je bilo na dan 1. januar 2023 prebivalstvo najstarejše v občini Kranjska Gora (48,6 leta), občina Gorenja vas - Poljane pa je edina s povprečno starostjo prebivalstva pod štirideset let (39,4).

Najmanj rojstev doslej

Po podatkih državnega statističnega urada se je lani v Sloveniji rodilo 17.627 otrok, kar je bilo 1357 manj kot leto prej. V 101-letni zgodovini spremljanja števila živorojenih otrok se je leto 2022 uvrstilo na peto mesto med leti z najmanj rojstvi, manj jih je bilo samo še v letih 2003, 2001, 2002 in 1999. Na tisoč prebivalcev se je rodilo 8,4 otroka, kar je najmanj doslej.

Med živorojenimi otroki je bilo 9051 dečkov in 8576 deklic, rojenih je bilo 222 parov dvojčkov. Ženske, ki so lani rodile prvič, so bile v povprečju stare 29,6 leta, to povprečje se zadnja štiri leta ni spremenilo in je najvišje po drugi svetovni vojni. Več kot deset tisoč otrok, to je 57 odstotkov, so rodile neporočene matere.

Luka spet »car« med dečki

Starši so lani novorojene dečke poimenovali s skoraj 1400 različnimi imeni, deklice pa z več kot 1300. Medtem ko je predlani Filip po 22 letih na prvem mestu najbolj priljubljenih imen za dečke zamenjal Luka, se je ta lani spet vrnil na prvo mesto, med najbolj priljubljenimi pa so še Nik, Filip, Mark in Jakob. Pri deklicah se najbolj priljubljeno ime po letih precej spreminja. Lani je največ novorojenk dobilo ime Mia, ki je bilo prej tri leta zapored na tretjem mestu. Na lestvici petih najbolj priljubljenih so poleg Mie še Ema, Zala, Hana in Julija. **(Tabela: Najpogostejša imena v letu 2022 živorojenih otrok)**

Ljudje umirajo vse starejši

Lani je v Sloveniji umrlo 22.492 prebivalcev, kar je bilo tri odstotke manj kot v letu 2021 in šest odstotkov manj kot v letu 2020. Povprečna starost umrlih se je v primerjavi z letom prej zvišala za 0,4 leta, na 78,7 leta. Moški so bili ob smrti povprečno stari 74,9 leta, ženske pa 82,5 leta. Delež prezgodaj umrlih, to je mlajših od 65 let, se še naprej znižuje, lani je pri moških znašal 20 odstotkov in pri ženskah 9 odstotkov. Med umrlimi je bilo lani tudi 44 dojenčkov – devet več kot leto prej.

NAJPOGOSTEJŠA IMENA V LETU 2022 ŽIVOROJENIH OTROK

	Dečki		Deklice	
	Ime	Število	Ime	Število
1.	Luka	227	Mia	187
2.	Nik	198	Ema	184
3.	Filip	195	Zala	174
4.	Mark	179	Hana	164
5.	Jakob	174	Julija	159
6.	Tim	165	Mila	138
7.	Liam	154	Nika	125
8.	Oskar	152	Ela	124
9.	Maks	139	Ajda	122
10.	Lan	135	Eva	122

Vir: Statistični urad RS

V štirinajstih občinah več smrti kot rojstev

V Sloveniji je že vse od leta 2017 dalje negativen naravni prirast, saj umre več prebivalcev, kot se jih rodi. Lani je bila ta razlika 4865 prebivalcev. Na širšem gorenjskem območju je bil naravni prirast negativen kar v 14 od 24 občin. Najbolj negativen je bil v (majhnih) občinah, kjer imajo tudi domove za starejše – Preddvor (–8,1 na tisoč prebivalcev), Radovljica (–5,8), Kranjska Gora (–4,1) Naklo (–3,7) in Cerklje (–3,0), najbolj pozitiven pa v občinah Komenda (+5,5), Vodice (+3,2) in Gorenja vas - Poljane (+2,8) **(Tabela: Živorojeni, umrli in naravni prirast, 2022)**

Več porok in manj razvez

Po podatkih statističnega urada je lani zakonsko zvezo sklenilo 6768 parov, kar je bilo 14 odstotkov več kot leta 2021 in 30 odstotkov več kot leta 2020, ko so na sklepanje zakonskih zvez vplivali tudi ukrepi zaradi covida-19.

Ženini, ki so se lani poročili prvič, so bili stari povprečno 32,9 leta, neveste pa 31 let. Istospolno partnersko zvezo je lani v Sloveniji sklenilo 54 parov, od tega 25 moških in 29 ženskih.

Na tisoč prebivalcev je bilo lani v Sloveniji sklenjenih 3,2 zakonske zveze. Na širšem gorenjskem območju je bilo največ porok na tisoč prebivalcev v občinah Gorenja vas - Poljane (4,6), Preddvor (4,4), Kranjska Gora (4,1) in Železniki

ŽIVOROJENI, UMRLI IN NARAVNI PRIRAST, 2022

Občina	Živorojeni	Umrli	Naravni prirast	Naravni prirast na 1000 prebivalcev
SLOVENIJA	17.627	22.492	-4865	-2,3
Bled	64	75	-11	-1,3
Bohinj	55	67	-12	-2,2
Cerklje na Gorenjskem	79	103	-24	-3,0
Domžale	342	317	25	0,7
Gorenja vas - Poljane	96	75	21	2,8
Gorje	30	31	-1	-0,4
Jesenice	197	254	-57	-2,6
Jezerško	8	7	1	1,5
Kamnik	260	267	-7	-0,2
Komenda	68	32	36	5,5
Kranj	498	517	-19	-0,3
Kranjska Gora	30	59	-29	-4,1
Medvode	152	155	-3	-0,2
Mengeš	94	113	-19	-2,3
Naklo	52	72	-20	-3,7
Preddvor	36	67	-31	-8,1
Radovljica	141	253	-112	-5,8
Šenčur	97	78	19	2,1
Škofja Loka	250	217	33	1,4
Tržič	135	168	-33	-2,2
Vodice	46	30	16	3,2
Železniki	67	60	7	1,0
Žiri	57	49	8	1,6
Žirovnica	45	38	7	1,6

Vir: Statistični urad RS

SKLENITVE IN RAZVEZE ZAKONSKIH ZVEZ, 2022

Občina	Sklenitve zakonskih zvez		Razveze zakonskih zvez	
	število	na tisoč prebivalcev	število	na tisoč prebivalcev
SLOVENIJA	6768	3,2	2149	1,0
Bled	29	3,6	4	0,5
Bohinj	13	2,4	5	0,9
Cerklje na Gorenjskem	23	2,9	10	1,3
Domžale	123	3,3	39	1,0
Gorenja vas - Poljane	35	4,6	6	0,8
Gorje	6	2,2	2	0,7
Jesenice	78	3,6	38	1,7
Jezerško	2	3,0	1	1,5
Kamnik	89	3,0	32	1,1
Komenda	21	3,2	9	1,4
Kranj	187	3,3	45	0,8
Kranjska Gora	29	4,1	5	0,7
Medvode	45	2,7	21	1,2
Mengeš	21	2,5	12	1,4
Naklo	16	2,9	4	0,7
Preddvor	17	4,4	4	1,0
Radovljica	65	3,4	19	1,0
Šenčur	34	3,8	7	0,8
Škofja Loka	70	3,0	32	1,4
Tržič	45	3,0	18	1,2
Vodice	18	3,6	7	1,4
Železniki	27	4,0	5	0,7
Žiri	13	2,6	3	0,6
Žirovnica	15	3,3	3	0,7

Vir: Statistični urad RS

(4,0), najmanj pa v občinah Gorje (2,2), Bohinj (2,4), Mengeš (2,5) in Žiri (2,6).

Lani se je v Sloveniji razvezalo 2149 parov, kar je bilo 173 oziroma 7 odstotkov manj kot leto prej. 34 parov se je razvezalo že v prvem letu zakona, sicer pa je zakonska zveza razvezanih trajala povprečno 14,6 leta. 1134 parov je

V ZADNJIH stotih letih so bila le štiri leta, ko se je rodilo manj otrok kot lani.

imelo ob razvezi skupno 1847 vzdrževanih mladoletnih otrok, od tega je bilo 60 odstotkov dodeljenih materam, 34 odstotkov obema staršema, 5 odstotkov pa očetu.

Na tisoč prebivalcev je bila lani v Sloveniji povprečno ena razveza. Na širšem gorenjskem območju jih je bilo največ v občinah Jesenice (1,7 na tisoč prebivalcev) in Jezerško (1,5), najmanj pa v občinah Bled (0,5) in Žiri (0,6).

(Tabela: Sklenitve in razveze zakonskih zvez, 2022)

Največ bolniške odsotnosti v jeseniški občini

Na zdravje prebivalstva in na odnos prebivalstva do zdravja kažejo številni kazalniki, iz podatkovnega portala NIJZ – Nacionalnega inštituta za javno zdravje smo izbrali štiri – podatke o bolniški odsotnosti, čezmerni prehranjenosti odraslih, odzivnosti občanov za testiranje v okviru programa Svit in o deležu občasnih in rednih kadilcev.

Podatki kažejo, da je v Sloveniji vse več bolniške odsotnosti, v obdobju 2016–2022 se je zvišala s 13 na 18 dni nezmožnosti za delo na zaposlenega prebivalca. Na širšem gorenjskem območju je bila lani skoraj v vseh občinah pod slovenskim povprečjem, torej krajša od 18 dni, izjemi sta

KAZALNIKI ZDRAVJA PO OBČINAH, 2022*

Občina	Bolniška odsotnost (dni)	Kadilci (%)	Odzivnost v Svit (%)	Prehranjenost odraslih (%)
SLOVENIJA	18,0	23,2	64,4	55,9
Bled	11,7	23,2	67,2	54,1
Bohinj	14,5	21,7	64,5	53,3
Cerklje na Gorenjskem	15,1	22,3	69,5	57,0
Domžale	14,1	24,3	68,8	49,9
Gorenja vas - Poljane	15,8	22,1	78,3	49,8
Gorje	13,0	22,9	66,0	54,0
Jesenice	21,1	27,2	55,5	54,6
Jezerško	11,0	19,1	66,7	56,5
Kamnik	16,4	24,8	67,8	60,3
Komenda	15,4	23,6	70,6	50,1
Kranj	16,7	24,1	66,5	56,8
Kranjska Gora	16,2	21,7	65,6	57,3
Medvode	14,7	23,6	66,0	54,1
Mengeš	17,8	20,8	68,5	51,6
Naklo	14,6	22,4	69,0	49,7
Preddvor	17,3	22,4	67,7	55,6
Radovljica	14,7	23,4	67,3	52,5
Šenčur	17,6	20,8	71,9	53,1
Škofja Loka	14,9	22,5	74,2	56,3
Tržič	16,9	22,5	66,1	54,7
Vodice	14,9	21,0	68,2	55,9
Železniki	18,3	22,7	80,2	52,1
Žiri	16,0	21,9	77,5	53,7
Žirovnica	11,2	23,8	69,7	54,8

*podatki o kadilcih so za leto 2021
Vir: NIJZ-Nacionalni inštitut za javno zdravje

bili le občini Jesenice (21,1 dneva) in Železniki (18,3). Po anketi, ki so jo izvedli v NIJZ, je bilo predlani med prebivalci Sloveniji, ki so stari 15 ali več let, 23,2 odstotka rednih in občasnih kadilcev, na širšem gorenjskem območju jih je bilo največ v jeseniški občini in najmanj v občini Jezersko. Med občinami je tudi precejšnja razlika glede odzivnosti prebivalcev na program Svit (program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki), najbolj odzivni so v občini Železniki in najmanj v občini Jesenice. In kaj kažejo podatki o prekomerni prehranjenosti odraslih prebivalcev? Po podatkih iz ankete je bilo lani v Sloveniji skoraj 56 odstotkov odraslih, starih od 25 do 74 let, čezmerno prehranjenih, na širšem gorenjske območju je ta delež najvišji v občini Kamnik in najnižji v občinah Naklo, Gorenja vas - Poljane in Domžale. **(Tabela: Kazalniki zdravja, 2022*)**

Letna inflacija skoraj sedem odstotkov

Cene življenjskih potrebščin so se v enem letu, med lanskim in letošnjim oktobrom, zvišale za 6,9 odstotka. Hrana in brezalkoholne pijače so se podražile za 7,3 odstotka, električna energija za 24,3 odstotka, izdelki in storitve s področja zdravstva za 11,4 odstotka. Cene v restavracijah in hotelih so se zvišale za 9,1 odstotka, cene na področju rekreacije in kulture za 7,1 odstotka, na področju izobraževanja za 8,7 odstotka ... Pocenitev je bilo bolj malo, še najbolj (za 14,1 odstotka) so se v enem letu pocenila trda goriva.

HRANA IN brezalkoholne pijače so se v enem letu, med lanskim in letošnjim oktobrom, podražile za 7,3 odstotka. / FOTO: CVETO ZAPLOTNIK

POVPREČNA MESEČNA NETO PLAČA V EVRIH

Občina	Leto 2021	Leto 2022	Povečanje (v %)
SLOVENIJA	1270	1319	3,8
Bled	1196	1253	4,7
Bohinj	1044	1116	6,9
Cerklje na Gorenjskem	1423	1509	6,0
Domžale	1159	1214	4,7
Gorenja vas - Poljane	1208	1253	3,7
Gorje	1168	1167	-0,1
Jesenice	1277	1329	4,1
Jezersko	1092	1143	4,6
Kamnik	1132	1180	4,3
Komenda	1303	1364	4,7
Kranj	1253	1302	4,0
Kranjska Gora	1132	1207	6,6
Medvode	1212	1254	3,5
Mengeš	1123	1209	7,7
Naklo	1195	1261	5,6
Preddvor	1165	1211	3,9
Radovljica	1163	1214	4,4
Šenčur	1281	1376	7,4
Škofja Loka	1255	1315	4,8
Tržič	1106	1157	4,7
Vodice	1034	1061	2,7
Železniki	1222	1227	0,4
Žiri	1148	1228	7,0
Žirovnica	1184	1254	5,9

Vir: Statistični urad RS

Na podražitve kaže tudi primerjava drobnoprodajnih cen med letoma 2018 in 2022. Kilogram kruha se je v tem obdobju podražil z 2,13 na 2,87 evra, liter polnomastnega mleka z 0,74 na 1 evro, zavitek čaja z 1,35 na 1,62 evra ... **(Tabela: Povprečne drobnoprodajne cene izdelkov v evrih)**

Plače višje v skoraj vseh občinah

Po podatkih statističnega urada je lani povprečna neto plača zaposlenih v Sloveniji znašala 1319 evrov in je bila za 49 evrov ali za 3,8 odstotka višja kot leto prej. Na širšem gorenjskem območju so državno povprečje presegli v štirih občinah – Cerklje (1509 evrov), Šenčur (1376), Komenda (1364) in Jesenice (1329), najnižje plače so beležili v občinah Vodice (1061), Bohinj (1116), Jezersko (1143), Tržič (1157) in Gorje (1167). V vseh občinah so bile lani neto plače nominalno višje kot predlani, izjema je bila le občina Gorje, kjer so se celo malenkostno znižale. Najbolj so se zvišale v občinah Mengeš (za 7,7 odstotka), Šenčur (7,4), Žiri (7,0) in Bohinj (6,9), najmanj pa v občinah Železniki (0,4), Vodice (2,7) in Medvode (3,5). **(Tabela: Povprečna mesečna neto plača v evrih)**

Brezposelnost višja le v treh občinah

Po podatkih Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije je bilo ob koncu letošnjega avgusta v Sloveniji registriranih 47.383 brezposelnih, kar je bilo 6552 ali 12,1 odstotka manj

POVPREČNE DROBNOPRODAJNE CENE IZDELKOV		
Izdelek	Povprečna cena (v evrih)	
	2018	2022
Riž, beli (kg)	2,07	2,32
Kruh (bel, polbel, črn) (kg)	2,13	2,87
Testenine (kg)	2,58	3,10
Meso, goveje brez kosti (kg)	7,30	9,59
Mleko, trajno, polnomastno (l)	0,74	1,00
Jogurt (kg)	2,12	2,57
Jajca (10 kosov)	1,67	2,09
Maslo (kg)	8,11	10,05
Olje, jedilno (l)	1,40	2,60
Limone (kg)	2,07	1,85
Jabolka (kg)	1,35	1,51
Banane (kg)	1,20	1,32
Čebula (kg)	1,35	1,48
Korenje (kg)	1,08	1,10
Krompir (kg)	0,77	0,94
Sladkor, beli (kg)	0,83	1,19
Med, cvetlični (kg)	7,90	9,25
Kis (l)	1,45	1,71
Sol, kuhinjska (kg)	0,69	0,80
Kava, klasična (kg)	9,24	10,37
Čaj (zavitek)	1,35	1,62
Pivo, lager (l)	1,77	1,93
Kurilno olje (l)	0,964	1,321
Dieselsko gorivo (l)	1,280	1,641
Motorni bencin NMB 95 (l)	1,323	1,499
Dnevni časopis (kos)	1,46	1,77
Pica, velika (porcija)	7,12	9,40

ŠTEVILO BREZPOSELNIH IN STOPNJA BREZPOSELNI				
Občina	Število brezposelnih		Stopnja brezposelnosti	
	Avgust 2022	Avgust 2023	Avgust 2022	Avgust 2023
SLOVENIJA	53.935	47.383	5,5	4,8
Bled	113	92	3,0	2,5
Bohinj	66	46	2,6	2,0
Cerklje na Gorenjskem	105	73	2,7	1,9
Domžale	841	701	4,7	3,9
Gorenja vas - Poljane	76	60	2,1	1,7
Gorje	46	29	3,6	2,3
Jesenice	373	295	3,8	3,0
Jezerško	8	9	2,6	2,9
Kamnik	651	569	4,6	4,0
Komenda	94	100	2,9	3,0
Kranj	1138	953	4,2	3,5
Kranjska Gora	73	56	2,3	2,5
Medvode	357	309	4,5	3,9
Mengeš	187	176	4,6	4,2
Naklo	95	91	3,7	3,5
Preddvor	52	65	2,9	3,6
Radovljica	287	238	3,3	2,7
Šenčur	123	109	2,9	2,6
Škofja Loka	324	302	2,9	2,7
Tržič	249	196	3,6	2,8
Vodice	96	91	3,8	3,6
Železniki	62	56	1,9	1,8
Žiri	68	53	2,8	2,6
Žirovnica	63	59	3,0	2,8

Vir: Zavod za zaposlovanje RS

kot leto prej. Na širšem gorenjskem območju se je število brezposelnih zmanjšalo v 21 občinah, izjema so bile občine Preddvor, Komenda in Jezerško, kjer se je povečalo. V Sloveniji je bila avgusta letos 4,8-odstotna stopnja registrirane brezposelnosti, v vseh občinah na širšem gorenjskem območju je bila nižja. Še najvišja je bila v občinah Mengeš (4,2-odstotna), Kamnik (4,0), Domžale (3,9) in Medvode (3,9), najnižja pa v občinah Gorenja vas - Poljane (1,7), Železniki (1,8) in Cerklje (1,9). (Tabela: Število brezposelnih in stopnja registrirane brezposelnosti)

Tveganje revščine med najnižjimi v EU-27

Po podatkih statističnega urada je lani prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo znašal 827 evrov na mesec in je bil za 56 evrov višji kot leto prej. Stopnja tveganja

revščine je bila 12,1-odstotna, kar pomeni, da je tolikšen delež prebivalstva oziroma približno 251 tisoč prebivalcev živelo z dohodkom, nižjim od praga tveganja revščine. Stopnja tveganja revščine je bila lani v Sloveniji med najnižjimi v Evropski uniji, med 27 državami članicami unije je bila nižja le na Češkem in Madžarskem. Približno četrtnina ljudi, starih 16 let in več, ki živijo pod pragom tveganja revščine, si lani iz finančnih razlogov ni mogla privoščiti plačljivih prostočasnih aktivnosti, 12 odstotkov ne novih oblačil, 7 odstotkov ne druženja ob pijači ali na kosilu (večerji) vsaj enkrat na mesec, 2 odstotka ne uporabe interneta doma ...

Vse več hibridnih in električnih vozil

Po podatkih statističnega urada je bilo ob koncu lanskega leta v Sloveniji registriranih 1,2 milijona osebnih

avtomobilov ali poldrugi odstotek več kot leto prej; število se je povečalo tudi v vseh občinah na širšem gorenjskem območju. Prvih registracij novih avtomobilov je bilo lani za 15 odstotkov manj kot leto prej, stopnja obnavljanja voznega parka osebnih avtomobilov je bila najnižja od leta 1998, odkar statistični urad spremlja podatke o prvih registracijah novih vozil. Povprečna starost osebnih avtomobilov v Sloveniji je bila lani 10,9 leta in je bila v vseh statističnih regijah nad deset let. Polovica lani registriranih osebnih avtomobilov je vozila na dizelsko gorivo, 46 odstotkov na bencin, preostala pa na hibridni in električni pogon. Med vsemi novimi osebnimi avtomobili, ki so bili lani prvič registrirani, je bilo že 20 odstotkov hibridnih in 5 odstotkov električnih vozil. Hibridnih je bilo ob koncu lanskega leta skoraj 24.800, električnih pa blizu 8 tisoč.

VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO!

Mutlu Noeller ve
Mutlu Yıllar!

CENITE ZDRAVJE ZAPOSLENIH

Nihče ne načrtuje bolezni ali nezgode, toda včasih se v življenju zgodi kaj nepredvidljivega. Pri Varuhu zdravja, Vzajemni, imajo v ponudbi Kolektivno zdravstveno polico, zavarovanje, ki je namenjeno organizaciji in kritju stroškov zdravstvenih storitev izven javne zdravstvene mreže. Z zavarovanjem, ki je namenjeno zaposlenim, boste svojim delavcem omogočili hitrejši dostop do specialističnih zdravstvenih storitev, operativnih posegov, fizioterapije, diagnostičnih preiskav ter pridobitve drugega mnenja. Tako jim boste zagotovili zdravstveno obravnavo, kakršno si vsak zasluži. Kolektivna zdravstvena polica vam omogoča fleksibilnost pri sestavljanju zavarovanja po meri vašega podjetja in vaših zaposlenih. Vsa kritja vključujejo brezplačno asistenco, ki zagotavlja pomoč pri izbiri pogodbenega izvajalca zdravstvenih storitev ter celovito pomoč zavarovancem na njihovi poti do zdravja.

Matjaž Fajfar,
direktor Vzajemne Poslovne enote Kranj

Vse več odsotnosti zaradi bolniškega staleža

Po podatkih Ministrstva za zdravje je večji del odhodkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije povezan z absentizmom. V letu 2021 so stroški znašali 498 milijonov evrov, v letu 2022 pa že več kot 700 milijonov evrov. Znesek je bil višji od stroškov primarnega zdravljenja. Glede na povprečje Evropske unije se je Slovenija v zadnjem obdobju pomaknila na konec lestvice. Breme delovnega absentizma na zdravstveno blagajno se torej povečuje, enak trend pa je pričakovan v prihodnjih letih. Težava v javnem zdravstvenem sistemu so dolge čakalne dobe. V zasebnem sektorju so storitve dostopnejše s časovnega vidika, a je zanje treba plačati iz lastnega žepa. Temu se lahko izognete s sklenitvijo zdravstvenega zavarovanja, ki je na voljo tudi v kolektivni obliki.

Ponudba po meri

Pri Varuhu zdravja ponudbo prilagodijo vašim potrebam. S Kolektivno zdravstveno polico se bodo vaši zaposleni počutili varneje, saj jim bo s hitrejšim dostopom do zdravstvenih storitev omogočeno pravočasno diagnosticiranje in zdravljenje, poleg tega pa se lahko kadarkoli obrnejo na brezplačno asistenco Varuha zdravja. Zavarovalno vsoto je mogoče prilagoditi potrebam zaposlenih, poleg tega pa se v zavarovanje lahko vključijo tudi njihovi družinski člani.

Garant kakovosti – Mreža izvajalcev zdravstvenih storitev Varuha zdravja

Ko se zaposleni poškoduje ali zboli, obišče svojega osebnega zdravnika. Na podlagi izdane napotnice mu v asistenčnem centru Varuha zdravja uredijo termin za pregled pri enem od zanesljivih strokovnjakov iz Mreže izvajalcev zdravstvenih storitev Varuha zdravja, v katero je vključenih več kot 130 partnerjev, in to v le nekaj dneh. Dodatna prednost je, da tudi stroške storitve plača zavarovalnica.

S sklenitvijo Kolektivne zdravstvene police lahko delodajalci svojim zaposlenim omogočite hitrejšo pot do zdravljenja v primeru poškodbe ali bolezni in s tem hitrejši povratek v aktivno življenje. Odločite se lahko tudi za Kolektivno nezgodno zavarovanje in Kolektivno zavarovanje za težje bolezni. Za posvet s svetovalcem Varuha zdravja se dogovorite na telefonski številki **04 2010 300** ali na spletni strani www.vzajemna.si.

Bralcem Gorenjskega glasu želimo lepe praznike in veliko zdravja v letu 2024!

VARUH ZDRAVJA
VZAJEMNA

Z ljubljanskega letališča na številne destinacije

Slovenija

Fraport Slovenija, d. o. o.
Zg. Brnik 130a
4210 Brnik
www.lju-airport.si

V času zimskega voznega reda bo z ljubljanskega letališča mogoče s petnajstimi prevozniki potovati na osemnajst destinacij. Letos se nadejajo 1,2 milijona potnikov oz. dvajset odstotkov več kot lani.

Konec oktobra je letalski promet prešel na zimski vozni red, ki na našem največjem letališču prinaša precej novosti. Nedavno vzpostavljeni leti Luxaira v Luksemburg in Wizz Aira v Skopje bodo na voljo v zimski sezoni. Prvič bodo pozimi potniki za letenje v London lahko izbrali tudi lete prevoznika British Airways na letališče Heathrow. V britansko prestolnico sicer lete ponujata tudi nizkostoškovnika easyJet (na letališče London Gatwick) in Wizz Air (na London Luton). Pogostost letov se v primerjavi z lansko sezono povečuje na povezavah v Istanbul, Dubaj, Zürich in Beograd. Prevoznik Turkish Airlines bo v Istanbul prvič po letu 2006 v zimski sezoni spet letel dvakrat dnevno. Lufthansa bo ohranila frekvence letenja iz prejšnje zimske sezone, torej enkrat dnevno v München, a bo na tej liniji ponudila več sedežev, in dvakrat dnevno v Frankfurt, za kamor bodo na voljo tudi priročni zgodnji jutranji leti.

Pogostejši pa so leti v Istanbul, Dubaj, Zürich in Beograd. Z brniškega letališča bo tako do konca marca mogoče potova-

ti s 15 rednimi letalskimi prevozniki na 18 destinacij: Air France bo enajstkrat tedensko letel v Pariz, Air Montenegro trikrat tedensko v Podgorico, Air Serbia 19-krat tedensko v Beograd in dvakrat tedensko v Niš, British Airways štirikrat tedensko v London (Heathrow), Brussels Airlines štirikrat tedensko v Bruselj, EasyJet petkrat tedensko v London (Gatwick), Flydubai dnevno v Dubaj, GP Aviation dvakrat tedensko v Prištino, LOT Polish Airlines dnevno v Varšavo, Lufthansa dvakrat dnevno v Frankfurt in dnevno v München, Luxair dvakrat tedensko v Luksemburg, Swiss Airlines 12-krat tedensko v Zürich, Transavia štirikrat tedensko v Amsterdam, Turkish Airlines dvakrat dnevno v Istanbul, Wizz Air dvakrat tedensko v London (Luton) in trikrat tedensko v Skopje.

Zimska sezona bo ponudila tudi privlačne čarterske destinacije. S slovenskimi turističnimi agencijami se bodo popotniki lahko do konca leta odpravili na vodena potovanja v Jordanijo, Maroko, na Azore, Tenerife, Zelenortske otoke, Malto, Majorco, Madeiro, v Porto, Lizbono, Hurgado in Rovaniemi.

Pri upravljavcu letališča Fraportu Slovenija so veseli tudi rasti števila potnikov. »Prvič po štirih letih smo že v začetku oktobra našeli milijon potnikov, do konca leta pa se bo to število povzpelo celo na več od sprva napovedanih 1,2 milijona potnikov,« je povedala poslovodna direktorica Fraporta Slovenija dr. Babet Stappel. Letna rast števila potnikov bo tako predvidoma preseгла dvajset odstotkov.

Na podlagi prvih napovedi prevoznikov, ki že načrtujejo poletno sezono v prihodnjem letu, na letališču že razkrivajo dve novosti: od marca dalje let v München dvakrat na dan, maja pa bodo pozdravili novo povezavo prevoznika airBaltic v Rigo, ki bo služila kot dobro izhodišče za lete po Skandinaviji.

V prihodnjih mesecih na ljubljanskem letališču pričakujejo več novosti. / FOTO: TINA DOKL

Z LETALIŠČA LJUBLJANA LETITE DIREKTNO NA 24 DESTINACIJ.

PREKO VEČJIH VOZLIŠČ ŠE DLJE.

lju-airport.si

Helsinki

Riga

London
LHR, LGW, LTN

Amsterdam

Varšava

Bruselj

Frankfurt

Luksemburg

Pariz
CDG, ORY

München

Zürich

Ljubljana

Beograd

Podgorica

Niš

Tivat

Priština

Skopje

Istanbul

Atene

Tel Aviv

Dubaj

Ponudba letalskih povezav v zimski sezoni 2023 in poletni sezoni 2024.

S plini Messer do čistejšega okolja

Uporaba CO₂ namesto kemikalij je cenejša, hitrejša, bolj kakovostna in ekološka.

Želite v vašem podjetju močno zmanjšati stroške obratovanja in vzdrževanja s peskanjem s suhim ledom? Želite optimizirati stroške s CO₂? Vas zanima, kako lahko preprečite nabiranje vodnega kamna v cevovodih ali črpalkah s cenejšim načinom, ki je hkrati še ekološko manj sporen kot kemikalije in prav tako preprečuje blokiranje črpalke? Imate v podjetju odpadne alkalne vode, ki jih morate pred izpustom očistiti in nevtralizirati?

Kje vse se uporablja CO₂?

V avtomobilski industriji, jeklarstvu, okoljskem inženirstvu, proizvodnji hrane in pijač, gradbeništvu, metalurgiji, pri obdelavi stekla in keramike, proizvodnji medicinskih in farmacevtskih izdelkov, v kemični industriji, papirni industriji, pri črpanju termalne vode, odpadne industrijske vode, odstranjevanju laka, čiščenju strojev, ...

MESSER
Gases for Life

www.messer.si

Strokovnjak za področje ekologije:

Izidor Gostinčar, 051 339 986,
izidor.gostincar@messergroup.com

Part of the **Messer World**

VZORČNA HIŠA HUF HAUS, NEMČIJA

Urbanscape[®] sistemi zelenih streh in sten

Celoviti in lahki sistemi, ki jih je preprosto namestiti in imajo veliko zmogljivost zadrževanja vode. Namenjeni so zlasti za zelene strehe in stene na stanovanjskih, poslovnih in industrijskih stavbah v urbanih okoljih.

SLOVENSKI PAVILJON EXPO 2020 V DUBAJU

Prednosti

- Celostna rešitev
- Nizka teža
- Preprosta namestitvev
- Trajnostno
- Biotska raznolikost

POSLOVNA ZGRADBA V NAKUPOVALNEM SREDIŠČU, FRANCIJA
Fotografije: Pikt'Air

Stalni razvoj, predanost inovacijam ter globoko ukoreninjenje v lokalnem okolju

Elektro Gorenjska, d. d.
Ulica Mirka Vadnova 3a, 4000 Kranj
T: 080 30 19
F: 04 20 83 600
www.elektro-gorenjska.si
info@elektro-gorenjska.si

Dr. Ivan Šmon / FOTO: ELEKTRO GORENJSKA

Gorenjske elektrarne, d. o. o.
Stara cesta 3, 4000 Kranj
T: 04 20 83 531
F: 04 20 83 512
info@gek.si

Mag. Aleks Jan, direktor Gorenjskih elektrarn
/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

V šestdesetletni zgodovini Skupine Elektro Gorenjska se odraža kontinuiran razvoj, predanost inovacijam ter globoko ukoreninjenje v lokalnem okolju.

V letu, ko Skupina Elektro Gorenjska beleži 60 let svojega obstoja, je pred nami priložnost za refleksijo prehojene poti in pogled naprej v prihodnost. S predsednikom uprave dr. Ivanom Šmonom smo se pogovarjali o preteklih dosežkih, trenutnih izzivih in prihodnjih načrtih, posebej v kontekstu nove trajnostne strategije.

Kakšen je vaš pogled na pot Skupine Elektro Gorenjska v teh šestih desetletjih?

Skupina Elektro Gorenjska je v teh šestih desetletjih doživela velikanski razvoj. Od prvih korakov v elektrifikaciji do postavitve sodobnega energetskega sistema je naša zgodovina priča inovativnemu duhu in neprestani zavezanosti kakovosti. Simbolizira trdno vpetost v lokalno skupnost, kjer smo od leta 1963 nenehno prispevali k izboljšanju kakovosti življenja. Pomembni mejniki, kot sta npr. vzpostavitev prvih sončnih elektrarn in uvedba digitalnih števecov, odražajo našo predanost tehnološkemu napredku in trajnostnemu razvoju. Naša pot je prepletena z zgodbami o sodelovanju, inovacijah in trajnosti, ki jih vodijo naši zaposleni, naš največji kapital.

Kaj pomeni zagotavljanje kakovostne oskrbe z električno energijo?

Zagotavljanje kakovostne oskrbe z električno energijo pomeni več kot le oskrbo-

vanje gospodinjstev in podjetij z energijo. To je zagotavljanje neprekinjenega, zanesljivega in varnega vira energije, ki izpolnjuje najvišje standarde. To je rezultat naših naložb v omrežje, ki bodo v letu 2023 presegle 20 milijonov evrov, in usposabljanja naših zaposlenih, ki so srce naše storitve.

Zeleni prehod, elektrifikacija prometa, energetska draginja ipd. bodo močno spremenili vsakodnevno življenje in navade ljudi, podjetij, organizacij. Kako lahko Skupina Elektro Gorenjska podpira in pomaga Gorenjski pri spopadanju s temi izzivi?

Zavedamo se, da bodo prihajajoče spremembe v energetiki temeljito vplivale na naše stranke. Naša strategija od leta 2024 do 2028 se osredotoča na podporo tranziciji k nizkoogljičnemu gospodarstvu. To vključuje povečanje vloge obnovljivih virov v našem portfelju, optimizacijo

Elektro Gorenjska je ključni akter pri spopadanju s sodobnimi izzivi, kot sta zeleni prehod in elektrifikacija prometa. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

V znak partnerstva je ob svoji 60-letnici podarila urbane eko pametne klopi. Nova pridobitev je simbol skupnih prizadevanj Mestne občine Kranj (MOK) in Skupine Elektro Gorenjska za trajnostni razvoj Kranja in krepitev kakovosti bivanja v njem. / FOTO: DAMJAN KONCAR

omrežja za prihodnje potrebe ter vlaganja v infrastrukturo za podporo elektrifikacije prometa. Do leta 2030 nameravamo zmanjšati emisije CO₂ za 55 odstotkov in povečati delež obnovljive energije. Na lokalni ravni sodelujemo pri pripravi energetskega koncepta. Z intenzivno uporabo sodobnih omrežnih tehnologij in vlaganjem v posodobitev distribucijskega omrežja želimo omogočiti prehod v podnebno nevtralno družbo.

Vaša nova trajnostna strategija za obdobje 2024–2028 je bila pred kratkim sprejeta. Lahko poveste več o ključnih elementih te strategije in kako bodo ti vplivali na delovanje Skupine Elektro Gorenjska?

Nova trajnostna strategija predstavlja pomemben korak naprej v našem dolgoročnem razvoju. Strategija je zasnovana na treh stebrih: inovacije, trajnost in družbena odgovornost.

Prvič, inovacije so ključ do našega prihodnjega uspeha. V naslednjih petih letih nameravamo vložiti več kot 100 milijonov evrov v razvoj naprednih tehnologij in pametnih omrežij. To vključuje izboljšanje obstoječe infrastrukture, razvoj novih rešitev za shranjevanje energije in integracijo obnovljivih virov energije.

Drugič, trajnost je v jedru vsega, kar počnemo. Zavezani smo k zmanjšanju ogljičnega odtisa in povečanju energetske učinkovitosti naših operacij. Družba Elektro Gorenjska si je kot svoj cilj zadala znižanje izpustov toplogrednih plinov (TPG), s čimer se pridružuje prizadevanju EU, ki sledi dogovorom Pariškega sporazuma znižati izpuste toplogrednih plinov do leta 2030 za 55%. In končno, družbena odgovornost ostaja ključni element naše strategije. Osredotočamo se na gradnjo močnih odnosov z

Skupina Elektro Gorenjska stoji v odlični formi ob začetku nove ere energetike, kar se odraža v kontinuiranih investicijah v infrastrukturo, izvajanju številnih investicijskih projektov in celostnem pristopu k poslovanju. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

lokalnimi skupnostmi in zagotavljanje, da naš razvoj pozitivno vpliva na Gorenjsko. To vključuje programe za spodbujanje energetske učinkovitosti v lokalnih gospodinjstvih in podjetjih ter izobraževalne projekte za spodbujanje zanimanja za zelene tehnologije med mladimi.

Skupaj ta pristop predstavlja našo zavezo k trajnostni prihodnosti, ki ne koristi le našim strankam, ampak celotni regiji. S temi ukrepi se Elektro Gorenjska ne le odziva na trenutne izzive, ampak tudi proaktivno oblikuje prihodnost energetike na Gorenjskem.

Kako dobro je, po vašem mnenju, Skupina Elektro Gorenjska pripravljena na prihodnost?

Z našo novo trajnostno strategijo in z nenehnimi vlaganji v inovacije smo več kot pripravljeni na izzive, ki prihajajo. Naš cilj je postati vodilni ponudnik zelenih energetskih rešitev na Gorenjskem in širše. Z investicijami v napredne tehnologije in s sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi gradimo temelje za prihodnost, ki bo bolj zelena, učinkovita in povezana. Obračamo nov list v zgodovini Elektra Gorenjska, s pogledom, usmerjenim v prihodnost. Z jasno vizijo in trdno zavezo trajnosti smo pripravljeni prevzeti vodilno vlogo v prihajajočih desetletjih energetskega razvoja. Naše poslanstvo ostaja: osvetljevati poti in življenja na Gorenjskem, zdaj in v prihodnosti.

Inovacije za življenje.

Luis Goncalves,

Glavni izvršni direktor in
član uprave Iskraemeco

V nenehno spreminjajočem se svetu, kjer tehnološki razvoj in globalni izzivi močno vplivajo na podjetja in posameznike, se pojavlja potreba po drznih in pomembnih ukrepih. Ena od svetovno priznanih blagovnih znamk, ki se odločno sooča s temi izzivi, je Iskraemeco. S svojimi inovativnimi rešitvami za upravljanje z energijo, vodo in e-mobilnostjo, podjetje že več kot petinsedemdeset let nudi vrhunske izdelke, dovršene rešitve in brezhibne storitve. Njihova moč temelji na podrobnem poznavanju industrije, znanju in bogatih izkušnjah, ki jih uspešno kombinirajo z najsodobnejšimi tehnologijami interneta stvari in umetne inteligence.

Bahaa Abdullah,

Izvršni direktor za finance in
član uprave Iskraemeco

Podjetje se ne osredotoča le na tradicionalne rešitve za merjenje električne energije in upravljanje vode, temveč širi svoj obseg na digitalizacijo in razvoj programske opreme v energetski in vodni industriji. Iskraemeco postavlja potrošnike v središče vseh prizadevanj, jim omogoča dostop do informacij, ki pomagajo zmanjšati stroške energije in vode, povečati učinkovitost in optimizirati poslovanje. Iskraemeco ne sledi le trendom, temveč jih oblikuje, kar jih postavlja v vodilni položaj v industriji.

Ustvarjanje prihodnosti z inovacijami in trajnostnim pristopom

Iskraemeco si prizadeva za trajnostne uspehe. S stalnim vlaganjem v inovacije razvijajo nove rešitve in produkte, uvajajo digitalne platforme ter aktivno raziskujejo nove priložnosti. Njihova predanost se odraža v učinkovitem reševanju izzivov, tako v energetiki kot na področju vodooskrbe ter v urbanih okoljih. Njihove inovacije ne le sledijo potrebam strank, temveč jih oblikujejo, kar je ključno za ohranjanje vodilnega položaja na trgu. Inovacije so srce njihove strategije rasti, ki omogočajo podjetju, da še boljše pomaga strankam in skupnostim.

Podjetje Iskraemeco je skupaj s partnerji aktivno prisotno na evropskem energetske trgu ter v drugih pomembnih regijah, kot so Afrika, Bližnji vzhod, jugovzhodna Azija in Latinska Amerika. Neprestano utrjuje svoj položaj na svetovnem trgu, kar jim omogoča širitev in učinkovito prilagajanje dinamičnim izzivom industrije.

Ambiciozna strategija podjetja, ki združuje inovacije, odličnost in trajnost, ga postavlja kot gonilno silo v digitalnem in zelenem prehodu. S širjenjem poslovanja na ključnih področjih, kot so energija, voda, e-mobilnost in podatkovne platforme, Iskraemeco gradi trdne temelje za prihodnost.

Iskraemeco s svojo vizijo različnih poslovnih usmeritev ne sledi trendom, temveč postavlja nove mejnike in spodbuja pozitivne spremembe. S svojo zavezanostjo inovacijam, integriteti, kakovosti in trajnosti gradijo most med preteklostjo in prihodnostjo. Sodelovanje s cenjenimi partnerji in širjenje vpliva na globalnem trgu potrjujejo njihovo odločenost, da ostanejo v ospredju in oblikujejo prihodnost industrije in boljšega vsakdana.

Povezanost trajnostnega izobraževanja in digitalnih kompetenc s pomočjo Zelenega pingvina

Zeleni pingvin* je platforma in aplikacija, ki otroke, učence, starše in celotna mesta uči, kako zmanjšati emisije z uporabo manjših količin virov in trajnostnim načinom življenja ter tako zmanjšati vpliv na okolje. Uporablja pametne digitalne tehnologije, igrifikacijo in kvantifikacijo za okoljsko izobraževanje za zmanjšanje emisij CO₂.

Ta izobraževalna igra omogoča otrokom v šolah, da beležijo svoje dejavnosti ter zbrane podatke združijo s podatki o porabi energije in virih v šolah in drugih stavbah.

S projektom Zeleni Pingvin želijo dokazati, da lahko vsak posameznik vpliva na okolje, če ima dovolj znanja in informacij. S projektom želijo usmeriti pozornost na mlajšo populacijo, ki se bo že zgodaj naučila trajnostnega načina življenja in nato svoje znanje delila v svoji skupnosti.

Skupaj pišemo prihodnost

V jedru delovanja podjetja Iskraemeco se nahajajo trdno zasidrane vrednote, ki predstavljajo temelj kulture vključevanja, sodelovanja in nenehnega učenja. Odlikujejo jih najvišji standardi poštenosti, etike in strokovnosti, pri čemer trajnost in družbena odgovornost ostajata osrednji vrednoti.

Iskraemeco se zaveda ključnega pomena svojih zaposlenih, ki predstavljajo glavno gonilno silo podjetja. V zavezi k stalnemu širjenju strokovnega znanja in kompetenc zaposlenih verjamejo, da so ključ do uspeha sanje, volja, vztrajnost in znanje zaposlenih. Sistematično vlagajo v izobraževanje, nadgrajevanje znanja in nenehen razvoj svojih zaposlenih.

V Iskraemecu verjamejo, da so naložbe v izobraževanje in razvoj zaposlenih ključnega pomena za oblikovanje trajnostnih in uspešnih poslovnih zgodb. Skupaj ustvarjajo temelje za prihodnost, ki je zaznamovana z inovacijami, integriteto in predanostjo visokim standardom.

**Projekt Zeleni Pingvin izvaja konzorcij organizacij: Iskraemeco, d.d., Mestna občina Kranj, Mestna občina Ljubljana, Društvo DOVES-FEE Slovenija in FEE Norveška, ki izvajajo mednarodni program Ekošole. Projekt sofinancirata Norveški finančni mehanizem in Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj.*

DELUJEMO TRAJNOSTNO

Z energijo dobrih dejanj skrbimo za lepšo prihodnost.

Energija dobrih dejanj je projekt, v katerem smo združili napore na vseh področjih, kjer želimo s svojim delovanjem pustiti sledi. Zavedamo se, da so zaposleni naša največja vrednota. Skupaj ustvarjamo družbo, v kateri živimo.

Skupaj vplivamo na okolje, ki nas obdaja.

Z donacijami in sponzorstvi podpiramo športne in kulturne organizacije, izvajamo dejavnosti za ohranjanje okolja in ustvarjamo prijetno delovno okolje za sodelavke in sodelavce.

Verjamemo, da lahko skupaj napajamo luč, ki je ni moč ugasniti in sveti za vse, ki jo potrebujejo.

Elektrika iz obnovljivih virov

Poslovanje z e-računom

Varčne energetske rešitve

Skrb za zdravje sodelavcev

Podpora športu in kulturi

Skupina hse

www.ece.si

Habjan transport uspešno vozi že 46. leto

Habjan transport je eno od vodilnih podjetij v mednarodnem cestnem prometu, ki že skoraj pol stoletja z lastnimi tovornimi vozili in razvejano partnersko mrežo organizira in izvaja prevoze po večini držav Evropske unije, Švici in Balkanu. Začetki podjetja Habjan transport, d. o. o., segajo v leto 1978, ko je ustanovitelj Andrej Habjan odprl obrt in začel samostojno avtoprevozniško dejavnost. Družinsko podjetje se je skozi leta razširilo v podjetje z več kot 60 lastnimi tovornimi vozili, ima lastno mehanično delavnico in skladišče. Zaposlujejo več kot 100 ljudi. Opravljajo klasične prevoze blaga, nevarnih snovi, volumenskega blaga, prevoze JIT (just in time) in prevoz zbirnega blaga. Že od leta 1995 izvajajo tudi popravila in servisiranje motornih vozil. V delavnici, ki sprejme šest tovornih vozil s prikolico hkrati, opravljajo redna in investicijska vzdrževalna dela ter popravila vseh gospodarskih, tovornih, dostavnih ter kombiniranih motornih vozil v primeru okvare. Imajo tudi pralnico in skladiščne prostore.

Vizija podjetja Habjan transport je ostati vodilni člen na področju mednarodnega transporta in celovite logistike, zato ob upoštevanju strogih ekoloških predpisov želijo soustvarjati nove, planetu prijaznejše inovativne logistične rešitve. Zavedajo se namreč, da bodo le s stalnim vlaganjem v zna-

nje izobraženega kadra in prilagodljivostjo na trgu še naprej ustvarjali nova delovna mesta in pripomogli k razvoju lokalnega ter širšega poslovnega okolja. Na obstoječi lokaciji delajo elektrarno, in če bodo potrebe večje in drugačne, jo bodo nadgradili za elektrifikacijo tudi drugih uporabnikov elektrike. V načrtu imajo tudi povečanje obstoječih kapacitet. »Težko rečemo, kaj bo prinesel čas, ampak stopili smo korak naprej,« sta povedala Dragica in Andrej Habjan.

 HABJAN
TRANSPORT

V prihodnost z »IM: Intelligent mechatronics«

Iskra Mehanizmi, d. d.
Zgornji Brnik 400
4210 Brnik – Aerodrom
Tel.: +386 (4) 53 55 100
Faks: + 386 (4) 53 36 593
E-pošta: info@iskra-mehanizmi.si
www.iskra-mehanizmi.si

Dr. Marjan Pogačnik, direktor
/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

Podjetje IM (Iskra Mehanizmi) se vedno bolj podaja na pot razvoja zahtevnih inteligentnih mehatronskih sklopov v svoji pametni, z digitalizacijo podprti tovarni.

Podjetje IM velja za enega slovenskih tehnoloških biserov in v tem smislu nadaljuje tudi svoj smeli razvojni cikel. Zato je v preteklih letih investiralo več kot 40 milijonov evrov v novo lokacijo na Brniku, novo tovarno v Bosni in digitalizacijo procesov.

»Tako podjetje danes zaposluje 530 ljudi v Sloveniji in 250 v Bosni ter se bo letos približalo 100 milijonom evrov prometa,« je razložil Pogačnik.

Preteklo obdobje je bilo zaznamovano s številnimi izzivi, od velikih naložb do spoprijemanja s posledicami pandemije covida-19 in ukrajinske vojne. Naši ključni partnerji, kot so Philips, Mahle, Hella, Brose, Continental in druga priznana evropska podjetja, so se srečevali s težavami zaradi svojih poslov na vzhodnih trgih.

Vendar pa smo te izzive sprejeli kot dodatno motivacijo za še hitrejši razvoj in boljše poslovanje. Vse bolj se uveljavljamo kot razvojni partner za zahtevne mehatronske rešitve, ki omogočajo avtonomno vožnjo in zagotavljajo vrhunsko udobje ter prispevajo k zmanjševanju ogljičnega odtisa – pomembnemu vidiku prihodnosti.

»Naša vizija je zagotavljati stimulatívno okolje za naše zaposlene, s poštenimi plačami in ustrezno nagrado za njihovo predanost. Želimo doseči stanje, ko v podjetju ne bo nobenega zaposlenega z minimalno plačo. Spodbujamo kulturo inovacij ter zagotavljamo napredovanje. Vsak predlog v podjetju, ki vodi do izboljšave, nagradimo, prav tako je vsak nov projekt ali posel nagrajen glede na donosnost – pri čemer zaslužnim pripada tudi dveletna renta. Posledično lahko zaposleni, ki k napredku podjetja prispevajo največ, prejmejo nagrade, ki se merijo v štiri- in celo petmestnih zneskih. V podjetju imamo fitnes ter igrišče za košarko in nasploh menim, da imamo eno najbolj stimulatívni delovnih okolij v Sloveniji,« je pojasnil Pogačnik.

Glavni trgi za Iskra Mehanizmi še vedno ostajajo evropske države, med katerimi ima posebno mesto Nemčija. »Ohranjamo razvojni profil podjetja: vsako aplikacijo naredimo za konkretnega kupca in njegovo konkretno potrebo, v večini primerov smo tudi edini dobavitelji. Tesna povezava s kupci je za nas izrednega pomena, zato se predvsem usmerjamo v kupce, s katerimi lahko potem sodelujemo dolgoročno. Med IM-izdelki, ki so zelo iskani in prepoznavni na mednarodnem trgu, tako prednjačijo pogonske rešitve, kot so aktuatorji in solenoidi, najrazličnejši ventili ter pogonski mehanizmi, izdelani po meri, pa tudi najrazličnejša hladilna telesa in komponente, ki predstavljajo podsestave za večje in kompleksnejše izdelke. Izdelke podjetja tako najdete v vozilih znamk Mercedes, BMW in Tesla, trenutno pa imajo največji prodajni preboj za naslednje leto načrtovan na področju medicine, saj Evropa uvaja novo uredbo MDR, za kar pa ima podjetje že pripravljen izdelek in proizvodne kapacitete,« je še dodal Pogačnik.

Podjetje je namreč zelo ponosno na popolno obvladovanje proizvodnih tehnologij, kot so brizganje plastike, preoblikovanje pločevine, navijanje tuljav ter obvladovanje magnetov, ter na koncu vedno bolj avtomatizirano in robotizirano montažo skupaj z avtomatizacijo.

Trenutno v podjetju dela v proizvodnji manj kot 300 zaposlenih in 100 robotov. Mehatronske sklope pa podprejo še z diagnostično analitiko in digitalnimi rešitvami, ki jih naredita preprosto boljše.

Naša zaveza k inovacijam je bila nagrajena z državno podporo v višini 5 milijonov evrov za projekt digitalizacije. To bo omogočilo nadgradnjo naših mehatronskih rešitev s pomočjo naprednih programskih rešitev in umetne inteligence.

Prihodnost podjetja vidi predvsem v organskem razvoju podjetja na osnovi slovenskega znanja.

75 let M Sore in 30 let Norice

M SORA, d. d., Trg svobode 2, 4226 Žiri,
tel.: +386 4 50 50 300, e-naslov: info@m-sora.si

Aleš Dolenc, direktor

Avgusta letos smo praznovali 75. obletnico ustanovitve M Sore in 30 let delovanja enote Norica. Reka Sora, katere ime nosi naše podjetje, ima dva izvira, in preden prispe v Žiri, jo okrepijo številni pritoki. Prav tako ima naša M Sora dva velika začetka in celo vrsto pomembnih dejavnosti, ki so nastajale med razvojem v različnih zgodovinskih okoliščinah. Tako kot reka Sora je tudi podjetje raslo, se stalno krepilo in se napotilo dalje v svet.

Marca 1948 je bila ustanovljena Nabavno prodajana zadruga Žiri, septembra istega leta pa se je takratna oblast sporazumno dogovorila s tedanjim lastnikom za ustanovitev Mizarskega podjetja KLO Žiri. Leta 1984 sta se podjetji samoupravno združili. Začetki dejavnosti Norice pa segajo v leto 1993, ko so se sodelavci v naši takratni Železnini odločili, da stavbno okovje, ki so ga do takrat kupovali za Mizarstvo, ponudijo še drugim mizarjem v okolici. Zelo hitro so ugotovili, da je to zanimiv posel, in so ga začeli širiti. Naši konkurenti takrat so bila velika podjetja, kot so Merkur, Metalka in Kosec, zato na začetku nismo pomenili nič. Danes pa smo največji na Balkanu.

Na spletnem naslovu https://www.youtube.com/watch?v=Fw8-4_9qNFM&ab_channel=MSORAd.d. si lahko ogledati zelo lep film o naši zgodovini in delovanju, na naslovu <https://www.m-sora.si/dogodki/m-sora-75-norica-30/> pa reportažo o dogodku.

Danes sistem M Sora obsega devet podjetij v šestih državah. Skupni obseg prometa je presegel šestdeset milijonov evrov, zaposlenih pa je 280 ljudi.

M Sora ima štiri temeljne dejavnosti
Kmetijsko-gozdarska zadruga M Sora Žiri se ukvarja z odkupom mleka, živine in lesa. To sicer predstavlja manjši del poslovanja M Sore, toda odkup mleka je bistveno večji kot nekoč. Zaradi propada sosednjih zadrug smo svojo dejavnost razširili tudi na ta področja in tako povečali odkup mleka z dveh na sedem milijonov litrov letno. Smo solastniki podjetja Mlekop, ki skrbi za skupno trženje mleka večine gorenjskih zadrug. Prav tako smo solastniki Loških mesnin in tako na ključnih področjih povezani, kar nam zagotavlja odkup in varnost poslovanja. V zadnjih letih smo tudi močno povečali oskrbo kmetov z repromaterialom. Vendar bi kljub temu zadruga zelo težko preživela sama, pravo varnost ji daje vključenost v večji sistem M Sore.

K našim vrednotam štejemo tudi to, da smo lastniki svojega podjetja. In da M Sora ne pripada le nekaj posameznikom, ampak je njen lastnik vsak združnik, ki to želi biti. Podjetje ni naprodaj. Sadove svojega dela bomo želi sami.

Druga dejavnost M Sora je trgovina, ki je omejena na področje Žirov in Rovt. V Žireh imamo Gradbeni center, ki pa je mnogo več, kot pove ime. Je največja trgovina z neživilskim blagom v Žireh in na celotnem rovtarskem in poljanskem območju. V zadnjih letih smo dejavnost dopolnili tudi s ponudbo za vrtičkarje. Vedno pa je bila in bo ta prodajalna tudi oskrbovalni center za naše kmete. Več o ponudbi najdete na <https://gradbenicenter.m-sora.si/si/>.

V sodelovanju s Sparom imamo tudi dve franšizni prodajalni v Žireh in eno v Rovt. V letošnjem letu smo posodobili in razširili največjo prodajalno v središču Žirov. Smo in bomo ostali največji trgovec v Žireh.

Naše Mizarstvo je s svojimi odličnimi okni med širšim občinstvom najbolj prepoznaven del podjetja. Smo največji proizvajalec lesenih in alu-les oken v Sloveniji. Polovico naše proizvodnje izvozimo na najzahtevnejše trge. Ogromno vlagamo v razvoj, vključeni smo v številne projekte, sodelujemo z domačimi in tujimi inštituti. Za svoje izdelke smo prejeli številna domača in tuja priznanja. Za lažjo prodajo naših oken imamo podjetji v Avstriji in Italiji. Letos smo izdelali tudi prvo trajnostno poročilo za Mizarstvo. Prenovili smo spletno stran in storili še druge korake za digitalizacijo in izboljšanje poslovanja. Želimo rasti s kakovostjo, ne s količino. Naše Mizarstvo želi postati snovalec okenskih

trendov in vaša prva izbira. Smo drzni, a vedno upoštevamo tudi zdravo kmečko pamet. Več o naših oknih si oglejte na www.m-sora.si.

Slavljenka Norica je postala največji del podjetja po prometu in skupaj s hčerinskimi podjetji tudi po številu zaposlenih. Od spontanega začetka z dostavo stavbnega okovja lokalnim podjetjem smo se z leti razvili v celovitega in razvojno usmerjenega oskrbovalca industrije stavbnega pohištva. Dejavnost smo širili na področja avtomatskih vrat in ostale odpiralne tehnike, okovja in pritrditvenih materialov za steklo ter vse za montažo oken in vrat. Zastopamo najboljše svetovne znamke iz te dejavnosti, kot so ROTO, GEZE, Hoppe, GU in še mnogi drugi. Smo daleč največji v Sloveniji in na Kosovu, kjer so naši kupci vsi pomembnejši proizvajalci oken in vrat. Postajamo vse večji tudi v Albaniji in Severni Makedoniji, hitro napredujemo tudi na Hrvaškem. Osnovna dejavnost Norice je B2B trgovina, zelo pomembno pa je seznanjanje kupcev z novostmi v materialih in rešitvah. Več o enoti Norica lahko preberete na www.norica.si.

Čeprav imamo že 75 let, smo še polni načrtov. V načrtu je izgradnja novih poslovnih prostorov v Tirani in Zagrebu, kjer je še mnogo možnosti za rast. Draga energija nas je spodbudila k izgradnji sončne elektrarne. Tudi zgradba Norice v Žireh postaja premajhna, želimo si po-

novne posodobitve strojne opreme v Mizarstvu.

Vsi skupaj smo korak za korakom iz male zadrage zgradili podjetje, ki je danes po skupnem prometu največje v Žireh. Zahvala za to gre vsem našim sodelavcem, predani ekipi, ki zasleduje zadane cilje ter tako skupaj vleče voz v pravo smer. Pot do uspeha ni samoumevna, potrebni so znanje, garanje in pripadnost.

Tudi to obletnico smo praznovali pod geslom 75 let tradicije in inovativnosti. Inovativnost, razvoj, spremembe in prilagajanje so stalnica in pogoj našega napredka. Tako bo tudi v prihodnje. Za nekaj pa ni nobene potrebe, da se spreminja. To so naše vrednote. Transparentno delovanje, trdo in strokovno delo. Skrb za trajnostno poslovanje, za pošten odnos do zaposlenih in do okolja.

Kranjski Goodyear z razširitveno naložbo povečal proizvodne zmogljivosti

Goodyear je v letošnjem letu zaključil razširitveno naložbo v Kranju, ki omogoča dodatno proizvodnjo vrhunskih pnevmatik za osebna vozila s platišči večjega premera. V podjetju so ostali predani ciljem trajnostne prihodnosti ter v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi izvedli številne prostovoljske projekte.

Podjetje je bilo ponovno nagrajeno z laskavimi priznanji za vrhunsko kakovost pnevmatik.

Povečanje proizvodnih zmogljivosti

Z zaključeno razširitveno naložbo je Goodyear proizvodnjo v Sloveniji povečal za kar 25 odstotkov. Povečana proizvodna zmogljivost omogoča do 1,8 milijona dodatno proizvedenih pnevmatik na letni ravni. V sklopu 94-milijonske naložbe so v Kranju zgradili nove proizvodne prostore ter ustvarili približno 160 novih delovnih mest.

Pot v trajnostno prihodnost

Podjetje Goodyear je naredilo nov korak do svojega cilja, da do leta 2030 predstavijo pnevmatiko, 100-odstotno izdelano iz trajnostnih materialov. V začetku leta so namreč razkrili demonstracijsko pnevmatiko, ki vsebuje 90 odstotkov trajnostnih materialov in je odobrena za uporabo v cestnem prometu.

V Goodyearu ostajajo predani ciljem bolj trajnostne prihodnosti. Na sliki Goodyearova demonstracijska pnevmatika iz 90 odstotkov trajnostnih materialov.

Goodyear proizvajalec leta na področju letnih in zimskih pnevmatik

Vodilne avtomobilistične revije so v letošnjem letu na primerjalnih testih znova potrdile odličnost Goodyearovih pnevmatik. Prestižna nemška avtomobilistična publikacija Auto Bild je v letošnjem letu Goodyearu podelila laskava naziva Proizvajalec leta letnih pnevmatik¹ ter Proizvajalec leta zimskih pnevmatik², kar dokazuje Goodyearovo vsestransko odličnost in vrhunsko kvaliteto pnevmatik.

Na prestižnem testu letnih pnevmatik, ki ga v partnerstvu izvajajo avtomobilski klubi ADAC, ÖAMTC in tudi slovenski AMZS, je na najvišji stopnički slavila pnevmatika Goodyear EfficientGrip Performance 2³, na testu zimskih pnevmatik pa je med 16-palčnimi pnevmatikami slavila Goodyearova Dunlop Winter Sport 5, Goodyear UltraGrip 9+ pa je zasedla tretje mesto. Med 17-palčnimi pnevmatikami je Goodyear UltraGrip Performance+ zasedla odlično drugo mesto.⁴

Evropska turneja Drive Results tudi v Sloveniji

Goodyear je letos izvedel tudi osem mesečno evropsko turnejo Drive Results, v sklopu katere je z razstavnim tovornjakom

prevozniki podjetjem, ki stremijo k učinkovitemu, trajnostnemu in konkurenčnemu upravljanju vozniških parkov, predstavil celovit nabor storitev Goodyear Total Mobility. Turneja je vključevala obisk 15 evropskih držav, v maju se je karavana ustavila tudi v Sloveniji.

Prevoznika podjetja so v okviru turneje Drive Results spoznala Goodyearove storitve za učinkovito upravljanje vozniških parkov.

Dokazovanje vzdržljivosti na jubilejni stoti dirki 24 ur Le Mansa

Goodyear je bil tudi letos dobavitelj pnevmatik za kategorijo LMP2 tako na svetovnem prvenstvu FIA WEC kot tudi v evropski seriji Le Mans. Prestižna dirka 24 ur Le Mansa, na kateri se ekipe dokazujejo v vzdržljivosti, hitrosti in adrenalinu, je letos beležila stoletnico. Na dirki, katere cilj je v 24 urah prevoziti

Dirkalnik Garage 56 z Goodyearovimi pnevmatikami na jubilejni dirki 24 ur Le Mansa.

čim večjo razdaljo, je z Goodyearovimi pnevmatikami vozil tudi dirkalnik NASCAR Next Gen Chevrolet Camaro ZL1 Garage 56. »Garage 56« je posebna kategorija z enim samim udeležencem, rezervirana za konceptne avtomobile z inovativnimi tehnologijami prihodnosti – Goodyearove pnevmatike so s pomočjo napredne senzorske tehnologije ekipi v realnem času sporočale podatke o pnevmatikah za namene optimizacije zmogljivosti vozila.

Goodyear je 125-letnico zaznamoval tudi z dokumentarno serijo 125 let v gibanju, ki slavi njegovo bogato zgodovino (ogledate si jo lahko na YouTube kanalu Goodyear Slovenija).

125 let družbe Goodyear

V avgustu je korporacija Goodyear praznovala 125-letnico obstoja (Goodyear Slovenija je del korporacije od leta 1998). Po zagotavljanju ključnih inovacij, ki oblikujejo prihodnost mobilnosti in pomagajo ohranjati svet v gibanju, je Goodyear znan že od leta 1898. Med drugim je Goodyear dobavljal pnevmatike Henryju Fordu za prvi serijski avtomobil model T, Goodyearove pnevmatike so bile leta 1971 z odpravo Apollo 14 tudi na Luni, leta 1977 so v Goodyearu razvili prvo letoletno pnevmatiko in 1992 predstavili prvo pnevmatiko s tehnologijo Run-on-Flat, ki kljub predrtju omogoča nadaljnjo vožnjo. V zadnjih letih je Goodyear med vodilnimi proizvajalci v razvijanju naprednih trajnostnih materialov, brezračnih pnevmatik in pnevmatik s tehnologijami, ki zagotavljajo komunikacijsko povezanost z vozilom, voznikom in/ali upravljavcem voznega parka. Ob praznovanju jubileja je Goodyear na družbenih kanalih lansiral tudi dokumentarno serijo, ki je proslavila njegovo bogato zgodovino.

Goodyearovi zaposleni za boljšo prihodnost

Zaposleni podjetja Goodyear Slovenija so tudi v letu 2023 pod okriljem Goodyearovega globalnega programa družbene odgovornosti Boljša prihodnost, navdihujoča kultura izvedli 15 prostovoljskih akcij. Med drugim so pomagali petim vrtcem oziroma šolam, kulturnemu društvu, družinskemu centru, društvu za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju, taborniškemu društvu in dvema društvoma za zaščito živali ter sodelovali pri izvedbi nekaj športnih dogodkov. V prostovoljskih akcijah je sodelovalo več kot 120 zaposlenih, ki so ob delu utrjevali tudi prijateljske vezi. Preko Goodyearovega programa donacij pnevmatik prostovoljnimi reševalnim službam je podjetje Goodyear Slovenija tudi letos s kakovostnimi pnevmatikami v skupni vrednosti več kot 70.000 evrov opremilo vozila številnih prostovoljnih reševalnih služb.

Goodyear Slovenija že vrsto let izvaja program donacij pnevmatik prostovoljnimi reševalnim službam.

Ekipe Goodyearovih prostovoljcev je pomagala tudi Društvu za zaščito konj Alisa v Cerkljah. Prebarvali so ograje za izpuste konj ter uredili okolico.

GOODYEAR

www.goodyear-slovenija.si
www.goodyear.si

1. Auto Bild, izdaja 12/2023

2. Auto Bild, izdaja 42/2023

3. AMZS-jev test 50 letnih pnevmatik dimenzije 205/55 R16 V, 21. 2. 2023, <https://www.amzs.si/motorevija/test-pnevmatike/2023-02-21-amzs-test-50-letnih-pnevmatik-dimenzije-205-55-r16-v>

4. AMZS-jev test 32 zimskih pnevmatik dimenzij 205/60 R16 H in 225/45 R17 H, 26. 9. 2023, <https://www.amzs.si/motorevija/test/pnevmatike/2023-09-26-amzs-test-32-zimskih-pnevmatik-dimenzij-205-60-r16-h-in-225-45-r17-h>

Sedemdeset let ohranjanja dediščine

GORENJSKI MUZEJ

GORENJSKI MUZEJ
Tomšičeva 42
4000 KRANJ
Tel.: 04 201 39 50
www.gorenjski-muzej.si
info@gorenjski-muzej.si

Odpiralni čas:
od torka do nedelje med 10. in 18. uro
Zaprto: ponedeljek, 1. 1., 1. 5., 1. 11.,
velika noč, božič

Mag. Marjana Žibert,
direktorica

Leto 2023, leto, ki se končuje, je bilo za Gorenjski muzej še posebno praznično. Zanimovali smo sedemdeset let delovanja, skrbi za kulturno dediščino Gorenjske. Na razstavah, ki jih pripravljamo, v katalogih, na predavanjih, muzejskih večerih, vodstvih in delavnicah usmerjamo in spodbujamo pozitiven odnos do dediščine in okolja, kjer živimo in ustvarjamo. Gorenjski muzej že sedemdeset let zbira, dokumentira, ohranja in raziskuje dragocene, zanimive, vsakdanje, nenavadne, edinstvene, praznične stare predmete, preden se izgubijo v toku časa. Predmeti skupaj tvorijo barvit in raznovrsten vpogled v čas, ki je minil, in v življenja ljudi, ki so oblikovali našo skupno preteklost. Zaposleni si prizadevamo, da v skladu s sodobnimi muzeološkimi smernicami preteklost predstavljamo na razumljiv način, saj s tem javnost tudi ozaveščamo o pomenu dediščine in umetnosti. Ob tej priložnosti smo izdali tudi štiri zvezke kataloga. V vsakem obravnavamo predmete, ki so na razstavi. Razstava bo na ogled še do konca poletja 2024.

V letu, ki se izteka, smo izdali tudi težko pričakovano monografijo Podobe nekdanjega Kranja, ki je pravzaprav v knjigo prelita tema cikla razstav z istim naslovom. Vsaka razstava, ki se dotika preteklosti Kranja, je izjemno dobro obiskana, stare fotografije in razglednice pa obudijo v obiskovalcih spomine na mladost, na čase, ki so minili. Fotografije nam pomagajo razumeti razvoj mesta in velikokrat vzbudijo začudenje nad njegovo spremenjeno podobo. Javno predstavljena monografija je napolnila dvorišče gradu Khislstein, saj je privabila številne Kranjčane, ki se

radi spominjajo mesta takšnega, kot je bilo nekoč. Fotografije so prebudile številne odmike od resničnosti in obudile spomine. Ko se tovrstna prireditev konča, smo muzealci vedno veseli, hvaležni in ponosni, da imamo možnost opravljati tako čudovito delo.

V letu 2023 smo bili zelo veseli tudi uspehov, ki sta ju dosegla kolega Gašper Peternel in ddr. Verena Vidrih Perko. Gašper Peternel je kot vodja projekta in avtor skupaj z Dušanom Grobovškom, Ariano Furlan Prijon in Andrejem Štularjem prejel Valvasorjevo nagrado za izredne dosežke za stalno razstavo v Prešernovi hiši v Kranju Prešeren – pesnik.

Nagrado Valvasorjev nagelj pa je prejel medmuzejski razstavniki projekt Ženske zgodbe: Mitske podobe in realnost skozi muzejske predmete. Avtorsko skupino je vodila ddr. Verena Vidrih Perko.

Leto 2023 je bilo za nas tudi pestro mednarodno obarvano. Sodelovali smo na obsežni razstavi Bodijevo življenje, ki so jo pripravili v Deželnem muzeju Bonn (LVR-LandesMuseum Bonn) v Nemčiji. K sodelovanju so nas povabili zaradi izjemne arheološke najdbe, lamelnega oklepa s Tomšičeve ulice v Kranju. To je bila najdba, ki je v strokovnih krogih izjemno odmevala, saj je oklep enkrat v evropskem in svetovnem merilu. Gre za enega od skupaj le sedmih skoraj v celoti ohranjenih lamelnih oklepov iz 6. in 7. stoletja, odkritih na širnem območju med Kavkazom na vzhodu in Španijo na zahodu.

Skupaj s še desetimi slovenskimi muzeji pa smo sodelovali tudi pri razstavi Čivki iz preteklosti/Tweets from the past v Arheološkem muzeju v Frankfurtu, ki je nastajala pod vodstvom Narodnega muzeja Slovenije. Gre za predstavitev slovenske arheologije skozi zvoke, simbole in zapisane besede. Razstava je nastala v okviru častnega gostovanja Slovenije na mednarodnem knjižnem sejmu v Frankfurtu. Za leto, ki je pred nami, smo pripravili zanimiv, bogat in pester muzejski program, zato upamo, da se čim večkrat srečamo v prostorih Gorenjskega muzeja.

Soseska Dolnov Zlato polje

Šuceva 23, 4000 Kranj
 www.dolnov.si
 dolnov@dolnov.si
 040 711 176, 031 714 283

Po uspešni gradnji stanovanjskih sosesk v različnih krajih po Sloveniji smo se v podjetju Dolnov odločili, da v Kranju končno pustimo svoj pečat in na Zlatem polju zgradimo sosesko z 226 stanovanji. V zadnjih dvajsetih letih smo pridobili bogate izkušnje na področju izvajanja del, koordiniranja izvajalcev in pridobivanja dovoljenj, kar je pogoj za uspešno priporočanje stanovanj kupcem.

Pri projektu sodelujemo od načrtovanja do končne izvedbe. Upoštevamo mnenja tako dobaviteljev kot izvajalcev. Zavedamo se, da se časi spreminjajo, razvoj novih tehnologij pa je v razmahu. Vedno smo odprti za nove ideje in tehnologije, velik del tega napredka tudi delimo s prihodnjimi kupci stanovanj. Pri notranjem opremljanju pa prihodnjemu lastniku pre-

pustimo izbiro različnih modnih materialov, npr. keramike in parketa. Vsak ima rad stanovanje opremljeno po svojem okusu in v barvah, ki so mu všeč. De gustibus non est disputandum (o okusih se ne razpravlja).

Spremembe so možne le v stanovanju, zunanost stanovanjskih blokov pa mora biti enotna in jo določi glavni projektant. Ko se gradijo soseske, kjer na enem mestu živi skupaj več generacij, se projekt zastavi tako, da soseska diha, da je dovolj prostora za zelene površine, da se otroci igrajo in se generacije zbližujejo. Soseske, ki jih je gradilo naše podjetje, so v Lenartu, Radencih, Novem mestu, Celju in Škofji Loki. Potrudili se bomo, da bo Soseska Dolnov Kranj na Zlatem polju najlepša soseska na Gorenjskem.

Postavili največjo žagalno linijo doslej

MEBOR
SAWMILLING MACHINERY

MEBOR, d. o. o.
Češnjica 48b, 4228 Železniki
T: 04 510 32 00
E: mebor@mebor.eu
www.mebor.eu

Ustanovitelj Meborja Boris Mesec z ženo Marinko, ki je vodja administracije in financ, ter sinovi, ki so od lani direktorji podjetja (z leve): Simonom, Gregorjem in Urošem / FOTO: GORAŽD KAVČIČ

Železnikarski Mebor svoje stroje za razrez lesa prodaja v več kot 65 držav po svetu. Njihove žage in stroji so plod lastnih inovacij in razvoja s poudarkom na optimizaciji, avtomatizaciji in energetski učinkovitosti. Letos so na Poljskem zagnali največjo žagalno linijo s kapaciteto razreza več kot tisoč kubičnih metrov na dan. Prihodnje leto se bodo lotili velike investicije v novo halo v Železnikih.

Podjetje Mebor, ki se ponaša z več kot štiridesetletno tradicijo, sodi med vodilne svetovne proizvajalce strojev za primarni razrez lesa. Potem ko je ustanovitelj Boris Mesec vodenje družinskega podjetja lani predal v roke sinovom Simonu, Urošu in Gregorju, vsi trije kot direktorji, zadržani vsak za svoje področje, nadaljujejo uspešno poslovanje. Pri tem sta sinovom z bogatim znanjem in izkušnjami še vedno v pomoč oba starša: poleg očeta še mati Marinka, ki je vodja administracije in financ. V podjetju z več kot sto zaposlenimi letos pričakujejo 10-odstotno rast, s čimer bodo dosegli zastavljeni plan. »Smo zadovoljni. Glede na to, da smo omejeni s prostorom, hitrejše rasti niti ne moremo pričakovati. Sicer pa naš cilj ni, da bi zelo hitro rasli, pač pa da napredujemo,« je poudaril Simon Mesec.

Letošnje leto si bodo med drugim zapomnili po dokončanju in zagonu največje žagalne linije za razrez hlodov, ki so jo na Poljskem začeli postavljati že lani. Na njej dosegajo rekordne kapacitete, saj na izmeno razreže po petsto kubičnih metrov lesa, največ jih je se-

demsto, zaradi dvoizmenskega dela pa tako razreže več kot tisoč kubičnih metrov na dan. Podobno linijo so letos zagnali še v Latviji, sicer manjšo kot na Poljskem, saj v osmih urah razreže 250 kubičnih metrov hlodov.

Novi stroji in tehnologije

Razvili so novo, še večjo vertikalno tračno žago s še večjo hitrostjo rezanja. »Po kapaciteti razreza je v svetovnem merilu primerljiva z najvišjim razredom tovrstnih žag, glede energetske učinkovitosti pa je v primerjavi s konkurenco verjetno najboljša. Razvili smo več novih strojev za razrez desk in prizem s skeniranjem. Pri razvoju dajemo veliko poudarka energetske učinkovitosti, avtomatizaciji, s čimer prihranimo delovno silo, in optimizaciji razreza s skeniranjem. Letos smo predstavili več na novo razvitih tehnologij, vključno s 3D skeniranjem hlodov z napredno optimizacijo razreza, da je izkoristek čim večji. Pomembno je tudi doseganje čim večje hitrosti razreza, da se znižujejo stroški in poraba energije,« je razložil Mesec.

Simon Mesec: »Vsakemu žagarju lahko ponudimo celovito rešitev, saj imamo v ponudbi vse stroje, ki jih potrebujejo žagarski obrati: od lupljenja do razreza hlodov in obrezovanja desk do razreza na dolžino.« Meborjeva pomembna prednost je tudi, da stroj od začetka do konca naredijo znotraj podjetja, saj tudi programsko opremo razvijajo sami.

Meborjeva žagalna linija v Indoneziji

Meborjev glavni proizvod ostajajo horizontalne tračne žage. V tem segmentu so tehnološko vodilni v svetu, a si po besedah Simona Mesca tudi v dodatnih segmentih trga želijo postati vodilni. V primerjavi s konkurenco jih odlikuje izredno širok proizvodni program. »S svojo ponudbo zajemamo najbolj široke potrebe žagarjev: od manjših premerov hlodov do debelih ter od mehkih do trdih lesov. Vsakemu žagarju lahko ponudimo celovito rešitev, saj imamo v ponudbi vse stroje, ki jih potrebujejo žagarski obrati: od lupljenja do razreza hlodov in obrezovanja desk do razreza na dolžino.«

Stroj naredijo od začetka do konca

Meborjeva pomembna prednost je tudi, da stroj od začetka do konca naredijo znotraj podjetja, saj tudi programsko opremo razvijajo sami. »To ni tako običajno, smo pa s tem bolj fleksibilni in stroje lažje prilagajamo strankam, rešitve lahko hitro razvijamo in zagotavljajo tudi podporo strankam – vse na enem mestu. Poleg tega vse proizvedemo sami v svoji proizvodnji, tudi manjše komponente. Za stranke je velika prednost, če jim en ponudnik naredi vse in poskrbi, da vsi stroji skupaj usklajeno in pravilno delujejo,« je dejal. K dvigu konkurenčnosti prispevajo tudi vlaganja v opremo in moderne proizvodne stroje. Letos so se lotili velike investicije v CNC stroj za obdelavo kovin oz. rezkanje z obdelovalno dolžino 12 metrov. Postavili ga bodo do konca leta, gre pa za ogromen stroj, ki za temelj zahteva 500 kubičnih metrov betona. »Investicija je vredna 1,8 milijona evrov, glavni namen pa je, da bomo lahko izdelovali še večje zvarjence za stroje oz. da jih bomo lahko po varjenju obdelali s CNC strojem in zagotovili točnost,« je razložil Simon Mesec. Veliko vlagajo v digitalizacijo – v informacijski sistem za vodenje proizvodnje, da s programsko opremo čim bolj podprejo svoje delo.

Meborjeva žaga tudi v Zimbabveju in na Fidžiju

Meborjevi stroji slovijo kot robustni; imajo močno konstrukcijo, kar zagotavlja večjo zanesljivost in točnost rezanja. Velik del izdelkov izvozi: 85–90 odstotkov. Njihov

Proizvodnja, v kateri izdelujejo stroje za primarni razrez lesa

ve stroje je mogoče najti po vsem svetu, prodajajo jih v več kot 65 držav. Letos so denimo zmontirali prvo žagalno linijo v Zimbabveju, v delu imajo veliko linijo za Fidži, še vedno pa je večina projektov vezana na evropski trg, kjer realizirajo okoli 60 odstotkov prodaje.

V Sloveniji dosegajo dobrih 10 odstotkov prodaje, kar je po besedah Mesca glede na velikost domačega trga v resnici zelo veliko. Letos so tudi v Sloveniji izvedli dva večja projekta. Na koroški žagi, kjer so konec lanskega leta imeli požar, so v kratkem času postavili novo linijo z vertikalno tračno žago in celovito rešitvijo za razrez hlodovine s kapaciteto do 150 kubičnih metrov na izmeno. V Kočevju postavljajo vertikalno tračno žago za razrez bukve, sicer pa v Sloveniji vsako leto prodajo veliko horizontalnih tračnih žag za manjše obrate. »Velik del so tudi žage za kmetije, in sicer z manjšimi kapacitetami razreza po 20 kubičnih metrov na dan. Delamo stroje za manjše in velike žage; razpon razreza je od 15 pa vse do tisoč kubičnih metrov na dan.«

Čaka jih največja investicija doslej

Mesec je med letošnjimi pridobitvami omenil tudi povečanje avtomatiziranega skladišča za železne profile, poleg tega pa so od sosednjega Alplesa kupili skladišče. Mebor ga deloma že uporablja za končno montažo strojev, del stavbe, v katerem je Alples imel avtomatizirano regalno skladišče, pa nameravajo podreti in prihodnje leto zgraditi novo halo. Prav

tako bo namenjena montaži strojev, obsegala pa bo več kot 10 tisoč kvadratnih metrov uporabnih površin. »To bo zelo velik korak, glede na velikost investicije največji doslej. Namen je, da omogočimo nadaljnjo rast podjetja, ker nam zdaj prostora primanjkuje. Želimo napredovati, saj imamo širok proizvodni program. Na trgu je precej priložnosti, ki jih nameravamo izkoristiti. Investicija je nujna, da bomo lahko več proizvedli in da bomo tudi lažje delali večje projekte,« je še dejal Simon Mesec. Za prihodnje leto imajo kapacitete že razprodane, načrtujejo pa od 5- do 10-odstotno rast.

Največja žagalna linija za razrez hlodov, postavljena na Poljskem

S krožnim gospodarstvom do trajnostne prihodnosti

V podjetju Simplygood skladno z našim poslanstvom in vizijo, zagotavljamo našim strankam najkakovostnejše vending storitve s poudarkom na odličnih kavnih napitkih, najboljših sestavinah ter pestri ponudbi pijač in prehranskih artiklov v samopostrežnih avtomatih. Ob zagotavljanju odlične ponudbe pa iskreno stremimo k trajnostnemu razvoju, ohranjanju narave in s tem k pozitivnim vplivom na okolje. Celostno zadovoljstvo naših strank predstavlja osrednjo motivacijo za naše delo.

Simplygood kavni avtomati vedno pripravijo svežo kavo iz pravih ter kakovostnih kavnih zrn. Kavna zrna za pripravo napitkov so preverjenega izvora, kavni napitki pa pripravljene po skrbnih recepturah strokovnjakov. Vedno sveža kava se dobesedno pred vašimi očmi pripravi v ekološki papirnati lonček, oziroma po želji v vašo lastno skodelico. Dokaz vsakokratno sveže pripravljene kave je kavna usedlina, ki se zbira v posodi avtomata in ne predstavlja odpadka ampak reciklat. Če bi kavna zrna uporabljali samo za kavo, bi večji del vsakega zrna zavrgli, saj v kavi popijemo le ekstrakt iz zrna. Da pa kavna usedlina ne bi šla v nič, smo se odločili za njeno ponovno uporabo, kar je še posebej pomembno pri količini kave, ki se dnevno predela v naših kavomatih v dišeče napitke. Namesto, da bi jih zavrgli, jih zbiramo in predelujemo v kakovostni rastlinski substrakt, ki je bogat z organskimi snovmi in zato naravnost odlično gnojilo za vzgojo rastlin.

Ker pa je skrb za okolje ena naših ključnih vrednot, smo šli še korak dlje. Z novim projektom, ki smo mu nadeli ime »Tudi Bor rabi kavo« želimo opozoriti na pomen trajnostnega ravnanja z ekološkimi odpadki in na pomen gozda v krožnem gospodarstvu. Za nosilca našega naravovarstvenega projekta smo si izbrali rdeči bor (lat. *Pinus resinosa*), ki simbolizira nesmrtnost, življenjski krog in naravo. Z njegovo rastjo se povečuje tudi biotska raznovrstnost v gozdovih, saj nudi zatočišče in hrano za številne živalske vrste. Za kakovostno rast pa tudi bor potrebuje dobro zemljo. In tukaj se izkaže naš kavni reciklat, prej odpadek in zdaj pomembna surovina za nov življenjski cikel.

V okviru projekta bomo med naše poslovne partnerje razdelili preko 200 mladik rdečih borov z željo, da bodo, posajeni v novem okolju, rasli in nam s svojo rastjo kazali novo pot. Pot v drugačno in okoljsko spoštljivo prihodnost.

Simplygood
SG Guzelj, d.o.o.

Trata 36, 4220 Škofja Loka
tel: +386 4 51 55 777
e-mail: info@simplygood.si

Simplygood

Simplygood je slovensko podjetje s skoraj 30-letno tradicijo na področju vending storitev in kavnih avtomatov. S svojimi storitvami pokrivamo osrednjo Slovenijo in Gorenjsko, poleg tega pa smo prisotni tudi na trgih JV Evrope. V vseh letih neprestanega razvoja je našemu podjetju uspelo doseči tri glavne odlike na katere smo ponosni: kakovost izdelkov in storitev, hitro odzivnost pri izvajanju storitev in izreden delovni tim.

Več o akciji in rasti naših dreves na
www.simplygood.si/trajnost

Tudi Bor rabi kavo.

S trajnostnimi rešitvami podpiramo kroženje dobrin v naravi.

Kava za vse okuse

Sveže pražena in fino zmleta kava, pripravljena po skrbnih recepturah strokovnjakov, da zadovolji želje zahtevnih »kavokuscev«. Izberite tisto, ki vam poželi srce: espresso, instant, močno ali s pridihom izbrane arome.

Osvežilne pijače

V samopostrežnih avtomatih Simplygood lahko izbirate med različnimi osvežilnimi napitki številnih uveljavljenih domačih in tujih blagovnih znamk. Osvežite se na poti s svojo najljubšo ohlajeno pijačo.

Sveže in naravno

V naših samopostrežnih avtomatov najdete tudi izdelke, ki vas okrepijo in osvežijo na zdrav in naraven način. Trudimo se, da v naši ponudbi vedno najdete tudi zdrave in sveže prigrizke, narejene iz polnovrednih, kakovostnih in preverjenih sestavin.

Slastni prigrizki

Izbirate lahko med številnimi sladkimi ali slanimi zalogaji, jogurti ter različnimi vrstami sendvičev. Izdelki v naši ponudbi so certificirani, s čimer zagotavljamo njihovo kakovost in so dnevno sveži.

Prostostoječi kavomat Simplygood Neo-Q

Najsodobnejši namizni kavni avtomati

Manjši kavni avtomati za vsakodnevno uporabo na delovnem mestu.

Pripravljena ogreta voda v kavnem avtomatu vam omogoča takojšnjo pripravo osvežujočega napitka. Omogoča vam tudi pripravo čaja ali kakava.

Ponudba izdelkov in aparatov Simplygood

Ko vaše telo hrepeni po požitvi ali ko potrebujete novo energijo za dokončanje delovnih nalog, si vzemite trenutek zase.

Osvežite svoje misli in si iz palete izdelkov Simplygood izberite najboljše zase. Kakovostni samopostrežni kavomati ter avtomati za hrano in pijačo priznanih

blagovnih znamk so na voljo v različnih oblikah in dimenzijah. Izbirate lahko med samostoječimi avtomati, ki so primerni za večje poslovne prostore ali manjšimi namiznimi avtomati za pisarne, manjše delovne kolektive ali gostinsko-hotelsko postrežbo. Za vse potrebe lahko skupaj najdemo pravo rešitev.

Več o ponudbi avtomatov na:
www.simplygood.si/kavni-avtomati/

Nismo največji,
si pa **zapomnimo**
vaše ime.

UGODNI
POSLOVNI
BANČNI
PAKETI

Mar nam je za
vaše uspehe.

Naj vas navdihnejo zgodbe o uspehih slovenskih podjetnikov, ki smo jih imeli priložnost podpreti na njihovi poslovni poti.

Več na www.gbkr.si

Rotarijanci vidijo svet, v katerem se ljudje združujejo in ukrepajo

Rotary klub Tržič Naklo
Glavna cesta 43, Naklo

Majda Bitenc Menart, koordinatorica ICC Slovenija - Srbija - S. Makedonija in Črna gora, predsednica RC Tržič Naklo 2018/2019

Večja kot je moč sočutja, ki ga čutiš do drugih, bolj pogumen postaneš. Večji kot je pogum, manj si nagnjen k malodušju in izgubi upanja. Zaradi tega je sočutje tudi vir notranje moči. S povečano notranjo močjo je mogoče razviti trdno odločnost in z odločnostjo imamo več možnosti za uspeh, ne glede na to, kakšne so ovire.

Rotary je globalna mreža 1,4 milijona članov, prijateljev, voditeljev in reševalcev problemov, ki vidijo svet, kjer se ljudje združujejo in ukrepajo, da bi ustvarili trajne spremembe – po vsem svetu, v naših skupnostih in v nas samih. Reševanje resničnih problemov zahteva resnično predanost in vizijo. Že več kot 110 let rotarijanci za akcijo uporabljajo svojo strast, energijo in inteligenco za ukrepanje pri trajnostnih projektih. »Od pismenosti in miru do vode in zdravja, vedno si prizadevamo izboljšati naš svet in ostajamo predani do konca,« so zapisali.

Člani Rotaryja se zavedajo, da jih povezuje skupna odgovornost za ukrepanje glede najbolj perečih svetovnih vprašanj. Temeljna načela, ki se jih drži 46.000 klubov po vsem svetu, so: spodbujanje miru, boj proti boleznim, zagotavljanje čiste vode, sanitarij in higijene. Pozivajo k reševanju mater in otrok, podpirajo izobraževanje, trudijo se pri spodbujanju razvoja lokalnega gospodarstva, varovanju okolja in vsesplošnem sodelovanju. Misija Rotaryja je, da zagotavljajo storitve drugim, spodbujajo integriteto in svetovno razumevanje, se trudijo širiti dobro voljo in mir prek njihovega združenja poslovnih, poklicnih in skupnostnih voditeljev. Vizija, ki jo širijo, je, da skupaj vidijo svet, v katerem se ljudje združujejo in ukrepajo, »da bi ustvarili trajne spremembe – po vsem svetu, v naših skupnostih in v nas samih«. Rotarijska mreža je tako razpredena po vsem svetu, tudi v Sloveniji rotarijanci želijo, da se njihove vrednote prenesejo na lokalna okolja. Eden izmed klubov je Rotary klub Tržič Naklo, ki je bil ustanovljen leta 2015 z željo, da se vrednote rotarijstva prenesejo na lokalno okolje občin Tržič in Naklo. Njihov namen je poiskati

pomoči potrebne družine, otroke s posebnimi potrebami ali tiste iz socialno manj ugodnega okolja ter jim pomagati po svojih močeh. Ne pozabijo na starostnike in druge osebe, ki so pogosto na obrobju družbe. Štipendirajo nadarjeno mladino, lotevajo se ekoloških projektov.

V svoje vrste vabijo mlade

Da bi se rotarijske vrednote in aktivnosti še naprej uspešno udeležale, pa v svoje vrste vabijo tudi mlajše člane. Rotaract klub Ljubljana 25 tako organizira brezplačno petdnevno poletno šolo. »Smo skupina mladih, ki verjame, da če želimo v družbi videti pozitivne spremembe, moramo začeti pri sebi, zato organiziramo Poletno šolo, s katero želimo mladim omogočiti, da sledijo svoji poti, nanjo pa stopijo opremljeni z vsemi znanji, za katere vemo, da bi nam samim olajšala marsikatero preizkušnjo,« menijo organizatorji.

»Pot do uspeha je tako šola za mlade v podjetništvu, študiju, kariernem razvoju in veščinah, ki jih ne učijo na srednjih šolah,« je zapisano na spletni strani potdouspeha.wordpress.com. Predavalo je več kot 15 uspešnih mladih podjetnikov, medijskih osebnosti, vrhunskih športnikov in drugih posameznikov, ki so kljub mladosti že dosegli zavidljive dosežke.

»Mislim, da mi je pet dni na Poletni šoli bolj koristilo kot štiri leta srednje šole.«
(Dejan, udeleženelec)

»Zelo sem navdušen, saj sem v tem tednu ugotovil, kaj želim početi v življenju.«
(Nicolas, udeleženelec)

»Poletna šola je definitivno nekaj, kar bi sam potreboval v teh letih.«
(Luka, predavatelj)

Rotaract klub Kranj je edini na Gorenjskem, ki se je udeležil poletne šole.

Poskrbimo za zavarovanje

Naš dom, hiša ali stanovanje, je ena naših najdragocenejših dobrin, zato ga moramo skrbno vzdrževati in varovati, da lahko v njem bivamo udobno, varno in brez skrbi. Če pride do nepričakovanih dogodkov, zaradi katerih nastane škoda, se namreč hitro lahko srečamo z visokimi stroški. Dobro zavarovanje doma je zato ključno, da se jim izognemo. Ob letošnjih vremenskih ujmah se je izkazalo, da je zelo pomembno, da vsakdo natančno ve, kaj ima zavarovano. O tem, kako ustrezno zavarovati nepremičnino, da bomo mirneje spali, smo se pogovarjali z Mihaelo Perčič, direktorico Območne enote Kranj Zavarovalnice Triglav.

Vse bo v redu.

www.triglav.si

V primeru letošnjih poplav se je marsikdo zavedel, da ne ve, proti katerim škodam ima zavarovano nepremičnino. Kako moramo torej zavarovati nepremičnino, da nam zavarovalnica povrne škodo, npr. v primeru poplav?

Lastnikom nepremičnin priporočamo, da pri sklepanju zavarovanja dobro preučijo, katerim nevarnostim je objekt neposredno izpostavljen, tudi glede na njegovo geografsko lego. Če je grajen na območju, kjer obstaja nevarnost poplave, naj pri sklepanju zavarovanja doma zavarovanec izbere tudi kritje za primer poplave in meteorne vode. To že vključujeta Veliki in Comfort paket zavarovanja doma pri Zavarovalnici Triglav, stranke pa lahko s kritjem škode za primer poplav in meteorne vode razširijo tudi Mali paket zavarovanja doma. Pri tem svetujemo pozornost, saj je to kritje ločeno od kritja škode za izliv vode. Zelo je pomembno, da so stranke pozorne tudi na ustrezno višino kritja in preverijo, do katerega zneska jim bo zavarovalnica krila škodo v primeru poplave. Če ugotovijo, da zavarovalna vsota ne zadostuje njihovim pričakovanjem oz. potrebam, jo lahko poljubno povišajo, vendar največ do zavarovalne vsote polne vrednosti. Ta v osnovi znaša 700.000 evrov za stanovanjski objekt in do 140.000 evrov za zavarovanje stanovanjskih premičnin, obe pa lahko stranka tudi poviša, če ima višjo vrednost premoženja.

Letošnja neurja so sprožila tudi zemeljske plazove, ki so poškodovali ali uničili hiše. Kako je s kritjem škode zaradi zemeljskega plazu?

Nevarnost zemeljskega plazu je že zajeta v Comfort paketu našega zavarovanja doma, v okviru Malega in Velikega paketa pa se lahko stranke za to kritje dodatno dogovorijo. Letošnje poplave katastrofalnih razsežnosti so žal pokazale, da možnosti nesrečnih dogodkov ne smemo podcenjevati. Med strankami Zavarovalnice Triglav, ki imajo sklenjeno zavarovanje doma, je manj kot polovica takšnih, ki so nepremičnino dodatno zavarovale tudi za kritje škod zaradi poplavne in meteorne vode. Še

Mihaela Perčič, direktorica Območne enote Kranj

manjši pa je delež posameznikov, ki so svoj dom zavarovali tudi za nevarnost zemeljskega plazu.

Pri premoženjskih zavarovanjih lahko nepremičnino zavarujemo na dejansko vrednost ali na novo vrednost. Kakšna je razlika v višini povrnjene škode?

Če je zavarovanje zgradbe sklenjeno na novo vrednost in je zgradba uničena, zavarovalnica škodo obračuna na osnovi gradbene vrednosti nove takšne zgradbe. Če pa je zavarovanje sklenjeno na dejansko vrednost, zavarovalnica škodo obračuna na osnovi gradbene vrednosti nove takšne zgradbe, zmanjšane za amortizacijo, oz. upošteva odbitek zaradi starosti, obrabe ali zastarelosti. Strankam zato priporočamo, da zavarovanje, če je le mogoče, sklenejo za novo vrednost. O tem se lahko posvetujejo s svojim zavarovalnim zastopnikom.

V katerih primerih zavarovalnica ne bo zavarovala nepremičnine za določeno nevarnost?

Zavarovalnice zavarujemo premoženje za škodni dogodek, ki mora biti bodoč, negotov in neodvisen od izključne volje pogodbenikov. Poleg tega je zavarovalna pogodba nična, če je tedaj, ko je bila sklenjena, zavarovalni primer že nastal, če je bil že v nastajanju ali je bilo gotovo, da bo nastal. Če želi lastnik npr. zavarovati stanovanjsko hišo, ki je zgrajena na območju, ki že dlje časa plazi, zavarovalnica tako ne bo zavarovala nepremičnine

za nevarnost zemeljskega plaz, saj je možni škodni dogodek že v nastajanju.

Ali nepremičnino na Gorenjskem velja zavarovati tudi za primer potresa?

Slovenija leži na potresno precej dejavnem področju in je izpostavljena tej naravni nesreči, ki je ne moremo predvideti, lahko pa nam povsem uniči dom. Prebivalcem zato priporočamo, tudi tistim iz Gorenjske, da svojo nepremičnino zavarujejo za primer nastanka škode zaradi potresa. Potresno zavarovanje ni vključeno v pakete zavarovanj, zato je to nevarnost treba dodatno zavarovati. Pri tem je pomembno vedeti, da potresno zavarovanje krije tako škodo zaradi neposredne nevarnosti potresa kot tudi morebitno škodo, ki jo potres povzroči posredno (t. i. posledične škode). Izbruhne lahko npr. požar ali pa ob uhajanju plina v poškodovanem domu pride do eksplozije. Če tovrstna škoda nastane kot posledica potresa, zavarovalnica namreč te škode ne bo krila iz zavarovanja doma, če ni sklenjeno tudi dodatno potresno zavarovanje.

Katere pa so najpogostejše napake, ki jih zavarovalnici naredijo pri sklepanju zavarovanj za dom?

Napake pri zavarovanju doma se neredko pokažejo šele, ko škoda že nastane, zato je pomembno, da sklenete ustrezno zavarovanje svojega doma. Med najpogostejšimi napakami, ki jih zavarovalnici naredijo pri sklepanju zavarovanja za dom, bi omenila predvsem **nezavarovanost za neko nevarnost in podzavarovanost**. Do nezavarovanosti velikokrat prihaja zaradi podcenjevanja nevarnosti in prepričanja, da se ne more nič zgoditi. Pri sklepanju zavarovanja za dom zato temeljnim nevarnostim, ki najpogosteje ogrožajo domove (požar, strela, eksplozija, vihar, toča, udarec motornega vozila, padec zračnega plovila, manifestacije in demonstracije), dodajte tudi druge nevarnosti, ki prav tako ogrožajo vaš dom, kot npr. izliv vode, vlom in rop, poplava, razbitje stekla,

Škodo lahko prijavite:

- po spletu,
- v digitalni poslovalnici i.triglav,
- na brezplačno telefonsko številko 080 555 555,
- pri svojem zastopniku,
- v poslovalnici s pomočjo naših strokovnjakov.

Vse bo: **v redu**

Zgodba in nasveti za brezstresen nastanek

»V Zavarovalnici Triglav verjamemo, da je prav vsak dom unikatni, tako kot so unikatne želje in potrebe vsakega, ki živi v njem. Napovedi strokovnjakov, da bodo vremenski ekstremi vse pogostejši in vse intenzivnejši, so skrb vzbujajoče. Na vreme ne moremo vplivati, lahko pa ravnamo preventivno in se tudi primerno zavarujemo. V dom običajno vložimo vse svoje življenjske prihranke, zato prebivalcem priporočamo, da ga zavarujejo.« **Mihaela Perčič**

zemeljski ali snežni plaz, padec drevesa itd. Ob tem naj bodo lastniki pozorni, kolikšno škodo lahko povzroči posamezna nevarnost, in glede na to ustrezno določijo zavarovalno vsoto oz. višino (limit) zavarovalnega kritja – najvišji znesek, do katerega vam bo zavarovalnica izplačala zavarovalnino (škodo). Če menite, da limit kritja ne bo zadostoval, ga lahko z zastopnikom povišate. Ob letošnjih poplavih je denimo več kot polovica naših zavarovancev utrpela škodo na objektih, ki so postavljeni na področjih, ki niso prepoznana kot poplavno nevarna. Posledično so imeli nekateri, ne zavedajoč se poplavnega rizika, na policah izbrane prenizke zavarovalne vsote oz. so bile dejanske škode iz poplav višje od sklenjenih limitov kritij.

In katere so po vaših podatkih najpogostejše škode, ki se pripetijo doma?

Naši cenilci pojasnjujejo, da je najpogostejša škoda, ki se pripeti doma, izliv vode. Sledi razbitje stekla in škode, ki so posledica neurij: udar strele, toča, vihar in vdor meteornih voda. A kot sem dejala, prednjači izliv vode. Gre za škodo, ki nastane, če se vodovodne ali kanalizacijske cevi ali naprave poškodujejo ali zamašijo. Vendar kritje velja le, če tovrstne naprave in cevi ustrezno in redno vzdržujete ter niso dotrajane ali izrabljene. V okviru škod zaradi razbitja stekel, do katerih tudi prihaja zelo pogosto, pa naj dodam, da poleg škod na steklih oken in vrat krijemo tudi škodo, ki nastane, če se razbijejo npr. umivalnik, straniščna školjka ali kad.

In kako ravnati ob nastanku škode?

Ob nastanku škode najprej poskrbite za lastno varnost in varnost najbližjih ter preprečite, da bi nastajala dodatna škoda. Šele ko to dopuščajo okoliščine, prijavite škodo. Če je mogoče, naredite nekaj fotografij in poskrbite, da se do prihoda cenilca ohranijo dokazila o nastali škodi. Škodo lahko prijavite na različne načine, najlažje pa v spletni ali mobilni digitalni poslovalnici **i.triglav**, kjer lahko škodni primer tudi spremljate. Ob nastanku škode lahko uporabite tudi storitve našega asistenčnega centra, saj imate v okviru zavarovanja domske asistence v enem zavarovalnem letu zagotovljene storitve za do šest nujnih primerov. Storitve asistenčnega centra so vam na voljo za najrazličnejšo pomoč, npr. za kritje stroškov obrtniških storitev, varovanje doma po vlamu, odpiranje vhodnih vrat itd., in sicer 24 ur na dan.

Več kot 3500 strokovnjakov v Novartisu soustvarja medicino

Novartis v Sloveniji, kjer dela več kot 3.500 strokovnjakov z različnih področij na naših lokacijah v Ljubljani in Mengšu, je prva farmacevtska družba z razvojem in proizvodnjo inovativnih zdravil pri nas. S pomočjo naprednih tehnologij razvijamo in proizvajamo zdravila, kakršnih še ni bilo, za obvladovanje bolezni, pri katerih je še velika potreba po novih možnostih zdravljenja.

Julija 2023 je Novartis ob prisotnosti predsednika Vlade Republike Slovenije obeležil naložbo v nov visokotehnoški Center za tehnični razvoj bioloških zdravil v Mengšu (z leve: Jana Petek, generalna direktorica Novartisa d.o.o., dr. Robert Golob, predsednik Vlade Republike Slovenije, Jonathan Novak, globalni vodja bioloških zdravil v Tehničnem razvoju zdravil v Novartisu)

Dosedanji hiter razvoj zmogljivosti v Sloveniji so omogočile neprekinjene Novartisove investicije, ki jih je bilo do konca leta 2022 skupno za **3,4 milijarde evrov**. Trenutno je v teku za okoli **500 milijonov evrov novih naložb za nadaljnji razvoj lokacij**, med njimi naložbe v proizvodnjo aseptičnih izdelkov v Ljubljani, v center za tehnični razvoj bioloških zdravil Mengeš in v proizvodne obrate v Ljubljani in Mengšu, kar bo še okrepilo pomembno vlogo Slovenije v razvoju prebojnih zdravil.

V Mengšu razvijamo in proizvajamo inovativna zdravila

Na Novartisovi lokaciji v Mengšu delujejo tri ključne enote, kjer razvijamo in proizvajamo inovativna zdravila na področjih kardiologije, nevrologije, onkologije in imunologije.

Farmacevtske učinkovine Mengeš so usmerjene v proizvodnjo učinkovin na osnovi kemične sinteze in fermentacije. V oddelku dela več kot 400 sodelavcev, ki se osredotočajo na proizvodnjo majhnih molekul z visoko vrednostjo in majhnim

obsegom, s poudarkom na operativni odličnosti.

Na področju biofarmaceutike delujeta enoti **Razvoj bioloških zdravil Mengeš** in proizvodna enota **Biološke učinkovine Mengeš**. Skupno več kot 800 strokovnjakov se ukvarja z razvojem in proizvodnjo inovativnih bioloških zdravil za paciente po vsem svetu.

Novartisovi strokovnjaki iz Mengša so prejemniki številnih priznanj in nagrad za svoje delo. Letos so prejeli **zlato nacionalno priznanje za inovacijo**, ki izboljša produktivnost, učinkovitost in poveča fleksibilnost proizvodnje bioloških molekul. Proizvodni obrat Biološke učinkovine Mengeš pa je lani prejel **laskavi naziv Tovarna leta 2022**.

Z naprednimi tehnologijami razvijamo prebojne terapije

Zavedamo se da je digitalizacija, vključno z umetno inteligenco, ključna za naš prihodnji razvoj. Z digitalno transformacijo smo postali bolj prilagodljivi in bolj opremljeni za prihodnost. Na splošno

si prizadevamo izkoristiti potencial novih tehnologij za izboljšanje našega dela na vseh ravneh – od obdelave podatkov do izobraževanja zaposlenih. To prispeva k večji učinkovitosti, kakovosti in varnosti naših razvojnih, proizvodnih in podpornih procesov ter nam pomaga ohraniti konkurenčnost na trgu. Mnoge tehnologije in ideje, ki jih vpeljujemo v delovanje, so rezultat timskega dela naših strokovnjakov, pogosto tudi v tesnem sodelovanju s slovenskimi akademskimi in raziskovalnimi institucijami.

Trajnost je vtkana v naše poslovanje

Trajnostni vidiki poslovanja so povsem integrirani v našo novo poslovno strategijo. **Lokacija v Mengšu je vključena v pilotni projekt za doseganje ogljične nevtralnosti in načrtujemo, da jo bo dosegla že v letu 2025.** Z inovativnimi praksami bo utirala pot tudi drugim Novartisovim lokacijam po vsem svetu. Prav tako skrbimo za notranje okolje, zato nenehno utrjujemo kulturo odprtosti in medsebojnega spoštovanja, ki temelji na raznolikosti in vključenosti. Sodelavcem in sodelavkam omogočamo razvoj svojih potencialov in možnost kariere v mednarodnem okolju. Hkrati z inovativnimi tehnologijami in varnim delovnim okoljem spodbujamo najvišje raziskovalne dosežke, ki prinašajo napredek in nove rešitve v zdravljenju za bolnike po vsem svetu.

Vas zanima delo v inovativni farmacevtski industriji?

V Novartisu v Sloveniji ljudem široko odpiramo vrata in ponujamo izjemne priložnosti za razvoj talentov in ambicioznih sodelavcev. **Če vas zanima delo pri nas, nam pišite na zaposlitev.si@novartis.com ali pokličete na telefonsko številko 040 821 037.**

Enota Biološke učinkovine Mengeš je prejela nagrado tovarna leta 2022, ki jo podeljuje časnik Finance.

Prejemniki zlatega nacionalnega priznanja Gospodarske zbornice Slovenije za inovacijo na področju bioloških zdravil

DAN ODPRTIH VRAT

Na Centralni čistilni napravi Kranj smo v začetku junija organizirali dan odprtih vrat.

SKRBIMO ZA ČISTO OKOLJE

V Mestni občini Kranj in občinah Jezersko, Naklo, Preddvor ter Šenčur smo zbrali in odpeljali **26.000 ton** odpadkov.

NOVI PARKOMATI

V Kranju smo postavili nove parkomate, ki poleg gotovinskega omogočajo tudi negotovinske oblike plačevanja.

ULTRAFILTRACIJA KRVAVEC

Z novo ultrafiltracijo in prenovljenim vodovodom izpod Krvavca zagotavljamo še boljšo oskrbo s pitno vodo v občinah Cerklje, Komenda, Vodice in Šenčur ter v Mestni občini Kranj.

www.komunala-kranj.si

Komunala Kranj

Želimo vam lepo doživetje prazničnih dni in mirno, srečno ter čisto leto 2024!

Gitas Kranj prenovil skladiščno-servisni prostor

Gitas, Kranj, d. o. o.
Zgornje Bitnje 1, 4209 Žabnica
Tel: 04 / 23 15 700
E-pošta: gitas@gitas.si

KÄRCHER

delfin LAVOR

MASTER
CLIMATE SOLUTIONS
OFFICIAL RESELLER

Bolondi
Cleaning Heads

AgroWatt

WFM GENERATORS
your power source

BITIMEC

Podjetje Gitas Kranj slovi kot kakovosten in zanesljiv prodajalec in serviser čistilne in ogrevalne tehnike.

Podjetje Gitas iz Kranja, ki že več kot 30 let deluje na področju prodaje, montaže in servisiranja čistilne ter ogrevalne tehnike, je lani prenovil skladiščno-servisni prostor, kjer njihovi vrhunski serviserji še lažje opravljajo svoje delo.

Gitas Kranj se uvršča med najbolj uspešne prodajalce in serviserje čistilne in ogrevalne tehnike, ki svoje stranke vedno znova prepriča z obsežno ponudbo kakovostnega profesionalnega programa preverjenih blagovnih znamk za potrebe vseh vrst uporabnikov, s strokovnim svetovanjem in servisno podporo tudi za najbolj zahtevne stranke.

Kranjsko podjetje je najbolj prepoznano po zastopanju blagovne znamke Kärcher, tako na področju prodaje, montaže sistemov kot servisa, s katerim so zaradi vrhunskega dela še posebej prepoznavni po vsej Sloveniji.

Zastopajo tudi blagovno znamko visokotlačnih čistilcev Lavor, blagovno znamko Delfin z vrhunskimi industrijskimi sesalniki, blagovno znamko WFM z visokokakovostnimi bencinskimi in dizelskimi agregati ter AgroWatt s traktorskimi agregati. Njihov program dopolnjujejo še izdelki podjetja Ramex vodilnega proizvajalca navijalnih kolutov, zastopajo in prodajajo tudi pralne ploščadi proizvajalcev Peakwash in Frutiger, SprayStream protiprašne topove in sisteme za razkuževanje ter mobilne pralnice znamke Bitimec. Prav tako so zastopnik in prodajalec visokokakovostnih pralnih glav znamke Bolondi in linije profesionalnih čistilnih sredstev Allegrini.

Gitas Kranj je tudi specialist za ogrevalno tehniko ter serviser in zastopnik za uveljavljeno blagovno znamko Master, vodilno proizvajalko na področju ogrevanja, hlajenja, razvlaževanja in prezračevanja.

Sebastjan Kopar, direktor

95 let DAF-a – vozil prihodnosti

CORDIA d.o.o. **DAF CENTER**

Cordia, d. o. o., DAF center
Finžgarjeva 15
1215 Medvode
T: 00386 1 36 25 702
M: 00386 31 39 39 69
E: majda.bitenc@cordia.si

Majda Bitenc Menart, direktorica

Tovarna vozila DAF so ena najbolj prodajanih tovornih vozil tudi na slovenskem trgu. Puščajo pomembno sled na poti transporta in logistike. Skozi zgodovino so si ustvarila ugled, da so zanesljiva, obenem pa izpolnjujejo zahteve strank. Na slovenskem trgu jih že 28 let uspešno zastopa podjetje Cordia, d. o. o. Direktorica podjetja je Majda Bitenc Menart. DAF center v Medvodah se nahaja na Finžgarjevi 15.

Nekaj o zgodovini ...

Prvega aprila 1928 sta brata Huub in Wim van Doorne ustanovila Machinefabriek Vennootschap Huub van Doorne. Soustvarjalec te delavnice je bil Huenges – direktor pivovarne. Huub van Doorne je večkrat popravil njegov avto in bil je tako navdušen nad kakovostjo storitev, da mu je ponudil denar, da bi odprl delavnico. Po drugi svetovni vojni so bili luksuzni avtomobili in tovornjaki redki, kar je bila odlična priložnost za DAF. Leta 1949 se je začela proizvodnja prikolic, tovornjakov in avtobusov. Februarja 1958 je bil uradno predstavljen prvi avto, pripravljen za prodajo – reakcija je bila presenetljiva –, naročenih je bilo 4000 enot, 23. marca pa sta prva dva avtomobila zapustila proizvodno linijo.

DAF 600 je luč sveta ugledal leta 1959. Ta prvi osebni avtomobil DAF je bil poseben izdelek. Bokserski motor z 22 KM je zagotavljal DAF-u takrat izjemno impre-

sivno najvišjo hitrost 90 kilometrov na uro. Tehtal je le 575 kilogramov in na 17 litrov bencina pretekel 100 kilometrov. Tako kot običajni samodejni menjalniki ima DAF le dve stopalki: stopalko za plin in zavoro. V začetku sedemdesetih je prišlo do spremembe pri osebnih vozilih. Na trg je prihajalo vse več japonskih avtomobilov. Niso imeli pametnih poker palic, sicer pa so bili luksuzni in s popolno opremo. Že začetki stiki z Volvom so se končali s prevzemom družbe Volvo, DAF 66 in Volvo 343 sta dobila druge simbole, da sta postala Volvo.

DAF v Sloveniji

Majda Bitenc Menart torej podjetje Cordia vodi že 33 let, od tega je podjetje že 28 let zastopnik znamke DAF. Nova serija vozil XD ponuja vrhunsko varnost, učinkovitost in udobnost za različne namene. V sodobnih, zelenih, življenja polnih mestih so distribucijska vozila postavljena pred velike

DAF dodatno razširja vodilne »zelen« standarde varovanja okolja. DAF XF 450 je priznanje za vrhunsko učinkovitost prevoza in porabo goriva v panogi prejel nagrado Green Truck 2023.

izzive. Poleg tega, da morajo biti ta vozila tišja in čistejša, morajo zagotavljati tudi varnost ranljivih udeležencev v prometu. Enako velja za vozila za gradbene in komunalne namene, ki morajo biti zanesljiva in zmogljiva. Zato je nova DAF-ova serija vozil XD opremljena z inovacijami, ki omogočajo izpolnitev teh zahtev, postavljajo nove standarde glede varnosti ter udobja

za voznika. Ena od glavnih odlik nove serije XD je izjemna varnost. Vozila so opremljena z najnovejšimi varnostnimi tehnologijami, ki ščitijo tako voznika kot tudi druge udeležence v prometu. Sistem za nadzor mrtvega kota in opozorilo pred trkom zagotavljata, da voznik vedno ostane v varnem območju, hkrati pa zmanjšujeta tveganje za nesreče.

Učinkoviti, ergonomski, varni

Že drugo leto zapored so tovorna vozila DAF dobila priznanje International Truck of the year. Učinkovitost je še ena ključna značilnost serije XD. Z inovativnimi motorji, ki ponujajo visoko zmogljivost in hkrati zmanjšujejo porabo goriva, vozila omogočajo ekonomično vožnjo in zmanjšujejo emisije CO₂. Pametno upravljanje porabe goriva in optimizacija pogonskih sistemov prispevata k zmanjšanju obratovalnih stroškov, kar je ključnega pomena za podjetja, ki želijo ohraniti konkurenčnost na trgu. Serija XD ponuja tudi izjemno udobje za voznika. Notranjost vozila je oblikovana ergonomsko, kar zagotavlja udobno in prijetno vožnjo. Dodatno zvočno izolirana kabina zmanjšuje hrup iz okolice. Vgrajeni zasloni na dotik in napredni sistemi za povezljivost omogočajo vozniku enostavno upravljanje različnih funkcij vozila. S skrbno načrtovano kombinacijo vrhunske varnosti, učinkovitosti ter udobja za voznika postavlja nova serija DAF-ovih vozil XD nove standarde na področju distribucijskih, gradbenih ter komunalnih vozil. S tem omogoča podjetjem, da prispevajo k bolj trajnostni in varni mobilnosti.

Avtomobilska kariera DAF-a se začne leta 1932 s proizvodnjo prikolic. Proizvodnja se nadaljuje s prvim družinskim avtomobilom DAF 600 leta 1959. Tega je leta 1961 nasledil DAF 750, v Nemčiji znan tudi DAF 30. Oba sta bila posebnost za tisti čas – imela sta samodejni menjalnik.

DAF je vodilni na področju trajnostnih rešitev v cestnem prometu. Na sliki je električni tovornjak za zbiranje odpadkov DAF CF Electric.

Pošteno in zanesljivo

RIVAL-VTS, d. o. o., Ljubljana
Ob železnici 18, 1000 Ljubljana
T: 01 520 71 50, 041 654 699
E: info@rival-vts.si

PE Kranj
Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj
T: 040 26 60 11
E: branko.malesic@rival-vts.si

Branko Malešič,
varnostni menedžer

RIVAL-VTS, d. o. o., Ljubljana, PE Kranj, dobro pozna razmere, ljudi in teren, ki ga poleg stalnih varnostnikov v objektih pokriva tudi z mobilnimi intervencijskimi varnostniki **na širšem območju Škofje Loke, Medvod, Kranja, Tržiča, Radovljice in Jesenic.**

V lastnem varnostno-nadzornem centru (VNC) skrbimo za več tisoč objektov: stanovanj, hiš, vikendov, trgovinskih, finančnih in proizvodnih objektov, med temi tudi objekte posebnega državnega pomena in objekte državne infrastrukture.

Vljudno vabljeni, da obiščete našo spletno stran na naslovu: www.rival-vts.si/.

Izkušnje kažejo, da sta poleg konkurenčne cene in kakovostno opravljenih storitev, spoštovanja človekovih pravic, strokovnosti in zakonitosti pri delu varnostnega osebja cenjeni sestavini varovanja tudi poštenost in zanesljivost.

Zaposlenih imamo okoli 85 varnostnikov, varnostnih tehnikov in drugega varnostnega osebja. Z intervencijskimi enotami **pokrivamo: Ljubljansko kotlino, širše območje Kočevja, Notranjsko, Kras, Obalo in Gorenjsko.**

Za vas opravljamo naslednje varnostne storitve:

- upravljanje VNC kategorije II: sprejemamo alarmna sporočila z alarmnih naprav, jih obdelamo, shranimo in ukrepamo – obveščamo svoje intervencijske enote, državne službe in naročnike;
- izdelava ocene stopnje tveganja in načrta varovanja;
- varovanje ljudi in premoženja z varnostniki oz. z občasnimi obhodi varnostnika;
- intervencijsko varovanje z varnostniki (odziv na sprožen alarm) in pregled objektov;
- požarno varovanje, skladno z izdano Odločbo URSZR;
- reševanje oseb, ujetih v dvigalu, skladno Pravilnikom o varnosti dvigal;
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk;
- varovanje prireditvev v gostinskih lokalih;
- varovanje javnih prireditvev;
- dobava, vgradnja, servis in vzdrževanje protivolomnih alarmov, sistemov za požarno javljanje in video nadzornih sistemov.

Vlomi v objekte, ki jih varujemo in so vidno označeni z »OBJEKT VARUJE RIVAL«[®], so izjemno redki in zaradi hitrega ukrepanja praviloma neuspešni.

Rival-VTS, d. o. o., Ljubljana je že polnih 20 let preizkušen partner za varovanje vašega premoženja. Od MNZ RS smo prejeli **bronasti znak za zasluge, prizadevnost in pomemben uspeh pri zagotavljanju varnosti.**

Po elektronski pošti in telefonu smo vam na razpolago neprekinjeno in vse dni v letu.

Turistično društvo Lesce s Kampom Šobec ostaja med najboljšimi

Turistično društvo Lesce
Alpska cesta 58
4248 Lesce
info@td-lesce.si
www.td-lesce.si

Šobec, d. o. o.
Šobčeva cesta 25
4248 Lesce
camping@sobec.si
www.sobec.si

Tri generacije turističnih delavcev v Lescah že več kot 65 let skrbijo, da je Kamp Šobec še vedno v samem vrhu kamping ponudbe.

Zanesenjaki prostovoljci si pred skoraj sedmimi desetletji nedvomno niso predstavljali, da bo iz blatnega, zaraslega močvirja zrasel avtokamp takih razsežnosti, ki je že več desetletij znan kot največji in najboljši kamp v tem delu Evrope. V letu 2023 je Kamp Šobec namreč ponovno postal ponosni prejemnik prvega mesta med kampi na natečaju Turistične zveze Slovenije Moja dežela – lepa in gostoljubna. Prav tako je Kamp Šobec prejel največ glasov na spletnem portalu Avtokampi.si in s tem prvo mesto med večjimi slovenskimi kampi. Tudi v tujini Kamp Šobec ni bil spregledan. Na največjem evropskem kamping portalu PINcamp (ADAC) se je uvrstil med deset najbolj priljubljenih kampov v Sloveniji.

Lanska prenova bungalovov in letošnja postavitev novih udobnih »tent« šotorov je v kamp prinesla ravno prav popestritve, da so ga gostje, ki iščejo tovrstne prenočitve, spet opazili in vse novosti odlično sprejeli in dodobra izkoristili. Prenovljena in prostorna restavracija zadnja leta ponuja vrhunske kulinarčne užitke ob bogatem glasbenem programu. V restavraciji, ki je odprta celo leto, so letos pripravili tudi vrhunsko kulinarčno ponudbo tako za slovenski Teden restavracij kot za Okuse Radol'ce.

Letošnja poletje in jesen sta bila predvsem v znamenju dežja in poplav, ki so kamp prvič prizadele v začetku avgusta. S hitro intervencijo ekipe kampa in okoliških gasilcev smo preprečili večjo škodo, vseeno pa je to pomenilo teden dni izostanka turističnega obiska v najvišji sezoni. Žal pa se škodi ni dalo izogniti prve dni novembra, ko se je za mostom na Savi Dolinki nabrala ogromna količina dreves, ki jih je prinesla voda, reka pa si je zato utrla novo pot in v spodnjem delu kampa naredila veliko škodo na zemljišču in komunalni infrastrukturi.

Kamp je že od nekdaj in še danes v lastništvu in upravljanju Turističnega društva Lesce. Turistično društvo Lesce, ki je med tovrstnimi društvi v Sloveniji največje, si resnično prizadeva živeti v okolico, s krajem in predvsem s krajani. Člani društva so aktivni tudi v drugih društvih, s katerimi si vzajemno pomagajo, denimo pri spomladanskih delih za pripravo kampa na novo sezono. Pozimi, ko narava počiva, v kampu nastopi pravi čas za izvedbo marsikaterih obnov in investicije, ki mu bo v novi sezoni dala piko na i. Zaradi jesenskih poplav bo letošnjo zimo potrebna še posebno veliko dela, ker – priti na vrh je težko, še več truda pa je potrebna, da tam tudi ostaneš.

Vzor sodobnega upravljanja naravne vrednote

Turistično društvo Gorje
Podhom 80,
Zgornje Gorje
Tel: + 386 51 621 511
E-pošta: info@vintgar.si
www.vintgar.si
Janez Poklukar,
predsednik

Soteska Vintgar
turizem, gostinstvo in
druge dejavnosti, d. o. o.
Podhom 80,
Zgornje Gorje
Bojan Traven,
direktor

Janez Poklukar,
predsednik

Bojan Traven,
direktor

Uvod v praznovanje 130. jubileja je bil že novembra lani, ko so v soteski postavili novo spominsko ploščo tedanjemu gorjanskemu županu Jakobu Žumru, ki je sotesko Vintgar leta 1890 odkril skupaj z blejskim kartografom in fotografom Benediktom Lergetporerjem. Odkritja plošče se je udeležil tudi tedanji predsednik Republike Slovenije Porut Pahor, ki je dejal: »Ganjen sem nad lepoto tega kraja in vašo skrbjo zanj.«

Soteska Vintgar: digitalno, zeleno in socialno vključujoče upravljanje naravne vrednote državnega pomena

Soteska Vintgar je ena najbolj prepoznavnih in obiskanih naravnih vrednot v Sloveniji, ki zaradi izjemnih naravnih pojavov in biotske raznovrstnosti predstavlja pomembno naravno dediščino Republike Slovenije. Ohranja svoje geološke in hidrološke posebnosti, zagotavlja edinstven ekosistem za kvalifikacijske vrste ter pogoje za varno in doživeto spoznavanje narave in okoliške podeželske krajine tega dela Triglavskega narodnega parka.

Soteska Vintgar je 1600 metrov dolga in 250 metrov globoka soteska, ki jo je v času bohinskega in radovinskega ledenika ter po koncu ledenih dob v triasne apnenice vrezala reka Radovna. Zaključni se z mogočnim 13 metrov visokim rečnim slapom Šum, ki je zaradi svojih izjemnih kvalitet zavarovan kot naravni spomenik državnega pomena. Vintgar kot soteska, dolina Radovna in slap Šum so opredeljeni kot naravne vrednote državnega pomena. Večji del 55 hektarov velikega območja je v občini Gorje, skrajni severovzhodni del v občini Jesenice, del južnih pobočij soteske pa v občini Bled. Soteska Vintgar je del zavarovanega območja Triglavskega narodnega parka in omrežja Natura 2000. Danes jo upravlja in vzdržuje Turistično društvo Gorje, ki je leta 2022 izvajanje gospodarskih dejavnosti preneslo na novoustanovljeno družbo Soteska Vintgar, d. o. o., znotraj

društva pa ohranilo upravljanje soteske kot javne naloge.

Do leta 1890 je bila soteska nedostopna in neprehodna. Kmalu po prvem dostopu in razširjanju njene izjemnosti so lokalni prebivalci ustanovili gradbeni odbor. Slednji je s podporo tedanje deželne uprave, posojilnic, hotelirjev in posameznikov zgradil več kot 500 metrov mostov in galerij ter sotesko leta 1893 odprl za ogled. Skozi več kot 100 let obstoja je bila infrastruktura večkrat poškodovana. Po uničenju v drugi svetovni vojni je sotesko leta 1946 obnovilo takrat novoustanovljeno Turistično društvo Vintgar, kasneje preimenovano v Turistično društvo Gorje, ki vse odtlej skrbi za urejanje soteske. Letos je društvo zaznamovalo 130 let od odprtja soteske za obisk. Ob tem so pripravili tridnevno praznovanje, nad katerim je častno pokroviteljstvo prevzela predsednica republike Nataša Pirc Musar. Osrednja

Soteska Vintgar je z okoli 300.000 obiskovalci letno za Postojnsko jamo druga najbolj obiskana naravna vrednota v Sloveniji.

slovesnost je potekala prav ob vstopu v sotesko, kjer je bilo 26. avgusta leta 1893 slovesno odprtje soteske in kjer so prvi obiskovalci vstopili vanjo ter uzrli njene lepote. Med drugim so predstavili nov zbornik *Skrivnostna soteska vabi*, v katerem so orisani zgodovinski, turistični in kulturni vidiki soteske.

Naravi prijazno in spoštljivo obiskovanje soteske Vintgar

S prepletom zelenega turizma in sodobnih orodij digitalizacije sta Turistično društvo Gorje in družba Soteska Vintgar, d. o. o., zagotovili naravi prijazno in spoštljivo obiskovanje soteske Vintgar, ki je postala sinonim za naravno lepoto alpskega sveta in edinstveno doživetje. Njihova skupna zaveza je ohraniti to naravno bogastvo za prihodnje generacije. S tem letom je uradno začela veljati Odredba o omejitvah obiskovanja in ogledovanja naravne vrednote Vintgar, ki omejuje obiskovanje in ogledovanje na dnevno število 2290 obiskovalcev, vendar hkrati ne več kot 245. Nadgradili so sistem digitalizacije, ki je postal ključni del njihovega poslovanja. Prvi korak, ki so ga storili že leta 2021, je bil uvedba spletne prodaje vstopnic. Leto pred tem je obisk soteske postal enosmeren, s čimer so namesto kratkotrajnega ogleda zagotovili večurno doživetje naravnih lepot kraja.

Letos so pristopili k sistemu Papercast, ki obiskovalcem ponuja realne časovne informacije o voznih redih in omogoča enostavno navigacijo po turističnih destinacijah. Na centralnem parkirišču pri podjetju Lip Bled so med drugim namestili samostojni terminal za nakup spletnih vstopnic. V prihodnjem letu bodo zaprli parkirišče ob neposredni bližini soteske. Vzpostavili bodo tri oddaljena parkirišča, ki bodo za njihove obiskovalce brezplačna: omenjeno centralno, drugi bo v središču Bleda, tretji na Blejski Dobravi. Od tod jih bodo do vstopne točke pripeljali z lastnimi električnimi avtobusi, v ta namen so kupili dva. Glavnina turistov, ki obišejo sotesko, je nastanjena na Bledu. Te bodo spodbujali, da do soteske pridejo s kolesom, zato bodo namestili več kolesarskih postajališč, ki bodo del blejskega in jese-niškega sistema izposoje koles.

S pomočjo digitalizacije in spletne prodaje vstopnic jim je uspelo obisk razporediti čez cel dan. Po novem je vstop v sotesko razmejen na dvajset minut, pri čemer je za določen termin omejeno število vstopnic. Uvedli so dve vstopni točki, ena je namenjena izključno obiskovalcem s spletno vstopnico, druga obiskovalcem, ki pridejo naključno. Ti pa lahko v sotesko vstopijo v vmesnem času, če se v soteski sprosti število obiskovalcev. Na tem vohodu lahko vstopijo tudi tisti, ki spletno vstopnico imajo, a niso prišli ob izbranem terminu. V prihodnje bodo oblikovali mobilno aplikacijo, ki bo združevala vse storitve, ki jih nudijo. Letos so začeli testne vodene ogleds soteske. V prihodnjem letu bodo vzpostavili usposobljeno vodniško službo, v okviru katere bodo okrepili programe, ki bodo prilagojeni turistom. Zavedajo se namreč, da je 95 odstotkov njihovih obiskovalcev tujcev, ki pa o soteski ne vedo veliko. Ponudili bodo tudi

Slap Šum je zaradi svojih izjemnih kvalitiet zavarovan kot naravni spomenik državnega pomena.

Poslanstvo Turističnega društva Gorje kot upravljavca naravne vrednote Vintgar je dolgoročno vzdržno urejati sotesko za ogled in upravljanje obisk na način, ki bo zagotavljal ohranitev njene narave in prvinskosti ter prenos neokrnjene soteske v upravljanje naslednji generaciji naše skupnosti. Postati želijo referenčni primer trajnostnega skupnostnega upravljanja naravne vrednote v Sloveniji in širšem alpskem prostoru.

Železniški most in hidroelektrarna v soteski Vintgar

zvočno napravo, ki bo predstavila vse znamenitosti naravne vrednote. Obnovili bodo še brunarico ob soteski, kjer bodo obiskovalci lahko v udobju počakali na svoj termin, hkrati pa jim ponudili še kulturno doživetje s promenadnimi koncerti gorjanske godbe in Kvinteta Vintgar. Posebno pozornost namenijo varnosti obiskovalcev in obnovi soteske po koncu sezone. Vsako leto očistijo in obnovijo zaščitne mreže ter pregledajo kamenje na pobočju. Letos so testno namestili poseben sistem na skalo, ki spremlja vsak najmanjši premik. Prizadevajo si, da bo obisk za turiste kar se da doživet, da ohranijo kakovost življenja prebivalcev tamkajšnjih vasi, hkrati pa, da bodo sledili njihovi zavezi – spoštovanje, zaščita in ohranjanje ene najbolj obiskanih naravnih vrednot v tem delu sveta.

Ljudska univerza Kranj – za razvoj spretnosti odraslih

**Digitalne – osebne (čustvene) in medosebne – za zdravo življenje – zelene – finančne – potrošniške
– medijske – za kulturno življenje – državljanske**

Evropska komisija je leto 2023 razglasila za evropsko leto spretnosti, da bi vseživljenjskemu učenju dala nov zagon.

Udeležba v programih vseživljenjskega učenja je v Sloveniji splošno nizka, kar kaže na pomanjkljivost v razvoju in izboljšanju spretnosti odraslih. Globalizacija, tehnološki napredek in demografske spremembe bodo še naprej preoblikovali življenje na vseh področjih, zaradi česar je razvoj spretnosti vseh odraslih tudi na Gorenjskem pomemben.

Spretnosti so ključnega pomena za vključevanje in sodelovanje na trgu dela in na področju izobraževanja ter za kakovostno življenje. Spretnosti so prenosljive in tako uporabne v številnih družbenih in delovnih situacijah. Spretnosti se lahko naučimo. Spretnosti so kombinacije različnih zmožnosti, ki odraslim na splošno omogočajo postati osebe, ki se učijo vse življenje in rešujejo probleme, da bi lahko živele neodvisno in hkrati sodelovale v kolektivnem življenju v družbi. Življenjske spretnosti so tesno povezane s ključnimi izzivi, s katerimi se odrasli spoprijemajo v sodobnem življenju – odraslim zagotavljajo orodja, s katerimi se lahko spopadajo z novimi izzivi, ki jih v času nenehnih sprememb ne zmanjkuje. Življenjske spretnosti so koristne za učeče se posameznike, njihove bližnje in skupnosti, kakor tudi za komuniciranje in prenašanje izkušenj med generacijami. To pomeni na primer, da odrasli skrbijo za svoje telesno in duševno zdravje, aktivno prispevajo k lastnemu dobremu počutju ter obvladujejo svoj finančni položaj in digitalno okolje. Za vse to pa so poleg spretnosti pomembna tudi znanje in vrednote.

Osrednji namen evropskega leta spretnosti je spretnosti postaviti v ospredje in na ta način pomagati posameznikom, da pridobijo »prave« spretnosti za kakovostna delovna mesta in kakovostno življenje, ter podjetjem, da poudarijo pomanjkanje določenih vrst spretnosti in se mu posvetijo.

V Sloveniji smo evropsko leto spretnosti med drugim zaznamovali tudi s **Tedni vseživljenjskega učenja**, ki se jim je kot območni koordinator pridružila tudi Ljudska univerza Kranj (LUK) z 62 partnerji. Od 15. 5. do 18. 6. 2023 je 129 izobraževalnih dogodkov obiskalo 6.624 udeležencev. Največji dogodek je bila Parada učenja, ki se je vsebinsko oprla na evropsko leto spretnosti in nudila možnosti za vključitev v različne aktivnosti in delavnice razstavljalcev ter preizkus obvladavanja več spretnosti (komunikacijskih, digitalnih, ročnih, gibalnih).

Celostno pojmovanje spretnosti predstavlja skupek znanj, spretnosti in kompetenc – vsega, kar krepi za delo in življenje nasploh. To pomeni, da je treba poleg spretnosti za delo pozornost namenjati tudi tistim za osebni razvoj, državljanstvo, vključenost, trajnostno in digitalno preobrazbo in še bi lahko naštevali.

Na LUK se lahko vključite v učenje in izobraževanje ter razvijate spretnosti ves čas, saj je za učenje vedno pravi čas.

Odraslim, ki želijo zaključiti izobraževanje, je na voljo program osnovne šole za odrasle in kar osem izobraževalnih programov za pridobitev srednješolske izobrazbe: ekonomski tehnik – SSI, PTI in PT, predšolska vzgoja – SSI in PT, bolničar negovalec – SPI in trgovec.

V izobraževalnem letu 2022/2023 je programe za pridobitev izobrazbe obiskovalo 120 udeležencev.

Poleg formalnega izobraževanja in usposabljanja ima za razvoj spretnosti pomembno vlogo tudi **neformalno učenje in izobraževanje odraslih**. Na tem področju igra pomembno vlogo Mestna občina Kranj, ki občanom preko »mestnih« programov omogoča praktično brezplačno razvijanje spretnosti in pridobivanje znanj. V izobraževalnem letu 2022/2023 je LUK v programu KR ZA starejše izvedla kar 30 tečajev: Družabnik za starejše, začetni računalniški tečaj, pet skupin nada-

Po uspešno izpeljani Paradi učenja 2023

Po uspešno izpeljani Paradi učenja 2023

ljevalnega računalniškega tečaja, tečaj Digitalna fotografija za pametne telefone, tečaj Digitalna fotografija, dve skupini tečaja E-zdravje in Gospodar zdravja, dva tečaja Digitalne storitve – digitalno potrdilo, e-zdravje, tečaj Digitalne storitve – družbena omrežja, Viber, Zoom, pet skupin tečaja Raba pametnih telefonov, tečaj Tehnike pomnjenja in urjenje spomina (osnovni in nadaljevalni tečaj), tečaj Aromaterapija, tečaj Skrbim za svoje zdravje, tečaj Ko ostanem sam, tečaj Vadba za zdravo hrbtenico, tečaj Plesno gibalne terapevtske delavnice in tečaj Rodoslovno drevo. Vseh tečajev skupaj se je udeležilo 253 starejših odraslih.

V okviru »mestnega« programa KR ZA zaposlene so na LUK v izobraževalnem letu 2022/2023 izvedli sedem tečajev: tečaj znakovnega jezika, tečaj kitajščine, tečaj Excela, tečaj Obnovimo nemščino, tečaj javnega nastopanja, tečaj poslovno ličenje in tečaj priprava hitrih in zdravih obrokov za službeno malico. Vseh tečajev skupaj se je udeležilo 79 zaposlenih odraslih.

V izobraževalnem letu 2022/2023 so na LUK začeli izvajati »mestni« program KR ZA mlade, v okviru katerega so izvedli en tečaj: grafično oblikovanje v spletnem programu Canva, ki se ga je udeležilo sedem mladih odraslih.

S tem je Mestna občina Kranj v sodelovanju z LUK pomembno prispevala k večji vključenosti odraslih občanov in občank v učenje in izobraževanje v vseh obdobjih življenja – vključevanje odraslih v izobraževanje na področju neformalnega izobraževanja se je v primerjavi s prejšnjim izobraževalnim letom povečalo kar za 135 odstotkov.

K temu je prispevalo tudi vključevanje odraslih v jezikovne tečaje, različna strokovna usposabljanja, splošne delavnice in tečaje, študijske krožke ter v programe univerze za starejše, ki se jih je v izobraževalnem letu 2022/2023 udeležilo 489 udeležencev.

Kot **največji promotorji vseživljenjskega učenja na Gorenjskem** si na LUK prizadevajo pridobiti sredstva za izvajanje izobraževanj, da je udeležba za udeležence lahko brezplačna. Tako so v izobraževalnem letu 2022/2023 izvajali program Za-

četna integracija priseljencev, ki ga je obiskovalo 206 udeležencev, v program Opismenjevanje oseb iz Ukrajine z začasno zaščito v Sloveniji je bilo vključenih 66 učencev, v programe Aktivne politike zaposlovanja pa 144 udeležencev.

Na LUK so z namenom **razvoja zelenih spretnosti** izvedli tudi skupno 14 dogodkov v okviru Tedna izobraževanja za trajnostni razvoj, Eko tedna in Evropskega tedna zmanjševanja odpadkov, ki se jih je udeležilo 180 odraslih.

Na LUK izvajajo tudi izpite iz znanja slovenščine in postopke preverjanja in potrjevanja za pridobitev certifikata o NPK. V izobraževalnem letu 2022/23 so na LUK izvedli štiri redne izpitne roke izpita iz znanja slovenščine na vstopni ravni za tujce in štiri izpitne roke izpita iz znanja slovenščine na osnovni ravni. K izpitu je pristopilo skupno 393 kandidatov. V izobraževalnem letu 2022/23 so na LUK izvedli 13 postopkov preverjanja in potrjevanja za pridobitev certifikata o nacionalni poklicni kvalifikaciji, ki se jih je udeležilo skupno 60 kandidatov.

Medgeneracijsko sodelovanje omogoča vsem generacijam razvoj digitalnih, osebnih (čustvenih) in medosebnih spretnosti, spretnosti za zdravo življenje, zelenih spretnosti, spretnosti za kulturno življenje in državljskih spretnosti ter krepitev medgeneracijskega in medkulturnega sodelovanja. V mestni občini Kranj je LUK zabeležila v izobraževalnem letu 2022/2023 12.146 obiskov aktivnosti, v Naklem 2.650 obiskov, v Preddvoru 2.824 obiskov in v Šenčurju 2.654 obiskov. Vse aktivnosti so bile za občane navedenih občin brezplačne in tako dostopne resnično vsakomur.

Ravno na Ljudski univerzi Kranj so se že leta 2017 odločili za odprtje prve **Demenci prijazne točke** na Gorenjskem, ker verjamejo, da samo z izobraževanjem, informiranjem in ozaveščanjem o demenci lahko pripomorejo k ustvarjanju demenci prijazne lokalne skupnosti, v kateri lahko tudi osebe z demenco živijo čim bolj samostojno in dostojanstveno. V izobraževalnem letu 2022/2023 so izvedli 20 aktivnosti, ki so se jih udeležili 104 udeleženci.

Eden od odzivov LUK na izzive dolgožive, starajoče se družbe je že tradicionalna **Konferenca KR ZA starejše** – v letu 2023 s temami, ki starejše spodbujajo k odgovornosti za kakovost lastnega življenja, medsebojni pomoči in vključevanju v družbo. Konference se je udeležilo 53 udeležencev.

Svetovanje v izobraževanju odraslih

Nenazadnje so za razvoj spretnosti odraslih pomembne tudi podporne dejavnosti. Zato je LUK celo leto z uporabo različnih promocijskih kanalov ozaveščala o pomembnosti učenja in izobraževanja v vseh življenjskih obdobjih, izvajala svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih, ki jo je v izobraževalnem letu 2022/2023 izkoristilo kar 1.017 odraslih, bodisi zaradi nadaljevanja izobraževalne poti ali vključevanja v neformalne izobraževalne programe za odrasle, pa tudi zaradi ugotavljanja in dokumentiranja znanja in spretnosti za osebni razvoj, nadaljnje izobraževanje in vključitev na trg dela ter samostojnega učenja.

Na LUK se je v izobraževalnem letu 2022/2023 v vse izobraževalne oblike, svetovalne in druge dejavnosti v podporo učenju in projekte vključilo 16.639 udeležencev, ki so razvijali svoje spretnosti in pridobivali znanja, zaradi česar se bodo uspešneje spoprijemali z novimi izzivi, ki jih v času nenehnih sprememb ne manjka, s čimer se bo zagotovo povečala kakovost njihovega življenja.

Vabljeni, da tudi vi postanete del zgodbe vseživljenjskega učenja v Kranju.

Ljudska univerza Kranj
Center za izobraževanje in kulturo
Cesta Staneta Žagarja 1, 4000 Kranj
T: 04 280 48 00, F: 04 201 28 91
E-pošta: info@luniverza.si

www.luniverza.si

Uspehe žanjejo na številnih področjih

Gimnazija Kranj

Kontakt

tajništvo: 04/281 17 10

šolska svetovalna služba: 04/281 17 17

<http://www.gimkr.si>

e-pošta: gimnazija.kranj@gimkr.si

Kranjsko kremšnito, kot svoji šoli ljubkovalno pravijo na Gimnaziji Kranj, v letošnjem šolskem letu obiskuje več kot devetsto dijakov, od tega jih je po omejitvi vpisa 240 v prvem letniku. Tudi letos so jih prvi šolski dan pričakali osveženi prostori, saj so med poletnimi počitnicami nadaljevali prenovo prizidka iz leta 1979. Poleg devetih učilnic so prenovili tudi vse hodnike in stopnišče. Obnova spoštuje brutalistično arhitekturo sedemdesetih let prejšnjega stoletja, tako da so zgolj z minimalnimi posegi prostore osvežili in jih približali sodobnejšemu šolskemu okolju.

Življenje so prenovljenim prostorom vdihnili dijaki, ki s svojimi uspehi tako na akademskem kot številnih drugih področjih vsako leto širijo dober glas o kranjski gimnaziji tudi zunaj naših meja. Na šoli so letos gostili dijake iz Finske in Litve. Mepijevci so se po trdnjejša prijateljstva in nove izkušnje odpravili na Češko, letošnji maturanti pa so na maturantski ekskurziji spoznali dežele nekdanje Jugoslavije. Mednarodno prepoznaven je tudi njihov deklški pevski zbor, ki je na mednarodnem zborovskem festivalu v Bratislavi v kategoriji deklških zborov osvojil zlato priznanje. Aprila so v dvorani Gimnazije Kranj nastopile z enim najboljših moških zborov v svetovnem merilu, Zero8 iz Stockholma na Švedskem. Skupaj še z Akademskim pevskim zborom France Prešeren Kranj so uprizorili večer za glasbene sladokusce. Kranjski gimnazijci pa so peli tudi za dober namen – na dobrodelnem koncertu za pomoč Cerkljam po poplavih, ki je potekal v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja v

Adergasu. Na njem so zbirali sredstva za obnovo Kulturnega hrama Ignacija Borštnika in Osnovne šole Davorina Jenka v Cerkljah na Gorenjskem.

Seveda so še posebno ponosni na akademske uspehe svojih dijakov. Na Gimnaziji Kranj je splošno maturo v spomladanskem roku z odliko opravilo deset maturantov, prav toliko odličnih je bilo na mednarodni maturi, kjer je Izabela Letonja zbrala celo vse možne točke in postala diamantna maturantka. Na tekmovanjih iz znanja so njihovi dijaki dosegli 52 zlatih priznanj, sedem dijakov je bilo državnih prvakov. Z olimpijad iz znanja so se dijaki Gimnazije Kranj vrnili s šestimi medaljami. Žan Ambrožič je osvojil bronasto medaljo na svetovni fizikalni olimpijadi ter srebrno medaljo na olimpijadi iz astronomije in astrofizike, Benjamin Gašperin je osvojil srebrno medaljo na olimpijadi in ekonomije oziroma finančne matematike, Aljaž Erman si je prislužil srebrno medaljo na olimpijadi iz naravoslovja, Blaž Gašperlin bronasto medaljo na mednarodni mladinski naravoslovni olimpijadi in Jan Bavdek bronasto medaljo na mladinskem naravoslovnem izzivu. Z odmevnimi rezultati se lahko pohvalijo še njihovi dijaki športniki, ki so Gimnazijo Kranj uspešno zastopali tudi na Olimpijskem festivalu evropske mladine v Mariboru.

Med dogodki, ki so posebno zaznamovali letošnje šolsko leto, velja omeniti Dan ZaMe (Dan za mentalno zdravje) 2023, ki so ga prvič pripravili v živo. Ponosni pa so tudi na profesorja Darka Zupanca, ki je prejel nagrado za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja. Čeprav že skoraj četrto stoletja vodi Državni izpitni center, stik s pedagoškim delom še vedno ohranja s poučevanjem na Gimnaziji Kranj.

Knjižnično gradivo je dostopno 24 ur na dan

MESTNA *knjižnica* KRANJ

Mestna knjižnica Kranj
Gregorčičeva ulica 1, 4000 Kranj
Tel.: 04 20 13 555
E-naslov: mkk@mkk.si
Spletna stran: www.mkk.si

Maja Vunšek, direktorica Mestne knjižnice Kranj
/ FOTO: TINA DOKL

Navade ljudi so se v preteklih letih močno spremenile, zato so se začele spreminjati in prilagajati tudi storitve. »Kot napredna in moderna splošna knjižnica se moramo odzivati na potrebe okolja, spremljati spremembe, razvoj in pravočasno ukrepati,« razmišlja direktorica Maja Vunšek. Že pred dvema letoma je imela jasno vizijo, da je treba ljudem ponuditi knjižnične storitve tudi izven obratovalnega časa knjižnice in tudi na brezstičen način med obratovalnim časom. Celostna izkušnja mora biti čim bolj enostavna, transakcije pa enake tistim, ki jih član izvede pri knjižničarjih, ko je knjižnica odprta. Podjetje Zelinka LS, d. o. o., je podprlo idejo in investiralo v programski razvoj, Mestna občina Kranj pa v izvedbo projekta. Pri vходу v Knjižnico Globus od konca marca stoji paketomat Knjižnica24Globus, ki je prvi take vrste. V prihodnjih letih načrtujejo razvoj dveh nadgradenj, in sicer možnost vračanja gradiva v paketomat in možnost izposoje naključno ponujenega gradiva iz paketomata, oboje 24 ur dnevno, vse dni v letu.

Na prvi pomladni dan so v Mestni knjižnici Kranj članom ponudili popolnoma novo, inovativno storitev: 24-urno izposajo rezerviranega gradiva in možnost poravnave dolgov, kar je prvi tak primer v Sloveniji.

V knjižnici uporabnikom v preteklem letu niso ponujali zgolj inovativnih storitev. Na začetku februarja so zaključili prvi Literarni natečaj Franceta Pibernika, v katerem je sodelovalo deset dijakin in dijakov gorenjskih srednjih šol. Ob tej priložnosti so izdali prvi zvezek esejev. Septembra se je začela druga sezona literarnega natečaja. Na kulturni praznik je bila knjižnica ponovno polna obiskovalcev. Marca je v Knjižnici Globus potekala inventura knjižničnega gradiva. V Krajevni knjižnici Predvdor se je zaključila večja prenova knjižnice, ki je pridobila dodaten prostor in lepo prenovljen otroški oddelek. Oktobra pa so zaposleni zavzeto sediti gradivo v kranjskem skladišču, ki po treh letih dobiva oblike končne podobe. Ureditvev skladišča bo zaključena prihodnje leto.

Posebno pozornost v knjižnici zadnja leta posvečajo družinski pismenosti, ki so ji v preteklem letu namenili celodnevno posvetovanje z naslovom Družinska pismenost = modra popotnica za življenje. Izvedli so raziskavo z naslovom Dejavnosti za družine, ki je bila predstavljena širši strokovni javnosti. Udeleženci posvetovanja pa so prisluhnili tako domačim kot tujim dobrim praksam. Z namenom izvajanja delavnice družinske pismenosti v lokalnem okolju so s Kranjskimi vrtci organizirali izobraževalni dan za starše predšolskih otrok na temo pomena branja in povabili k sodelovanju na delavnicah, ki so jih jeseni izvedli v knjižnicah v Kranju, Naklem in Šenčurju.

Ena izmed vrednot, zapisana v strateškem načrtu, je trajnostni razvoj. Temu področju so zaposleni v preteklem letu posvetili veliko pozornosti in s projektom Brenčanja v mestu začeli ozaveščati tudi uporabnike. V sodelovanju s Čebelarским društvom Britof - Predoslje in Zavodom za turizem in kulturo Kranj so izdelali in na balkonu knjižnice postavili hotel za žuželke in panje za čmrlje, ki so poleg čebel eni

izmed najbolj pomembnih divjih opraševalcev. Na temo čebelarstva in pridelovanja hrane so za strokovno in splošno javnost organizirali predavanja.

Najbolj živo obdobje v knjižnici je vsako leto gotovo septembra, saj je ta mesec posvečen domoznanzstvu in odprtju velike hišne domoznanske razstave. Z dogodkom o redkih in dragocenih znanjih, spretnostih in poklicih so obiskovalcem omogočili pristen stik z mojstricami in mojstri z Gorenjskega, ki ohranjajo izročilo različnih rokodelskih veščin in so v knjižnici predstavili svoje spretnosti. Velika domoznanska razstava s katalogom je bila tokrat posvečena Ivanu in Mariju Preglju, očetu in sinu, pisatelju in slikarju, ki sta se vsak na svojem področju zapisala med največje slovenske ustvarjalce svojega časa. Z razstavo so posebej osvetlili njuno življenje v Kranju.

Mestna knjižnica Kranj je v zadnjih nekaj letih močno okrepila mednarodno sodelovanje. Postala je del evropske mreže splošnih knjižnic, ki se povezujejo pod imenom Lighthouse Libraries in jo koordinira nevladna organizacija Public Libraries 2030. Zaposlenim povezovanje omogoča sodelovanje v različnih evropskih projektih in prenos dobrih praks v domače knjižnično okolje. Hkrati pa je knjižnica zaradi kvalitetnih vsebin in programov postala zanimiva za tuje knjižničarje, ki so si jo v preteklem letu trikrat izbrali za študijsko destinacijo.

»Če se je s tehnologijo začelo, naj se še v tem duhu konča,« je zaključila direktorica Maja Vunšek, ki ni skrivala navdušenja ob dejstvu, da je v preteklem letu z izbranim projektantom, Studiem 20-20, arhitekturne in inženirske storitve, d. o. o., iz Kranja, izoblikovala idejno zasnovo za novi ustvarjalni prostor KReativnico, za katerega so pridobili gradbeno dovoljenje, izvedli javni razpis in podpisali pogodbo za začetek gradbeno-obrtniških del. Stroji že brnijo!

Poznate Založbo Ajda Vrzenec?

Da, biodinamiki imamo svojo založbo!

Našli jo boste na spletu

www.ajda-vrzenec-zalozba.si

Kmetijstvo, ki uporablja strupe, je na svojem koncu. Žalostnih dokazov zmotnosti metode, v katero smo verjeli, je preveč. Pravo alternativo, biodinamiko, ki življenje ohranja in celo gradi, pozna svet že skoraj 100 let.

Moderno vzgojenemu človeku, posebej agronomu, je bila Steinerjeva misel tuja. Dosežki biodinamične prakse pa vsak pomislek ovržejo.

Danes vemo, da je potrebno konvencionalno kmetijstvo tako hitro kot mogoče preusmeriti na ekološko, boljše na biodinamično metodo.

Za to je potrebno novo znanje!

Namen Založbe Ajda Vrzenec je skrb za literaturo, ki metodo tako kmetu kot vrtičkarju v teoriji in praksi kar najbolj nazorno pojasni. Lahko trdimo, da je učenja voljnemu z doslej izdano literaturo to že mogoče. To vedenje dopolnjujejo vsebine na spletnih straneh založbe: www.ajda-vrzenec-zalozba.si

Priporočamo:

DVD s posnetki dvanajstih predavanj o temeljih biodinamike in Powerpoint gradiva za vaša lastna predavanja o tej metodi. Za začetnike in tudi tiste, ki že veliko znajo.

Literatura Založbe Ajda

in vsebine na naših novih spletnih straneh so na tej poti vaš najodličnejši vodnik.

Vsakoletni setveni priročnik

Na Gimnaziji Franceta Prešerna učitelji za življenje

Gimnazija Franceta Prešerna
Kidričeva cesta 65, 4000 Kranj
T: 059 093 340
E: tajnistvo@gfp.si
W: www.gfp.si

Na GFP smo preteklo šolsko leto zaključili z navdušenjem, saj so dijaki na maturi dosegli zelo lep uspeh. Z enakim entuziazmom smo vstopili tudi v novo šolsko leto.

Dijaki splošne gimnazije so maturo opravili 100-odstotno. Odlično znanje na maturi so pokazali tudi maturantje ekonomske gimnazije, njihove ocene so krepko nad slovenskim povprečjem strokovnih gimnazij. Tako je tudi povprečje šole nad 95 odstotki, kar je precej nad slovenskim povprečjem. Najboljši v generaciji sta bili zlati maturantki Neža Strojčan Šporar in Paulina Lina Tomažič v programu splošne gimnazije. Paulina Lina nas je tudi skozi vsa štiri leta šolanja na naši gimnaziji navduševala z mojstrskimi tankočutnimi zapisi, za katere je prejela številne literarne nagrade. Zato se nam je na GFP zdelo prav, da ji ob zaključku njenega uspešnega šolanja omogočimo izdati njen prvenec, zbirko kratke proze *Minljiva*, ki jo je ilustrirala naša nekdanja dijakinja Hana Ribič.

V programu splošne gimnazije smo na maturi imeli dva oddelka. V šolskem letu 2023/24 pa smo vpisali v prvi letnik dva oddelka gimnazije, en športni oddelk gimnazije in dva oddelka ekonomske gimnazije ter športni oddelk ekonomske gimnazije. Zaradi velikega zanimanja za vpis na GFP smo imeli omejitve vpisa na programu gimnazije in ekonomske gimnazije. Novo šolsko leto se je začelo pestro s tabori in ekskurzijami ter različnimi

strokovnimi predavanji in predstavami. Tudi med letom dijakom omogočamo številne obšolske dejavnosti.

V letošnjem šolskem letu je eden zanimivejših projektov *Schoo21*. Gre za mednarodni projekt, ki povezuje pet partnerjev, štiri slovenske in enega norveškega. V projektu sodelujemo Gimnazija Franceta Prešerna kot vodilni partner, OŠ Franceta Prešerna, Socialna akademija, BSC Kranj ter norveški partner iz uprave okrožja *More Romsdal*, ki je odgovoren za 23 srednjih šol z 2.000 učitelji. Cilj projekta je, da z razvojem novih metod poučevanja mlade že med formalnim izobraževanjem opremimo z veščinami in znanji 21. stoletja. Od junija 2022 do aprila 2024 bomo poleg izgradnje učilnic na prostem izvedli tudi izobraževanja za učitelje – t. i. multiplikatorje. S pilotnim projektom bomo pridobljeno znanje prenesli v prakso v druge slovenske osnovne in srednje šole. Načrtujemo tudi novo sodelovanje s finsko športno akademijo iz mesta Hämeenlinna, pri katerem bodo sodelovali predvsem dijaki športniki, in z norveško šolo. Nadaljujemo že tradicionalne izmenjave: z nizozemsko šolo *Van der Capellen* in partnersko šolo iz francoskega *Cordouana* ter s pobrateno Gimnazijo *Svetozar Markovič* iz Novega Sada.

Trudimo se delati za dobrobit dijakov, zato nas je zelo razveselilo pismo zahvale družine *Langus*, objavljeno v *Gorenjskem glasu* 4. avgusta 2023. Njihov sin *Nace Langus*, perspektivni slovenski hokejist, se je vsa štiri leta šolal na daljavo. Živel in treniral je v Kanadi in na Švedskem, letos je maturo uspešno opravil v prvem roku. Med drugim so starši zapisali: »Tako izobraževalno ustanovo lahko priporočimo vsakomur, saj si je lahko vsi samo želimo, zato je hvala za Gimnazijo Franceta Prešerna premalo. Tu resnično učijo profesorji z veliko začetnico, učitelji za življenje.«

Sodelovalno leto v Šolskem centru Škofja Loka

Šolski center Škofja Loka je vzgojno-izobraževalna ustanova z bogato tradicijo, temelji poklicnega in strokovnega šolstva so bili namreč postavljeni že davnega leta 1889. Skozi leta in stoletja so »se (z)brusili« in danes so ustanova s štirimi enotami: srednjo šolo za strojništvo, srednjo šolo za lesarstvo, višjo strokovno šolo, medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC) in priključenim dijaškim domom. Trenutno je v vzgojno-izobraževalni proces vključenih 1000 dijakov in 300 študentov strojništva in lesarstva, 50 gojencev dijaškega doma, 100 udeležencev izobraževanja odraslih, 120 zaposlenih ter nešteto partnerjev – podjetij s področij strojništva in lesarstva ter ustanov iz Poljanske in Selške doline, Gorenjske, Slovenije in Evrope.

Tekmovalno dogajanje

Konec marca je strojna šola že drugič zapored dobila mladega mehanika leta. Na državnem tekmovanju je zmagal dijak zaključnega letnika programa avtoserviser Aljaž Platiše. Najprej je pokazal odlično znanje teorije, nato pa je bil najboljši še pri zamenjavi sušilca zraka pri tovornem vozilu, pri zavarovanju električnega vozila ter montaži in centriranju pnevmatik ter kolesa na vozilu.

Septembra sta se dijaka lesarske šole Jan Kožuh – tekmoval je v panogi stavbni mizar – in Ognjen Devi, ki je tekmoval v panogi pohištveni mizar, udeležila prestižnega tekmovanja na področju poklicnega izobraževanja in poklicnih spretnosti Euroskills 2023 v Gdanku na Poljskem. Podjetje Audax vsako leto izvede nagradni natečaj, na katerem izbere najboljše modele in projekte, izdelane v programih za računalniško modeliranje Creo in Onshape. Najboljši poljuben 3D-model je izdelal maturant Domen Filipič.

Svojevrstno tekmovanje je tudi državno tekmovanje dijaških podjetij, ki poteka pod okriljem Zavoda za spodbujanje podjetnosti mladih in pod licenco Junior Achievement. Komisija podjetnikov in gospodarstvenikov ocenjuje dijaška podjetja v različnih kategorijah. Dijaki zaključnih letnikov v programu lesarski tehnik srednje šole za lesarstvo so sodelovali z več dijaškimi podjetji in osvojili deset nagrad: ekipa Chairpack je zasedla drugo mesto v prestižni kategoriji za podjetje leta, druge ekipe pa se lahko pohvalijo s prvim mestom v kategorijah za izviren slovenski izdelek, najboljšo prodajo, najboljši film. Mladi vsako leto pokažejo veliko dobrih zgodb, posebno pa veseli dej-

stvo, da razmišljajo o okolju, družbenem prispevku in socialnem podjetništvu.

Srečanje Skupaj gradimo kariere je uspelo

Aprila so na ŠC Škofja Loka v sodelovanju z Območno obrtno-podjetniško zbornico Škofja Loka, Gospodarsko zbornico Slovenije, Regionalno zbornico Gorenjske, Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Razvojno agencijo Sora in Občino Škofja Loka pripravili srečanje Skupaj gradimo kariere. Tradicionalno srečanje prihodnjih vajencev z delodajalci je tokrat preseglo okvire, saj so se v celodnevni dogodek vključili tudi dijaki, učitelji in drugi. V sklopu srečanja je potekalo več dogodkov. Aktivni in zelo dobro sprejeti sta bili delavnici Kako naredim prvi vtis na razgovoru za zaposlitev? in Stvari, ki jih moram vedeti o dijaškem in študentskem delu. Dijaki so lahko prisluhnili tudi pogovoru z nekdanjimi dijaki. Prihodnjim vajencem, devetošolcem, ki so se že vpisali v programe oblikovalec kovin-orođjar, strojni mehanik, avtoserviser, avtokaroserist, inštalater strojnih inštalacij, in njihovim staršem je bil predstavljen vajeniški sistem. Vsi, prihodnji in sedanji dijaki, pa so se nato srečali s 60 delodajalci v športni dvorani Poden. Prihodnjim dijakom so predstavili tudi vajeniško in šolsko obliko izobraževanja za poklica mizar in tapetnik, na koncu pa se je predstavilo nekaj lesarskih podjetij, v katerih bodo dijaki in vajenci lahko opravljali praktično usposabljanje z delom.

Osrednji del dogodka pa je bila okrogla miza na temo Ključni izzivi sodelovanja gospodarstva z izobraževanjem, na kateri se je Andreja Sever, direktorica službe za

Prvo mesto v kategoriji strojništvo na razstavi izdelkov

Prvo mesto v kategoriji lesarstvo na razstavi izdelkov

razvoj kadrov in izobraževanje na GZS, pogovarjala s predstavniki podjetij, šole in ministrstev, govorili pa so o pomenu sodelovanja izobraževanja in gospodarstva ter o prihodnjih izzivih. Svoja razmišljanja so z obiskovalci delili: Iztok Novak, direktor podjetja Polycom; Andrej Megušar, direktor podjetja LTH Castings; Uroš Mesec, direktor podjetja Mebor; Jernej Salecl, generalni direktor Direktorata za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport; mag. Branka Hrast Debeljak, direktorica Sektorja za srednje in višje šolstvo na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje; Marko Lotrič, predsednik Državnega sveta RS; Martin Pivk, direktor ŠC Škofja Loka.

Aktivni in ustvarjalni v projektih

Konec maja so na Gospodarski zbornici Slovenije podelili nagrade najboljšim ekipam projekta Kolesje poklicev in naravnih elementov, v katerem so poleg dijakov obeh srednjih šol ŠC Škofja Loka sodelovali še dijaki ŠC Rogaška Slatina, postavljeni pa so bili pred izziv – pripraviti izdelek, ki povezuje kovino, kamen, les in steklo ter predstavlja Slovenijo. Aktivno je bilo v projekt vključenih tudi sedem podjetij: Steklarna Rogaška, Eta Cerkno, Marmor Hotavlje, Sibo G., LTH Castings, Mebor, Ines in Domel.

Sredi maja so v Sokolskem domu v Škofji Loki na ogled postavili razstavo izdelkov dijakov in študentov strojništva in lesarstva ŠC Škofja Loka. Razstavljeni izdelki so nastali v okviru zaključnega izpita in poklicne mature ter podjetniških in razvojnih projektov dijakov, izvedenih pod budnim očesom učiteljev mentorjev. Prvo mesto v kategoriji strojništvo je zasedel Domen Filipič z izdelkom super kart, prvo mesto v kategoriji lesarstvo pa Rok Stanonik s klubsko mizico iz lesa jesena, oreha in epoksi smole. Za inovativnost je bil nagrajen Luka Rant za izdelavo resonančnega izpuha in predelavo motorja.

Konec šolskega leta in maturitetno obdobje sta pomenila tudi zaključek prvega dela projekta Gokart. Domen Filipič, Luka Rant, Tine Demšar in Martin Koderman, dijaki zaključnega letnika programa strojni tehnik, so izdelali repliko dirkalnega gokarta z bencinskim motorjem. Okvir, stru-

žene kose, drobne elemente, krmilni mehanizem in pogonsko gred so izdelali v šoli, nekaj elementov pa so morali kupiti, ampak vse skupaj je izdelano po merilih, ki jih predpisuje mednarodna avtomobilistična zveza za karting. Drugi del projekta bo izdelava dirkalnega gokarta z električnim motorjem.

Vse leto so dijaki sodelovali tudi v mednarodnih projektih, kot je Erasmus+, in se udeleževali krajših in daljših izmenjav v Nemčiji, na Češkem in Slovaškem. Na mednarodni konferenci Enersol v Olomucu na Češkem so predstavili predelavo invalidskega vozička, septembra pa so dijaki lesarske in strojne šole že tradicionalno sodelovali na jezikovnem taboru International Village na Poljskem.

Poleti je bil zaključen projekt Vacide – poklicne kompetence v digitalnih okoljih, v katerem sta sodelovali višja strokovna šola in srednja šola za strojništvo s partnerskimi organizacijami iz Nemčije in Italije. V projektu so izdelali vadbenega robota za razvijanje digitalnih spretnosti dijakov, vajencev in študentov na področju elektrotehnike (Nemčija), strojništva (Slovenija) in komercialnih ved (Italija).

Na ŠC Škofja Loka sodelujejo tudi v projektih, ki podpirajo trajnostni razvoj in povečujejo ozaveščenost na tem področju. Tako so namestili koše za ločeno zbiranje odpadkov in izboljšali sistem ločevanja, dotrajano posteljnino iz dijaškega doma uporabljajo za čistilne krpe v šolskih delavnicah, uredili so prostor za odlaganje odpadkov, kot so oljni filtri, motorna olja in odpadne krpe. Vsak dijak ima svojo stekleničko in poraba plastične embalaže se je občutno zmanjšala.

Skupaj s podjetji in lokalno skupnostjo

Konzorcij podjetij Šolskega centra Škofja Loka, ki skrbi za kakovost tehniškega izobraževanja, se je oktobra zbral na tradicionalnem poslovnem zajtrku. Udeležencem so predstavili rezultate skupnega sodelovanja s podjetji in lokalno skupnostjo na področju projektne dela, izobraževanja in usposabljanja kadrov, in se pogovorili o načrtih za prihodnost.

MIC je organiziral usposabljanje mentorjev; ker velik del srednješolskega in višješolskega izobraževanja zavzema praktično usposabljanje pri delodajalcu, so usposobljeni mentorji v podjetjih ključni dejavnik uspešnega in kakovostnega dela. Tako sodelovanje je tudi odskočna deska za druga sodelovanja – štipendiranje, vajeništvo, počitniško delo, zaposlitev.

S podjetji so v ŠC Škofja Loka sodelovali tudi na področju opreme, digitalizacije, praktičnega usposabljanja in izvajanja vajeništva.

Tekmovalci in mentorji na državnem tekmovanju Mladi mehanik

Na dogodku Skupaj gradimo kariere

Vabljeni v dnevni center za starejše

Informacije:
Dom upokoјencev Kranj
Cesta 1. maja 59, 4000 Kranj
Telefon: 04 280 13 00

Enota pomoči na domu:
Telefon: 04 280 13 10

Nadja Gantar, direktorica

Dom upokoјencev Kranj izvaja institucionalno varstvo za 213 stanovalcev. Z namenom, da občani in občanke lahko čim dlje ostanejo v svojem domačem okolju, izvajamo še različne dodatne programe – začasno varstvo, razvoz kosil, dnevno varstvo ter pomoč na domu.

Dnevni center od februarja 2023 dalje deluje v prenovljenih in za delovanje dnevnega centra prilagojenih prostorih v neposredni bližini Doma upokoјencev Kranj, na naslovu Ulica Gorenjskega odreda 12. Dnevno varstvo izvajamo za osebe, starejše od 65 let, ki si želijo družbe, se morda doma počutijo osamljene ali pa sami oz. s pomočjo svojcev ne zmorejo več v celoti poskrbeti za svoje potrebe. Center je odprt od ponedeljka do petka od 6.30 do 16.00. Starejši se sami odločijo, kolikokrat tedensko bodo prihajali – nekateri dnevni center obiskujejo vsakodnevno, drugi le enkrat ali nekajkrat tedensko. Vsakodnevno zagotavljamo varno bivanje z obroki, različnimi aktivnostmi (telovadba, branje, petje, ustvarjalne dejavnosti, miselne igre, peka peciva ...), za uporabnike, ko jo potrebujejo, izvajamo tudi osnovno zdravstveno nego. Vsak sodeluje v dejavnostih, v katerih želi, skušamo se čim bolj približati posameznikovim željam in potrebam. V času obiskovanja dnevnega centra se je možno dogovoriti tudi za frizerske in pedikerske storitve. Prevoza za prihod v dnevni center za zdaj še ne zagotavljamo.

Za vključitev potrebujete obrazec Prošnja za sprejem ali premestitev v institucionalno varstvo ter obrazec Zdravniško mnenje za sprejem v institucionalno varstvo. Oba obrazca lahko dobite osebno v Domu upokoјencev Kranj ali na naši spletni strani (www.du-kranj.si).

Veseli bomo vključitve novih uporabnikov, ki bodo še dodatno popestrili dogajanje v našem dnevnem centru. Naši uporabniki in njihovi svojci povedo, da je pri nas prijetno, da radi pridejo, saj se vedno kaj dogaja, večkrat zadiši po sveže pečenem pecivu, hkrati pa svojci vedo, da je za njihove najbližje dobro poskrbljeno.

Veseli bomo vaše vključitve, saj boste na ta način poskrbeli, da boste aktivno preživljali dni v družbi, ki vas bo bogatila.

Dodatne informacije glede dnevnega varstva in vključitve lahko dobite osebno ali po telefonu v Domu upokoјencev Kranj, Cesta 1. maja 59, Kranj, v socialni službi. Pokličete lahko na telefonsko številko 04/280 13 00 ali pišete na elektronski naslov kranj@ssz-slo.si, informacije najdete tudi na naši spletni strani (www.du-kranj.si).

Dobrodošli v naš dnevni center.

Krajsanje časa z barvanjem

Dnevni center

Uspešno zaključili zahteven projekt prenove

Šcerjeva ulica 35
04 537 50 00
tajnistvo@dom-drjankabenedika.si
www.dom-drjankabenedika.si

Alen Gril, mag., direktor Doma dr. Janka Benedika Radovljica / FOTO: TINA DOKL

Letos so popolnoma renovili prostore dveh oddelkov doma. / FOTO: TINA DOKL

Dom dr. Janka Benedika ostaja zavezan najvišjim strokovnim standardom. Letos so rednemu delu dodali še velik infrastrukturni projekt prenove dveh doslej še neprenovljenih oddelkov.

Dom dr. Janka Benedika letošnje leto končuje z uspešnim zaključkom velike investicije, dva milijona evrov vredne prenove dveh oddelkov. Še naprej sledijo jasno začrtani zavezanosti najvišji kakovosti oskrbe stanovalcev in zagotavljanju čim boljših pogojev dela za zaposlene.

Dom dr. Janka Benedika je ena tistih ustanov, ki kljub zahtevnim razmeram v družbi ostaja zavezana doslednemu izpolnjevanju poslanstva in najvišjim strokovnim standardom, ki so temelj njihovega dela.

Letos so rednemu delu dodali še velik infrastrukturni projekt; prav v teh dneh tudi uradno zaključujejo prenovo dveh doslej še neprenovljenih oddelkov, vredno dva milijona evrov, ki so jih pridobili iz naslova nepovratnih sredstev. Stanovalci so se že poleti vrnili v svoje prenovljene sobe, v začetku jeseni je bila končana prenova prostorov za fizioterapijo in računovodstvo, še pred koncem leta pa so uredili tudi del pritličja in dve dotrajani domski dvigali zamenjali z novima.

Tako vodstvo doma in zaposleni kot stanovalci so z novimi prostori zelo zadovoljni. Ne le s sobami, ki so popolnoma na novo opremljene, in klimatiziranimi oddelki, ki predstavljajo precejšen dvig bivalnega standarda. Tako za stanovalce kot za zaposlene je pomembna tudi obnova kopalnic, v katerih zaposleni poskrbijo za nego težko pokretnih in nepokretnih. Te so zdaj brez nivojskih ovir in opremljene z dvigali, kar pomeni več udobja za stanovalce in manj fizičnih naporov za tiste, ki jih negujejo.

Zahteven projekt jih ni ustavil v stalnem napredovanju na strokovnem in organizacijskem področju. Tako so jeseni kot edini dom starejših v državi od Ministrstva za javno upravo prejeli priznanje za uspešno implementacijo modela CAF. Gre za skupni ocenjevalni okvir v javnem sektorju, ki predstavlja orodje za celovito obvladovanje kakovosti na podlagi modela poslovne odličnosti Evropskega sklada za upravljanje kakovosti. Prejem certifikata pa med drugim pomeni, da zdaj tudi formalno predstavljajo primer dobre prakse delovanja domov za starejše na področju obvladovanja kakovosti storitev.

Prav zato, da se seznanijo z implementacijo sodobnih strokovnih trendov v praksi, v Dom dr. Janka Benedika redno prihajajo predstavniki različnih institucij in organizacij iz vse Slovenije, poleti pa so na delovnem obisku gostili tudi ministra za solidarno prihodnost Simona Maljevca. Vodstvo doma je ministru predstavilo delovanje doma in projekt obnove oddelka, opozorili pa so ga tudi na sistemske težave pri delovanju domov za starejše.

Minister je pohvalil dobro delo in jasno zastavljeno vizijo, ki jo je izoblikoval dom, ter vodstvo doma povabil kot sogovornike v koordinacijsko skupino pri izvajanju zakona o dolgotrajni oskrbi in obljubil podporo pri naslednjem velikem projektu, to pa je vzpostavitev nove enote doma, ki naj bi jo v sodelovanju z občino zgradili v Kamni Gorici.

V letu, ki se izteka, so bili v Domu dr. Janka Benedika zelo zadovoljni, da je lani urejeni Medgeneracijski center Bled, kjer odlično sodelujejo s knjižnico in ljudsko univerzo, že uspel zaživeti v utečenih tirnicah. Zanimanje za vključevanje je veliko, zadovoljstvo uporabnikov prav tako.

Zadovoljstvo in udobje stanovalcev sta osnovni cilj tudi v osrednji enoti v Radovljici, kjer se zaposleni ves čas trudijo, da jim polejšajo jesen življenja. Tudi na nečisto običajne načine – tako za popestritev dogajanja med drugim v dogodke v domu ob različnih stalnih aktivnostih vključujejo tudi družabna srečanja, izlete in celo obiske živali.

Vodstvo doma pa skrbi tudi za dobrobit zaposlenih, pri tem poudarja direktor Alen Gril. Zadovoljen je, da jim težavnim razmeram v panogi navkljub uspeva zagotavljati takšno število delavcev, da dom lahko obratuje z vsemi kapacitetami, ki so na voljo. Ob tem se direktor zahvaljuje vsem svojim sodelavcem za delo, ki ga opravljajo pridno in s srcem.

Majhni po velikosti, veliki po uspehih

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj
Glavni trg 6, 4000 Kranj
Telefon: 04 280 49 00
E-pošta: pgk@pgk.si
www.pgk.si

Direktor Jure Novak / FOTO: SANDI FIŠER

»Tudi nova sezona bo zastavljena zelo ambiciozno, z večjimi zasedbami in projekti v koprodukciji z drugimi gledališči. Dolgoročno bomo vztrajali pri kakovosti in presežkih, s čimer se že zdaj umeščamo v sam vrh slovenske gledališke produkcije, prizadevali pa si bomo tudi, da bodo ta naš status prepoznali financerji.«

Prešernovo gledališče Kranj je preteklo sezono zaključilo s festivalskimi nagradami, dobrim obiskom predstav in pogumnim pogledom v prihodnost.

Pretekla gledališka sezona Prešernovega gledališča Kranj je prva, ki jo je v celoti pripravil umetniški vodja in direktor Jure Novak, ki osrednjo gledališko ustanovo na Gorenjskem vodi poltretje leto. »Prav na vse projekte, tako repertoarne predstave kot druge dejavnosti, povezane z našim gledališčem, sem izredno ponosen,« poudarja sogovornik Jure Novak.

Nagrade in gostovanja

»Vrhunskost gledališča smo dokazali z zmagovalnima uprizoritvama in glavnima nagradama na obeh referenčnih festivalih, s predstavama Zaprta študija »New Constructive Etics« na Borštnikovem srečanju in Vse zastonj! Vse zastonj! na Dnevih komedije v Celju. Izostale niso tudi nagrade za naše predstave na Tednu slovenske drame. Odzivi javnosti, tako lokalne kot strokovne, so dobri. Nagrajene predstave so še vse žive in z njimi gostujemo po vsej Sloveniji, še posebno z uspešnico Vse zastonj! Vse zastonj! Za različne predstave imamo že dogovorjena gostovanja za ta čas prihodnje leto. Dober je bil tudi obisk predstav v domači dvorani, z vpisi abonmajev smo preseгли število iz leta pred epidemijo. V novembru smo s Škofjeloškim pasijonom nastopili na mednarodnem festivalu sodobnega gledališča Desiré v Subotici v Srbiji, potekajo dogovori za gostovanje predstave Deževen dan v Gurlitschu v Srbiji in Severni Makedoniji.«

Gledališka ekipa in zvesto občinstvo

»Naših uspehov ne bi bilo brez izjemne predanosti in požrtvovalnosti vseh sodelavcev v gledališču, od tehničnih in strokovnih služb do uprave, umetniškega oddelka in vrhunskega, pogosto nagrajenega igralskega ansambla. Rezultati dosledno presegajo kapacitete in velikost našega gledališča, za kar sem sodelavcem iskreno hvaležen. Doslej povedanega prav tako ne bi bilo brez našega zvestega občinstva. Prejšnje umetniško vodstvo

mi je podarilo izjemno razgledane bralce gledališča, ki kritično in natančno spremljajo našo tudi dokaj zahtevno produkcijo, hkrati pa si upam trditi, da smo dovolj komunikativni in se trudimo zadovoljevati široko paleto okusov in potreb kranjskega občinstva.«

Dramatika majhnih jezikov

Prav tako smo v prejšnji sezoni zasejali seme projekta Dramatika manjših evropskih jezikov, v katerega so vključene dramatike področij manjših jezikov iz vse Evrope v enajstih jezikih: bolgarskem, katalonskem, baskovskem, srbskem, hrvaškem, albanskem, slovenskem, malteškem, slovaškem, estonskem in grškem jeziku. Prešernovo gledališče je med manjšimi akterji, a je kljub temu nosilec projekta. Nadejamo se, da bo vzpostavljena mreža dramatik opolnomočila slovenske dramske pisce in pisce in omogočila vrsto gostovanj po vsej Evropi.«

V novi sezoni

»Tekočo sezono smo uspešno začeli z dvema premierama septembra in oktobra, v teh dneh vaje za predstavo Harun in morje zgodb Salmana Rushdieja zaključuje režiserka Ivana Djilas, v izteku sezone pa napovedujemo še Boj na požiralniku v priredbi in režiji Jerneja Lorencija ter sodobno besedilo Srbkinje iz Bosne Tanje Šljivar Kot vsa svobodna dekleta v režiji večkrat nagrajene mlade režiserke Mojce Madon. Spomladi smo uspešno izvedli 53. Teden slovenske drame z dvajsetimi strokovnimi gosti iz tujine, po mnogih letih smo vse predstave izpeljali v Kranju. Obisk je bil odličen, priprave za naslednjo edicijo že potekajo. Smo javni partner pri organizaciji festivala Krafft, nadaljujemo Sobotne matineeje za najmlajše in izobraževalnim programom Prešerna mladina za dijake. Naši poslovni izidi so pozitivni, uspelo nam je pridobiti več sredstev Mestne občine Kranj, Ministrstva za kulturo in evropskih sredstev.«

Hotel Lonca v Škofji Loki odprl svoja vrata

HOTEL LONCA

Kapucinski trg 9, 4220 Škofja Loka
E-POŠTA: info@hotel-lonca.com
TELEFONSKA ŠTEVILKA: 04 292 88 00
Rezervacije in več informacij:
<https://hotel-lonca.com/>

Hotel ponuja prostor za 116 gostov. Poleg standardnih sob so na voljo še družinske sobe, sobi za gibalno ovirane osebe in suite za zahtevnejše goste.

Gostom v hotelu je na voljo več ugodnosti:

- konferenčni sobi
- velnes in fitness
- električna kolesa in električni avto
- lastna parkirna mesta
- električna polnilnica
- brezplačni Wi-Fi

Hotel Lonca odgovarja na potrebe poslovnega sveta

• Lonca s svojo lokacijo na Kapucinskem trgu v Škofji Loki odgovarja namestitvenim potrebam poslovnih gostov škofjeloške in širše regije, saj stoji v bližini ključne infrastrukture (letališče, železniška povezava) in večjih mestnih središč.

• Hotel Lonca s celostno ponudbo omogoča izvedbo poslovnih dogodkov. Hotelska konferenčna soba, ki meri 40 kvadratnih metrov, je idealna izbira za vse vrste poslovnih dogodkov. Primerna je za celodnevne ali krajše sestanke, poslovna druženja, timbilinge, izobraževanja in različne delavnice.

• Za poslovne dogodke je namenjena tudi dodatna soba, ki lahko sprejme do 50 ljudi z vso potrebno opremo za izpeljavo dogodka po vaši meri.

• Strateška lokacija hotela nudi udobje dosegljivosti. Enostaven dostop do hotela in lastna parkirna mesta ob prihodu, v času bivanja pa se na ogled vseh večjih turističnih atrakcij mesta Škofja Loka lahko odpravite peš ali s kolesom, ki je na voljo v hotelu.

Udobje dosegljivosti kvalitetnega preživljanja prostega časa

Lonca se vpenja med dve dolini in hribovji, širše škofjeloško območje ponuja celoletne izzive preživljanja prostega časa: smučanje, pohodništvo, kolesarjenje ... Medtem ko okolica ponuja mnoge izzive za sprostitev v naravi, rekreacijo, tudi profesionalne športne aktivnosti, Hotel Lonca po športnih aktivnosti ponuja kotiček za počitek, regeneracijo v savni, nočitev v udobnih sobah, jutranje ogrevanje v fitnesu, zdrav zajtrk.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru odziva Unije na pandemijo covid-19.

NOVA PODOBA BENCINSKIH SERVISOV NA GORENJSKEM – KAJ SE JE SPREMEMILO?

Skupina MOL je konec junija postala lastnica bencinskih servisov OMV po Sloveniji, zdaj pa ti bencinski servisi, s katerimi upravlja podjetje MOL & INA (nekdanji OMV Slovenija) spreminjajo svojo zunanjo podobo. To pomeni, da bo blagovna znamka OMV počasi izginjala, nadomestili pa jo bosta blagovni znamki Skupine MOL – torej **MOL in INA**. Projekt bo trajal predvidoma do konca aprila 2024, na Gorenjskem pa so spremembe že vidne.

KAJ JE DRUGAČE?

Bistvene spremembe so že vidne na bencinskem servisu v **Radovljici, Lescah, Kranju in Škofji Loki**, kjer so strankam na voljo servisi v podobi **blagovne znamke MOL**. Sprememba videza bencinskega servisa je prinesla tudi spremembo goriva, ki je na voljo na servisu. Stranke lahko sedaj točijo gorivo vrhunske kakovosti EVO, ki je med kupci v Sloveniji zelo cenjeno.

MOL IN INA SERVISI PO SLOVENIJI – DVE BLAGOVNI ZNAMKI, ISTA VRHUNSKA KAKOVOST

Bencinski servisi nekdanjega OMV zunanjo podobo **spreminjajo postopoma**, servis po servis. Podoba se po Sloveniji spreminja v **blagovni znamki MOL in INA**, pomembno pa je, da so vsi produkti, tudi gorivo, na obeh servisih enaki in iste vrhunske kakovosti.

Mesečni načrt je strankam na voljo na spletni strani MOL-a www.mol.si, kjer so na voljo vse aktualne informacije, povezane s **spremembami**, ki sledijo spremembi zunanje podobe. Če povzamemo **ključne** - po zaključku prenove zunanje podobe je strankam na bencinskem servisu na voljo:

- vrhunsko EVO gorivo,
- poenoten prodajni program z bencinskimi servisi MOL v Sloveniji v trgovini. To pomeni, da bodo strankam na voljo vrhunski produkti za nego vozil ter drugi izdelki in storitve, ki so med strankami priljubljeni.
- ne glede na zunanjo podobo bencinskega servisa – blagovna znamka MOL ali INA – je ponudba enaka na vseh teh bencinskih servisih.

Kljub bistvenim spremembam stranke na bencinskem servisu v mreži MOL & INA (nekdanji OMV), torej tudi na servisih v Radovljici, Lescah, Kranju in Škofji Loki **še uporabljajo program zvestobe Smile & Drive**, saj je **postopen prehod** na enoten informacijski sistem in s tem na program zvestobe **MOL Move** načrtovan od novega leta naprej. Tudi ta prehod bo potekal postopoma – bencinski servis po bencinski servis. Stranke lahko tudi te informacije dobijo na www.mol.si.

DOKAZANO VRHUNSKA EVO GORIVA NA VSE VEČ SERVISIH PO SLOVENIJI

MOL v Sloveniji je del Skupine MOL in na slovenskem trgu prisoten od leta 1996. **Visokokakovostna EVO goriva** so dostopna na vseh bencinskih servisih Skupine MOL v Sloveniji, torej na servisih v podobi blagovne znamke MOL, INA in OMV.

Ključna prednost vseh EVO goriv je vsebnost MOL EVOTECH formule, ki je sposobna zaznati prah in obloge, ki se nabirajo v motorjih. Zaradi delovanja te formule so:

- **motorji čisti,**
- **njihova življenjska doba daljša,**
- **njihovo delovanje pa optimalno.**

Zraven standardnih goriv so na bencinskih servisih MOL in INA v Sloveniji na voljo tudi premium goriva, poimenovana EVO Plus. Ta vsebujejo še več EVOTECH formule, kar pomeni še boljši učinek na motorje. To je še posebej pomembno v prihajajočih zimskih razmerah, saj na primer EVO Diesel Plus omogoča **zanesljiv zagon motorja** tudi v ekstremnih razmerah do -40 stopinj Celzija. Premium goriva dokazano zagotavljajo tudi manjšo porabo goriva, posledično pa tudi manj za okolje škodljivih emisij. Potrditev vrhunske kakovosti je prejem prestižnega naziva **Izbran produkt leta**, ki je bil v letošnjem letu podeljen prav premium gorivom EVO Plus.

ODGOVORNI DO LOKALNEGA OKOLJA

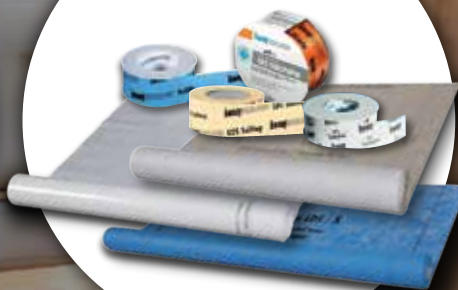
MOL v Sloveniji je zanesljiv partner svojim kupcem, dobaviteljem in lokalnim skupnostim ter odgovoren delodajalec. Osredotočenost na rast, zadovoljstvo kupcev in zaposlenih jim omogoča investiranje v nadaljnji razvoj ter hkrati zagotavlja zmogljivosti za učinkovito prilagajanje prihodnjim spremembam v gospodarskem okolju. Družbena odgovornost je pomemben vidik poslovanja MOL-a v Sloveniji, zato prislusneje potrebam lokalnih skupnosti, v katerih delujejo. Vizija, ki poganja razvoj MOL-a v Sloveniji, je biti prva izbira kupcev, zato na temelju tradicije nenehno nadgrajujejo in razvijajo svojo ponudbo, z njo pa oblikujejo podobo bencinskih servisov prihodnosti.

KAKOVOSTNA IN ZRAKOTESNA IZOLACIJA PODSTREŠJA

Unifit 035,
Unifit 032,
NatuRoll Plus

Homeseal LDS

NaturBoard Fit

Za ugodje bivanja in
podaljšano življenjsko
dobo ostrešja

Celovita sistemska rešitev za izolacijo podstrešja:

- Sistemska rešitev – **Izolacija** Knauf Insulation ter **folije** in trakovi Homeseal LDS
- Izjemna **toplotna** izolativnost
- **Zrakotesnost** konstrukcije
- **Požarna** varnost
- **Akustična** izolativnost
- Visoka **kakovost bivanja** – brez poletnega pregrevanja in zimskega ohlajevanja

challenge.
create.
care.

Tadej Šink

Horarni astrolog, Astrološko društvo Modra Luna

Letni horoskop za leto 2024

Vladar leta bo Sonce, kar pomeni, da bo ustvarjalna energija tista, ki bo vsem pomagala do boljšega počutja, prinesla no-tranjo moč, nova spoznanja in tudi izzive. Uspehe bodo želi predvsem tisti, ki bodo v osnovi samozavestni in bodo znali slediti svojemu srcu. V tem letu bo veliko premikov in turbulenc tako glede denarja kot tudi raziskovanja. Ustvarjalna energija je tudi velika zaveza, da lahko vsak naredi korak naprej in spozna nekaj novega. Daleč v ospredju bodo tudi pozitivne misli in to bo potem priložnost za tiste drobne uspehe. Velik korak naprej bodo naredili tisti ljudje, ki bodo imeli dobre ideje, duhovno podporo in bodo znali opazovati ljudi okoli sebe. Ljudje smo drug drugemu darilo in morda bo že čas, da se med seboj bolj cenimo in spoštujemo. Število osem bo prineslo preobrate in ključno bo, da vsak usmeri energijo v nekaj pozitivnega, da najdete vsak v sebi moč in voljo. Horoskop naj vam bo spodbuda, da lahko tudi sami ugotovite, koliko danosti je skritih v vašem srcu.

Oven // 21. 3.–20. 4.

Od januarja do aprila: Modre besede bodo januarja našle dobre poglede. Veliko boste na poti in med ljudmi, spodbudno bo, da boste našli dodatno motivacijo in se učili od drugih ljudi. Naredili boste tudi bilanco in februar bo namenjen ljubezni, raziskovanju in novim potem. Pridobili boste samozavest in tako naredili korak naprej. Marca boste morali sešteti pluse in minuse in se potem odločiti, kam boste vlagali energijo in kaj je tisto, kar vam bo v pomoč. Raziskovali boste svoje občutke in duhovne nauke. **Od maja do avgusta:** Maja boste naredili pregled in v svoje življenje privabljali zanimive ljudi, nekaj več nihanja bo na področju denarja, stanje bo podobno gugalnici. Res pa je, da se bo junija to izboljšalo in napredek bo tako na delovnem mestu kot pri vseh oblikah sodelovanja. Julija boste kljub turbulentnim odnosom našli v svojem srcu mir in neko ravnovesje. Srečo boste našli v globini srca in tako z upanjem odkrivali nova znanja in priložnosti za osebno rast. Avgusta bo čas novih spoznanj, sledili boste svojim sanjam in naredili osebno bilanco. **Od septembra do decembra:** Septembra se bodo zadeve obrnile v vašo smer, tako lahko najdete mnogo dinamike in odgovorov na svoja vprašanja. V pomoč vam bo tudi notranji glas in uspehi bodo vezani na dom in družino. Oktobra boste lahko zaključili neko prenavo in stvari spoznali na novo. Na delovnem mestu vas čaka novost, ki se je boste razveselili. Novembra se boste morali vprašati, kaj si želite in kje so osebne meje. Decembra se boste sprostili v dobri družbi in zapisovanju svojih občutkov. Če boste sledili glasu srca, boste nagrajeni.

Bik // 21. 4.–20. 5.

Od januarja do aprila: Pridobili boste zanimive informacije in tako januarja naredili korak naprej. Predelati boste morali nekaj iz preteklosti in v vaše življenje bodo prihajali ljudje, ki vas bodo osrečili. Februarja in marca boste obdani z novimi idejami, ki vam bodo v pomoč in oporo. Na drugi strani vas bo spremljala trma, ki mora prerasti v vztrajnost. Srčni izvoljenec vam bo v pomoč. Čas bo namenjen tudi izrazni umetnosti in športu. Aprila boste pogumno stopili v ospredje in povedali svoje mnenje. **Od maja do avgusta:** Maja in junija se boste borili za svoje vrednote in zagovarjali svoje mnenje. Na delovnem mestu bo potreben pogovor, morali boste tudi najti širšo sliko. Poglobili se boste vase in našli v sebi moč, kar se vam bo obrestovalo na osebni ravni in v ljubezni. Ključ do uspeha bo komunikacija, ki se bo poglobila v juliju. V osnovi boste počeli tisto, kar vas veseli, in našli tudi srečo in zadovoljstvo. Avgusta bodo v ospredju plodne ideje in zamisli. Napredovali boste na področju denarja. **Od septembra do decembra:** Septembra se boste odločili, kaj sodi v ospredje in na kaj ste ponosni. Blesteli boste tako pri denarju kot tudi v ljubezni. Ključ do uspeha bodo pogovori in prilaganje. Oktobra bodo v ospredju novosti, raziskovanje in učenje. Pridobili boste tudi informacije, ki vam bodo v ponos in oporo. Sprostila vas bo narava in pomembno bo, da se boste o vsem pogovorili. Novembra in decembra bodo v ospredju vrednote. Decembra boste plesali po taktu srčnega izvoljenca. V ospredju bo šport.

Dvojčka // 21. 5.–20. 6.

Od januarja do aprila: Imeli boste močno voljo in navdih, tako boste znali sprejeti prave odločitve. Januarja se boste učili od drugih ljudi in daleč v ospredju bo tudi prilaganje. V ljubezni se bodo februarja zadeve obrnile v vašo korist, res pa je, da se boste morali pogovoriti in najti neko ravnovesje. Po zvezdnih namigih je jasno, da boste več na poti in med ljudmi. Aprila boste na delovnem mestu nizali uspeh za uspehom. Šteli bodo odkriti pogovori in raziskovanje. Odkrili boste svoje nove danosti. **Od maja do avgusta:** Maja se boste srečali s kopico obveznosti in tako lahko naredili korak naprej. Na osebni ravni boste sprejeli ustvarjalno energijo in tako zasvetili s svojim znanjem. Drugi ljudje vam bodo ogledalo in prilagodljivost vam bo prišla zelo prav. Ključna bo telesna aktivnost, kar vas bo napolnilo z upanjem. Julija si boste morali vzeti nekaj časa zase in za tisto, kar vam daje notranjo moč. Rdeča nit bodo prijatelji in osebna svoboda, vendarle ni vse zlato, kar se sveti. Avgust bo čas, da naredite korak naprej in se pogovorite. Sledila bodo nova razpotja in novosti. **Od septembra do**

decembra: Vajeti boste septembra vzeli v svoje roke in tako sprožili kar nekaj pozitivnih preobratov. V ljubezni boste morali narediti korak naprej in se nekoliko potruditi. Oktobra boste uvideli, kaj sodi v ospredje in na katerem področju ste lahko uspešni. Kolo usode se bo tudi v ljubezni zavrtelo v vašo korist. Sprostila vas bo narava in spoznali boste svojo notranjo moč in danost. Novembra bo nekaj več dokazovanja in – roko na srce – hrepneli boste po osebni svobodi. Decembra bo čas za odkrite pogovore in notranji mir.

Rak // 21. 6.–22. 7.

Od januarja do aprila: V januarju boste imeli veliko obveznosti in sledile bodo spremembe. Predelali boste tudi nekaj iz preteklosti in našli moč v svojem srcu. Februarja boste sprejeli odločitve, ki bodo prinesle pozitivne novosti tako na delovnem mestu kot pri denarju. Vzeti si boste morali čas zase, da najdete v svojem srcu mir. Marec skriva plodno energijo, uspehi bodo tudi v ljubezni. Aprila boste znali reči bobu bob in ponosni boste nase in na svoje dosežke. Šteli bodo iskreni pogovori. **Od maja do avgusta:** Pozitivne misli vam bodo prinesle ugodna razpotja in dogovore. Maj bo ploden na področju službe in tudi denarno se bodo zadeve obrnile v vašo korist. Združili boste znanje in srčnost, kar se vam bo obrestovalo junija in julija. V tišini boste pridobili pomoč pri tem, kaj morate spremeniti in kako stopiti korak naprej. Koristne učinke bo imelo zapisovanje občutkov. Avgusta boste naredili osebno bilanco in napredovali v ljubezni. Nagrajeni boste, če boste sledili glasu srca. **Od septembra do decembra:** Diplomacija vam bo v septembru v pomoč in tako se bodo zgodili določeni premiki. Okrepilo se vam bo zaupanje in do izraza bo oktobra prišlo spoznanje, da se dobro z dobrim povrne. Ključno bo, da si boste postavili neke osebne meje in pravila. Novembra boste znali sprejeti pozitivne pripombe in narediti tisto, kar bo v tem času dobro za vas. Decembra boste sledili svojim sanjam. Več časa boste namenili tudi romantičnim dogodivščinam.

Lev // 23. 7.–22. 8.

Od januarja do aprila: Resnico boste v januarju povedali odločno in sledili boste svojim sanjam. Pridobili boste informacije, ki vam bodo v pomoč in oporo. Februarja boste blesteli na osebni ravni in prav tako v ljubezni. Pozitivne misli bodo tiste, ki vas bodo polejšale in vam pomagale do notranje moči in ravnovesja. Na delovnem mestu boste spoznali, kje so vaše prednosti. Vzeti si boste morali čas zase, aprila vas bosta z upanjem napolnila glasba in ples. Šteli bodo pogovori in športe aktivnosti. **Od maja do avgusta:** Kocke usode vam bodo naklonjene za potovanje, izobraževanje in ljubezen. Maja in junija boste v svoje življenje privabili zanimive ljudi in se naučili mnogo novih stvari. Pogovori bodo ključ do uspeha in osebnega napredka. Kljub povečanim obveznostim si boste morali vzeti čas zase in najti neko ravnovesje. Duhovna znanja bodo vezana na julij, ko boste prižgali iskrico ljubezni. Avgusta vas bo obiskala vila kreativnosti in čarobno bo v ljubezni. **Od septembra do decembra:** September bo namenjen kovanju načrtov in spoznali boste, kaj sodi v ospredje. Kljub vsemu boste morali popaziti na svojo energijo in slediti občutkom. Oktobra se boste dokazovali skozi delo in paleto obveznosti. Novembra boste znali reči bobu bob na področju denarja in poslovnih odločitev. Novembra se boste osvobodili nekega bremena in tako spoznali, kam vlagati energijo. Decembra bo čas za raziskovanje in učenje novih znanj. Poglobili se boste v odnose.

Devica // 23. 8.–22. 9.

Od januarja do aprila: Pridobili boste plodne informacije, ki vam bodo v ponos in oporo. Uspehi bodo vezani na januar in februar, ko boste združili svoje znanje in analitične poglede. Sodelovanje bo tisto, ki bo prineslo rezultate. Pričakovati je tudi finančni uspeh in napredek. Marca se boste poglobili v odnos in se posvečali skladnosti, šteje bodo tudi prijetne besede. Več časa si boste morali vzeti v aprilu, ključno bo, da ste tudi športno aktivni. Blesteli boste v ljubezni. **Od maja do avgusta:** Maja se boste znali pogovoriti o tistem, kar vas bremeni, in skozi to narediti tudi osebni prerez. Po zvezdnih namigih boste upravičeno ponosni na svoje dosežke. Naredili boste korak naprej. Spoznali boste tudi romantiko in skladni odnosi vam bodo v pomoč. Julija se boste odločili, kaj sodi v ospredje, in spremljala vas bo močna energija. Koristne učinke bo imelo zapisovanje občutkov. Avgusta boste sijali od pozitivne energije in naredili korak naprej na delovnem mestu. **Od septembra do decembra:** Septembra se boste znali postaviti zase in sprejeti paleto odgovornosti. Veliko bo dinamike tako v ljubezni kot v službi. Oktobra se bodo zadeve obrnile v zeleno smer in vzeti si boste morali čas zase. Obdobje bo namenjeno tudi romantiki in skladnosti. Predelali boste nekaj iz preteklosti in novembra stopili v ospredje, seveda vam bodo drugi ljudje pokazali ogledalo. Decembra boste našli notranji mir in določeno zaupanje, sledili boste glasu srca.

Tehtnica // 23. 9.–23. 10.

Od januarja do aprila: Januarja boste veliko na poti in med ljudmi. Pogovori vam bodo prinesli čarobne preobrate. Spoznali boste, kaj morate spremeniti pri sebi in kam vlagati energijo. Februarja boste morali reči bobu bob, čas bo za novosti in več ustvarjalnosti. Srčni izvoljenec vam bo ogledalo ponudil v marcu, ko bodo prišla določena nova spoznanja. Sprostili se boste ob dobri knjigi in športnih aktivnostih. Aprila boste imeli uspehe na delovnem mestu in v pomoč vam bodo sodelavci. V ljubezni bo čas romantičnih preobratov. **Od maja do avgusta:** Preobrati se bodo vrstili v maju, ko najdete v sebi dinamiko pravih besed in odločitev. Diplomacija se vam bo obrestovala junija in julija, tedaj boste spoznali, kam morate vlagati energijo. V svoje življenje boste privabljali ljudi, ki vam bodo v pomoč in oporo. Resnica je, da boste morali predelati nekaj iz preteklosti. Avgusta boste blesteli na področju ljubezni in našli notranjo moč in upanje. Dogodki bodo potekali tako, da boste lahko upravičeno ponosni nase in na svoje dosežke. **Od septembra do decembra:** Modre besede bodo tiste, ki bodo našle ključ do srca in bodo vaše vodilo. Septembra boste naredili prerez in spoznali veliko novega. Oktobra boste v osnovi zelo komunikativni in romantični, prejeli boste tudi neko nagrado. Magnetična energija vas bo polejšala v novembru, ko boste naredili premik v smislu denarja in na življenje pogledali drugače. Decembra se boste poglobili v svet čustev in našli ravnovesje. Upravičeno boste ponosni nase in odločno boste povedali svoje mnenje.

Škorpion // 24. 10.–22. 11.

Od januarja do aprila: Januarja boste našli notranjo moč in naredili korak naprej. Spoznali boste, kam morate vlagati energijo, da pride uspeh. Romantična energija bo aktivirana februarja, ko se boste morali iskreno pogovoriti. Izgubljeno energijo vam bo povrnila narava. Marca boste pogledali resnici v oči ter predelali nekaj iz preteklosti. Aprila boste znali stikati ljubeče odnose in slediti glasu svojega srca. **Od maja do avgusta:** Magnetična energija vam bo v pomoč maja

in junija, ko boste spoznali svoje nove vrednote. Sprejeli boste paleta obveznosti in se veselili drobnih stvari. Julija bo v ospredju ljubezen in znali se boste boriti za tisto, kar vam pripada. Napredek bo prišel ravno skozi pogovor, alternativa bo zapisovanje občutkov. Ključno bo, da avgusta zadev ne boste pometali pod preprogo, ampak jih aktivno reševali. Lepa beseda najde ključ do srca in sprostili vas bodo sprehodi. **Od septembra do decembra:** Septembra vas bo spremljala srčnost in svoje ideje boste znali ciljno usmeriti. Pridobili boste tudi zanimive informacije in več bo raziskovanja, tako v oktobru kot novembru. Rdeča nit bodo odnosi in drugi ljudje vam bodo lahko prinesli ugodne rešitve. Harmonija, ki bo značilna za december, v sebi skriva tudi dobre iztočnice za osebno rast. Popazite na telesno aktivnost in moč misli. Koristne učinke bo imelo zapisovanje občutkov. Odprle se vam bodo močne povezave, vezane na duhovna spoznanja.

Strelec // 23. 11.–21. 12.

Od januarja do aprila: Januarja se boste poglobili v tista znanja, s katerimi ste odlašali, in naredili osebno bilanco. V svoje življenje boste privabljali zanimive ljudi in februarja boste napredovali v pogledu službe in pri denarju. Toda prebrati bo treba tudi drobni tisk in ne bo vse zlato, kar se sveti. Odkrili boste svojo moč in optimizem vam bo v pomoč v aprilu. Napredek bo tudi v ljubezni, kjer boste znali narediti korak naprej. Sprostite se skozi pogovor in ključno bo, da najdete v sebi moč. **Od maja do avgusta:** Modre odločitve bodo značilne za maj in junij, ko bo v ospredju tudi več učenja in pridobivanja informacij. Predelali boste tudi nekaj iz preteklosti. Spremembe, ki vam bodo podarjene, boste sprejeli z odprtim srcem. V ljubezni bo potreben pogovor in v službi več sodelovanja. Julij bo minil v smislu čarobne energije in dobrih preobratov, daleč v ospredju bo tudi veselje in sledili boste glasu srca. Avgusta vam bodo v pomoč drugi ljudje, učili se boste diplomacije in sledila bo duhovna nagrada. Rdeča nit bodo odnosi in sodelovanja. **Od septembra do decembra:** Ključno vlogo bodo septembra imeli pogovori in radi boste povedali svoje mnenje. Poleg tega boste tudi več na poti in med ljudmi. Čustveno boste nekaj predelali v oktobru in spoznali, da si boste morali vzeti čas zase. November bo v znamenju novosti in spoznanj, omenjeno boste sprejeli na odprt način. Štele bodo pozitivne misli in drugi ljudje vam bodo v pomoč in oporo. V decembru boste znali reči bobu bob, sledili bodo preobrati in drugi ljudje vam bodo ogledalo. Napredovali boste tako v čustvih kot tudi finančno.

Kozorog // 22. 12.–20. 1.

Od januarja do aprila: Januarja bodo v ospredju obveznosti in nova znanja. Sledili boste sebi in tako pridobili osebno motivacijo in napredek. Odkrili boste, kaj sodi v ospredje in bili motivirani tudi v skupinskem delu. Uspehi na delovnem mestu bodo vezani na marec, ko se poglobite tudi v tisto, kar ste odlašali. Kljub vsemu si boste morali vzeti čas zase in za veselje. Aprila boste našli notranji mir in srečo v ljubezni. Odlično se boste počutili doma in v krogu svoje družine. Sreča je na strani pogumnih. **Od maja do avgusta:** Maja boste znali vnesti v svoj vsakdan nekaj čarobnosti in tako boste našli dobre iztočnice za rast. Ne boste smeli biti preveč strogi, ne do sebe in ne do okolice. Odlično se boste junija in julija znašli v skupinskem delu in med ljudmi. Poleg vsega se boste znali poslušati in to vas bo pripeljalo do osebnih ciljev. V ljubezni se bo treba nekoliko več prilagajati in spodbudno bodo vplivali pogovori. Avgusta bodo v ospredju diplomacija, odnosi in sodelovanja. Resnica je, da se počasi daleč pride in uspehi bodo vezani tudi na dom in družino. **Od septembra do decembra:** Septembra boste naredili osebno bilanco in tako spoznali, kam lahko vlagate energijo in čas

bo prinesel učenje. Raziskovanje in pozitivni odnosi bodo vezani tako na oktober kot november. Rdeča nit bodo plodna sodelovanja in kreativna energija vam bo pomagala do boljšega počutja in ravnovesja. Po zvezdnih namigih boste morali kar nekaj energije vložiti v odnos in razvajanje srčnega izvoljenca. Razbrati je napredek na osebni ravni in zdi se, da boste upravičeno ponosni nase in na svoje dosežke. Decembra boste usmerjeni v harmonijo in prijetne odnose.

Vodnar // 21. 1.–18. 2.

Od januarja do aprila: Januarja se boste poglobili v odnose in spoznali prave vrednote. Združili boste svoje znanje in ugodne rešitve, kar se vam bo v februarju obrestovalo v pogledu denarja. Preobrazba, ki prihaja, bo prinesla notranjo moč in voljo. Uspehi bodo marca vezani na delovno mesto, kjer boste prejeli pohvalo in priznanje. Ključ do uspeha bodo pogovori in prej boste zmožni sodelovanja, lažje vam bo. V aprilu se boste pilili v odnosu in plesali po taktu srčnega izvoljenca. Skriti zakladi so v globini srca. **Od maja do avgusta:** Maja se boste usmerili v tiste projekte, kjer vas čakata osebna sreča in zadovoljstvo. Prijatelji vam bodo pokazali nove dimenzije in jasno bo, da prihajajo skupinski uspehi. Izpolnila se vam bo srčna želja in marca boste tako lažje naredili korak naprej. Poglobili se boste tudi v skriti svet energij. Avgusta boste na življenje pogledali popolnoma drugače, pred vami bo čas novih idej in plodnih zamisli, tako boste naredili korak naprej. Pozitivno energijo vam bo podarila narava in pozitivne misli vam bodo v pomoč. Pogovori bodo ključ do srca. **Od septembra do decembra:** Septembra boste sprejeli pomembne odločitve in sledili svojim občutkom, aktivni boste tudi med prijatelji. Oktobra se vam bodo odprle nove poti in v ljubezni najdete srečo in zadovoljstvo. Nekaj zdrave previdnosti ne bo odveč na področju denarja. Bilanca bo vezana na november, ključ do uspeha bosta pogovor in izmenjava mnenj. V ospredju bodo pozitivne misli. Decembra boste kovali nove načrte, veliko bo sodelovanj in obrestovala se bo previdnost.

Ribi // 19. 2.–20. 3.

Od januarja do aprila: Januarja vas bo spremljala sreča in čaka vas paleta ugodnosti. Odlično se boste znašli v vseh oblikah sodelovanja in raziskovanja. Če boste sledili svojim sanjam, boste nagrajani v februarju. V ospredju bo ljubezen in romantična doživetja vam bodo podarila notranji mir. Marca se boste poglobili v obveznosti in dokončali nekaj iz preteklosti. Uspehi se bodo vrstili na področju službe in prejeli boste pohvalo. Modro bo, da si boste vzeli čas zase in se pogovorili. Tišina bo značilna za april, ko bodo v ospredju čustva in skladnost. Ta čas v sebi skriva tudi spremembe in novosti. **Od maja do avgusta:** Maja se bodo zgodili preobrati in prišla bodo zanimiva spoznanja, več bo raziskovanja in plodna energija vas bo dobesedno polepšala, kajti tako boste ustvarili svojo zgodbo. Junija in julija vam bo v pomoč intuicija in začutili boste energijo okolice, tako bodo vaše odločitve preudarne. Iskali boste tudi bližnjice, ki jih ne bo. Glede denarja se boste znali modro odločiti in zato boste nagrajani. Do neke mere boste morali biti odločnejši in ciljno usmerjeni. Avgusta boste naredili korak naprej tako v ljubezni kot na delovnem mestu. **Od septembra do decembra:** Prelomnica, ki prihaja septembra, v sebi skriva moč in za trud boste nagrajani. Podporo vam bo ponudil srčni izvoljenec, spodbudno bo, da se boste znali pogovoriti in sprejeti tuje mnenje. Oktobra bo v ospredju plodna energija in veliko bo premikov glede učenja, tujine in raziskovanja. Predelali boste tudi nekaj iz preteklosti. Novembra boste v sebi našli moč, da boste zasijali s svojimi talenti in se sprostili. Decembra bodo v vaše življenje prihajali ljudje, ki vas bodo osrečili in napolnili z zaupanjem.

ZERO SASH
by AJM

Sinteza tehnologije, oblikovanja in trajnosti.

Plavajoče okno *Zero Sash* by AJM.

GERMAN
DESIGN
AWARD
WINNER
2024

www.ajm.si
www.fenster-ajm.at

Vaša poštarica **Maja**

"Smo št. 1 v dostavi.

Hvala, ker nam
zaupate!"

Spoznaj Majino
zgodbo.

Pošta Slovenije je najbolj zaupanja
vreden dostavljalec paketov v Sloveniji.

Vir: Raziskava za Pošto Slovenije, Valican (oktober 2023, n=1013)

Pošta Slovenije